SOPHOCLIS
TRAGOEDIAE
OMNES, NVNC PRI-
*mum Latinæ ad uerbum fa-
ctæ, ac Scholijs qui-
busdam illustratæ,*
IOANNE BAPTISTA GABIA
VERONENSI INTERPRETE.

*Cum Gratia & Priuilegio
Senatus Veneti.*

ΑΝΕΧΟΥ ΚΑΙ ΑΠΕΧΟΥ

SVSTINE ET ABSTINE

VENETIIS APVD IO. BAPTI-
stam à Burgofrancho Papiensem.
M D XLIII.

NOBILISSIMO ATQVE ORNATISSIMO uiro Mario Sauorgnano, Ioan. Baptista à Burgofrancho, Papiensis, S. D.

NVLLAM in homine tam præstantem unq̃ uirtutẽ iudicaui: quàm eam, quam beneficentiam uocamus. nihil enim est, quod naturæ hominis sit magis proprium, magisq; accommodatum. Nam ut cætera quidem omnia ad usum hominum sunt creata: ita homines hominum causa generati existimantur: ut ipsi inter se alij alijs prodesse possint. Atq; in hoc quidẽ officij genere & bonos omnes, & quicunq; naturam ducẽ sunt secuti: aliquid semper, quod ad cõmunẽ hominũ utilitatẽ pertineret, diuersa q̃uis ratione præstitisse uideo. Alij enim pro Imperij dignitate, ac ciuiũ salute nõ opes modo, sed etiã uitã profudere: alij ad cõmunẽ uitæ usum uarias arteis ĩuenerũt: multi ĩ literarũ studijs, et rerũ scitu dignissimarũ ĩuestigatiõe uersantes, ita sunt de mortalibus meriti: ut nesciã, an ullũ officij genus cũ eo sit cõferẽdũ. Nã cæterorũ qdẽ benemerẽdi ratio ac facultas exiguis admodũ & terrarũ, et uitæ finibus continetur: doctorũ uero hominũ opera, atq; industria nulla neq; loci, neq; temporis circũscriptione terminatur. neq; hi solũ quidẽ uiui atq; præsentes discẽdi studiosis prosunt: sed idẽ etiã post mortẽ literarũ monimentis consequuntur. Qua in re cũ Græcia maxime præstaret: Latini ueteres tanta se laude superari turpe ducentes, ita cũ Græcis scriptoribus ingenio & industria, ueluti de Imperij dignitate certarunt: ut, si minus eis palmã eripuerint: tãtũ quidẽ certe perfecerint, ut nõ

multũ, aut nihil omnino illis cederetur. Eorũ studium patrũ nostrorũ memoria, qua parte potuerunt, æmulati multi uertẽdis in latinũ sermonẽ Græcorũ scriptis omnẽ ꝑpè operã suã cõtulerũt. Quæ res cũ nõ parũ utilitatis studiosis afferre ꝑspecta sit: tã multorũ studiũ ad eosdẽ conatus excitauit; ut pauca admodũ iã supsint: q̃ nõ sint latinis literis illustrata. Quàobrẽ nos quoq;, q̃ nostra semp fuit in studiosos omnes animi propensio, et gratificãdi uolũtas; ex Poetis Græcis quosdã ad uerbũ latinitate donãdos pridẽ curauimus: ac supioribus qdẽ annis Homerũ, Aristophanẽ, Theocritũ edidimus. Nunc Sophoclẽ Tragicorũ prĩcipẽ daturi, ĩ tuo potißimũ nomine emittẽdũ cẽsuimus: quòd nostrã in te, nõ dicã beneuolẽtiã, sed pietatẽ, obseruãtiãq; declarare cupiẽtes, nulla alia re magis testatã eã apud te relinquere posse arbitrabamur, q̃ si te ijs muneribus donaremus, quibus tu potißimũ delectarere. Nã cũ fortunæ bona tãta, et tã multa apud te sint; ut nihil iã ꝑpè supra optãdũ putem: quid ego tã amplũ præstare tibi poterã, qđ dignitati tuæ conueniret? gloriæ uero Hieronymus pater tuus tantos quasi radios splẽdore uirtutũ suarum in totã familiã uestrã diffudit: ut nihil ea sit illustrius, nihil honoratius. Et quãq̃ tu ita literarũ Græcarũ, latinarũq; scientiã tenes; ut nihil huiusmodi rebus egeas: non minus tamen gratũ fore tibi hoc quicquid est munusculi sum arbitratus; quàm, si & amplißimum foret, & plurimũ tibi prodesse posset: quippe qui nihil magis, q̃ eorum, qui te colũt, animũ ꝑpẽdas: ac bñmerẽdi iuuandiq; uoluntatem, etiamsi non poßint: pro eo accipias, quasi maxime iuuerint. Vale, & nos ama.

ARGVMENTVM AIACIS FLAGELLIFERI.

Fabula Troianæ est actionis, quemadmodum Antenoridæ, & Captiuæ, & Helenes raptus, & Memnon. Lapso enim in pugna Achille, uidebantur Aiaxq; & Vlysses propter ipsum plus quiddam fortiter agere circa corporis curam: & contendentibus de armis, superat Vlysses. quare Aiax iudicium non assecutus, in furorem uersus est, & corruptus fuit mentem; ut capiens armēta putaret Græcos interficere. et alia quidem interfecit quadrupedum, alia autem uincta abducit in tentorium: in quibus est, & aries quidam eximius, quem putabat esse Vlyssem: quem colligatū flagellauit: unde & inscriptioni inditum est, Flagellifer: uel ad distinctionem Locrensis. Dicæarchus autem Aiacis mortem inscribit. In autem scripturis tantummodo, Aiax, inscriptus est.

Haec quidem igitur facit Aiax, deprehendit autem Minerua Vlyssem ad tentorium inspicientem quidnam sanè faciat Aiax: & declarat ipsi facta, & aduocat in apertum Aiacem, adhuc insanum existētem, & gloriantem tanq̃ inimicis interfectis; & ille quidem ingreditur ad flagellandum Vlyssem. Aduenit autem Chorus Salaminiorum nautarum, sciens quidem factum, quòd armenta interfecta fuerant græca, ignorans autem illum, qui fecerat. Exit autem & Tecmessa Aiacis captiua pellex, sciens quidem interfectorem armentorum, quòd Aiax est; ignorās autem cuius essent armenta. Vterq; igitur ab altero discentes ignoratum, Chorus quidem à Tecmessa, quòd Aiax hæc fe-

cit: Tecmessa autem à Choro, quòd græca occisa armẽta, lugent: & maxime Chorus. unde Aiax aduenięs sapiens factus seipsum luget, & hunc Tecmessa precatur cessare ab ira: ille uero dißimulãs cessasse, exit purgationum causa, & seipsum interficit. Sunt autem & in fine fabulæ sermones quidam Teucri ad Menelaum, non sinentem sepelire corpus: sed ad extremum sepultũ ipsum Teucer deflet. Demõstrat autem ratio tragœdiæ, quòd ex ira & contentione homines ueniant in tales morbos, quemadmodum Aiax sperans uictorem esse armorum, & impos uoti factus, decreuit seipsum interficere: tales autem uictoriæ non sunt utiles, neq; existimãtibus uicisse. uide enim & apud Homerum illa de uictoria habita de Aiace ualde per breuia, & magna cum miseratione.

Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ
Seorsum stabat, irata causa armorum.
Deinde ipsum audi uictorem
Vt non debuissem uincere tali in certamine.

Nõ pfuit igit ipi uictoria, tali hoie ppvictoriã mortuo

Scena fabulæ in nauali ad tentorium Aiacis. Diuinitus autem introducit incipientem Mineruam: incredibile enim Aiacem progressum, dicere de sibi factis, ueluti arguentem seipsum: neq; uero alius quis sciebat talibus in secreto, & nocte ab Aiace gestis. Dei autem erat tale manifestare, & Mineruæ curam gerentis Vlyßis. Infra.

Et pridẽ custos ueni tuæ prompta in uiam uenationi.

De autem morte Aiacis diuerse scripsere.

Alij quidem.n.dicunt, quòd à Paride uulneratus uenit

ad naues sanguinem fundens. alij autem, quòd oraculũ datum fuit Troianis cœnum contra ipsum iacere: ferro enim non erat uulnerabilis, & ita mortuus est. alij uero, quòd homicida suiipsius fuit: quorum est & Sophocles. De latere autem, quòd solum ipsum uulnerabile habebat, scribit & Pindarus, quòd quidem corpus, quod cooperuit leonina pellis, inuulnerabile erat; non coopertum uero, uulnerabile mansit.

FABVLAE PERSONAE

Minerua
Vlysses
Aiax
Chorus Salaminiorum senum
Tecmessa
Nuntius
Teucer
Menelaus
Agamemnon

INCIPIT AVTEM MINERVA

SOPHOCLIS
AIAX FLAGELLIFER.

MINERVA

SEmper quidem ô fili Laertis uidi te
Dolum aliquem inimicorũ rapere uenantem,

Vidi te) ſemꝑ explorantẽ num qd hoſtes aut ĩ te, aut cæteros græcos machinẽtur doli.

Et nunc in tẽtorijs te nauticis uideo
Aiacis, ubi ordinẽ ultimum habet,
Dudum uenantem, & metientem
Veſtigia illius, nuper impreſſa, ut ſcias
An intus, an non intus. bene autem te effert
Canis lacænæ tanquam quidam ſagacis greſſus:

Venantẽ) explorantẽ, intus ſit, nec ne.

Bene antẽ) opportune tu quidẽ Aiacem quæris: vti lacęnæ canes feras.

Intus. n. uir nuper exiſtit, caput
Stillans ſudore, & manus gladio occidentes,
Et te nihil intro hanc aſpicere ianuam
Amplius opus eſt; dicere autem, cuius gratia
Studium poſuiſti hoc, ut à ſciente intelligas.
V L Y. *O uox Mineruæ chariſsimæ mihi dearum,*
Quàm perceptibilem tui, etſi inuiſibilis ſis, tamen
Vocem audio, & corripio mente,
Aęreumos habentis tubæ ut Tyrrhenæ.

Tubæ) ſonũ, ſ, audio.

Et nunc nouiſti bene me homini inimico
Greſſum circundantem Aiaci ſcutifero:
Illum enim, nullum alium inueſtigo iam pridem.
Nocte enim nos hac negocium inexploratum
Habet perficiens, ſiquidem operatus eſt hæc.
Scimus enim nihil manifeſtum, ſed erramus.
Et ego uoluntarius huic ſucceßi labori.

Habet perficiẽs) inexploratũ nobis facinus edidit

Erramus) incerti atq; ambigui ſumus:

Corruptas etenim nuper inuenimus
Prædas omnes,& deprædatas
Manu,ipsis armentorum præfectis.
Hanc igitur illi quilibet culpam tribuit,
Et mihi quidam inspector ipsum intuitus solum
Saltantem planities cum nuper asperso gladio,
Dicitq; & ostendit. statim autem ego
Per uestigium insequor,& partim quidē signis cōiecto,
Partī autē deturbatus sum,et nō possum discere cuius.
Opportune uero aduenis,omnia nanq; & quæ antea,
Et quæ in posterum , tua guberno manu.
M I. *Noui Vlysses,& iampridem custos ueni*
Tuæ prompta in uiam uenationi.
V L Y. *An etiam amica domina ad tempus laboro?*
M I. *Sanè sunt hominis huius opera hæc tibi.*
V L Y. *Et ad quid inconsyderatū ille cōcitauit manū?*
M I. *Ira grauatus Achilleorum armorum.*
V L Y. *Cur uero gregibus hunc immittit gressum?*
M I. *Putans in uobis manum polluere cæde.*
V L Y. *An et cōsilium tanq̄ cōtra Argiuos hoc erat?*
M I. *Etiam perfecisset, si neglexissem ego.*
V L Y. *Quibus audacijs his, & mentium cōfidentia?*
M I. *Nocte in uos dolosus irruit solus.*
V L Y. *An etiā appropīquauit,et ad terminū puenit?*
M I. *Et iam in duplicibus erat militaribus portis.*
V L Y. *Et quomodo abstinuit manum sitiētem cædis?*
M I. *Ego illum detineo,infelices in oculos*
Opiniones inijciens immedicabilis lætitiæ,
Et adq; greges conuerto,commistaq;
Prædæ,indiuisa bubulcorum armenta.

Deturbatus sum) q̄dā aūt ignoro, cuius sint.

Ad tēpus) in ipso t̄pe,atq; opportūe quæro.

Ille) aiax.i.ta.

Vbi irruens tondebat cornutam cædem
Circulo diſcindens, & putabat quidem interdum
Geminos Atridas ſua manu interficere habens,
Interdum alias alium, irruens, impetum faciens.
Ego autem inſanientem hominem inſanis morbis
Concitaui, impuli in ſepta mala:
Et deinde poſtq̃ ab hac ceſſauit cæde,
Viuentes rurſus uinculis colligans boum,
Gregesq́; omnes, in domos fert,
Tanq̃ homines, & non tanq̃ cornutam prædam habẽs;
Et nunc per domos colligatos uerberat.
Oſtendam autem & tibi hunc manifeſtum morbum,
Vt omnibus argiuis intuitus dicas.
Confidens autem mane, neq; calamitatem ſuſcipe
Hominem. ego enim oculorum auerſos
Radios prohibebo tuum aſpectum intueri.
Heus tu; te captiuas manus
Vinculis punientem, aduenire uoco.
Aiacem uoco. ueni domos ante.
V L Y. *Quid agis Minerua? nequaq̃ illũ extra uoca.*
M I. *Nõ ſilentio tolerabis, neq; timiditatẽ ſuſtuleris?*
V L Y. *Ne per deos, ſed intus ſufficiat manens.*
M I. *Quid ne fiat? ante non uir hic erat?*
V L Y. *Inimicus quidem huic homini, & in pñti ẽt.*
M I. *Igitur riſus iucundiſſimus, in inimicos ridere.*
V L Y. *Mihi quidem ſufficit hunc in domibus manere.*
M I. *Inſanientem hominem manifeſte times uidere?*
V L Y. *Sapienti enim illi non ceſſiſſem metu.*
M I. *Sed neq; nunc te præſentem uiderit prope.*
V L Y. *Quomodo, ſiquidẽ oculis ſanè iiſdẽ intuetur?*

Tõdebat etc.) cornutos cecidit boues circũcirca, & paſſim p totũ ſtabulum

Viuentes) viuos boues, vinctos.

Calamitatẽ) neq; ab hoc mali quicq; metuas.

Ne p deos) euoces .ſ. ſed per me, vt lubet, ilus maneat

Sapiẽtẽ) ſanũ nihil plane illũ metuerim.

Palpebras) oculos.a parte totū.
Sit quidem) age fiat, quando tibi ita videtur.
Extra) periculi aleam esse.

M I. *Ego obtenebrabo palpebras etiam uidentes.*
V L Y. *Sit quidem omne deæ machinantis.*
M I. *Sile nunc stans, & mane ut contingis habens.*
V L Y. *Manebo. uoluisse aūt extra existēs cōtingere.*
M I. *O tu Aiax. secundo te aduoco.*
Quid paulum sic curas de tua socia?
A I. *O, salue Minerua, salue Ioue nata filia.*
Quàm bene affuisti. & te aureis ego
Coronabo spolijs huius prædæ gratia.
M I. *Recte dixisti. sed illud mihi dicito.*
Infecisti hastam bene contra Argiuorum exercitum?

Iactatio) ego vero glorior, neq; nego, quin eos interfecerim.

A I. *Iactatio adest, & non nego, non.*
M I. *An & contra Atridas, cōmouisti armatā manū?*
A I. *Quòd nunq̄ Aiacem hi inhonorabunt amplius.*
M I. *Mortui sunt homines, quantū tuū intellexi ego.*
A I. *Mortui iam mea auferant arma.*
M I. *Esto. quidnam filius Laertis*
Vbi tibi fortunæ stetit? an effugit te?
A I. *An illa pernitiosa uulpes, interrogasti me, ubi?*
M I. *Ego quidem Vlyssem tuum aduersarium dico.*
A I. *Iucundissimus ò Regina uinctus intus*
Sedet. mori enim ipsum nondum uolo.
M I. *Anteq̄ quid facias, uel quid lucreris plus?*
A I. *Anteq̄ uinctus ad columnam septi tecti:*
M I. *Quod uero infelici facias malum?*
A I. *Flagello primum terga uerberatus moriatur.*
M I. *Ne uero infelicem sic flagellaueris.*
A I. *Valere Minerua in alijs ego te cupio:*
Ille autem soluet hanc, & non aliam pœnam. (cere,
M I. *Tu uero igitur, qn̄ qdē delectatio hæc tibi hoc fa*

Vtere manu, abstine à nullo eorum, quæ cogitas.
A I. *Vado ad opus. hoc tibi autem cupio,*

Hoc tibi &c.) hoc abs te velim, ac peto;

Talem semper mihi sociam adesse.
M I. *Vides Vlysses, deorum potentiam, quanta?*
Hoc quis utiq; tibi homine fuit prouidentior,
Vel facere præstantior inuentus fuit opportuna?
V L Y. *Ego quidem neminē noui. cōmiseror autē illū*
Infelicem, tametsi existentem inimicum:
Quòd damno coniugatus est malo:

Coniugatus) correptus est.

Nihil huius magis, q̄ meum consyderans.
Video etenim nos nihil existentes aliud, quàm »
Idola, quicunq; quidem uiuimus, uel leuem umbram. »
M I. *Talia itaq; intuens superbum* »
Nullum unq̄ dixeris ipse in deos uerbum,
Neq; factum extollas ullum, si quo plus,

Neq; factum) ne aios tollas, si quo aut fortior, aut ditior es.

Vel manu potes, uel magnarū diuitiarum profunditate.
Quia dies, inclinatq;, & reducit rursus
Omnia humana: sapientes autem »
Dij amant, & odere malos. »
C H O. *Telamonie fili, circunfluæ* »
Salaminis habens fundamentum insulæ,
Te quidem recte agente, congaudeo:
Te autem quando plaga Iouis, uel infensus
Sermo ex Danais maledicus inuaserit:
Magnum timorem habeo, & timui
Volatilis ut oculus columbæ.
Sicut & hac nunc præterita nocte
Magni tumultus detinent nos
Propter malam famam: te insanientem
Pratum insilientem perdidisse Danaorum

Insilientem) ingressum te pratū, vbi pascebātur armēta &c.

Armenta, & prædam,
Quæ quidem captiua adhuc erat reliqua,
Interficientem splendenti ferro.
Tales autem sermones calumniosos effingens,
In aures fert omnibus Vlysses:
Et ualde persuadet; de enim te nunc
Valde credibilia dicit: & quilibet audiens
Eo, qui dixit, gaudet magis,
Tuis doloribus conuitians.

Iaculatus) qui præstantes ac principes criminatur viros, &c.

Nam magnis ab animis, iaculatus
Non aberrauerit. contra autem quis me
Talia dicens non persuasisset.

Ad enim &c.) inuidia summos comitatur viros.

Ad enim habentem inuidia serpit.
Et parui magnis absque,

Et) ac, quanquam.

Imbecille turris propugnaculum sunt.
Cum enim magnis paruus, optime,
Et magnus regeretur à tenuioribus.
Sed non possibile fatuas
Horum mentes prædocere,

Perturbatione) maleuolorum hominum obtrectationibus.

Præ talium uirorum perturbatione.
Et nos nihil possumus contra hæc
Aduersari, te sine rex.
Sed (quando enim tuum oculum aufugere,
Strepunt tanquam uolatilium greges,
Magnum uulturem ueriti)
Forsitan, repente si tu appareres,
Silentio timerent muti.
An te Tauropola Iouis Diana
(O magna fama, ò
Mater uerecundiæ meæ)

Concitauit omnis populi in boues gregarias,
Vel alicuius uictoriæ, infructuosa gratia?
An inclytorum spoliorum
Decepta donis, uel uenationibus:
An æreum thoracem habens, uel quandam Mars
Querelam habens communis hastæ nocturnis machinis
Rependit damnum?
Nunq̃ enim à mente in sinistra
Fili Telamonis deuenisti,
Tantum in greges irruens.
Venisset enim diuinus morbus, sed auertat
Et Iuppiter malam, & Phœbus Argiuorum famam.
Si autem supponentes
Furantur sermones magni reges,
Vel perniciosæ Sisyphidarum generationis:
Ne ne mihi rex,
Amplius sic maritimis tentorijs oculum habens,
Malam famam attollas:
Sed surge ex sedibus, ubi longinquo.
Firmaris tandem hoc certamẽ tibi facienti, tardo otio:
Damnum celeste accendens.
Inimicorum autem contumelia sic intrepide
Concitatur in uentosis concauitatibus,
Omnium ridentium linguis,
Grauia, mihi autem dolor extitit.
TEC. Nauis auxiliatores Aiacis
Generationis terrestribus ab Erechthidis
Habemus dolores soliciti.
Telamonis longe à domo.
Nunc enim ille grauis, magnus, fortis

Ois popul) cões ac nondũ diuisos boues.
Infructuosa) q in gratus. f. in Dianã fucris.

Querelã hñs) q ipsum debito cõis victoriç honore fraudaris.

Venisset) vr̃. n. hic morbus a dijs im missus. vel, hæc mala fama.

Furantur) tegunt.

Attollas) adaugeas.

Accẽdens) maius efficiens malum istud tuum a Dijs immissum.
Concauitatibus) vbi armẽta abs te sunt cæsa.
Grauia) grauiter, valde.

Aiax,turbida
Hyeme) mentis perturbatione, ac furore.
Iacet hyeme ægrotus.
C H O. *Quodnam uero immutauit diurnæ*
Nox hæc pondus?
Filia phrygij Teleutantis
Lectum) vxorẽ.
Dic,quandoquidem te lectum captiuum
Amans,ſuſtinet pernitioſus Aiax:
Quare non imprudens dixeris.
T E C. *Quomodo uero dicam ſermonem ſecretum?*
Morti enim æqualem paßionem audies.
Inſania enim captus nobis inclytus
Nocturnus, &c.) nocte hac in furorẽ verſus eſt.
Nocturnus Aiax,contumeliabilis factus eſt.
Tales uidere poßis tentorium intra
Manu diuiſas uictimas ſanguine tinctas,
Illius homicidia hominis.
C H O. *Qualem demonſtraſti hominis*
Ardentis famam
Intolerabilem,neq; euitabilem,
Danaorũ) aſ, a danais.
Magnorum Danaorum
Diuulgatam:
Quam magnus ſermo auget.
Timeo impẽdẽs) vereor ne quid mox in ſe ipſum grauius edat.
Hei mihi timeo impendens.
Illuſtris uir
Morietur inſana
Simul interficiẽs) vna cũ interfectis pecoribus.
Manu,ſimul interficiens
Nigris gladijs armenta,&
Paſtores ſeruantes equos.
T E C. *Hei mihi,illinc,illinc certe nobis*
Conuinctum ducens uenit gregem.
Quorum alium quidem intus iugulauit in terra,

Alios autem per latera uerberans, dupliciter diſcidit.
Duos autem albipedes arietes capiens;
Alterius quidem caput, & linguam ſummam
Proijcit metens: alterum uero rectum ſurſum
Columnæ alligans,
Magnam equum ligantem habenam capiens,
Percutit acuto flagello duplici;
Mala dicens uerba: quæ dæmon,
Et nullus hominum edocuit.
C H O. *Tempus, quendam iam caput*
Tegumentis opertum
Pedibus celeritatem arripere:
Vel uelocem remigationis
Iugum ſedentem,
Per pontum euntem ad nauem accedere.
Tales mouent minas
Gemini Atridæ
Contra nos. timeo
Lapidariam mortem,
Condolere cum hoc, uerberatus:
Quem parca magna detinet.
T E C. *Non amplius. ſplendido enim ſine fulgure*
Irruens acutus uelut notus deſinit.
Et nunc prudentem nouum dolorem habet.
Nam intueri domeſticas paßiones
Nullo alio prætergreſſo,
Magnos dolores intendit.
C H O. *Sed, ſi ceſſauit, ualde fœlix eſſe uideor:* ››
Vano enim iam malo minor ſermo. ››
T E C. *Vtrum autē, ſi tribuat quis, optionē accipias:* ››

Dupliciter) ī duas ſecuit partes. Capiens) aliter captos.

Metens) præciſā abiecit.

Quēdā) vel aliq̄ celeritatē. ſ. ac fugā terra, marive arripe opto capite, ne agnoſcamur

Iugū ſedētē) cōſcēſa naui aufugere.

Non amplius) furioſus eſt. ſ.

Prudētē) ipſe prudens, & ſanus factus.

Prætergreſſo) inſano exiſtente.

Amicos crucians ipse uoluptates habere,

An cõis) mali particeps.

An cõmunis in comunibus dolere, uersans?

C H O. Hoc tibi duplicans ò mulier, maius malum.

T E C. Nos sanè non ægrotantes lædimur nunc.

C H O. Quõ hoc dixisti? non noui quomodo dicas.

T E C. Vir ille quando erat in morbo,

Ipse quidem lætabatur, quibus tenebatur in malis:

Nos autem sapientes affligebat simul existens.

Nunc autem põstq̃ cessauit, & respirauit à morbo:

Illeq; molestia totus impulsus est mala,

Nosq; similiter nihil minus q̃ antea.

Non sunt hæc bis tot ex simplicibus mala?

C H O. Fateor simul tecum, & timeo, ne ex deo

Plaga aliqua ueniat. quomodo enim si, cum desierit,

Nihil magis, q̃ ægrotans, delectatur?

Sic se habẽtibus) scias, ita rem habere.

T E C. Sic se habentibus his, scire te oportet.

C H O. Quodnam principium mali aduolauit,

Demonstrato nobis condolentibus calamitates.

T E C. Omne disces opus, tanq̃ particeps existens.

Ille enim summa nocte, quando uespertinæ

Accipiens) arrepto ancipiti ense.

Vanos) inutiles illi, uel nulla necessaria causa susceptos, intẽpestiuos

Faces non amplius splendebant, ancipitem accipiens

Inquirebat hastam exitus serpere uanos.

Et ego increpo, & dico: quam rem agis

Aiax? quid hoc non uocatus, neq; à nuntijs

Iussus concitas iter, neq; aliquam audiens

Tubam? sed nunc certe omnis dormit exercitus.

Ille autem dixit ad me pauca, semper autem uulgata:

„ Mulier, mulieribus decorem silentium affert.

Illas ibi) quid ibi quo est profectus, egerit, nescio.

Et ego intelligens cessaui: ille autem egressus est solus.

Et illas ibi quidem non habeo dicere passiones,

Intro

Intro autem ingreſſus eſt conuinctos ducens ſimul
Tauros, canes paſtorales, cornutamq́; prædam.
Et alios quidē iugulabat, alios autē ſurſum uertens
Interficiebat, & diſcindebat: alios autem uinctos
Flagellabat, tanq̃ homines, in armentis irruens.
Demum autem irruens per portas umbræ cuidam
Sermones extrahebat: alios quidem Atridas contra,
Alios autem cōtra Vlyſſem, cōponens riſum multū,
Quantū cōtra ipſos contumeliā retribueret iens.
Et deinde irruens rurſus in domos denuo,
Prudens uix tandem cum tempore conſiſtit.
Et plenum damno ut inſpiceret tectum,
Percutiens caput, clamauit: inq́; ruinis
Mortuorum lapſus ſedebat agninæ cædis,
Comam fortiter unguibus corripiens manu.
Et quidem ſedit plurimum non loquens tempus.
Deinde mihi grauia interminatus eſt uerba;
Si non oſtenderem omnē, quæ acciderat, paſſionem.
Et interrogabat, in quo rei conſiſtit olim.
Et ego amici uerita, factum
Dixi omne, quantum quidem ſciueram.
Ille autem ſtatim eluxit luctus graues,
Quos nunq̃ ipſo ante audiui ego.
Nam à maloq́;, & puſillanimo luctus
Tales ſemper homine enarrabat habere.
Sed ſine ſtrepitu acutorum ploratuum
Suſpirabat, taurus tanq̃ mugiens.
Nunc autem in tali poſitus mala calamitate,
Ieiunus uir, ſine potu in medijs armentis
Ferro occiſis, quietus ſedet lapſus,

Irruēs.) cū proſilijſſet: vmbræ cuidā, hoc ē, Mineruæ narrabat, q̄d egiſſet, ageretue.

Iēs) aggreſſus, profectus.

Vt inſpiceret) a [illegible] .i. vbi videt plenum armētorū cæde tentorium &c.

Eluxit) grauiter ingemuit.

Nā a malo &c.) nā vlulatus illos muliebres abiecti, et puſillanimi hominis eſſe indices dicebat.

Et manifestus est, tanq̃ aliquod facturus malum.
Talia enim quodammodo & dicit, & lamentatur.
Sed ò amici (horum enim causa adueni)
Auxiliamini introgreßi, si potestis quid.
,, *Ab amicis enim tales uincuntur amici.*
C H O. *Tecmessa grauia, filia* Teleutantis, *dicis*
Nobis, hominem in insaniam uersum esse malis.
A I. *Hei mihi.*
Magis) gemit. s. grauiori affectus morbo, aut dolore. T E C. *Forsan, ut uidetur, magis; an non audiuistis*
Aiacem, qualem hanc clamat uocem?
A I. *Hei mihi.*
C H O. *Vir uidetur uel ægrotare, uel prioribus*
Conuersantibus) illis detinentibus *Morbis conuersantibus angi præsens.*
A I. *Heu fili, fili.*
T E C. *Hei mihi miseræ.* Eurysaces, *de te clamat.*
Quidnam cogitat? ubinam es? infelix ego.
A I. *Teucrum uoco. ubi* Teucer? *an in semper*
Tempus) ecquid in venatione totum semper tempus insumet? *Deprædabitur tempus, ego autem pereo?*
C H O. *Vir sapere uidetur. Sed aperite:*
Fortaßis aliquẽ pudorẽ et ꝑ me, intuitus accipiat.
T E C. *Ecce aperio: intueri autem licet tibi*
Habens) vt sese habeat. *Huius facta, & ipse ut habens existit.*
A I. *Heu amici nauis inscẽsores, soli meorũ amicorũ,*
Legi) amoris. s. *Soliq; immanentes rectæ legi,*
Vidistis) an videtis? vel, videte. *Vidistis me qualis nuper fluctus*
Cruenta à tempestate
Circuncurrens circundat.
Recta) vera. CH. *Hei mihi, quãtũ uideris recta testificari nimis.*
Opus) factũ hoc ipsum insaniam arguit. *Declarat autem opus, quòd insane habet.*
A I. *Heu genus naualis auxiliator artis,*

Marinum qui inſcendiſti uoluens remum,
Te certe te certe ſolum uidi
Paſtorum ſubminiſtraturum.
Sed me ſimul diſcindito.
C H. *Bene ominata loquere.ne malum malo dans*
Medicamentum,maius damnum damno pone.
A I. *Vides illum audacem,illum bene cordatum,*
Illum in horrendis intrepidum pugnis,
In non metum facientibus me feris grauē manibus?
Heu riſum.qualem contumeliam paſſus ſum ſane.
T E C. *Ne domine Aiax(precor te)loquere hæc.*
A I. *Non extra?non retro educes pedem?*
Heu,heu,heu,heu.
C H. *O per deos,cede,& ſapias bene.*
A I. *O infortunatum:qui manibus quidem*
Emiſi ſuperbos:
In autem nigris bubus,&
Inclytis ruens gregibus
Nigrum ſanguinem irrigaui.
C H O. *Cur uero doleas propter commiſſa?*
Non enim fieret,hæc ut non ſic haberent.
A I. *Heu omnia uidens,omniumq; ſemper*
Malorum inſtrumentum fili Laertis,
Sceleratiſſimumq; ſcelus exercitus.
An multum riſum præ uoluptate ducis?
C H O. *Cum Deo,quilibet & ridet & luget.*
A I. *Videam illum,quamuis ſic damno affectus.*
Hei mihi.
C H O. *Nihil magnū dixeris. nō uides ubi es mali?*
A I. *O Iuppiter.progenitorum progenitor,*

Non metū &c.) i pauidas me graues & infeſtum feras.

Superbos) perditos græcos e manibus amiſi.

Ruens) impetu autem in pecora facto &c. iclytos greges,ob editam eorum cædem dixitaut ironice.

Videam) vtinam videam.

Quomodo illum astutißimum,
Inimicum, scelus, & geminos
Perdens) cæsis regibus.
Imperantes perdens reges,
Postremo morerer & ipse?
TEC. *Quãdo deprecaris hæc, simul & mihi mori*
Precare. Quid enim opus est uiuere me, te mortuo?
AI. *Heu tenebræ mea lux, Erebe, ô splendi-*
Tanq̃) ai. vt mihi quidem videtur: aut, iudicio quidem meo.
dißime tanq̃ mihi,
Accipite me, accipite me habitatorem,
Accipite me. neq; enim deorum genus,
Neq; mortalium
Amplius dignus intueri quempiam in
Vtilitatem hominum.
Iouis) filia. f. Minerua.
Sed me Iouis potens dea
Pernitiosum) usq; ad mortem.
Pernitiosum flagellat.
Quò quis igitur fugiat?
Quò profectus manebo?
Hæc) Achillis arma amissa sunt.
Si hæc quidem deficiunt, amici,
His autem simul prope,
Fatuis prædis adiacemus.
Totus autem exercitus duas hastas uibrans me
Manu interficeret.
TEC. *O infelicißima, talia hominem utilem*
Loqui, quæ antea hic non tolerasset unq̃?
AI. *Fluuij in mare fluentes, maritimaq; antra, &*
Nemus littoreum,
Multum, multum me, diuq; iam
Detinetis circa Troiam
Tempus: sed non amplius me non amplius
Respirationes habentem.

Hoc quis ſapiens ſciat.
Heu Scamandrij uicini fluxus
Beneuoli Argiuis,
Non amplius hominem, me
Hunc uideritis, (uerbum
Dico magnum) qualem nullum
Troia exercitus
Vidit, terra profectum à
Græca. In præſenti autem inhonoratus
Sic iaceo.
CHO. Neq; te detinere, neq; quomodo ſinã, dicere
Poſſum, in mala talia delapſum.
AI. Heu heu. quis unq̃ putaſſet ſic cognomine
Meum conuenturum nomen meis malis?
Nunc enim licet, & bis lugere mihi,
Et ter; tanta enim in mala incidi:
Cuius pater quidem hac ab Idæa terra
Prima præmia uincens exercitus,
Ad domum uenit omnem gloriam ferens.
Ego uero illius filius, eundem ad locum
Troiæ profectus non minori robore,
Neq; opera minora mea operatus manu,
Ignobilis Argiuis ſic pereo.
Atqui tantum certe ſcire puto,
Si uiuens Achilles armorum horum, quibus de
Iudicaturus erat potentiam fortitudinis cuipiam,
Non quis ipſa cœpiſſet alius pro me.
Nunc autem ipſa Atridæ homini ſcelerato mentibus
Perfecere, hominis huius repellentes uictoriam.
Et ſi non hic oculus, & mentes peruerſæ

Conuenturũ) cõſonum fore, propterea qđ αἴας ab αἶ quod heu ſignificat dictum, aut compoſitũ uideatur.
Vincens) præclaris rebus geſtis.

Iudicaturus &c.) quæ illi, qui robore alijs præſtaret omnibus, decernenda fuerant.
Perfecere) decreuere.

Sententia prohibuissent mea, non unq̃
Iudicium contra alium hominem sic tulissent.
Iouis) filia, Minerua. Nunc autem Iouis terribilis indomita Dea,
Iam me contra ipsos manũ armatã inferentẽ meam
Inijciens) iniecto furoris morbo. Aberrare fecit, inijciens rabiosum morbum,
Vt in his manus cruentauerim gregibus.
Illi uero irrident cum effugerint,
„ Me quidem non uolente. si autem quis deorum
„ Noceat, fugiat, & malus præstantiorem.
Et nunc quid oportet agere, qui manifeste dijs
Infensus sum? odit autem me Græcorum exercitus:
Odit autem Troia tota, & campi hi.
Linquẽs) relicta Achiuorũ classe. Vtrum, ad domos, nauales linquens sedes,
Solosq; Atridas, mare Aegæum pertransibo?
Et qualem oculum patri demonstrabo apparens
Telamoni? Quomodo me tolerabit unq̃ intueri
Nudum apparentem, uictoriæ præmijs sine,
Quorũ ipse habuit coronã illustris gloriæ magnã?
Non est opus tolerabile. sed sanè profectus
Ad murum Troianorum, congressus solus solis,
Vtile) præclarum facinus. Et faciens aliquid utile, deinde ad extremũ moriar?
Sed sic Atridas uoluptate afficerem sanè.
Non sunt hæc. conatus quidam quærendus est
Talis, à quo seni declarabo patri,
Non certe natura timidus ex illo natus.
» Turpe enim hominem longa indigere uita,
» Malis quicunq; nihil immutatur.
» Quid enim apud diem dies delectare habet
» Addens, & differens mori?
Emerem) ullo æstimarum pretio. ni- Non utiq; emerem nullo sermone mortalem,

Qui uanis spebus calescit.
Sed uel pulchre uiuere, uel pulchre mori
Generosum decet. omnem audisti sermonem.
CHO. *Nullus dicet unq̃, quòd fictitium sermonem*
Aiax dixeris, sed tuæ ipsius mentis.
Desine ueruntamen, & da hominibus amicis
Mentem superare, has curas omittens.
TEC. *O domine Aiax, necessaria fortuna*
Non est ullum maius hominibus malum.
Ego autem libero quidem nata sum patre,
Si quidem aliquo potente in diuitijs Phrygum.
Nunc autē sum serua. Dijs enim sic uisum est sane,
Et tuæ maxime manui. Itaq; postq̃
Tuũ lectũ congressa sum, beneuolentia ꝓsequor tua,
Et te supplico, perq; familiarem Iouem,
Lectumq; tuum, quo conciliatus fuisti mihi:
Ne me uelis famam tristem accipere,
Tuorum inimicorum subditam dimittens alicui.
Si enim mortuus fueris tu, & mortuus omiseris:
Eadem existima, & me tunc die
Vi correptam Argiuis ab,
Cum puero tuo seruile habiturā esse nutrimentum.
Et aliquis amaram allocutionem dominorum dicet
Sermonibus maledicens. Videte concubinam
Aiacis, qui plurimum potuit exercitus:
Quales seruitutes, pro quanta æmulatione habet.
Talia dicet aliquis. & me quidem dæmon impellet,
Tibi autem turpia uerba hæc & tuo generi.
Sed reuerere quidem patrem tuum in graui
Senectute relinquens; reuerere autem matrem

hili hominem illum ego esse censeo, qui &c.

Amaram allocutionem) dominorum aliquis me illudet.

Aemulatione) fastu, gloria.

Turpia) erunt f.

Multorum annorum participem: quæ te perſæpe
Dijs ſupplicat, uiuentem ad domos uenire.
Miſerere autem ò rex pueri tui. ſi noua
Educatione priuatus te, gubernabitur ſolus
A tutoribus non amicis: Quantum malum
Illiq;, & mihi hoc, quando mortuus fueris, tribues.
Mihi enim non amplius eſt, in quod inſpiciam,
Præter te. tu enim mihi patriam deleuiſti haſta,
Et matrem, ſed fatum illum, qui genuit me,
Deſtruxit, inferni mortuos habitatores.
Quæ ſanè mihi erit pro te patria?
Quæ diuitiæ? in te tota ego certe ſaluor.
„ Sed detine & mei memoriã. homini quippe debitũ
Patiatur) accipiat Memoriam adeſſe, delectabile ſi quid patiatur.
„ Gratia gratiam nanq; eſt pariens ſemper.
„ Cuius uero defluit memoria beneficio affecti:
„ Non eſſet unq̃ hic generoſus uir.
CH. Aiax, habere te miſericordiã, ut & ego, mẽte,
Vellem ſanè: laudares enim huius uerba.
AI. Et ualde laudem conſequetur certe à me,
Si ſolum iuſſum bene audet perficere.
TEC. Sed ò care Aiax, in oĩbus ego certe parebo.
AI. Affer nunc mihi filium meum, ut uideam.
Timoribus) metus cauſa. TEC. Atqui timoribus certe ipſum extraxeram.
AI. In his autem malis, an quid mihi dicis?
TEC. Ne tibi certe ĩfortunatus occurrẽs morere
AI. Cõueniẽs certe fuiſſet dæmoni meo hoc. (tur.
Ad hoc ſufficere) vt hoc officij pueto præſtarem. i. vt eum a cæde ſubtraherem. TEC. At certe ego ſeruaui, ad hoc ſufficere.
AI. Laudaui opus, & prouidentiã, quam poſuiſti.
TEC. Quid ſanè ex his iuuare poſſum te?

AI. *Da mihi alloqui ipsum, manifestumq; uidere.*
TEC. *Atqui prope certe à ministris seruatur.*
AI. *Cur uero non præsentiam habere?*
TEC. *O fili, pater uocat te: huc ministrorum*
Duc ipsum, qui quidem manibus dirigens existis.
AI. *Venienti loqueris, an derelicto sermonis?*
TEC. *Et iam affert ministrorum hic cominus.*
AI. *Affer ipsum, affer huc. timebit enim non*
Recentem hanc inspiciens cædem,
Siquidem legitime est meus, in rebus patrijs.
Sed statim crudis ipsum in legibus patris
Oportet exercere, & aßimilari natura.
O fili, sis patre fortunatior,
Cætera uero similis, & fias non malus.
Certe te etiam nunc hoc æmulari habeo,
Propterea quòd nihil horum persentis malorum.
In sapiendo nanq; nihil, iucundißima uita.
Non sapere enim ualde sine dolore malum:
Quoad gaudere, & tristari discas.
Quando autem ueneris ad hoc, oportet te, ut patris
Ostendas in inimicis, qualis ex quali nutritus es.
Interea autem leuibus spiritibus pascere iuuenem
Animam nutriens, matri huic lætitiam.
Non te Achiuorum (noui) ullus contumelia afficiet
Tristibus conuitijs, neq; seorsum existentem à me.
Talem Ianitorem custodem Teucrum circa te
Relinquã, educationis prõptũ curatorẽ: si ĩ præsenti
Longinquus abit, inimicorum uenationem habens.
Sed homines scutati, martialis turba,
Vobisq; communem hanc impero gratiam,

Cur vero &c.) quid igitur cessat, ac moratur, quo minus hic coram adsit?

Derelicto &c.) an longe adhuc existenti, vt non audiat?

Rebus patrijs) quo ad patrem. si me patre est genitus.

Aemulari) tibi inuidere: felicẽ existimare possum:

Patris) vt. aduersus patris inimicos: vel quali ex patre sis genitus.

Si) al. tametsi.

Illiq; meum nuntiate mandatum, ut
Filium, hunc ad domos meas ducens,
Telamoni ostendat, matriq;, Eriboeæ dico,
Vt illos sit senes sustentans semper,
Quoad intimos locos inuenerint inferioris Dei.
Et mea arma, neq; præfecti certaminis aliqui
Ponent Achiuis, neq; corruptor meus:
Sed ipsum mihi tu fili accipiens eiusdem nominis
Eurysaces, tene per multum consutum uertens
Lorũ, ex septẽ pellibus boũ cõfectũ, ĩfrãgibile scutũ.
Alia autem arma communia mihi sepelientur.
Sed q̃ celerrime filium hunc iam suscipe,
Et domum abduc, neq; lamentabiles luctus
„ *Lachrymare. ualde certe misericors mulier.*
Tutum fac cito. non est sapientis medici
Flere incantationes sectionis indigenti morbo.
CH. *Timui audiens hanc promptitudinem:*
Non enim mihi placet lingua tua acuta.
TEC. *O domine Aiax, quidnam facies mente?*
AI. *Ne interroga, ne inquire. sapere, pulcrum.*
TEC. *Hei mihi, quantũ tristor, & te per tuũ filiũ*
Et Deos precor, ne prodens nos fias.
AI. *Valde certe tristaris. non nosti, ego dijs*
Quòd nihil sufficere sum debitor amplius?
TEC. *Ominata loquere.*
AI. *Audientibus dic.*
TEC. *Tu autem non audies?*
AI. *Multa ualde iam dicis.*
TEC. *Timeo enim ò Rex.*
AI. *Non concludetis q̃ celerrime?*

Corruptor) Vlysses. f.
Eiusdẽ nominis) Clypeum tibi cognominem.
Mihi) mecum.
Tutum fac) occulta, aufer.
Flere) flendo dicere.
Facies) quid cogitas facere?
Tristaris) tristitia afficis.
Audies) parebis.

TEC. Per Deos mollificare.

AI. Fatua mihi uideris loqui,
Si meos mores nuper instruere cogitas.

CH. O inclyta Salamis, tu quidem alicubi
Habitaris, mari percussa, fortunata,
Omnibus conspicua semper:
Ego autem infelix,
Diuturnum ex quo tempus;
Idæa maneo
Pratensi herba opium,
Innumeratus, semper pulcra pascua habenti:
Tempore uexatus, malam
Spem habens, adhuc me tandem perfecturum
Auertendum obscurum infernum.
Et mihi immedicabilis Aiax
Adest assessor (hei mihi)
Diuinæ insaniæ particeps.
Quem emisisti
Ante olim bellicoso
Superantem in Marte.
Nunc uero rursus mentis solus pastor
Amicis magnus luctus inuentus est.
Priora uero opera manibus maxima
Virtutis iniucunda apud ingratos
Exciderunt, exciderunt
Vanos Atridas.
Certe antiqua quidem alta die,
Cana uero senectute,
Mater illum quando ægrotantem
Fatue audierit:

Mollificare) & mollire, flectare.
Loqui) a'r, sape.
Tẽpus) est, i. multo iam tempore.
Pastor) suæ ipse sibi tantum mentis conscius.
Vanos) a'r, miseros.
Antiqua) iã anus facta eius mater.
Aegrotantẽ) insanum factum.

Lamentum, lamentum,
Neq; miserabilis luctum auis lusciniæ
Canet infelix: sed acu-
tisonos quidem cantus
Lugebit. Manibus percußi
Autem in pectoribus certe cadent
Strepitus, & canæ lacerationes iubæ.

Præstantior &c.) Satius est mortuum esse, quam furiosum viuere.

Præstatior enim inferno occultus, quàm ægrotans incaßum.
Qui ex paterna ueniens generatione
Industriorum Achiuorum, non amplius consuetis

Iris) moribus.

Iris firmus, sed extra uersatur.
O infelix pater, qualem
Te manet audire
Filij infelicem calamitatem:
Quam nondum ullum habuit
Sæculum Aeacidarum præter hunc.
AI. Omnia longum, & inenumerabile tempus,
Producit obscura, & manifesta abscondit:
Et non est insperatum quidquam, sed deprehenditur
Et graue iusiurandum, & ualde duræ mentes.

Tolerabam) fortiter dicebam, iactabam.

Et ego enim, qui grauia tolerabam tunc
Tinctura ferrum tanquam, effœminatus sum os
Ab hac muliere. miseror autem illam
Viduam apud inimicos, puerumq; orphanum relinquere.
Sed uado adq; balnea, & littoralia

Expurgans) expurgatis sordib. criminibus.

Prata: ut sordes expurgans meas,
Iram grauem declinem Deæ.
Profectusq;, locum ubi inuium inueniam,

Hastam) ensem

Occultabo hanc hastam meam inimicißimam telorum,
Terræ defodiens, ubi nullus uiderit:
Sed ipsam nox, infernusq; seruanto deorsum.

Ego enim ex quo manu hanc accepi
Ab Hectore, donum inimicißimo,
Nondum quidq̃ illustre habui Argiuis ab.
Sed est uerum mortalium prouerbium:
Inimicorum non dona, dona; & non utilia. ,,
Certe enim in posterum sciemus quidem dijs Certe) al'r Quare.
Cedere, discemus uero Atridas colere.
Principes sunt: quare cedendum. Quid ni? Quid ni?) al'r honori, dignitati regiæ.
Etenim grauia, & fortißima
Honoribus cedunt. hoc quidem niuosæ Hoc) ob hoc. eadem de causa.
Hyemes cedunt fructuosæ æstati.
Cedit autem noctis obscurus circulus,
Albis equis uecto lumen diei accendere:
Grauiumq; mitis flatus uentorum sedauit
Gementē pontum. In autem omnia superās somnus In autē) al'r, atq;
Soluit uinciens, neq; semper capiens habet.
Nos autem quomodo non cognoscemur sapere?
Ego uero scio enim nuper, quòd
Quando inimicus eram, in tantum odio habēdus, Odio habendus) al'r, odio habēdus.
Vt & amaturus rursus: Inq; amicum
Tanta subministrans prodesse uolam,
Vt semper non mansurum: multis enim
Mortalium, infidelis est amicitiæ portus. ,,
Sed circa quidem hæc benè tenebit. Tu autem
Intrò dijs profecta perseuerans mulier
Precare perficere, meum quæ desyderat cor.
Vosq; amici eadem huic mihi hæc
Honorate: Teucroq;, si uenerit, significate;
Curare quidem nos, beneuolū autē esse uobis simul.
Ego enim uado illuc, quò eundum est.

Vos autem, quæ dico, facite: & cito me fortasse
Audietis, & si nunc infœliciter ago, saluatum.
C H. *Exhorrui amore, ualde lætus autẽ aduolaui.*
Io, io. pan, pan:
O pan pan mariuage Cyllenia
Niue percussa
Saxosa à rupe appare, ò
Deorum Chori factor rex, ut mihi
Nyßias, Cnoßias saltationes per te perceptas
Conuersans coniungas:
Nunc enim mihi curæ est saltare.
Icarijs autem super pelagis
Veniẽs) huc profectus. *Veniens rex Apollo*
Delius, bene notus,
Mecum simul sis semper lætus:
Soluit enim grauem dolorem ab oculis Mars.
Io, Io, nunc rursus,
Adest) licet, tempus est. *Nunc ò Iuppiter, adest albam*
Serenam appropinquare lucem
Celeribus in mari uelocibus nauibus, quandò Aiax
Abscondens) respuit. *Abscondens laborem rursus, deorumq; denuo*
Veneranda omnia iura perficit, pietate
Colens maxima.
" *Omnia magnum tempus, tabefacitq;, & comburit:*
Et nihil secretum dicerem
Quandoquidem ex insperatis
Aiax immutatus est
Animo Atridis, magnisq; contentionibus.
N V N. *Homines amici, primum nunciare uolo;*
Teucer adest nuper Mysijs à

Præcipitijs. ad medium autem profectus exercitum
Contumelia afficitur ab omnibus argiuis simul.
Venientem enim à longe ipsum in circulo
Discentes circunsteterunt: deinde opprobrijs
Pulsabant hinc & hinc. nullus est, qui non
Hunc furentis, & insidiantis exercitui
Consanguineum aduocantes: ut non auxiliaretur,
Ne petris totus dissolutus moreretur.
Quare in tantum uenerunt, ut & manibus
Vaginis extracti perfecti fuerint gladij:
Finit autem lis progressa maxime ultra,
Virorum senum in conciliatione sermonis.
Sed nobis Aiax ubi est, ut dicam hæc?
Dominis enim omnem oportet declarare sermonem. „
CH. *Non intus, sed uanus nuper, noua*
Consilia nouis componens moribus.
NVN. *Heu, heu, heu.*
Breuem nos utiq; ille hanc uiam
Mittens emisit: an apparui ego tardus?
CH. *Quidnam est usus huius indigens?*
NVN. *Hominē allocutus est Teucer intra tectū,*
Non extra aduenire, anteq̄ præsens ipse sit.
CH. *Sed abit certe ad optimum conuersus*
Mentis, dijs ut concilietur iræ.
NVN. *Hæc sunt carmina fatuitatis multæ plena:*
Siquidem quid Calchas bene sentiens uaticinatur.
CH. *Quale? quid uero sciens hac re de?*
NVN. *Tantum noui, & præsens forte fui.*
Ex enim consessu & tyrannico circulo
Calchas secedens solus, Atridis seorsum,

Discentes) a r, cognitum: vbi agnouerunt.

Aduocantes) appellet. participiū pro verbo.

Perfecti) e vaginis stricti fuerint.

Vanus) euanuit, abijt.

Breuem) a r. tardā. sero nos huc misit Teucer.

Allocutus est) volebat, illum intētorio manere, nō autem exire.

Iræ) causa. s. vt auerruncet a se deorum iram.

In manum Teucri dextram beneuole
Ponens dixit, & præcepit omni arte
Detinere per diem conspicuam præsentem hanc,
Aiacem sub tentorijs, neq; dimissum sinere:
Si uiuentem illum, intueri uellet unq̄.
Impellit enim ipsum hac die sola
Sic) al. vt. Diuinæ Mineruæ ira. sic dixit dicens.
" Superflua enim & inutilia corpora,
" Cadere grauibus à dijs infelicitatibus,
" Dixit uates: Qui hominis natura
Natus, deinde non secundum hominem sapit.
Ille uero à domibus statim concitatus
Demens pulchre dicente inuentus est patre.
Ille enim ipsum alloquebatur: fili hasta
Velis superare quidẽ, cum Deo autẽ semp̄ superare.
Ille uero superbe, & stulte respondit:
Pater, dijs quidem etiam nihil existens, cum,
Potentiam poßideret. ego autem & sine
Illis, confido hanc esse ablaturum gloriam.
Tantum iactabat sermonem, deinde secundo
Diuinæ Mineruæ, quando concitans illum
Loquebatur contra inimicos manũ eruentẽ uertere,
Tunc obloquitur graue, ineffabileq; uerbum:
Regina, Alios Argiuorum prope
Nostra autẽ) al. r. contra nos autẽ nunquã erumpet pugna. Stato, nostra autem nunq̄ indiguit pugna.
Talibus sermonibus implacabilem Deæ
Acquisiuit iram, non secundum hominem sapiens.
Sed siquidem est hac die, forte
Simus ipsius cum Deo saluatores.
Talia, uates dixit: ille autem statim è sede

Mittit

Mittit me tibi ferentem hæc mandata.
Teucer, seruare. si autem priuati sumus,
Non est uir ille: si Calchas sapiens.
C H. *O infortunata Tecmessa, infelix genus,*
Vide profecta hunc, qualia uerba dicit.
Radit enim in cute hoc, non gaudere quenquam.
T E C. *Quid me rursus miseram nuper cessantem*
A malis indomitis, è sede surgere facitis?
C H. *Hunc exaudi hominem, qui uenit ferens*
Aiacis nobis factum, quod dolui ego.
T E C. *Hei mihi quid ais ò homo? num periuimus?*
N V N. *Non noui tuam actionem. Aiace autē quòd,*
Forensis si quidem est, non confido de.
T E C. *Atqui forensis, ut doleam. quid inquis?*
N V N. *Illum detinere Teucer iubet*
Tentorium intra manentem, neq; dimittere solum.
T E C. *Vbi nam est Teucer, et ꝓpter quid dicit hæc?*
N V N. *Adest ille nuper, hunc uero exitum*
Pernitiosum Aiacis sperat ferre.
T E C. *Hei mihi miseræ, à quonam hominū discens?*
N V N. *A Thestoreo uate per diem*
Præsentem, quando ipse mortem uel uitam affert.
T E. *Hei mihi amici, auxiliatores sitis necessariæ for*
Et festinate alij qdē, Teucrū ī celeritate uenir: (tunæ,
Alij uero uespertinos colles, alij uero orientales
Quærite euntes hominis exitum malum:
Noui enim iam ab homine decepta
Et antiqua gratia deiecta.
Hei mihi, quid faciam fili? non sedendum est.
Sed ibo & ego illuc, quò quidem potuero.
Proficiscamur, laboremus, (non sedis occasio)

Priuati sumus).i. posteriores, vel tardiores fuimus

Actionem) fortunam, statum, infelicem.

Forensis) si tentorium egressus est.

Sperat) timet, veretur &c.

Quādo) al'r, qd.

Decepta) deceptā, & deiectā eē

Sedis) sedendi, & orandi locus.

Saluare uolentes hominem certe, qui festinat mori.
C H. *Proficisci paratus, & nõ uerbo ostendã solum:*
Celeritas enim operis & pedum simul sequetur.
Iugulator) ensis. f. A I. *Iugulator quidem stetit, ubi penetrabilißimus*
Si ei) a?r, si cui. *Poßit esse, si ei & ratiocinari otium.*
Donum quidem hominis Hectoris hospitum mihi
Maxime infensi, inimicißimiq; ad uidendum.
Concretus) ensis .f. est confectus. *Concretus est autem in terra hostili Troiana,*
Ferrum edenti cote nuper acutus.
Adornans) circũ aptatum. *Compegi autem ipsum bene adornans ego,*
Beneuolentißimum huic homini, celeriter mori.
Sic quidem bene parati sumus, ex his autem mihi
Tu primus ò Iuppiter (etenim decens) auxiliare.
Petam autem te non magnum præmium consequi.
Mittito aliquem nobis nuntium, malam famam
Teucro ferentem, primus ut me ferat
Collapsum hunc circa nuper aspersum gladium.
Et ne ab inimicorum aliquo conspectus ante
Proijciar canibus expositus, auibusq; laceratio.
Hæc te ò Iuppiter deprecor. uoco autem simul
Emissorem) animarũ, ductorem. *Emissorem Mercuriũ terrestrem, bene me soporare,*
Cum immobili, & celeri saltu
Latus aperientem hoc gladio.
Voco autem auxiliatrices semperq; uirgines
Semperq; uidentes omnes in mortalibus paßiones,
Graues Erinnyes, extendentes pedes, discere me,
Ab Atridis quòd dispereo infelix:
Et illos malos peßime, & pernitiosos
Corripiant, quemadmodum intuentur me
Propria cæde cõfectũ cadẽtẽ, sic propria cæde cõfecti
Coram) a?r, a charissimis. *Corãm charißimis filijs pereant.*

Ite ò Celeres, ultricesq; Erinnyes,
Gustate, ne abstinete ab uniuerso exercitu.
Tu uero ò altum cœlum equitans
Sol, patriam meam quando terram
Videris, detinens aurea dorsa habentem habenam,
Nuntiato damna mea, mortemq; meam
Seni patri, & infortunatæ nutrici.
Sanè infelix, hanc quando audierit famam,
Emittet magnum luctum in tota urbe.
Sed nihil opus hæc lamentari frustra,
Sed incipiendum opus cum celeritate aliqua.
O mors, mors, nunc me consydera adueniens.
Atqui te quidem & illic alloquar simul existens.
Te uero ò splendidæ diei præsens splendor,
Et aurigam Solem alloquor
Valde ultimum sanè, & nunq̃ rursus deinceps.
O lux, ò terræ sacrum domesticæ solum
Salaminis, ò paternum laris fundamentum,
Inclytæq; Athenæ, & simul nutritum genus,
Fontesq;, fluuijq; hi, & Troiana
Sola alloquor. ualete ò nutritores mei. Sola) loca, prata, regiones.
Hoc uobis Aiax uerbum ultimum dicit.
Alia autem in inferno inferis dicam.
SEM. *Labor labori laborem fert.*
Quò, quò
Quonam non iui ego?
Et nullus scit me docere locus. Docere) ostendere Aiacem.
Ecce, ecce. strepitum rursus audio quendam.
SEM. *Nostræ, certe, nauis*
Communem conuersationem.
SEM. *Quid igitur?*

SEM. Omne calcatum est latus occiduum nauium.

SEM. Habes igitur?

SEM. Laboris certe multitudinē, et nihil in cōspe=

Iactibus) radijs. ab ortu. SEM. Sed neq; mihi à solis iactibus (ctum plus.

Viam, uir alicubi ostendit apparens.

CH. Quis sanè mihi, quisnam

Industriorum piscatorum

Prędas) aīr sedes Habens insomnes prædas:

Vel quis cœlestium deorum, uel fluentium

Sciens) peritus, scius. Bosphoreorum fluminum sciens

Illum crudelem sicubi errantem

Inspiciens, dicat?

Grauia nanq;, me longorum erratorem

Laborum secundo non appropinquasse cursu:

Sed debilem hominem non uidere, ubi.

TEC. Hei mihi.

Extensa) adsonans, vicina. CH. Cuiusnam uox extensa egressa est è sylua?

TEC. Heu infelix.

CH. Captiuam infortunatam sponsam uidi

Tecmessam, miserationi huic commistam.

TEC. Occidi, perij, deprædata sum ò amici.

CH. Quidnam est?

TEC. Aiax hic nobis nuper recenti cæde confectus

Iacet, occulto gladio circumplicitus.

Hei &c.) heu meos reditus. CH. Hei mihi meorum redituum.

Hei mihi, occidisti rex

Hunc connautam.

Heu infelix, heu infelix mulier.

TEC. Sic hoc se habente, lugere adest.

Videlicet) manifestum est, quod seipsum interfecerit. CH. Cuius nam fecit manu infelix?

TEC. Ipse à seipso uidelicet. in nanq; ei terra

Concreta hæc hasta aduersa declarat.

C H. *Hei mihi damnũ meũ. solus utiq; interfectus es,*

Incustoditus ab amicis.

Ego uero omnia surdus,

In omnibus insciens neglexi.

Vbi, ubi

Iacet calamitosus,

Infelix Aiax?

T E C. *Non spectatrix. sed illum circumplicita*

Veste cooperiam hac omnino, quandoquidem

Nullus, qui etiam amicus tolerauerit uidere

Spirantem sursum ad nares; exq; rubra

Plaga nigrum sanguinem à domestica cæde.

Hei mihi quid faciam? quis te feret amicorum?

Vbi Teucer? quàm opportunus, si ueniat, ueniret;

Collapsum fratrem hunc ornare.

O infelix Aiax, solus existens, qualiter te habes:

Vt etiam apud inimicos dignus lamẽtationes cõsequi.

C H. *Debebas miser,*

Debebas tempore crudelis

Certe perficere malam

Sortem infinitorum

Laborum. talia mihi

Nocturna, & diurna

Inspirabas crudelis

Inimica Atridis

Perniciosa cum paßione.

Magnus sanè erat illud princeps tempus

Damnorum, quando manu potens præmium

Armis positum erat certamen de.

T E C. *Hei mihi.*

Concreta) fixus ensis.

Surdus) al'. insensatus.

Calamitosus) inhumanus, immitis in seipsum.

Spectatrix) al'. spectandus est.

Domestica) propria.

Ornare) ad componendum, sepeliendum.

Debebas) eras o dure Aiax aliqñ transacturus.

C H. *Vadit ad iecur(noui)generoſus dolor.*
T E C. *Hei mihi.*
Perſuadeo) nihil te prohibeo &c. C H. *Nihil te non perſuadeo, & bis lugere mulier, Tali priuatam nuper amico.*
T E C. *Tibi quidem opinari hæc licet,mihi autē ual- (de ſapere.*
C H. *Confiteor.*
T E C. *Hei fili,ad qualia ſeruitutis iuga*
Proficiſcimur.quales nobis inſtant cuſtodes.
C H. *Hei mihi non dolentium*
Geminorum dixiſti
Ineffabile opus Atridarum hac calamitate.
Sed prohibeat Deus.
Non &c.)nō hęc ſine numine diuū eueniunt.ſic cecidere. T E C. *Non ſanè hæc ſunt ſic,non dijs cum.*
C H. *Valde certe prægrauem dolorem confecere.*
T E C. *Tale quidem Iouis grauis dea*
Pallas plantat damnum,Vlyßis gratia.
C H. *An doloſo*
Animo conuitiatur
Multa paſſus uir,
Inſanientibus) q̄ per inſaniam accidere. *Ridet autem inſanientibus doloribus,*
Multum riſum?heu,heu.
Duplices)ambo, gemini. *Simulq; duplices reges,*
Audientes Atridæ?
T E C. *Hi igitur rideant, & inſuper gaudeant malis*
Inſpicientem)uiuum. *Huius. forſitan hi & ſi inſpicientē non deſyderabant,*
Mortuum eluxerint in neceßitate haſtæ.
» *Nam mali mentibus,bonum manibus*
» *Habentes,non ſciunt,priuſq̄ quis eiecerit.*
Mihi amarus mortuus eſt,q̄ illis dulcis,
Sibiipſi autē delectabilis.quæ enim optauit conſequi,
Acquiſiuit ſibi mortem,quam quidem uolebat.

CH. *Quomodo sanè hunc irridere poterunt contra?*
Dijs mortuus est hic, non illis, non.
Ad hæc Vlysses in uacuis contumelia afficiat. Vacuis) in mortuos sæuiat.
Aiax enim ipsis non amplius est, sed mihi
Relinquens molestias & luctus abit.
TEV. *Hei mihi.*
CH. *Taceto. uocem enim uideor Teucri audire,*
Clamantis damni huius significatiuum carmen.
TEV. *O charißime Aiax ò cõsanguinee ocule mihi,*
Num lucratus es, quemadmodum fama superat? Fama &c.) oēs affirmant.
CH. *Perijt uir Teucer, hoc scito.*
TEV. *Hei mihi grauem sanè meam calamitatem.*
CH. *Sic se his habentibus.*
TEV. *O infelix ego, infelix.*
CH. *Adest lugere.*
TEV. *O grauis paßio.*
CH. *Valde certe Teucer.*
TEV. *Heu miser. quidnam filius*
Huius ubi mihi terræ extat Troianæ?
CH. *Solus apud tentoria.*
TEV. *Non quàm celerrime*
Sanè duces ipsum huc, nequis ut priuatæ
Catulum leænæ inimicorum rapiat.
Abi, conare, collabora. mortuis amant »
Omnes iacentibus illudere. »
CH. *Sanè adhuc uiuens Teucer, hunc tibi curæ esse*
Iußit ille uir, quemadmodum certe curæ est.
TEV. *O omnium sanè spectaculorum mihi*
Miserrimum, quæ uidi oculis ego:
Viaq; uiarum omnium conficiens Conficiens) quæ me maximo dolore confecisti.
Maxime mea uiscera, quam nunc iui.

O charißime Aiax, tuam ut persenseram
Mortem persequens, & per uestigia inquirens.

Dei alicuius) al'. veluti a Deo aliquo.

Acuta enim tui fama, ut Dei alicuius,
Peruenit Achiuos ad omnes, quòd peris mortuus.
Quæ ego audiens infelix, ex pedibus quidem existens,
Suspirabam: nunc autem uidens pereo.
Hei mihi.
Abi, reuelato: ut uideam omne malum.

Ocule) al'r, o horrendum visu spectaculum.

O infelicißime ocule, & audaciæ amaræ,
Quot molestias mihi seminans, peris.
Quonam enim ire mihi poßibile, ad quos mortales,
Tuis auxiliatum in laboribus nullibi?
An Telamon tuus pater, meusq; simul
Acciperet beneuolus, propitiusq; fortasse

Nõ cui &c.) cui ne feliciter quidẽ agẽti iucũdus est risus, nedum tanto ob filij cædem in mœrore constituto.

Hasta). i. bello captiua natum fœmina dicet.

Potentias) opes regnum.

Venientem sine te? quomodo enim? non cui adest
Neq; feliciter agenti quicq̃, iucundius ridere.
Hic quid occultabit? quale non dicet malum?
Ex hasta natum hostili nothum,
Timiditate prodentem, & imbecillitate
Te charißime Aiax, uel dolis, ut tuas
Potentias mortui, & domos poßiderem tuas.
Talia uir iracundus in senecta grauis
Dicet pro nihilo, in contentionem concitatus.
Ad extremum autem exterminatus à terra proijciar
Seruus sermonibus pro libero apparens.
Talia quidem per domum. In Troia autem mihi
Multi quidem inimici, pauciq; utiles.
Et hæc omnia te mortuo inueni.
Hei mihi quid faciam? quomodo à te auellam amaram
Hanc uariam cuspidem? ò miser, à quo

Tempore) aliq̃n.

Homicida expirasti. uidisti, quòd tempore

Debebat te Hector & mortuus corrumpere.
Consyderate per deos calamitatem duorũ mortaliũ.
Hector quidem, quo hoc donatus fuit ab,
Cingulo deuinctus, equestribus ex curribus
Pendebat semper, quoad perdidit uitam. Pendebat) raptatus est.
Hic autem illius hoc donum habens
Ab hoc periit lætali lapsu.
An non Erinnys hunc fabricauit gladium,
Et illud inferni opifex agrestis?
Ego quidem & hæc, & omnia semper
Dixerim hominibus machinari deos.
Cui uero non hæc sunt in mente amica, Cui vero) q vero nõ ita sentit &c.
Illeq; illa amet, & ego hæc.
C H. *Ne intẽde lõgã: sed quẽadmodũ cõdas sepulcro*
Consydera, hominem, & quid loqueris cito. Loqueris) quid aduenienti Menelao respõdeas.
Video enim inimicum hominem. & forte malis
Ridens, ad quæ sceleratus perueniret uir. Perueniret) ad ea deueniet cõuitia supple.
T E V. *Quisnã est? quẽ hominẽ prospicis exercitus?*
C H O. *Menelaus: cui hanc nauigationẽ parauimus.* Nauigationẽ etc.) cuius causa huc adnauigauimus.
T E V. *Video, discere enim ꝓpe existẽs, nõ difficilis.* Discere) cognitu.
M E. *Tu (te uoco) hunc mortuum manibus* Tu) heus tu.
Ne aufer, sed sine, quomodo habet.
T E V. *Cuius gratia tantum expendisti sermonem?*
M E. *Visa mihi, uisa autem, qui imperat exercitui.* Visa) statuta, decreta: quæ ita mihi videntur.
T E V. *Non igitur dixeris, quãnam culpã apponens?*
M E. *Proptereaquòd ipsum sperantes à domo*
Ducere Achiuis sociumq; & amicum,
Inuenimus quærentes inimiciorem Phrygibus.
Qui exercitui uniuerso consultans cædem Consultans) machinatus.
Nocte contra militauit, ut interficeret hasta. Cõtra militauit) aggressus est.
Et si non deorum aliquis has insidias extinxisset:

Nos certe hac,quam ille sortitus est fortunam;
Mortui iacuissemus,turpißima morte:
Immutauit) conuertit. *Hic uero uixisset.nunc autem immutauit Deus*
Huius contumeliam,contra oues & greges cadere.
Quorum causa ipsum nullus est uir potens
Tale.) vel adeo, tam. *Tale,ut corpus tumulet sepulcro:*
Sed circa uiridem arenam eiectus,
Auibus pabulum marinis fiet.
Ad hæc nullam grauem attollas iram.
Videnti) viuenti. *Si enim uidenti non potuimus dominari:*
Prorsus mortuo,imperabimus: etiam si non uolueris,
Manibus auertentes.non enim est ubi
Sermones audire uiuens unq̃ uoluerit meos.
Malo &c.) alr. mali est hominis *Atqui malo ab homine,hominem popularem*
Iustum &c.) nolle,negligere. *Nihil iustum iudicare præsidentes audire:*
Non enim unquã neq; in ciuitate leges recte
» *Ferri possent,ubi non constiterit timor:*
» *Neq; exercitus certe sapiẽter gubernaretur amplius,*
» *Nullum timoris propugnaculum, neq̃; pudoris habẽs.*
» *Sed hominẽ oportet, etsi corpore natus fuerit magno,*
» *Putare cadere posse,& à paruo malo.*
» *Timor nanq; cui adest,pudorq; simul,*
» *Salutem habentem hunc scito.*
» *Quãdo ãt cõtumelijs afficere,facereq;,quæ uult licet:*
» *Hanc existima urbem tempore tandem*
» *Ex secundis uentis currentẽ in profundum lapsuram.*
Sed sit mihi & timor aliquis opportunus,
Quibus) alr,si. *Et ne putemus facientes,quibus lætemur:*
Quibus) aliter, si angamur. *Non reposituros rursus,quibus angamur.*
Serpunt) hæc se mutuo cõsequũtur: oĩum rerum est vicißitudo. *Serpunt uicißim hæc.ante hic erat (bio.*
Splẽdẽs cõtumeliator,nũc uero ego ualde rursus sup=

Et tibi prædico, hunc ne sepelias, ut
Ne hunc sepeliens, ipse in sepulcra cadas.
CH. *Menelae ne mentes supponens sapientes*
Deinde ipse in mortuis contumeliator fias.
TEV. *Nunq̃ homines, hominẽ admirarer amplius,*
Qui nihil existens generationibus, deinde peccat:
Quando qui putantur generosi nati esse,
Talia peccant in sermonibus uerba.
Age dic à principio rursus. quomodo tu dicis ducere Q. ũo) aliter, an
Hominem Achiuis huc socium accipiens? Accipiens) acceptum
Non ipse enauigauit, ut sibi imperans? Sibi imperans) sui iuris
Vbi tu imperas huic? ubi nam tibi multitudinibus
Licet imperare, quibus hic dux erat à domo?
Spartæ imperans uenisti, non nobis dominans.
Neq; est ubi tibi hunc ornare plus Ornare) regere, imperare.
Imperij proposita erat lex, quam & huic, te.
Subditus aliorum huc nauigasti, non omnium
Dux: ut Aiaci dux fueris unq̃.
Sed quibus quidem imperas, impera & grauia uerba Grauia) propter supple.
Puni illos: hunc autem, siue non tu dicis,
Siue alter imperator: in sepulcra ego
Ponam merito, non tuum ueritus os.
Non enim quid tuæ causa militauit
Mulieris, quemadmodum labore multo pleni: Labore &c.) mercenarij, mercede conducti.
Sed causa iuramentorum, quibus erat obstrictus,
Tui uero nihil: non enim uolebat ullos. Volebat) dignabatur
Ad hæc, plures huc caduceatores accipiens Accipiens) acceptis caduceatoribus
Et ducem uenit. tui uero strepitus
Non conuerterer, ut sis qualis quidem es. Strepitus) tuis obstreperis minis nihil mouear.
ME. *Neq; rursus talẽ linguam in malis amo,*
TEV. *Dura nãq;, etiã si ualde iusta fuerint mordẽt.*

M E. *Sagittarius uidetur non parua superbire.*
T E V. *Non enim mechanicam artem possedi.*

Iactares) gloriarere profecto plurimum.

M E. *Magnum aliquid iactares, scutum si acciperes.*
T E V. *Etiam nudus, sufficerem tibi certe armato.*

Nudus) inermis.

M E. *Lingua tua iram q̃ grauem nutrit.*

Superbire) audacter respondere.

T E V. *Cum iusto enim ualde licet superbire.*

Iusta) aequum est ne: &c.

M E. *Iusta ne, hunc feliciter agere, interficientẽ me?*

Interficientẽ) interficere qui uoluerit.

T E. *Interficiẽtẽ? graue certe dixisti, si et uiues mortuus.*
M E. *Deus enim saluat me, hoc autem pereo.*

Hoc) al'r, huic. i. quo ad quidẽ huius uoluntatem.

T E V. *Ne nunc inhonora deos dijs saluatus.*
M E. *Ego ne uituperarem deorum leges?*
T E V. *Si mortuos non sinis sepelire praesens.*

Hostes) supple, sepelire non sino.

M E. *Certe ipse mei ipsius hostes: non enim honestũ.*
T E V. *An tibi Aiax hostis fuit unquam?*
M E. *Odio habentem oderat, & tu hoc sciebas.*
T E V. *Fur enim ipsius suffragiũ ferẽs inuẽtus fuisti.*
M E. *In iudicibus, & non me hoc aberratum est.*
T E V. *Multa male clãculũ tu occulte egisses mala.*
M E. *Hoc ad molestiam uerbum procedit alicui.*

Non magis &c.) nõ plus (opinor) mali patiemur, q̃ inferimus.

T E V. *Non magis, ut uidetur, q̃ cruciabimus.*
M E. *Unum tibi dicam, hic est non sepeliendus.*
T E V. *Tu uero contra audies hunc, quòd sepelietur.*
M E. *Iam olim uidi hominem ego lingua audacem,*
Nautas impellentem hyeme nauigare:

Locutionẽ) uocem, uerba.

Cui locutionem non inuenisses; quando in malo
Tempestatis detinebatur, sed sub ueste occultatus

Conculcare) pessundandum praebebat.

Conculcare praebuisset uolenti nautae.
Sic autem & te & tuum procax os,
Paruae nebulae cito aliqua spirans magna
Procella extingueret multam uocem.
T E V. *Ego uero hominem uidi fatuitatis plenum*

Qui in malis contumelia afficiebat propinquos.
Deinde ipsum intuitus quidam similis mei,
Iraq; similis, dixit talem sermonem.
O homo, ne fac mortuis male.
Si enim facies, scias nocuisse.
Talia fatuum hominem admonebat præsens.
Video itaq; ipsum, & est (ut mihi uidetur)
Nullus unq̃ alius, quam tu. num recte aßimilaui?
ME. *Abeo, etenim turpe, si audiret quis,*
Verbis punire, cui uim inferre licet.
TEV. *Vade nunc, & mihi enim turpißimũ, audire*
Hominem uanum improba uerba loquentem.
CH. *Erit magnæ litis quoddam certamen.*
Sed quantum potes Teucer celerans,
Festinato curuam fossam aliquam uidere
Huic: ubi mortalibus semper memorabile
Sepulcrum marcidum detinebit.
TEV. *Atqui in ipsum tempus hi prope*
Adsunt hominis huius filiusq;, & mulier,
Sepulcrum ornantes infortunati mortui.
O fili accede huc, & stans prope
Supplicator. tange patrem, qui te genuit.
Sede autem conuersus, in manibus habens
Comas meas, & huius, & tui ipsius tertij,
Supplicatorium thesaurum. si uero quis exercitus,
Vi te abstrahat ab hoc mortuo:
Malus male insepultus cadat è terra,
Generis omnis radice priuatus
Sic, quemadmodum hunc ego incido capillum.
Tene ipsum ò fili, & serua: neq; te
Moueat quis, sed accidens, tene.

Scias &c.) scias, & te læsum iri.

Assimilaui) a'r obscure locutus sum?

Vosq; ne mulieres pro uiris prope
Astate,sed auxiliamini,quoad ego ueniam
Solicitus) curato,& facto huic sepulcro.
Sepulcri solicitus huic,& si nullus sinit.
C H. Quis sanè ultimus demum finiet
Multum errantium annorum numerus,
Incessabilem semper mihi
Pugnantium laborum
Infelicitatem inducens,
Tenebrosam (aliter,squallidam.
Per tenebrosam Troiam
Infelix opprobrium græcorum?
Debebat prius æthera subire
Magnum,uel multis communem infernum
Ille uir,qui tristium
Ostendit armorum Græcis communem martem.
(Heu labores progenitores laborum.)
Depopulatus (aliter perdidit
Ille enim depopulatus est homines.
Ille neq; coronarum,
Neq; profundam calicum
Tribuit mihi oblectationem conuersari.
Neq; dulcem tibiarum sonitum:
Infelix,neq; nocturnam
Delectationem pernoctare,
Amoribus autem priuauit.hei mihi.
Iaceo autem sine cura sic,
Semper densis roribus
Madefaciens comas tristes,
Monumenta Troiæ.
Et prius quidem nocturni
Timoris erat mihi septum,
Et telorum strenuus aiax.

Remiſſus eſt) iacet

Nunc autem hic remiſſus eſt triſti
Dæmone. quæ mihi, quæ adhuc igitur
Delectatio aderit?
Sim,
Vbi latrans eſt maris
Propugnaculum mare dilutum ſummam
Sub regionem, Sunij,
Sacras ut allo-
Queremur Athenas.
TEV. *Atqui intuitus feſtinaui imperatorem*
Agamemnonem nobis huc hunc cum impetu uenientẽ.
Manifeſtus autem mihi eſt ſiniſtrum ſoluturus os.
AG. *Te grauia uerba nuntiant mihi*
Tolerare contra nos ſic ſine luctu dicere?
Te ſane ex captiua dico.
Profecto nutritus matre generoſa à,
Superba locutus fuiſſes, & à ſummis profectus eſſes:
Quando nihil exiſtens nihilo contra ſtetiſti:
Et neq; imperatores, neq; nauium præfectos ueniſſe
Nos Achiuorum, neq; tui iuratus es:
Sed ipſe imperans, ut tu inquis, Aiax nauigauit.
Hæc non audire magna à ſeruis mala?
Cuius clamaſti hominis ſic ſuperba?
Quo euntis, uel ubi ſtantis: cuius quidem non ego?
Non ſanè Achiuis homines ſunt præter hunc?
Amara uidemur Achillæorum armorum
Certamina Argiuis edixiſſe tunc:
Si ubiq; appareamus ex Teucro mali,
Et non ſufficiet nunq̃ uobis, neq; uictis
Cedere: quæ multis placuere iudicibus;
Sed ſemper nos uel malis iacietis,

Nutritus) natus
A ſummis) ſummis digitis inccderes .i. ſuperbe
Nihilo, nulla de re. i. pro Aiace q nihil iam eſt.

Cuius) de quo homine.
Cuius) ſim princeps. ſ.

Vel cum dolo ſtimulabitis uicti?
„ Ex his certe moribus nunq̃
Rei) aſr, legis. Status fieret ullius rei,
„ Si merito uincentes expellemus,
Poſteriores) uictos. Et poſtriores, in ante ducemus.
„ Sed prohibenda hæc ſunt. non enim lati,
„ Neq; lata dorſa habentes uiri ſecuriſsimi,
„ Sed ſapientes bene, ſuperant ubiq;.
„ Magnus uero latere bos, à paruo tamen
„ Flagello rectus in uiam proficiſcitur.
Tibi accedēs) te manere, tibi impendere. Et tibi accedens hoc ego remedium
Video cito: ſi non mentem poſſederis aliquam.
Qui homini non amplius exiſtenti, ſed iam umbræ
Confidens, contumelia afficis, & libere loqueris.
Non ſapiens eris? non diſcens, qui es natura,
Hominem) liberum. ſ. Alium quempiam duces hominem,
Qui ad nos pro te dicet tua?
Te enim dicente, non amplius diſcerem ego:
„ Barbaram enim uocem non audio.
CH. Vtinam uobis utriſq; mens fiat ſapere.
Hoc enim nihil uobis habeo melius dicere.
TEV. Heu, mortui quam celeris mortalibus
„ Gratia diffluit, & prodita deprehenditur.
Si tui certe hic uir neq; in paruis ſermonibus:
Cuius) pro quo. Aiax, amplius tenet memoriam: cuius tu ſæpe
Tuam protendens ante laboraſti animam haſta.
Sed abeunt omnia hæc proiecta.
O multa locute nuper & inconſyderata uerba,
Non meminiſti non amplius quicq̃, quando
Septa olim uos hic intra clauſos
Verſione &c.) pugna. Iam nihil exiſtentes in uerſione haſtæ,

Liberauit

Liberauit ueniens solus? circa quidem nauium
Summa iam nautica tabulata
Igne ardente, & in nauticas naues
Insiliente sursum Hectore fossas super.
Quis hæc prohibuit, non hic erat faciens hæc,
Quem nullibi dicis neq; congressum esse pede?
Num uobis hic hæc fecit iusta?
Et quando rursus ipse Hectorem solus solum
Sortitusq;, & iniussus uenit contrarius?
Non fugitiuam sortem in medium deponens
Liquidæ terræ glebam, sed qui bene cristatæ
Galeæ erat primus saltum leuem facturus.
Ille erat faciens hæc, simul autem ego presens
Seruus, ille ex barbara matre natus.
Infelix, quò aspiciens hæc & dicis?
Non nosti, tui patris quidem qui ante extitit pater:
Antiquum existentem Pelopem barbarum phrygem?
Atreum autem, qui rursus te seuit impijßimum,
Proponentem fratri cœnam propriorum filiorum?
Ipse autem matre natus es Cressa, propter quam
Accipiens introductum hominem, generans pater,
Dimisit mutis piscibus corruptionem?
Talis existens tali exprobras satum?
Qui ex patre quidem sum Telamone natus:
Qui exercitus prima præmia uictoriæ capiens, meam
Habuit coniugem matrem, quæ natura quidem erat
Regina, Laomedontis. selectam uero illam
Donum illi dedit Alcmenes filius.
Num sic optimus ex optimis duobus
Natus, uerecundabor consanguineos:

Deponens) deposito calculo.

Quo) in quã nobilitatem,

Proponente) qui appofuit, uel apposuisse.
Matre) Aërope. f.
Introductum) cũ deprehendisset adulterum.
Talis) tali e stupro cõceptus mihi optimis orto parentibus genus obiicis?

Regina) regis filia.

Verecundabor) dedecorarem parentes meos.

Quos nunc tu talibus in laboribus iacentes
Impellis insepultos, neq; uerecundaris dicens?
Iacietis) scruietis i hoc Aiacis cadauer; Bene nunc hoc scias. hunc si iacietis aliquò:
Iacietis & nos tres simul adiacentes.
Quandò pulcrum mihi hoc pro laboranti
Mori manifestè magis; q̃ tua pro
Vxore, uel tuoq; fratre, dico.
Ad hæc, uide non meum, sed etiam tuum:
Quia si me lædes quicq̃, uoles tandem
Et timidus esse magis, quàm mihi audax.
CH. Rex Vlysses in tempore scias uenisse
Cõiũcturus) compositurus Si non coniuncturus, saltem soluturus ades.
VL. Quidnam est homines? eminus enim sensi
Vocem Atridarum, hunc propter fortem mortuum.
AG. An non audientes sumus turpissimos sermones
Rex Vlysses, hoc ab homine nuper?
VL. Quales? ego enim homini ueniam habeo
Conijcere) retaliari verbis. Audienti improba, conijcere uerba mala.
TEV. Audiuit turpia, faciens enim erat talia mihi.
VL. Quid nam tibi fecit, ut & damnum habeas?
AG. Non, dicit permissurum hunc mortuum sepulcri
Expertem, sed contra uim sepulturum meam.
VL. Licet igitur dicenti uera amico
Concurrere) concordare, assentiri. Tibi nihil minus, quàm ante concurrere?
AG. Dic sanè enim essem non bene sapiens. quoniam
Amicum te ego maximum Argiuorum puto.
VL. Audi nunc, hominem hunc per deos
Vis) ira, odium. Nequaq̃) vllo pacto. Ne toleres insepultum sic sine luctu proijcere.
Neq; uis te nequaq̃ uincat,
In tantum odisse, ut iustitiam conculces.

Et mihi enim erat olim hic inimicißimus exercitus,
Ex quo potitus sum Achilleis armis:
Sed illum tamen existentem ego talem mihi
Non inhonorarem: ut non dicam
Vnum hominem uidisse optimum Argiuorũ, quotquot
Ad Troiam uenimus, præter Achillem.
Quare non merito certe inhonoraretur tibi.
Non enim quid hunc, sed deorum leges
Corrumperes. hominem autem nõ iustum, si moriatur,
Ledere bonum: neq; si odio habens existas.

Vt non &c.) Vt dicã ex Græcis p̃ter Achillem hoc fortiorẽ fuisse neminem.

Iustũ) non æquum est.

A G. *Tu hæc Vlysse, hoc pro contendis mecum?*
V L. *Ego certe. oderam autem, qñ erat odisse pulcrũ.*
A G. *Non ne mortuo etiam insilire te oportet?*
V L. *Ne gaude Atrida lucris non honestis.*
A G. *Tyrannum colere pia non facile?*
V L. *Sed bene dicentibus amicis honores tribuere.*
A G. *Audire bonũ hoĩem oportet eos, q̃ in magistratu.*
V L. *Desine. imperas certe amicis, uictus.*
A G. *Memento quali uiro gratiam das.*
V L. *Hic inimicus uir, sed generosus olim erat.*
A G. *Quid tãdẽ facies? inimicũ sic revereris mortuũ?*
V L. *Vincit enim uirtus me inimicitia maior.*
A G. *Tales sane uiri leues mortalibus.*
V L. *Sane ualde multi nunc amici, & rursus amari.*
A G. *Tales laudas uero tu poßidere amicos?*
V L. *Durum laudare non amo animum ego.*
A G. *Nos tu timidos hac die ostendes.*
V L. *Homines quidem certe græcis omnibus iustos.*
A G. *Consulis igitur me mortuum sepelire sinere?*
V L. *Ego certe. etenim ipse huc ueniam.*

Insilire) insultare.

Maior) magis q̃ ipsa, quę inter nos intercessit simultas.

Leues mort.) a'r pauidi mortaliũ.

Amo) soleo.

Hoĩes &c.) ostendam. f.

Veniã) vt moriar & ipse: vel veniã ego quoq; ad sepeliendum eum.

AG. Certe omnia similia quilibet uir sibi laborat.
VL. Cui nam me magis decens, q̃ mihi ipsi laborare?
AG. Tuum sanè opus, non meum, uocabitur.
VL. Vtcunq; facies, ubiq; bonus eris.
AGA. Sed bene certe hoc scias, quòd ego
Tibi quidem tribuerem hac etiam maiorem gratiam.
Hic autem & illic, & hic existens, mihi quidem tamen
Inimicißimus erit: tibi autẽ facere licet, quæ oportet.
CH. Quicunq; te Vlysse non dicit mẽte sapientem
Natum esse, talem existentem, fatuus est uir.
Deinceps) postea. VLY. Et nunc certe Teucro deinceps nuntio,
Quantum tunc inimicus eram, tantum esse amicum:
Et mortuum hunc consepelire uolo,
Deficere) omittere. Et collaborare, & nihil deficere, quantum
Oportet optimis uiris laborare mortales.
TEV. Optime Vlysses omnia possum te laudare
Verbis: & me frustratus es spe multum.
Huic enim existens inimicißimus Argiuorum uir,
Solus affuisti manibus, neq; tolerasti præsens,
Mortuo huic, uiuens conuitiari magnum:
Vt imperator attonitus ueniens,
Consanguineus) eius frater. Ipseq;, & consanguineus uoluerunt,
Conuitijs affectum ipsum eijcere sepulcro sine.
Legatus) priceps Namq; illos olympi huius legatus pater
Ministra) aliter perfecta. Memorq; Erinnijs, & ministra iustitia,
Malos male corrumpant, quemadmodum uoluere
Hominem conuitijs eijcere indigne.
Te autem ò senis semen Laertis patris
Tumulum quidem timeo. huius contingere sinere,
Ne mortuo hoc molestum faciam.

Alia autem, & simul fac, & si quem exercitus
Vis ferre: nullum dolorem habebimus.
Ego autem alid omnia præbebo: tu uero
Vir erga nos bonus existens, scias.
V LY. *At uolebam quidē: si autem non est tibi gratū*
Facere hæc nos, abeo laudans tuum.
T E V. *Satis. iam enim multum extensum est*
Tempus: sed alij quidem curuam fossam
Manibus festinate. alij autem altum
Tripodem, utrinq; ignem accipientem purgationum legitimarum
Ponite opportunum: una autem ex tentorio
Hominum congregatio armatum
Ornatum ferat.
Fili, tu autem patrem certe quantum potes,
Amicitia tangens, latera mecum
Hæc alleua. Adhuc enim calida
Foramina sursum spirant nigram
Potentiam. sed age omnis amicus quicunq; uir
Dicit adesse: moueatur, uadat
Huic homini laborans omnia bono,
Et nullidum præstantiori mortalium
Aiace: quando erat, tunc dico.
C H O. *Sane multa mortalibus est uidentibus*
Cognoscere, prius uidere autem nullus uates
Futurorum, quidnam faciet.

Laudans &c.) laudata uoluntate tua.

Foramina) Fistulæ.

Multa &c.) Multa quidem licet mortalibus cognoscere ex rerū ipsarum euentibus: prædicere autem de futuris, difficile plane est.

FINIS AIACIS FLAGELLIFERI.

SOPHOCLIS ELECTRA.

ARGVMENTVM ELECTRAE.

SVbiacet hic educator ostendens Oresti, q̃ in Argo. parvum enim illum existentem furata Electra, q̃n pater occidebatur, dedit educatori, uerita ne & ipsum interficerent. ille uero clam asportauit ipsum in Phocida ad Strophium. nunc uero post uiginti annos reuersus cum ipso ad Argos, ostendit ipsi, quæ in Argo. SCENA quidem fabulæ supponitur in Argo: Chorus autem constitit ex incolis uirginibus. Incipit autem Pædagogus Orestis.

TRAGOEDIAE PERSONAE.

Pædagogus.	*Chrysothemis.*
Orestes.	*Clytæmnestra.*
Electra.	*Aegisthus.*

Chorus ex incolis uirginibus.

IN ELECTRAM.

ABsurdum dicere, quòd quomodo illa secundum partem Ithaces Minerua ostẽdit Vlyßi, ita oportebat & Pædagogũ Oresti ostendere. huic nanq; ignoranti ostendit Pædagogus, illi uero nõ credẽti Minerua. Omnia autem nobis artificiose in breui demonstrauit Poeta, locũ scenæ, modũ, quemadmodum accepit ipsum à sorore, & ad Strophium asportauit. tempus in quo aduenit ĩ Mycenas, familiarem, quòd Pylades. inquit enim subdescendens. Pylade, quid oportet facere, in breui consulendum est.

SOPHOCLIS ELECTRA.

PAEDAGOGVS.

O Ducentis exercitum in Troia quondam
Agamēnonis fili, nūc illa licet tibi
Præsenti inspicere, quorum appetens fuisti semper.
Antiquū.n, Argos, qd' desyderabas
Furore agitatæ nemus Inachi filiæ. (hoc,
Hoc autem Oreste lupuminterficientis dei
Forum Lyceum, ex sinistra autem hoc,
Iunonis inclytum templum. quò autem peruenimus,
Dic Mycenas multoauroabundantes uidere,
Multascædespatientemq; domum Pelopidarū hanc,
Vnde te patris ex cædibus ego olim
A tua consanguinea & sorore accipiens
Tuli, & seruaui, & educaui
Tantum ad pubertatis, patri ultorem cædis.
Nunc igitur Oreste, & tu charißime hospitum
Pylade, quid oporteat facere, in celeritate cōsulēdum.
Quia nobis iam splendidus solis splendor
Matutinas mouet uoces auium manifestas,
Nigraq; astrorum reliquit nox.
Anteq̄ igitur aliquis uirorum exeat tecto,
Conuenite sermonibus: quia hic sumus,
Vbi non amplius pigrescere tempus, sed operum summa occasio. Pigrescere) nō ē segnitiæ locus.
ORE. O charißime uirorū ministrorū, q̄mihi clara
Signa ostendis, bonus in nos natus.

„ Quemadmodũ enim equus generosus, etiã si sit senex,
„ In periculis animum non perdidit,
Sed arrecta aure stat ; similiter & tu
Nosq; concitas, & ipse in primis sequeris :
Tibi enim quæ quidem uisa, declarabo: tu autem
Acutam aurem meis sermonibus dans,
Si non quid temporis assequor, corrigito.
Ego enim quando ueni Pythium
Vaticinium, ut discerem, quomodo patris
Pœnas sumerem occidentibus ab ;
Respõdit oraculo mihi talia Phœbus, quæ audies cito:
Imparatum ipsum scutorũq; & exercitus,
Dolis occultare manus iustas cædes.
Quando igitur tale oraculum exaudiuimus:
Tu quidem profectus, quando te tempus introduxerit
Domos intra has, scias omne factum,
Vt sciens, nobis annunties manifesta.
Non enim te senectuteq;, & longo tempore
Cognoscent, neq; suspicabuntur sic defloratum.
Sermone autem utere tali: quòd hospes quidem es
Phocensis ab homine Phanoteo ueniens ; ille enim
Maximus ipsis existit hospitum.
Nuntia autem iuramento adiungens, quòd
Mortuus est Orestes ex necessaria fortuna,
Certaminibus pythijs ex rotatis
Curribus deuolutus. hic sermo esto.
Nos autem patris sepulcrum, ut iußit,
Sacrificijs primum, & à capite truncatis capillis
Coronantes deinde retro ueniemus rursum,
Vasculum æreum eleuantes manibus,

Arrecta &c.) Aurem arrigit

Tibi &c.) aliter quare

Imparatum &c.) sine vllis armis.

Defloratum) Floridum, vel canũ.

Necessaria &c.) violenter.

Hic) Aſr, ſic.

Coronantes) aliter coronato sepulchro.

Quod & tu fruticibus nosti alicubi occultatum:
Vt sermone decipientes, iucundam famam
Feramus ipsis: meum quòd perit corpus
Ardens iam & combustum.
Quid enim me offendit hoc, quando sermone mortuus, Operibus) re ipsa
Operibus saluus ero, & tulero gloriam?
Puto quidem nullum uerbum cum lucro, malum:
Iam enim uidi persæpe etiam sapientes Sermone) fama.
Sermone frustra mortuos: deinde cum domos
Venerint, rursus honorati fuere plus.
Sic & me glorior hac fama ab
Visum inimicis astrum tanq̃ fulsurum etiam.
Sed ô patria terra, dijq; incolæ,
Accipite me feliciter agentem his uijs.
Tuq; o patria domus, tui nam uenio
Iure purgator à dijs concitatus,
Et ne me inhonoratum hac remittatis à terra,
Sed principem diuitiarum, & gubernatorem domorũ.
Dixi quidem nunc hæc. tibi autem iam senex,
Tuum curæ sit profectò custodire debitum.
Nos uero exibimus: tempus enim quod quidẽ uiris
Maximus operis cuiusq; est præfectus.
ELE. Hei mihi infelix.
PAED. Atqui ianuas uisus sum ancillarũ quandam
Suspirantem intra sensisse fili.
ORE. Num est infelix Electra? uis
Maneamus hic, & exaudiamus luctus?
PAED. Minime. nihil ante q̃ illa Apollinis Illa) mandata, oracula,
Conemur facere, & ab his incipere,
Patris fundentes purgationes: hæc enim ferunt

Victoriamq; in nobis, & potentiam factorum.

ELE. *O lux pura, & terræ*
Aequalem partem habens aër, quam mihi
Multas quidem lamentationum odas,
Multasq; contrarias sensisti
Pectorum percußiones cruentatorum,
Aduenerit) aTr de fecit, uel abijt. — *Quando tenebrosa nox aduenerit:*
Quæ autem pernoctationum, iam inuisi
Conscij sunt lecti laboriosarum domorum,
Quæcunq;) aliter, quantum. — *Quæcunq; infelicem meum lamentor*
Patrem, quem per quidem barbaram terram
Cruentus Mars non interfecit:
Cõcubinus) adulter. — *Mater autem mea, & concubinus*
Aegisthus, quemadmodum quercum lignacædentes,
Discindunt caput letali securi.
Et nulla horum miseratio ab alia,
Mei) a me. — *Quàm mei fertur, te pater sic*
Iniuste miserabiliterq; mortuo.
Sed non quidem finiam lamentationes,
Molestosq; luctus, quoad
Video lucidos astrorum
Iactus, uideoq; diem:
Non) aTr, quin. — *Non, ut filiorum perditrix tanq̃ luscinia,*
Inploratu has patrias
Proclamare) pclamen, edam. — *Ante fores sonum omnibus proclamare.*
O domus Plutonis, & Proserpinæ,
O terrestris Mercuri, & uenerabilis execratio;
Venerandæq; deorum filiæ Erinnyes,
Quæ iniuste morientes uidetis,
Lectos suffurantes:

Venite, ulciſcimini, punite patris
Cædem noſtri,
Et mihi meum mittite fratrem:
Sola enim ducere non amplius poßum
Moleſtiæ æquiualens pondus.
CH. *Heu filia filia infelicißimæ*
Electra matris, quem ſemper
Liquefacis ſic inſatiabilem luctum,
Illum olim ex doloſæ, impiißimæ
Matris captum deceptionibus Agamemnonem,
Malaq; manu proditum? ſic
Ille hæc qui præbuit,
Pereat: ſi mihi fas hæc proloqui.
ELE. *O filiæ generoſorum patrum,*
Venite meorum laborum conſolatio.
Nouiq;, & intelligo hæc: non me
Fugit, neq; uolo relinquere hoc,
Non meum lugere patrem infelicem.
Sed ò uniuerſæ
Amicitiæ rependentes gratiam
Sinite me ſic mœrere:
Heu heu ſupplico.
CH. *At non ex* Plutonis
Communi palude patrem re-
ſtitues, neq; luctibus, neq; litationibus.
Sed à moderatis ad ſine remedio
Dolorem ſemper ſuſpirans peris:
In quibus ſolutio eſt nulla malorum.
Quid mihi difficilia toleratu cupis?
ELE. *Fatuus, qui miſerabiliter*

Quē ſemp) quidnam tā aſſiduo luctu cōficeris Agamēnonē dolis matris interfectū deplorans?

Non) nolo vnq̄ desiſtere a deflēdo meo patre.

Mortuorum parentum obliuiſcitur.

Placuit) aliter cõ gruit.

Verum mihi lugens placuit mentibus,
Quæ Ityn ſemper Ityn lamentatur,
Auis lugens Iouis nuntia.

Iouis).ſ.dici, vel veris.

Heu undiq; miſera
Niobe.te uero ego certe puto deam,
Quæ in ſepulchro ſaxoſo
Heu heu,lachrymaris.
CH. *Non tibi ſoli filia*
Dolor apparuit mortalium:

Illorũ intus) Cui dolori tu ex omnibus domeſticis una nimium vacas.

Ad quem tu illorum intus es ſuperflua,
Quibus ex propinquo es, et generatione cõſanguinea:
Qualis Chryſothemis
Viuit, & Iphianaſſa,

Occulta &c.) Oreſtẽ intelligit.

Occultaq; mœrens in pubertate.
ELE. *Felix,quem inclyta*
Terra olim Mycenæorum
Accipiet generoſum Iouis læta
Via uenientem hanc ad terram Oreſtem:

Sine labore)Ideſt indefeſſe, aſſidue

Quem ego certe ſine labore
Expectans orba filijs,

Non ſponſa) Innupta.

Miſera non ſponſa ſemper circumeo,
Lachrymis humida,imperfectam

Imperfectam)Infinitam.

Perniciem habens malorum.ille uero obliuiſcitur,

Paſſus eſt) & quę a me accepit beneficia,& quæ de rerum domeſticarum ſtatu illi per nuncios ſignificaui.

Quæq; paſſus eſt,quæq; didicit. Quid enim non mihi
Venit nuntiationis decipiens?
Semper quidem nam deſyderat,
Deſyderans autem non uult apparere.
CH. *Confide mihi,confide filia.*
Eſt magnus in cœlo

Iuppiter, qui intuetur omnia, & imperat:
Cui valde dolentem iram tribuens — Dolentem) al'r. excruciantem.
Neq; ijs quæ odisti,
Nimium dole, neq; obliuiscere.
~~*Tempus enim facilis deus.*~~ »
Neq; enim Crisan
Bouespascentem habens littus — Pascentē) aliter pascens litus. f.
Filius Agamemnonides sine reditu,
Neq; apud Acherontem deus imperans.
ELE. *Sed me quidem multa*
Defecit iam
Vita insperata, nec amplius sufficio:
Quæ sine parentibus liquefio:
Cuius amicus nullus uir superest,
Sed quæ quidem, si qua inquilina indigna, — Indigna) idest honore carens, neglecta, despecta.
Habito thalamos patris, sic quidem
Indecenti cum ueste
Vanis autem insisto mensis. — Vanis) uacuis, sine dapibus.
CHO. *Miserabilis quidem reditibus uox,*
Miserabilisq; in cubilibus patriis:
Quando tibi æ rearum contraria
Securium concitata fuit percussio:
Dolus erat consulens, amor interficiens,
Grauem grauiter præparantes
Figuram, siue certe deus, siue mortalium
Erat hæc faciens.
ELE. *O omnium illa plus dies*
Adueniens inimicissima sane mihi.
O nox, o cænarum secretarum
Magni dolores,

Quas meus uidit pater
Mortes indecentes geminis manibus:
Elegere) cepere, perdidere. Quæ meam elegere uitam
Proditam: quæ me perdiderunt.
"Quibus deus magnus Olympius
Pænadignas paßiones pati præbeat,
Neq; unq̃ uoluptate perfruantur
Talia perficientes opera.
Confidera)caue. CHO. Consydera non ultra loqui.
Non mentem tenes, ex quibus
Præsentia domestica in damna
Incidis sic indecenter?
Multum nanq; malorum acquisiuisti,
Tuo iracundo pariens semper
Animo bella. hæc autem potentibus
Nõ litigiosa &c.) cum potērioribus non est tibi certã dum. Non litigiosa appropinquare.
ELE. In periculis coacta sum, in periculis
Pernoui. non latet me ratio.
Sed (in enim periculis non detinebo
Hoc damnum,
Donec me uita habuerit.
Cui) a quonam. Cuinam unq̃ ò amicæ generationes,
Vtile audiam uerbum?
Cuinam sapienti opportuna?)
Remittite) dimittite. Remittite me, remittite consolatrices.
Hæc enim insolubilia uocabuntur, neq;
Vnq̃ ex laboribus quiescam,
Innũerata) nunq̃ lugere desistens. Innumerata sic luctuum.
CHO. Veruntamen beneuolentia certe loquor,
Mater tanq̃ aliqua fidelis:

Non parere te damnum damnis. Parere) ſ.adeo, ne par.as.
ELE. Et quæ menſura uexationis nata eſt? dic
Quomodo propter mortuos negligere pulcrum?
In quonam hoc inſitum eſt hominum?
Neq; fuerim honorabilis his,
Neq;, ſi alicui adiaceam bono,
Simul habitem quieta, parentum
Inhonoratas tenens alas
Acutorum ploratuum.
Si enim ille quidem, mortuus terraq; & nihil exiſtens Ille) vel pater, vt Oreſtes.
Iacebit miſer, hi autem non rurſus
Dabunt cædis ultrices pœnas:
Valeat utiq; pudor, omnium
Que religio mortalium.
CH. Ego quidem ò filia, et tuum ſolicite curãs ſimul,
Et meum ipſius, ueni. ſi autem non recte
Dico, tu uince: te enim ſequemur ſimul.
ELE. Verecundor quidem ò mulieres, ſi uideor
Multis lamentationibus ægreferre uobis nimis.
Sed (uis enim hæc cogit me facere)
Ignoſcite. quomodo enim, quæcunq; generoſa mulier,
Paterna uidens damna, non faceret hæc utiq;:
Quæ ego per diem, & per noctem ſemper
Florentia magis, q̃ pereuntia uideo?
Sane prima quidem matris, quæ me genuit, Sane &c.) a ſr, cuſ primum:
Inimiciſſima contigere: deinde domibus
In meiſipſius cum interfectoribus patris
Simul ſum, & ab his imperatur mihi, & ab his mihi Ab his eſt) in eorum poteſtate eſt.
Accipereq; ſimiliter: & priuari eſt.
Deinde quales dies putas me ducere,

Quando thronis Aegisthum sedentem uideo
Paternis, intueorq; uestes
Ferentem illi easdem, & domestica
Libantem sacrificia, ubi illum perdidit?
Video autem horum extremam contumeliam:
Ipsum homicidam nobis in lecto patris
Cum infelici matre? matrem si debitum
Hanc appellare hoc cum concumbentem.
Illa uero sic misera, ut cum scelerato
Concumbat, furiam nullam perhorrescens:
Sed, quemadmodum irridens factis,
Inueniens illam diem, in qua tunc
Patrem meum ex dolo interfecit:
Sic choros statuit, & oues iugulat
Diis menstrua sacrificia saluatoribus.
Ego autem uidens, infelix per tecta
Lugeo, liquefacta sum, & illachrymor patris
Miserum conuiuium cognominatumr,
Ipsa erga me ipsam: neq; enim lugere adest
Tantum, quantum mihi animus uoluptatem fert.
Ipsa enim uerbis generosa mulier
Loquens, talia exprobrat mala.
O impium odium, tibi soli pater
Mortuus est: alius autem nullus in luctu mortalium?
Male pereas, neq; te ex luctibus unquam
His nunc liberent inferi Dij.
Hæc exprobrat. preterquàm quādo audierit ab aliquo
Venturum Orestem: tunc uero furens
Clamat aßistens: non tu mihi horum causa?
Non tuum hoc est opus? quæ ex manibus

Illi) quas ille gestare solebat.

Inueniens) nacta idest ubi ea aduenit dies.

Sic) aliter, hac, die. s.

Erga me) Mecū ipsa.

His nunc) Præsentibus.

Præterq̄) verum cum audit.

Furata

Furata Orestem meis exposuisti?
Sed scias sanè soluturam te dignum supplicium.
Talia latrat: simul autem concitat prope
Ille inclytus huic hæc sponsus præsens:
Ille omnia imbellis hic: omne nocumentum:
Ille cum mulieribus pugnas faciens.
Ego autem Orestem horum expectans semper
Sedatorem uenturum misera, pereo.
Futurus enim semper facere quid, existentesq; meas,
Et absentes spes corrupit.
In igitur talibus, neq; sapere amicæ,
Neq; pie agere licet: sed in malis
Multaq; necessitas, & exercere mala.
C H O. Age dic, utrum existente Aegystho prope
Dicis hæc nobis, an profecto ex domibus?
E L. Valde sanè. ne puta me, siquidem esset prope,
Forensem uenire, nunc autem in agris est.
C H O. Sanè uero ego confidens, magis in sermones
Tuos deueniam, si quidem sic hæc habent.
E L E. Sic nunc absente, dic quod tibi amicum.
C H O. Et iam te interrogo. de fratre quid dicis,
Venturo, uel tardante? scire uolo.
E L. Ait quidem: dicẽs aũt nihil eorum, q̃ dicit, facit.
C H O. Solet enim timere rem uir faciens magnam.
E L. Atqui ego certe saluaui illum non timore.
C H O. Confide. natus est bonus, ut auxilietur amicis.
E L. Confisa sum: quandoquidem nõ diu uixissem ego.
CH. Ne nũc amplius dicas quicq̃: quia domibus uideo
Tuam consanguineam ex patre eodem natura
Chrysothemin, exq; matre, parentationes manibus

Sponsus) Aegisthus.

Futurus facere) factură se pollicẽs.

Sapere) moderatã esse, tẽperare.

Forensem) foras.

Sic) aliter, vt.

Inferioribus) inferis, mortuis. *Ferentem, quales inferioribus tribuuntur.*

CHRY. Quam rursus tu hanc ad uestibuli exitus
Profecta clamas ò soror famam:
Et neq; in tempore longo edoceri uis,
Animo uano non gratificari uana?
Atqui tantum certe noui, & meipsam; quòd

Vt) aliter, quod *Doleo propter præsentia: ut certe si potentiam*
Acciperem, declararem qualia ipsis sapio.
Nunc uero in malis mihi nauigare remittēti uidetur,

Putare) uideri. *Et non putare quidem facere quid: nocere autem non.*

Sed) aliter, saltem. *Talia autem sed & te uolo facere:*

Atqui) quãq. *Atqui quidem iustum, non quatenus ego dico,*
Sed quatenus tu iudicas. si autem liberā me oportet
Viuere: imperantium sunt omnia audienda.
EL. Graue certe, te existētē p̄ris, cuius tu filia nata es,
Illius oblitam esse, & parientem curare.

Meæ) quas mihi das. *Omnes enim tibi meæ admonitiones,*

Perceptæ) aliter, traditæ. *Ab illa perceptæ, & nihil ex te ipsa dicis.*
Deinde elige altera: uel sapere male,
Vel amicorum sapiens non memoriam habere.

Recte) aľr, modo dicebas. *Quæ dicis quidem recte: quòd, si acciperes*
Potentiam, horum odium demonstrares utiq;.
Me autem patri omnia persoluente,
Neq; cooperaris, & facientem dehortaris.
Non hæc ad mala timorem habent?

Deinde) aľr, quare, vel nam. *Deinde doce, uel disce ex me: quod mihi*

Finienti) si finiero: si lugere desiero. *Lucrum fiet hos finienti luctus?*
Non uiuo? male quidem noui sufficienter autem mihi.
Offendo autem hos, ut mortuo
Honores applicem: si qua est illic gratia.

Tu autem nobis odio habens, odisti quidem sermone,
Opere autem, cum interfectoribus patris conuersaris.
Ego quidem igitur nunq̃, neq; si mihi tua
Esset quis portaturus dona, propter quæ nunc gaudes,
His cederem. tibi autem diues
Mensa ponatur, & circumfluat uita:
Mihi enim esto hic, me non molestare, solum
Cibus: tuum autem non amo honorem consequi;
Neq; utiq; tu sapiẽs certe existẽs. nũc aũt cũ liceat p̃ris
Omnium optimi filiam uocari, uocaris
Matris. sic enim apparebis plurimis mala,
Mortuum patrem, & amicos prodens tuos.

Nobis odio &c.) illa tu, quæ quidẽ uerbis ostẽtis odisse te Clytæmnestrã utq; Aegisthum.
Gaudes) deliciaris.
Vita) opulentus uictus.
Molestare) tristari me ipsam.
Vocaris) aẽr, uocare, imperatiui modi.

CHO. Nihil iracunde per deos, quia sermonibus
Inest ambarum lucrum: si tu quidem discas
Huius uti, tuis autem hæc rursus.
CHR. Ego quidẽ ò mulieres, cõsueta sum quodãmodo
Huius sermonum, neq; meminissem unq̃,
Si non malum maximum in ipsam iens
Audiui, quod hanc longis cohibebit à luctibus.
ELE. Age dic hoc sanè periculum. si enim his mihi
Maius quid dices: non contradixerim amplius.
CHR. Sed dicam tibi, omne quodcunq; pernoui ego.
Sunt enim te, si hos non finieris luctus:
Illuc missuri, ubi nunq̃ solis
Lumen intueberis: uiuens autem in tenebroso
Tecto, terram hanc extra, cantabis mala.
Ad hæc consydera, & me nunq̃ posterius
Passa reprehendas. nunc enim in pulcro sapere.
ELE. An hæc sanè mihi & consuluere facere?
CHR. Maxime, qñ quidẽ domũ Aegisthus aduenerit.

Huius) sermonibus. s.
Sermonum) sermonibus.
Audiui) audiuisse impendere.
Consuluere) cogitauere, statuere.

E L E. *Sed perueniat huius certe causa in celeritate.*
C H R. *Quēnā ò misera hūc imprecata es sermonē?*
E L. *Venire illum, si quid horum facere cogitat.*
C H R. *Vt patiaris quam rem? ubi nam es mentium?*
E L E. *Vt à uobis q̄ longißime effugiam.*
C H R. *Vitæ autem præsentis non memoriam tenes?*
Ames) admirere. E L E. *Pulcra enim mea uita, ut ames.*
C H R. *Sed esset, si tu certe bene sapere scisses.*
E L E. *Ne me edoce amicis esse malam.*
C H R. *At non doceo, imperantibus autem cedere.*
E L E. *Tu hæc cole, non meos mores dicis.*
C H R. *Pulcrū certe quidē nō ex incōsultatiōe cadere.*
E L E. *Cadamus, si opus est, patrem uindicantes.*
C H R. *Pater autem horum (noui) ueniam habet.*
E L E. *Hæc sunt uerba à malis laudare.*
C H R. *Tu autē non parebis, & simul laudabis mecū?*
E L E. *Non sanè. non unq̄ mente tantū essem uacua.*
C H R. *Ibo sanè: quò quidem missa sum uiæ.*
E L E. *Quò aūt proficisceris? quò fers hæc ignita?*
C H R. *Mater me mittit patri tumulo libare inferias.*
E L. *Quomodo hoc dixisti? an inimicißimo mortaliū?*
C H R. *Quem interfecit ipsa. hoc enim dicere uis.*
E L E. *A quo amicorum persuasa? cui hoc placuit?*
Videri) vt mihi videtur. C H R. *Ex terrore nocturno uideri mihi.*
E L E. *O dij patrij, coadiuuate saltem nunc.*
C H R. *Habes aliquam confidentiam hoc timore de?*
E L E. *Si mihi dicis uisionem, dixerim tunc.*
C H R. *Sed non noui, præterq̄ ad paucum dicere.*
Multum) sæpenumero. E L E. *Dic saltem hoc. multum certe exigui sermones*
Errare fecerunt iam, & correxere mortales.

CHR. *Sermo quidam ipsam est uidisse patris*
Tuiq; & mei secundum colloquium,
Qui uenerit ad lucem. deinde hunc domesticum
Fixisse accipientem sceptrum: quod ferebat olim
Ipse, in præsentia autem Aegisthus: exq; hoc supra
Germinare emanantem ramum: quo umbrosam
Omnem fieri Mycenæorum terram.
Talia ex quodam præsente, quando soli
Ostendit somnium, audiui narrante.
Plura uero his non noui, præterq̃ quod
Mittit me illa huius timoris gratia.
ELE. *Per nunc deos tibi supplico consanguineos,*
Mihi parere, neq; inconsultatione cadere.
Si enim me repelles, cum malo punies rursus.
Sed ò amica, horum quidem, quæ tenes manibus,
Tumulo adaptabis nihil. non enim tibi fas,
Neq; legitimum, inimica à muliere stare
Parentationes, neq; purgationes afferre patri.
Sed uel spiritibus, uel profunde fosso puluere
Occulito illas: ubi unq̃ in lectum patris
Horum adueniat nihil. sed quando mortua fuerit:
Ex genere seruandorum ipsi hæc seruentur deorsum.
Principio autem, si non audacißima mulier
Omnium nata est: has inimicas inferias
Nunq̃, quem interfecit, illi imposuisset.
Consydera nanq;, num tibi amice ipsi uidetur
Munera hæc certe sepulchris accipere mortuus,
A qua mortuus inhonoratus, tanq̃ inimicus,
Obtruncatus fuit, & in lauacris caput
Maculas abstersit. an non putas

Accipienti) cum accepisset, uel accepto.

Ostendit) exposuit.

Videntur hæc, usq; ad uersum illum, Sed o amica: eē Chrysothemis uerba, quēadmodum & supra.

Punies) aliter, addis.

Adaptabis) admouebis.

Stare) constitui, apponi.

Spiritibus) uētis.

Ex genere &c.) thesauri, res prætiosæ, ornamenta.

Accipere) accepturus.

Caput) aliter, capitis.

Purgationes)expiationes has. *Purgationes ipsi hæc cædis ferre?*
Non est.sed hæc quidem,dimitte.tu uero
Incidens capitis capillorum summas comas,
Et mei miseræ,parua quidem hæc,uerumtamen
Quæ habeo,da ipsi hunc squallentem capillum,
Exercitum) elaboratum. *Et cingulum meum non delitijs exercitum:*
Pete autem procumbens,à terra beneuolum
Nobis auxiliatorem ipsum in inimicos uenire,
Superiore manu) idest victorem. *Et puerum Orestem ex superiore manu*
Inimicis ipsius uiuentem inscendere pede:
Vt in posterum ipsum diuitioribus
Manibus coronemus,quàm in præsenti donamus.
Puto quidem certe, puto aliquid & illi cum curæ sit,
Mittere) a'r misisse. *Mittere hæc ipsi mali aspectus somnia.*
Verumtamen soror,tibiq; administrato hæc,
Mihiq; auxiliatricia,& dilectißima mortalium
Inferni)in Plutonis. *Omnium in inferni iacenti communi patri.*
C H O.*Ad pietatem puella dicit,tu autem,*
Si sapies ò amica,facies hæc.
C H R.*Faciam.nam iustum non habet rationem*
Duas)aliter, cum duabus. *Duas contendere,sed festinare facere.*
Tentanti autem hæc opera mihi
Silentium à uobis per deos sit amicæ.
Pariens)mater. *Quia si hæc pariens audiet:amarum*
Puto me conatum hunc ausuram etiam.
C H O.*Si non ego fatua*
Vates nata sum,& mente
Relicta sapiente:
Veniet prædiuinatrix
Iustitia,iustas ferens

Manibus potentias. ueniet ò
Filia non longo tempore.
Subest mihi confidentia
Suaue spirantia audientem nu=
Per somnia.
Non enim unq̃ obliuiscitur, qui genuit,
Græcorum rex:
Neque antiqua ærefacta
Anceps securis, quæ illum interfecit tur=
Pißimis in contumelijs.
Veniet & multipes
Et multimanus grauibus
Occultata insidijs, æripes erinnys,
Sine lecto, non sponsa enim inscendit
Homicidarum nuptiarum cer=
Tamina, quibus non fas.
Ante hæc autem me habet,
Nunq̃, nunq nobis in=
Vituperabile appropinquare miraculum
Agentibus & cooperantibus. sanè
Diuinationes mortalium
Non sunt in grauibus somnijs,
Neq; in uaticiniis:
Si non hoc uisum noctis
Bene detinebit.
O Pelopis prior
Multilaboris equitatio,
Quàm uenisti lamentabilis
Huic terræ.
Quando enim in pontum deiectus

Audientẽ) audienti, casus pro casu.

Non sponsa) non legitima.

Miraculum) idest somnium illud.

Detinebit) habebit, cesserit.

Myrtilus sopitus fuit
Ex aureis curribus
Infelicibus ærumnis
Radicitus proiectus,
Nulla unq̃
Defecit ex hac domo
Laboriosa ærumna.

Remissa) soluta. C L Y. Remissa quidem, ut uideris, rursus redis.
Non enim adest Aegisthus, qui te detinebat semper:
Forensis) domo egressa Ne forensis certe existens dedecore afficeres amicos.
Nunc autem quia abest ille, nihil curas
Me certe. atqui multa erga multos me iam
Edixisti) diuulgasti. Edixisti: quòd audax, & ultra ius
Impero, contumelia afficiens, & te & tua.
Ego aũt contumeliam quidẽ non habeo, male uero tibi
Dico, male audiens à te frequenter.
Pater enim, nullus alius tibi prætextus semper,
Quòd ex me mortuus est, ex me. recte
Pernoui, horumq; negatio non inest mihi.
Nam iustitia illum occidit, non ego sola:
Cui oportebat te opitulari, si sapiens fuisses.
Quoniam pater hic tuus, quem ploras semper,
Tuam consanguineam solus Græcorum sustinuit
Aequale) æque. Sacrificare dijs, non æquale laborans mihi
Molestiæ, quando seminauit, sicuti pariens ego.
Esto. doceto me. gratia cuius
Sacrificauit ipsam? utrum Argiuorum, dices?
At non licebat ipsis certe meam interficere.
Occidens) cum occidisset meam filiam &c. Sed pro fratre uero Menelao? occidens
Mea, non debebat horum mihi dare pœnam?

Vtrum illi filij non erant duplices? Duplices)gemin
Quos hac magis par erat mori, patris
Et matris existentes, cuius nauigatio illa fuit causa?
An meorum pluto quoddam desyderium filiorum,
Quàm illius habebat, conuiuari plus? Illius)q̄ꝑ Helenes liberorum.
An pernicioso patri quidem ex me
Filiorū desyderiū omittebatur, Menelao aūt inerat? Menelao)vl' Menelai liberorū.f.
Non hæc inconsulti, & mali mente patris?
Puto quidem, si etiam tuâ seorsum à mente dico. Si etiam) etiamsi.
Diceret autem utiq; mortua, si uocem acciperet.
Ego quidem igitur non sum factis
Difficilis. si autem tibi uideor sapere male, Difficilis) irata, maleuola.
Mentem iustam tenens, propinquos uitupera.
E L E. Dices quidem nō nunc certe mihi, qđ quid orsa
Molestum, deinde, te hæc exaudiui à.
Sed si concesseris mihi, mortuo certe pro
Dixerim rectè, sororeq; simul.
C L Y. Atqui cōcedo. si aūt mihi sic semꝑ sermonibus
Incæpisses, non fuisses molesta audire. Audire)auditu.
E L E. Et iam dico tibi. patrem dicis occidisse. quis nā
Hoc sermo fieri posset impudentior adhuc:
Siue certe iuste, siue non? dicam autem tibi,
Quòd non iure occidisti, sed te traxit
Persuasio malo ab homine, cū quo in præsenti cois.
Interroga autem uenatricem Dianam, cuius
Pœnæ, multos spiritus habuit in Aulide: Cuius pęnæ &c.) aliter, cui pœna plurimum vētos detinuit &c.
Vel ego dicam, ab illa enim non fas discere.
Pater olim meus, ut ego audio, deæ
Ludens per nemus, persecutus est pedibus
Signatum cornutum ceruum, cuius per cædes

Gloriatus uerbum aliquod existit iaciens.
Et ex hoc irata Latonæ filia puella,
Aequiualentem) idest loco, uel pro ceruo. f. *Detinuit Achæos, ut pater æquiualentem*
Feræ sacrificaret suam ipsius filiam.
Sic fuere illius sacrificia: non enim erat solutio
Multa) multum, valde. *Alia exercitui ad domum, neq; ad Ilium.*
Pro quibus coactus multa, & resistens, uix
Sacrificauit ipsam, non Menelai gratia.
Si uero igitur (dicam enim & tuum) illum uolens
Adiuuare, hæc fecisset: huius mori
Oportebat ipsum, causa, ex te? qua lege?
Vide ponens hanc legem mortalibus,
Ne damnum tibiipsi, & pœnitentiam ponas.
Si enim interficiemus alium pro alio, tu sane
Prima morereris, si iudicium certe assequeris.
Sed respice, ne excusationem non existentem ponas.
Si enim uis, doceto, pro qua re in præsenti
Turpissima omnium opera faciens es:
Quæ concumbis cum homicida, cum quo
Patrem meum, ante perdidisti,
Et filios facis, & priores legitimos
Eiiciens habes) eiecisti. *Et ex legitimis natos eijciens habes.*
Quomodo hæc laudauerim? an & hoc dices,
Vltiones) talionis pœnas. *Quòd filiæ ultiones sumis?*
Pulchrum) honestum, æquum est. *Turpiter autem, siquidem & dicas: non enim pulchrũ,*
Inimicis nubere filiæ causa.
Sed non certe, neq; admonere licet te,
Quæ omnem mittis linguam, quòd matri
Maledicimus, & te ego dominam,
Quam matrem non minus in nos puto:

Quæ uiuo uitam laborioſam, exq; te malis Ex te) proficiſcẽtibus.
Multis ſemper uerſans, & concubino.
Ille autem alius extra manum tuam uix elapſus
Infelix Oreſtes, infortunatam terit uitam.
Quem multum me tibi nutrire ultorem Multum) ſæpe.
Increpaſti. & hoc, ſiquidem potuiſſem,
Feciſſem. bene hoc ſcias. huius quidem cauſa
Publica me in omnes, ſiue oportet malam,
Siue loquacem, ſiue impudentiæ plenam.
Si enim nata ſum horum operum ſciens,
Ferè quicq̃ tuam non dedecoro naturam.
C H O. *Video iram ſpirantem. ſi autem cum iure*
Simul eſt, huius conſyderationem non amplius uideo. Conſidirationẽ) curam.
C L Y. *Qua autem mihi opus eſt ad hanc cura,*
Quæ talibus parientem contumeliis affecit,
Et hæc talis? an non tibi uidetur Et hæc) præſertim.
Abire in omne opus uerecundia ſine?
E L E. *Bene nunc ſcias, horum me uerecundiã habere,*
Et ſi non uideor tibi. diſco autem, q;
Importuna facio, & non mihi conuenientia:
Sed enim ex te inimicitia, & tua
Opera cogunt me hæc facere ui.
Turpibus enim turpes res edocentur. "
C L Y. *O nutrimentũ ĩpudens. an te ego, et mea uerba* Nutrimentũ) bellua, pecus.
Et opera mea multa nimis dicere faciunt?
E L E. *Tu ſanè dicis hæc, non ego, tu enim facis*
Opus, & opera uerba inueniunt.
C L Y. *At non per dominam Dianam, confidentiæ* Confidentiæ) cauſa. f.
Huius non effugies, quando Aegiſthus aduenerit. Inclinaris concedens) efferris, cũ permiſeris.
E L E. *Vides? ad iram inclinaris, concedens mihi*

Dicere, quæ uellem, neq; ſcis audire.
C L Y. *Non ſines, neq; cum benedicenti uoce*
Sacrificare me, qñquidem tibi conceßi omne dicere?
E L E. *Sino. iubeo. ſacrifica, neq; reprehende*
Meum os, quia non ultra dixerim amplius.
Eleua) tolle, cape. C L Y. *Eleua tu ſacrificia præſens mihi*
Fructuoſa regi huic, ut ſupplicatorias
Preces auertam terrorum, quos nunc habeo.
Audias iam Phœbe præſes
In) inter amicos. *Secretum meum ſermonem: non enim in amicis*
Sermo, neq; omne aperire decet
Hac) electra. *Ad lucem, præſente hac propinqua mihi,*
Ne cum inuidiaq;, & multiloqua uoce
Serat uanam famam ad omnem urbem.
Sed ſic audi, ſic enim & ego dicam,
Quæ enim uidi nocte hac uiſa
Duplicium ſomniorum hæc mihi Lycie rex
Si quidem apparuerunt bona, da perfecta:
Si autem inimica, inimicis retro dimitte:
Et ne me à diuitijs præſentibus, ſi qui
Dolis conſulunt eijcere, concedas:
Sed ſic me ſemper uiuentem innocua uita,
Domos Atridarum, ſceptraq́; gubernare hæc,
Amicisq; cum uerſantem, quibus cum uerſor nunc,
Filiorum) cum ijs filijs, quorũ &c. *Bene quotidie agentem: & filiorum quorũcunq; mihi*
Maleuolentia non adeſt, aut moleſtia amara:
Hæc ò Lycie Apollo propitius audiens,
Da omnibus nobis, quemadmodum petimus:
Alia uero omnia etiam tacente me,
Cenſeo te deum exiſtentem pernoſcere:

Natos ex Ioue nanq; æquum est omnia uidere.
P AE D. Hospites mulieres, quo sciuerim manifeste,
An tyranni domus Aegisthi hæc?
C H O. Hæ sunt ò hospes, ipse conieciſti recte.
P AE D. An & uxorem hanc coniiciens sum
Illius? decet enim tanquam tyranna, uidere. Tyrāna) regina.
C H. Maxime omnium hæc tibi illa adest.
P AE D. O salue regina: tibi ferens uenio sermones
Iucundos amico ab homine, Aegisthoq; simul.
C L Y. Suscepi dictum, scire autem à te
Primum uolo, quis te misit mortalium.
P AE D. Phanoteus ille Phocēsis, rem præbēs magnā.
C L Y. Qualem ò hospes, dic. ab amico enim existens
Viro, clare noui, dilectos dices sermones.
P AE D. Mortuus est Orestes: in breui cōponēs dico.
E L E. Hei, ego misera, perij hac in die.
C L Y. Quid ais, quid ais ò hospes? ne hanc audi.
P AE D. Mortuum Orestem, nuncq; & tunc dico.
E L E. Perij infortunata, nihil sum amplius.
C L Y. Tu quidē res tui ipsius fac, mihi aūt tu hospes
Verum dic, quo modo perijt.
P AE D. Et missus fui ad hæc, & omne dicam.
Ille enim adueniens ad inclytam Græciæ
Speciem certaminis, Delphicorum certaminū gratia,
Quando sensit hominis recta præconia
Cursum proclamantis, cuius primum iudicium:
Aduenit clarus omnibus illic reuerentia, Illic) qui ibi erāt.
Cursus autem adæquans naturæ terminos,
Victoriæ habens exijt honoratum præmium.
Et ut quidem in multis pauca tibi dicam,

Non noui huius hominis opera, & potentias.
Vnũ aũt ſcias: quorũcũq;.n. prædicarũt præfecti certa=
Solent) celebria ſunt. Curſuum dupliciũ quinquertia, quæ ſolent; (minis,
Horum ferens omnia uictoriæ præmia,
Felix habebatur: Argiuus quidem uocatus,
Nomen uero Oreſtes, illius inclytum Græciæ
Congregãtis) qui exercitus oli greci imperator fuit. Agamemnonis exercitum congregantis olim.
Et hæc quidem talia. Quando autem quis deorum
» Lædat, poſſet neq; fortior effugere.
Ille enim alia die quando equeſtrium
Fuit ſole oriente, uelox certamen:
Aduenit multis aurigis cum.
Vnus erat Achiuus: unus à Sparte, duo
Libyes iugatorum curruum præſides.
Et ille in his Theſſalos habens.
Equos quintus. ſextus ex Aetolia
Flauis equis: ſeptimus Magnes uir.
Octauus autem Leucippus Aenearum genus.
Nonus, Athenis deo fabrefactis à:
Bœotus alius decimum implens uehiculum.
Stantes autem, quando ipſos ordinati præſides
Mouerũt) extraxerunt. Sortibus mouerunt, & conſtituere currus:
Irruerunt) proſilierunt. Aerea ſub tuba irruerunt. illi autem ſimul
Equis minati habenas manibus
Concuſſere, atq; omnis impletus fuit curſus
Strepitu collidentium curruum: puluis autem ſurſum
Ferebatur: ſimul autem omnes permiſti
Abſtinebant à ſtimulis nihil, ut ſuperaret
Axeclas quis ipſorum, & fremitus equeſtres:
Simul enim circa dorſa & rotarum baſes

Spumabant, irruebant, equestres respirationes. Respirationes) anhelitus
Ille autem sub ipsam ultimam columnam habens
Admouebat semper rotam, dextrum autem remittens
Sireum æquum, detinebat adiacentem.
Et prius quidem recti omnes stetere currus,
Deinde autem Aeneani uiri infrenes
Equi ui ferunt: ex autem reuersione
Perficientes sextum, septimumq́; iam cursum,
Frontes collidunt Barceis curribus: Barceis) libycis.
Et hinc alius alium ex uno malo
Frangebat, & decidebat, omneq́; implebatur
Naufragiorum Crissæum equestrium solum.
Cognoscens autem ille ex Athenis fortis auriga
Extra trahit, & detinet, dimittens
Tempestatem equestrem in medio mistam.
Equitabat autem ultimus quidem, posteriores aūt hīs
Equos Orestes, fini fidem ferens.
Ille autem ut uidet solum illum relictum,
Acutum per aures sonitum incutiens celeribus
Equis persequebatur: & adæquantes iuga
Impellebant, aliquando alius, alias alter
Caput protendens equestrium curruum.
Et alios quidem omnes tutos cursus
Direxit infelix rectus ex rectis curribus:
Deinde soluens habenam sinistram
Flectentis equi, ignorat columnam summam
Percussisse. fregit autem axis medias axeclas,
Et ex curribus delapsus est, con autem uoluitur Con autem) con uoluitur autem.
Sectis loris. huius autem cadentis in humum,
Equi dispersi sunt in medium cursum.

Exercitus autem ut uidet illum delapsum
Curribus, defleuit adulescentem,
Quæ opera operatus, quæ sortitur mala,
Latus ad solum, interdum cœlo
Crura ostendens: quoad illum aurigæ
Vix detinentes equestrem cursum,
Soluere cruentum, ut nullus
Cognosceret amicorum uidens miserum corpus,
Et illum pyra comburentes statim, in breui
Aere maximum corpus infelicis cineris
Ferunt homines Phocensium præfecti,
Vt patriæ tumulum consequatur terræ.
Talia tibi hæc sunt, quantum quidem in sermonibus,
Dolentia: at uidentibus, qui quidem uidimus,
Maxima omnium, quæ uidi ego, malorum.
CHO. Heu, heu, omne sane dominis antiquis
Radicitus (ut uidetur) corruptum est genus.
CLY. O Iuppiter. quid hæc, utrum felicia dico,
An grauia quidem? lucra uero: moleste autem habet,
Si meisipsius uitam saluo malis.
PAE. Quid uero sic tristaris ô mulier, pñti sermone?
CLY. Graue parere est, neq; enim male
Patienti, odium eorum, quos pepererit, adest.
PAED. Frustra sane (ut uidetur) uenimus.
CLY. Non frustra certe. quo enim frustra dixeris?
Si mihi mortui fidelia habens indicia
Aduenisti: qui meo animo genitus,
A mammis fugiens, & nutrimento meo, exul
Exulabat: & me, postq̃ hac terra
Excessit, non amplius uidit: imputans autem mihi
Cædes

Comburentes) combustum.

Meis ipsius) interitu mei filij.

Fugiẽs) abreptus.

Cædes paternas,grauia interminabatur facturum:
Vt neq; nocte somnus,neq; ex die
Me tegeret iucundus:sed succedens
Tempus deducebat me semper ut mortuam.
Nunc autem(die enim hac liberata sum timore
Ab hac,illoq;:hæc enim maius damnum,
Cohabitatrix erat mihi,meum ebibens semper
Animæ purum sanguinem)nunc autem quiete
Huius minarum causa uiuemus.
ELE.*Hei infelix.nunc enim lugere licet*
Oreste tuam calamitatem,quando sic habens
Ab hac contumelia afficeris matre.num habet recte?
CLY.*Non tu:ille autem,ut habet,recte habet.*
ELE.*Audi Nemesi mortuum nuper.*
CLY.*Audiuit,quæ oportet,& confirmauit recte.*
ELE.*Contumelia affice:nunc enim felix es.*
CLY.*Igitur Orestes & tu,cessate ab his.*
ELE.*Cessauimus nos,non ut te cessare faciamus.*
CLY.*Multa uenisses ò hospes dignus consequi:*
Si hanc cessare fecisses à multiloqua uoce.
PAED.*Igitur abierim,si hæc bene habent.*
CLY.*Minime,quandoquidem neq; me digne*
Ageres,neq; mittente hospite. — Mittente) qui te misit.
Sed ingredere intro,hancq; extra clamare
Sine sua ipsius,& amicorum mala.
ELE.*Num uobis,ut lugens & dolens*
Grauiter lachrymari & plorare uidetur
Filium infelix sic mortuum?
At irridens,uana.ò (infelix ego) — Vana) euanuit, abijt.
Oreste dilectissime,quàm me perdidisti mortuus:

Auellens enim meæ abis mentis,
Quæ mihi solæ aderant spes etiam:
Te patris uenturum uiuentem ultorem olim,
Et mei miseræ.nunc autem quò me oportet ire?
Sola enim sum,teq; priuata,
Et patre iam,oportet me seruire rursus
In inimicissimis hominum mihi
Interfectoribus patris.num mihi recte habet?
Sed non sanè ego reliquo tempore
Cohabitatrix ero:sed hanc apud ianuam
Ingrata)amicis — Dimittens me ipsam,ingrata exiccabo uitam.
Ad hæc,occidat quis,si grauatur,
Intus existentium:quia gratie quidē, si interfecerit:
Molestia autem,si uiuam.uitæ aūt nullū desyderium.
CHO.Vbi nam fulmina Iouis,uel ubi Phæthon
Sol?an hæc intuentes
Abscondunt taciti?
ELE.Heu,heu,heu,heu.
CHO. O filia,quid lachrymaris?
ELE. Heu.
CHO.Nihil magnum clamabis.
ELE. Perdis.
CHO. Quomodo?
Abeuntium) mortuorum — ELE. Si manifeste ab-
Euntium ad Plutonem,
Auferes)subiicies,suppedites. — Spem auferes,contra me
Liquefactam,magis insultaueris.
CHO.Noui enim regem Amphiaraum
Aureis
Septis occultatum.

Mulierum deceptionibus,
Et nunc sub terra,
ELE.*Heu,heu,heu,*
CHO.*Immortalis imperat.*
ELE.*Heu.*
CHO.*Heu sanè,perniciosa enim.*
ELE.*Domita fuit?*
CHO.*Certe.*
ELE.*Noui,noui,apparuit enim*
Curator circa illum in
Luctu:mihi uero nullus amplius est:qui
Enim adhuc erat,
Vanus direptus.
CHO.*Infelix infelicia consequeris.*
ELE.*Et ego huius sciens,suprasciens,*
Omnia trahenti diuturno,multorum
Grauium,tristiumq; dolorum.
CHO.*Scimus,quæ dicis.*
ELE.*Ne me nunc,ne amplius*
Consoleris,ubi non
CHO.*Quid ais,loqueris autem quale?*
ELE. *Adsunt spei amplius communis parentum*
Generosæq; auxiliatores.
CH. *Omnibus mortalibus insita est mors.*
ELE.*An etiam equestribus in contentionibus*
Sic,ut illi infelici,
Sectis loris incidere?
CHO.*Inexplorata pernicies.*
ELE.*Quomodo enim non? si hospes*
Sine meis manibus,

Heu) per parenthesim dicta.

Domita) amphiarai uxor pœnas dedit, a filio interfecta.

Vanus) nullus est

Quid ais) parenthesis.

Contentionibus) certaminibus.

Inexplorata) inopinatum malũ.

Papæ) per parenthesim dictum.

C H O. *Papæ.*

E L E. *Occultatur, neq; sepulcrum assecutus,*

Neq; luctus à nobis.

C H R Y. *Præ uoluptate tibi chariβima impellor,*

Deponens) deposito ornamento. i. inferiis.

Ornamentum deponens, cum celeritate uenire,

Fero enim, uoluptatesq; & requiem eorum, quæ

Ante habebas, & suspirabas, malorum.

ELE. *Vnde autem inuenires meorum tu damnorum*

Auxilium: quibus medicationem non licet uidere?

C H R Y. *Adest Orestes nobis. scias hoc à me*

Audiens, manifeste quemadmodum intueris me.

E L E. *Nunquid insaniuisti misera, & propter*

Tua ipsius mala, & propter mea rides?

C H R. *Per paternum larem at non contumelia*

Dico hæc, sed illum ut præsentem nobis.

E L E. *Hei infelix, & à quo mortalium sermonem*

Exaudiens) auditum.

Hunc exaudiens sic credis nimium?

C H R. *Ego quidem ex meq;, & non alio, manifesta*

Signa intuita, huic credo sermoni.

E L E. *Quam ò misera conspicata fidem? in quid mihi*

Intuita calesis hoc immedicabili igne?

Discens) edocta.

C H R. *Per nunc deos audi, ut discens à me*

Deinceps, uel sapientem, uel fatuam dicas.

E L E. *Tu uero igitur dic, si tibi sermone aliq̃ uoluptas.*

C H R. *Et iã dico tibi omne, quodcũq; cõspexi.*

Postq̃ enim ueni patris ad antiquum sepulcrum,

Iugo) tumulo.

Video, iugo ex alto nuper fusos

Fontes lactis, & circumcoronatum circulo

Omnium, quotquot sunt, florum, tumulum patris.

Videns aũt habui admirationem, & circumspicio,

Ne forte quis nobis prope appropinquet mortalium.
Vt autem in tranquillitate omnem uidi locum,
Tumulo acceßi propius. extremæ autem uideo
Pyræ nuper appensum capillum scissum: Sciſſum) inciſum, detonſum.
Et statim misera ut uidi, apparet quoddam mihi
Animæ consuetum uisum charißimi mortalium
Omnium Orestis hoc uidere indicium:
Et manibus cum tulissem, maledico quidem non, Maledico) abominor.
Lætitia autem impleor statim oculum lacrymarum:
Et nuncq; similiter, & tunc scio
Non hunc splendorem præterq̃ illius uenire. Illius) ab illo.
Huic enim conuenit, præterq̃ mihi & tibi hoc? Huic) aliter, cui.
Et ego quidem non feci, hoc scio,
Neq; rursus tu. quo enim? cui quidem neq; ad deos
Licet indeflete, hoc recedere tecto?
Sed neq; sane matris, neq; mens amat
Hæc facere, neq; faciens latuisset.
Sed sunt Orestis hæc præmia. Præmia) venerationes.
Sed ó amica confide. his ipsis certe His ipſis) nõ iiſdẽ ſemp fauet deus.
~~*Non idem semper dæmonum assistit.*~~
Nobis autem fuere priora, odium: nunc autem forte Nũc) Præſens aũt dies &c.
Multorum erit domina dies bonorum.
ELE. *Heu, stultitiam. quàm te commiseror diu.*
CHR. *Quid autem est? non ad uoluptatem dico hæc?*
ELE. *Non nosti, quò terræ, neq; quò mentis ferris.*
CHR. *Quũo aũt nõ ego noui, quæ quidẽ uidi aperte?*
ELE. *Mortuus est, ó misera. illius autem tibi*
Salutaria perierunt. nihil ad illum respice.
CHR. *Hei mihi, misera. à quo hæc audisti mortaliũ?*
ELE. *A prope præsente, quando periit.*

CHR. Et ubinam est hic? miraculum certe me subit.

Per domum) in domo.

ELE. Per domum, iucundus, neq; matri molestus.

CHR. Hei mihi infelix. cuius nam hominum erant
Multæ patris ad tumulum parentationes?

ELE. Puto maxime. ego quidem mortui
Monimenta Orestis hæc apposuisse aliquem.

CHR. O infortunata. ego autẽ cum lætitia sermones
Tales habens festinabam, non sciens utiq;
Vbi eramus damni: sed nunc, quando ueni,
Et existentia prius, aliaq; inuenio mala.

ELE. Sic habent tibi hæc. si uero mihi parueris,
Huius nunc præsentis nocumenti solues pondus.

Suscitare faciam) suscitabo.

CHR. An mortuos suscitare faciam unq̃?

ELE. Nõ est, quod dixi: nõ enim sic fatua nata sum.

Spõsor) adiutrix.

CHR. Quid nam iubes, quorum ego sponsor?

ELE. Tolerare te facientem, quæ te ego admonebo.

CHR. Sed si qua utilitas certe, non recusabo.

" ELE. Vide. labore certe sine, nihil prospere cedit.

CHR. Video, sustinebo omne quodcũq; qdẽ potuero.

Consului) cogitaui.

ELE. Audi iam nunc, qua ratione, consului facere.
Præsentiam quidem nosti, & tu amicorum,
Quod nulla nobis est: sed infernus accipiens
Priuauit, & solæ relictæ sumus.
Ego autem quoad quidem fratrem uita
Florentem certe exaudiui: habui spes
Cædis tandem ipsum ultorem uenturum patris.
Nunc uero, quando non amplius est, ad te respicio:
Vt interfectorem patriæ cædis
Cum hac sorore ne timeas interficere
Aegisthum, nihil enim te oportet cælare me amplius.

Interfectorem) autorem.

Vbi enim manebis pigra? in quam spem | Vbi) aliter, quo.
Inspiciens amplius rectam? cui adest quidem lugere | Inspiciens) aliter aspiciam te erectam.
Diuitiarum paternarum possessione priuatæ.
Adest autem dolere, in tantum temporis
Sine lecto senescentem, sine nuptijsq;. | Sine lecto) innuptam.
Et hæc sane, amplius speres, ut
Consequaris unq̃: non enim sic inconsultus est uir
Aegisthus, ut tuum unq̃, uel etiam meum genus
Germinare sinat, damnum ipsi manifestum.
Sed si sequaris mea consilia,
Primum quidem pietatem ex patre deorsum
Mortuo feres, fratreq; simul.
Deinde autem quemadmodum nata es libera,
Vocaberis in posterum, & nuptias dignas
Consequeris. Solet enim ad bona quisq; intueri. »
Sermone certe bonam famam non uides quantam
Tibi ipsiq; & mihi adijcies, credens mihi.
Quis enim unq̃ ciuium, uel hospitum nos intuitus
Talibus laudibus non amplectetur?
Videte has sorores amici,
Quæ paternam domum saluarunt:
Quæ inimicis, bene qui ascenderant olim,
Animam despicientes, ministræ fuere cædis.
Has amare oportet, has oportet omnes colere.
Has inq; solennitatibus, inq; communi ciuitate,
Honorare, omnes causa uirilitatis debitum. | Debitum) decet, oportet.
Talia de nobis quicunq; dicet mortalium
Viuentibus, mortuisq;: ut non relinquat gloria.
Sed ô amica, pare. collabora patri.
Collabora fratri. fac quiescere ex malis me:

Fac quiescere & te ipsam, hoc cognoscens, q.
„ Viuere turpe turpiter, recte natis.
Consolatio) prouidentia. C H O. *In talibus est consolatio*
Et dicenti, & audienti socia.
C H R. *Et priusq̃ loqueretur ò mulieres, si mentes*
Consecuta esset hæc non malas: seruasset
Metũ) cautionẽ. *Metum, quemadmodum quidem non saluat.*
Quò enim intuita, tali confidentia
Ipsáq; armaris, & me administrare inuitas?
Non intueris? mulier quidem, non uir, nata es.
Potes autem minus contrarijs manu.
Deus autem his quidem propitius per diem:
Nobis autem defluit, & ad nihil uenit.
Quis igitur talem uirum consulens occidere,
Sine molestia à damno liberabitur?
Vide, male agentes, ne maiora mala
Acquiramus, si quis hos audiet sermones.
Soluit) expedit. *Soluit enim nos nihil, neq; adiuuat,*
Famam pulcram accipientes, ignominiose mori.
Non enim mori, inimicißimum: sed quando mori
Volens aliquis, deinde neq; hoc habuerit accipere.
Resisto) supplico. *Sed resisto, anteq̃ perniciosæ omnino*
Nosq; perdamur, & desoletur genus:
Detine iram, & quidem dicta,
Secreta ego tibi, & imperfecta seruabo.
Ipsa autem mentem tene, saltem tempore tandem,
Cede) al'r, cedere. *Potens nihil potentibus cede.*
„ C H O. *Pare. prouidentia nullum hominibus natũ est*
„ *Lucrũ accipere melius, neq; mente sapiente.*
E L E. *Inexpectatum nihil dixisti, recte . . . .*

Autem sciebam te proiecturam, quæ nuntiaueram.
Sed interfectrici mihi, soliq; faciendum — Interfectrici) manu mea.
Opus hoc: non enim uanum certe dimittemus.
CHO. *Heu, utinam debuisses talis mente patre* — Debuisses) fuisses
Moriente, omnia enim perfecisses.
ELE. *Sed eram natura quidem, mēte aũt, minor tũc.*
CHR. *Exerce talem mente per uitam manere.*
ELE. *Vt non collaboratura præcipis hæc?*
CHR. *Aequum enim aggredientem, & facere male.*
ELE. *Aemulor te, ob mētem: & ob timiditatem odi.*
CHR. *Sustinebo audiens, & quando bene dixeris.*
ELE. *Sed nunq̃ ex me certe ne discas hoc.*
CHR. *Longum discernere hæc & reliquum tẽpus.*
ELE. *Abi, tibi enim utilitas non inest.*
CHR. *Inest, sed tibi perceptio non adest.*
ELE. *Profecta matri hæc omnia dic tuæ.*
CHR. *Neq; rursus tanto odio odi te ego.*
ELE. *At certe, scias quò me infamiæ ducis.*
CHR. *Infamiæ quidem non, prouidentiæ autem te.*
ELE. *Tuum iustum sanè sequi me oportet?*
CHR. *Qñ enim bene sapies, tũc dux fueris tu nobis.*
ELE. *An graue bene dicentem errare?* — An) aliter, profecto.
CHR. *Dixisti recte, cui tu adiaces malo.*
ELE. *Quid autẽ, non uideor tibi hæc cũ iure dicere?*
CHR. *Sed est, ubi & ius damnum affert.*
ELE. *His ego uiuere legibus non uolo.*
CHR. *Sed si facies hæc, laudabis me.*
ELE. *Atqui faciam certe, nihil uerita te.*
CHR. *Et hoc uerum, neq; consules in contrarium?*
ELE. *Consilio enim nihil est inimicius malo.*

CHRY. *Sapere uideris nihil eorũ, quæ ego dico.*
ELE. *Iampridem decreta sunt hæc, & nõ nup mihi.*
CHR. *Abeo itaq;, neq; enim tu mea uerba*
Audes laudare, neq; ego tuos mores.
ELE. *Sed ingredere. non te sequar unq̃,*
Neq; si ualde cupiens fueris. Quoniam
„ *Multæ stultitiæ & uenari uana.*
Es videns) videris. CHRY. *Sed si tibiipsi es uidens quid*
Sapere: sape talia. quando enim in malis
Iam uersaberis, mea laudabis uerba.
CHO. *Quid supra prudentißimas*
Aues intuentes
Cibum curantes, à quibus
Quæ nati sint, à quibusq; utilitatem inuene-
Rint: hæc non æque facimus?
Sed non per iouis coruscationem,
Et cælestem Themin,
Diu non illaboriosi.
O terrestris mortalibus fama,
Con) conclamato. *Con mihi clamato miserabilem*
Vocem mortuis Atridis,
Infelicia ferens opprobria:
Res) alia, partim. *Quia illis iam res quidem ex domibus*
Aegrotant, res autem à filijs.
Duplex pugna, non amplius ad-
Aequat amabili uictu.
Prodita autem sola periclitatur
Electra mortem semper patris,
Infelix suspirans, quemadmodum
Semper lamentans luscinia:

Neq; quid mori prouidens,
Et non inspicere parata,
Geminas capiens Erinnyes.
Quæ nam igitur generosa sic nata sit?
Nullus bonorum uiuens male, ››
Bonam famam dedecorare uult, ››
Ignobilis ò filia, filia. ››
Sic & tu semper lugentem ui-
Tam communem elige
Non rectum debellans,
Duo fer uno sermone: Fer) aliter ferre
Sapiens, optimaq; filia uocari.
Viuas mihi supra manu
Et diuitijs inimicos, quantum
Nunc sub manum habitas:
Quoniam te inueni parca quidem non in bona
Incedentem: quæ uero maxima nata sunt
Legitima, horum ferentem
Optima Iouis cultui.
O R E. *Num ò mulieres, rectaq; exaudiuimus,*
Recte autem imus, quò uolumus?
C H O. *Quidnam interrogas, & quid uolens ades?*
O R E. *Aegisthum, ubi habitat, interrogo iampridē.*
C H O. *Sed rectéq; uenis, & locutus, impunis.* Impunis) verus
O R E. *Quæ igitur uestium, interioribus dixerit*
Nostram desyderabilem communem præsentiam?
C H O. *Hæc, si proximam annuntiare debitum.*
O R E. *Abi ò mulier, declarato ingrediens, quòd* Declarato) nuncia ingressa.
Phocenses inquirunt homines Aegisthum quidam.
E L E. *Hei mihi īfelix, nūqd olim eius, quā audiuimus,*

Famæ ferentes aperta indicia?
O R E. *Non noui tuam famam, sed mihi senex*
Iußit Oreste Strophius nuntiare de.
E L E. *Quid est, ò hospes? quia mihi subit timor.*
O R E. *Ferentes ipsius paruas reliquias in breui*
Vase, mortui, ut uides, portamus.
E L E. *Hei ego misera, hunc illum iam apertum*
Promptum dolorem, ut uidetur, inspicio.
O R E. *Siquidem quid ploras Orestæorum malorum,*
Hoc uas scias corpus illius tegere.
E L E. *O hospes, da nunc per deos, siquidem hoc*
Occulit ipsum uas, in manus accipere:
Vt meipsam, & genus omne simul
Cum hoc lugeam, & deplorem cinere.
O R E. *Date, quæcunq; est, afferentes. non enim ut*
In inimicitia existens requirit hæc,
Sed uel amicorum aliqua, uel à sanguine natura.
E L E. *O dilectißimi monumentum hominum mihi,*
A spe) prxter spe. *Animæ Orestis reliquum, quàm à spe,*
Non quà quidem emisi, accepi.
Nunc enim nihil existentem porto manibus,
Domibus autem te ò fili, splendidum emisi ego.
Vtinam debuisses ante relinquere uitam,
Anteq̃ ad peregrinam te terram emisissem manibus
Furata his, & saluassem à cæde:
Vt mortuus iacuisses illa die
Tumuli paterni communem sortitus partem.
Nunc autem extra domos, & in terra alia exul
Male perijsti tua sorore seorsum,
Et neq; in amicis manibus, infelix ego.

Lauacris adornaui, neq; ex omnia comburente igni
Sustuli, ut par, miserum pondus:
Sed in peregrinis manibus curatus miser,
Paruus aduenis tumor in paruo uase.
Hei mihi (infelix) meam antiquam educationem Meam) propter. C.
Inutilem: quam ego frequenter circa te
Labore dulci præbui. neq; enim unq̃
Matris tu fuisti magis, q̃ mei amicus:
Neq; qui per domum erant: sed ego nutrix,
Ego uero soror tua uocata fui semper.
Nunc autem defecerunt hæc in die una
Mortuo cum te. omnia enim simul rapiens
Procella tanq̃, abiisti. Abit pater:
Mortua sum ego tibi, uanus ipse es mortuus.
Ridentautem inimici, insanit autem præ uoluptate
Mater non mater: cuius mihi tu sæpe
Famas clam præmittebas, tanq̃ apparens
Vltor ipse. sed hæc aduersus
Deus tuusq;, & meus abstulit:
Qui te sic mihi præmisit pro dilectißima
Forma, cineremq; & umbram inutilem.
Hei mihi.
O corpus miserabile. heu, heu,
O grauißimas (hei mihi)
Missus uias dilectißime, q̃ me perdidisti.
Perdidisti certe ò fraternum caput.
Quare sanè, tu accipe me in tuum hoc tectum
Nihil, ad nihil: ut tecum deorsum
Habitem deinceps. etenim quando fuisti supra,
Tecum particeps eram æqualium, & nūc desydero

A tuo mortua non decedere sepulchro:
,, Nam mortuos non uideo molestia affectos.
CHO. Mortali enata es patre Electra, sape.
Mortalis autem Orestes: quare ne nimis suspira:
,, Omnibus enim nobis hoc debitum est mori.
ORE. Heu, heu, quid dicā? quò sermonū inopinabiliū
Sufare) cōtinere. Veniam? superare.n.non amplius linguam possum.
ELE. Quemnā habuisti dolorē? ad quid hoc dicēs es?
ORE. An tua inclyta forma Electra hæc?
ELE. Hæc est illa, & ualde miserabiliter habens.
ORE. Hei mihi, infelicem sanè hanc calamitatem.
ELE. Cur nam ò hospes circa me suspiras hæc?
ORE. O corpus ignominiose, & impie corruptum.
ELE. Nūquam aliam, quā me male loqueris hospes.
ORE. Heu non nuptam, infelicemq; tuā educationē.
ELE. Cur sanè ò hospes sic explorans suspiras?
ORE. Quia non planè sciebā meorū ullū malorum.
ELE. In quo cognouisti hoc dictorum?
Condecentē) cōstit itam. ORE. Videns te multis condecentem doloribus.
ELE. Atqui uides certe pauca meorū malorum.
Inspicere) visu. ORE. Et quomodo fierent his inimiciora inspicere?
ELE. Quoniam sum interfectoribus connutrita.
ORE. Cuius? unde hoc significasti malum?
ELE. Patris. deinde his seruio ui.
ORE. Quisnā te necessitati huic cōmittit mortaliū?
Aequale &c) in me non ii matrem gerit. ELE. Mater uocatur, matri autem nihil æquale est.
ORE. Quid faciens, utrū manibus, an pernicie uitæ?
ELE. Et manibus, & corruptionibus, & oībus malis.
ORE. Neq; auxiliaturus, neq; prohibiturus adest?
ELE. Nō sanè. qui erat.n.mihi, tu proposuisti cinerē.

ORE. O *infelix, quã aspiciens te cõmiseror iãpridẽ.*
ELE. *Solus mortaliũ, nunc scias cõmiseratus tandem.*
O R E. *Solus .n. uenio tuis dolens malis.*
E L E. N*um sanè nobis cognatus uenis alicunde?*
O R E. *Ego dixerim, si harum beneuolum adest.* Beneuolum)Beneuolentia, si hæ tibi sunt amicæ.
E L E. *Sed est beneuolum, quare ad fideles dices.*
O R E. *Dimitte hoc uas nunc, ut omne discas.*
E L E. N*e uero per deos hoc mihi feceris, hospes.*
O R E. *Pare dicenti, & non erraueris unquam.*
E L E. *Ne per mentum, ne auferas charissima.*
O R E. *Non dico relicturum.*
E L E. O *infelix ego te* Te)propter te
O*reste, tuo si priuabor sepulchro.*
O R E. O*minata loquere, cum iure .n. non suspiras.*
E L E. *Quomodo mortuũ fratrem non iure lugeo?*
O R E. *Non tibi conuenit hanc loqui famam.*
E L E. *Sic ignominiosa sum mortuo?*
O R E. *Ignominiosa nullius tu. hoc autẽ non tuum.* Nullius)nulla i re
E L E. *Si quidem* O*restis corpus fero hoc.*
ORE. *Sed nõ* O*restis, prӕterquã sermone prӕparatũ.*
E L E. V*bi est illius infelicis sepulchrum?*
O R E. *Non est: ~~nam uiuentis non est sepulchrum.~~*
E L E. *Quomodo dixisti o fili?*
O R E. *Mendacium nullum eorum quӕ dico.*
E L E. *An uiuit certe uir?*
O R E. *Siquidem animatus ego.*
E L E. *Num tu ille?*
O R E. *Hoc intuita mei*
S*igillum patris, disce an manifesta dico.*
E L E. O *dilectissima lux.*

ORE. Dilectißima. contestificor.
ELE. O uox, peruenisti?
ORE. Non amplius aliunde interroges
ELE. Habeo te manibus.

Sicut) sic, vt, habeas.

ORE. Sicut reliqua habes semper.
ELE. O charißimæ mulieres, ò ciues,
Videtis Orestem hunc artificijs quidem
Mortuum, nunc autem artificijs seruatum?
CHO. Videmus ò filia, & in calamitatibus mihi
Lætata serpit lacryma oculis ab.
ELE. Iò, partus corporum mihi charißimorum
Venistis nuper:

Quos) idest me.

Inuenistis, uenistis: uidistis, quos uolebatis.
ORE. Adsumus, sed silentio habens expecta.
ELE. Quidnam est?
ORE. Tacere melius, ne quis intus audiat.
ELE. Sed non per Dianam semper indomitam,
Hunc quidem unq̃ uoluero trepidare
Superfluum dolorem intus mulierum existentẽ semp.
ORE. Vide quidem certe, ẽt in mulieribus Mars
Inest: bene autem nosti, experta alicubi.
ELE. Hei

Iniecisti) in memoriã reuocasti.

Inocculta bile iniecisti,
Nunq̃ dissolubile,
Neq; unq̃ obliuiscendum
Nostrum,

Natum) fuerit.

Quale natum est malum.
ORE. Pernoui, & hæc, sed quando opportunitas
Dixerit, tunc horum meminisse debitum.
ELE. Omne mihi

Omne

Omne conueniret præsens dicere
Hæc iusta tempus:
Vix enim habui nunc liberum os.
ORE. *Confiteor & ego: itaq; serua hoc.*
ELE. *Quid faciens?*
ORE. *Cuius non est tempus: ne longe uelis dicere.* Cuius) aliter, vbi
ELE. *Quis igitur dignum tui apparentis*
Immutaret sic silentium sermonum:
Quoniam te nunc inopinabiliter,
Insperatoq; uidi?
ORE. *Tunc uidisti, quando dij me cõcitarũt uenire.*
ELE. *Dixisti superiorem*
Priori etiam gratia: Gratia) i. tua præsentia.
Si te deus concitauit
Nostra ad palatia,
Diuinum illud pono ego.
ORE. *Partim quidẽ te timeo gaudentẽ detinere, par*
Timeo nimis uoluptate uictam. (*tim autem*
ELE. *Iò tempore longo dilectißimam uiam*
Dignatus sic mihi apparere,
Ne me multum suspirantem sic uidens,
ORE. *Quid ne faciam?* Quid &c.) parenthesis.
ELE. *Ne me priuaueris,*
Tuarum facierum uoluptatem dimittere.
ORE. *Profecto & in alijs irascerer uidens.*
ELE. *Collaudas?*
ORE. *Quid non?*
ELE. *O amicæ, audiui, quam*
Ego nunquam speraui uocem.
Habui iram mutam,

Neq; cum uoce audiens misera.
Nunc autem habeo te. apparuisti autem
Dilectißimam habens faciem,
Cuius ego neq; in malis obliuiscerer.
O R E. *Hæc quidem superflua sermonum dimitte,*
Et neq;, mater quòd mala, doce me:
Neq; quòd paternam possesionem Aegisthus domorũ
Exhaurit: alia autem effundit, aliaq; dispergit
Temere: tẽporis.n.tibi opportunitatẽ auferret sermo.
Quæ autem conuenient mihi præsenti nunc tempore,
Significa: ubi apparentes, uel occultati,
Ridentes inimicos cessare faciamus hac nunc uia:
Sic autem, ut mater te non cognoscat
Læto uultu, nobis reuersis domos:
Frustra) falso *Sed tanquam pro damno frustra dicto*
Suspira. quando.n.felices erimus, tunc
Gaudere aderit, & ridere libere.
E L E. *Sed ò frater sic, ut & tibi amicum,*
Huic) aliter, hac, pariter, quo tu vis modo *Et meum erit huic: quoniam uoluptates*
A te accipiens, & non meas possedi:
Accipiens) acceptas. *Et neque te molestia afficiens uellem breue,*
Breue) paululũ *Ipsa magnum inuenire lucrum: non.n.recta*
Administrarem præsenti dæmoni.
Sed nosti quidem quæ hinc. quomodo.n.non audiens?
Per tecta) non est domi. *Quòd Aegisthus quidem non per tecta,*
Mater autem in domibus: quam tu nõ uereare unq̃, ut
Videbit) videat, visura sit. *Risu splendidum meum uidebit caput:*
Odium namq; antiquum instillatum est mihi:
Et postquam te uidi, nunquam finiam lætitia
Lachrymans. quomodo enim finierim ego,

Quæ una te hac uia mortuumq́;,
Et uiuentem uidi? fecisti autem mihi inexplorata.
Vt, si pater mihi uiuens adueniret, non amplius
Prodigium existimarim illud, crediderim autẽ uidere.
Quando igitur talem nobis aduenis uiam,
Incipe ipse, ut tibi animus: quia ego sola
Non duobus aberrarim. uel.n.recte
Seruarim me ipsam, uel recte perierim.
O R E. *Tacere laudaui, quia in exitu audio*
Interiorum proficiscentem.
E L E. *Ingredimini ô hospites:*
Præsertim etiam ferentes, qualia neq; quis
A domibus repelleret, neq; lætaretur accipiens.
P A E D. *O plurimum fatui, & mentibus priuati,*
Vtrum pro nihilo uitam curatis amplius,
An mens inest nulla uobis ingenita?
Quando non apud ipsa, sed in ipsis malis
Maximis existentes non cognoscitis.
Sed si stabulis his non fuissem ego Stabulis) uestibulis atrijs, tectis.
Iampridem seruans: fuissent uobis in domibus
Facta uestrum prius, quàm corpora.
Nunc autem metum horum proposui ego. Metum) tutelam cautionem.
Et nunc discedentes à longis sermonibus,
Et inexplebili huius cum gaudio uoce,
Intro accedite, quoniam quidem tardare, malum
In talibus est: discedere autem summa occasio.
O R E. *Quõ igitur habent, quæ hinc, ingrediẽti mihi?*
P A E D. *Recte. existit.n.te non cognoscere, aliquẽ.*
O R E. *Nunciasti, ut uisum fuit, tanquam mortuum.*
P A E D. *Vnus illorũ in inferno, disce hic existẽs uir.* Vnus &c.) Scias te ab ijs pro mortuo haberi.

ORE. Gaudent igitur his, an quinam sermones?
PAED. Perfectorum, dixerim. ut autē nūc habēt,
Recte illorum omnia, & partim non recte.
ELE. Quis hic est frater, per deos dicito.
ORE. Non cognoscis?
ELE. Neq; certe in animum fero.
ORE. Non nosti, cui me dedisti in manus olim?
ELE. Cui? quid loqueris?
ORE. Cuius Phocensium ad solum
Emissus sum tua prouidentia manibus.
ELE. An ille hic, quem olim ex multis ego
Solum adinueni fidelem in patris cæde?
ORE. Ille est: ne me indica pluribus sermonibus.
ELE. O dilectißima lux, ò solus saluator domorū
Agamemnonis, quomodo uenisti? an tu ille es,
Qui hunc & me saluasti ex multis laboribus?
O charißimæ quidē manus, iucundißimū autē habens
Pedum ministerium, quomodo sic diu
Versans me latuisti, neq; apparuisti: sed me
Sermonibus perdidisti, opera habēs iucūdißima mihi?
Salue ò pater, patrem.n. intueri uideor.
Salue. scias autem quòd maximè te hominum ego
Odi, & amaui in die una.
PAED. Sufficere uidetur mihi. hos.n. in medio ser-
Multæ circundāt noctes, diesq; æquales: (mones
Quæ hæc tibi ostendent Electra manifesta.
Vobis autem dico astantibus, quia
Nunc tempus facere. nunc Clytæmnestra sola,
Nunc nullus uirorum intus: si autem tardabitis,
Consyderate tanquam hisq;, & sapientioribus

Apparuisti) te mihi indicasti.

Consyderate) certo sciatis vobis

Alijs, his pluribus pugnaturi. pugnandum esse &c.
ORE. *Non longorum amplius nobis quicq̃ sermonũ*
Pylade, hoc fuerit opus, sed quamcelerrime,
Proficisci intrò, paterna ueneratos templa
Deorum, quicunque quidem uestibula habitant hæc.
ELE. *Rex Apollo, propitius ipsos audi,*
Meq́; ad hos: quæ tibi multa sanè
Ex ijs, quæ haberem, aßidua posui manu.
Nunc autem ò Lycie Apollo, ex ijs, quæ habeo,
~~*Peto, adoro, supplico,*~~ *sis promptus*
Nobis auxiliator horum consiliorum,
Et ostendito hominibus mercedes
Impietatis, quales donant dij.
CHO. *Videte quò procedit*
Contentiosum sanguinem inflans Mars.
Iuere nuper domos occultati
Punitores malorum scelerum,
Ineuitabiles canes.
Quare non diu amplius manebit
Meum mentium somnium suspensum.
Proficiscitur. n. mortuorum
Doloso pede iens uindex intra tectum,
Antiquas patris in sedes
Nuper acutum sanguinem manibus tenens.
Maiæ autem filius
Mercurius, inducit dolum tenebris
Occultans ad ipsum terminũ, & nõ ãplius ĩmoratur.
ELE. *O dilectißimæ mulieres, uiri statim*
Perficient opus. sed ~~silentio~~ expecta.
CHO. *Quomodo nam? quidnam faciunt?*

E L E. *Hæc quidem ad sepulchrum*
Lebetem ornat: hi autem astitere prope.
C H O. *Tu autem extra exiluisti, ad quid?*
E L E. *Custoditura, ut*
Aegisthus non lateat profectus intro.
C L Y. *Heu, heu, heu, heu, heu tecta*
Amicis deserta, & perdentium plena.
E L E. *Clamat quis intus. non auditis ò amicæ?*
C H O. *Audiui inexaudibilia in-*
Felix, ut horream.
C L Y. *Hei mihi infelix. Aegisthe, ubinā existens es?*
E L E. *Ecce ualde rursus clamat quis.*
C L Y. *O fili, ò fili*
Miserare parientem.
E L E. *At non à te*
Misericordiā assecutus est hic, neq; qui genuit, pater.
C H O. *O ciuitas, ò generatio infelix. nunc te*
Quotidiana) αὖτε hodierna *Parca quotidiana corrumpit.*
C L Y. *Hei mihi, percussa sum.*
E L E. *Percutito, si potes, duplicem.*
C L Y. *Hei mihi ualde rursus.*
E L E. *Vtinam Aegisthoquè simul.*
C H O. *Perficiuntur imprecationes. uiuunt*
Terræ) uiuūt qui mortui dicebātur *Terræ su positi.*
Multum fusum namque sanguinem hauriunt
Interfectorum iampridem mortui.
E L E. *Atqui adsunt hi. cruenta autem manus*
Stillat primitias Martis. neque habeo dicere
Oreste, quomodo habent.
O R E. *Quæ in domibus quidem*

Recte: Apollo si recte uaticinatus est.
Mortua est infelix. non amplius time,
Maternum ut te lucrum inhonoret unquam.
C H O. *Desinite. uideo.n.*
Aegisthum ex conspicuo.
E L E. *O filij non retro,*
Intuemini
Hominem contra uos?
Hic ex suburbio
Venit lætatus.
C H O. *Ite contra loca post ianuam, quamcelerrime,*
Nunc priora bene ponentes, hæc ut rursus.
O R E. *Confide, perficiemus sicut cogitas.*
E L E. *Festina nunc.*
O RE. *Et sanè iui.*
E L E. *Quæ hic, curæ fuerint mihi.*
Per aurem pauca sic
Moderate loqui
Ad hominem hunc conduxerit:
Occultum ut irruat ad
Iuris certamen.
AE G. *Quis nouit uestrum, ubinã Phocẽses hospites:*
Quos dicunt Orestem nobis nunciare uitam
Reliquisse equestribus in naufragijs?
Te sanè, te interrogo, & te illam in priori
Tempore audacem: quia maxime tibi curæ esse
Puto, maximeq; secundum scientem dicturam.
E L E. *Noui. quomodo.n.non? calamitatem.n.*
Extra essem meorum charißimam.
A E G. *Vbi uero sint hospites, doce me.*

Lucrum) fastus, superbia.

Hic) peragenda sunt.f.

ELE. *Intus, dilectum .n. hospitium expedierunt.*
AEG. *An etiam mortuum nuntiarunt quãuerißime?*
ELE. *Non, sed & demõstrarunt, non sermone solũ.*
AEG. *Adest uero nobis, ut & manifesta discam?*
ELE. *Adest sanè, & ualde inamabile spectaculum.*
AE. *Profecto multa gaudere mihi dixisti nõ cõsueto.*
ELE. *Gaudeas, si tibi ualde contingant hæc.*
AEG. *Silere iußi, & demonstrare portas*
Omnibus Myceneis, Argiuisq; uidere:
Vt si quis ipsorum spe uana ante
Interrogauit homine de hoc: nunc uidens mortuum
Frena accipiat mea, neq; uiolenter
Me punitorem assecutus inflet mentem.
ELE. *Et iam perficientur hæc in me: nam tempore*
Mentem habui, ut conducat melioribus.
Monstrũ) visum, AEG. *O Iuppiter, uidi monstrũ, sine inuidia qdẽ nõ*
Lapsum, si autem inest Nemesis, non dico.
Remittite omne operimentum ab oculis, ut
Cognatumq; etiam à me lamentationes assequatur.
ORE. *Ipse tu fer, non meum hoc: sed tuum,*
Amicus) aliter amicos. *Hæc uidereq;, & salutare amicus.*
AEG. *Sed bene mones, & parebo. tu autem*
Sicubi per domum mihi Clytemnestra, uoca.
ORE. *Ipsa prope te, non amplius aliò inspice.*
AEG. *Hei mihi, quid inspicio?*
ORE. *Quem times? quem ignoras?*
AEG. *Quorumnam hominum in medijs retibus*
Cecidi infelix?
ORE. *An non sentis pridem,*
Viuens mortuis q. loqueris æqualia?

A E G. Hei mihi intellexi uerbum. non enim est, ut
Ille non Orestes sit alloquens me.
O R E. Et uates existens optimus aberrasti iamdiu.
A E G. Perij miser, sed mihi dimitte
Etiam paulum dicere.
E L E. Ne ultra dicere sine
Per deos frater, neq; prorogare sermones.
Quod.n.mortalium cum malis mistorum
Mori debens, temporis lucrum ferret?
Sed quamcelerrime interfice, & interficiens dimitte
Sepulchris, quæ hunc par est consequi,
Procul ab aspectu nostro: quia mihi hoc malorum
Solum fiet antiquorum solutorium.
O R E. I intro cum celeritate, sermonum.n.non
Nunc est certamen, sed tua anima de. (pulchrũ
A E G. Cur autẽ in domos ducis me? quomodo, hoc si
Opus, tenebris opus est, & nõ promptus es interficere?
O R E. Ne iube. proficiscere autem, ubi interfecisti
Patrem meum, ut in eodem loco moriaris.
A E G. Profecto omnis necessitas, hoc tectum uidere
Et existentia, & futura Pelopidarum mala.
O R E. Hæc certe te. ego tibi uates sum horũ summus.
A E G. Sed non paternam artem iactasti.
O R E. Multa contradicis. hæc autem uia tardatur,
Sed uade.
A E G. Præcede.
O R E. Tibi eundum est antè.
A E G. Certe non fugiam te.
O R E. Ne igitur per uoluptatem
Moriaris. seruare oportet me hoc tibi amarum.

Interficiens) interfectum.
Sepulchris) sepultoribus, pollinctoribus, quos &c.
Hæc) partim

„ *Oportebat autem statim esse hanc omnibus pœnam,*
„ *Quicunque ultra facere leges uult,*
Interficere : nam sceleratum non fuisset multum.
C H O. *O semen Atrei, quam multa passum*
Per libertatem uix exiisti,
Præsenti impetu
Perfectum.

Sceleratum) non tam multi forent scelesti.

FINIS ELECTRAE.

ARGVMENTVM OEDIPODIS *Tyranni metricum ab Aristophane.*

Linquens Corinthum Oedipus, patris nothus
Ab omnibus conuitio laceratus hospes,
Venit audire pythica uaticinia,
Quærens seipsum, & generis satorem.
Inueniens autem infelix in angustis uijs,
Inuitus occidit Laium genitorem.
Sphingis autem horrendæ lætale soluens carmen
Dedecorauit matris ignoratæ lectum.
Pestis autem Thebas cepit, & morbus longus.
Creon autem missus Delphicum ad larem,
Vt audiret mali cessationem,
Audiuit uocem diuinatricem Deo à:
Laieam ulciscendam esse cædem.
Vnde discens seipsum Oedipus miser,
Duplicibusq; manibus eruit oculos:
Ipsa autem mater laqueis perijt.

CVR TYRANNVS INSCRIPTA SIT.

TYRANNVS Oedipus, *ad differẽtiã alterius inscripta est. gratiose autẽ Tyrannũ omnes ipsam inscripsere, ut cõtinentẽ omnem Sophoclis poesim, quãuis uictã à Philocle, ut inquit Dicæarchus. sunt autẽ & prius ipsum nõ Tyrannũ inscribentes propter tẽpora scripturarũ. erratorem. n. & cæcũ Oedipodẽ illũ in Colono ad Athenas peruenisse. proprium autẽ quiddã paßi sunt post Homerum poetæ illos ante Troianos, reges Tyrannos appellantes, sero tandẽ hoc nomine in Græcos distributo, per Archilochi tempora: sicut Hippias sophista scribit. Homerus igitur omniũ iniquißimũ Echetum*

regem dicit, & non Tyrannũ: In Echetũ regẽ mortaliũ peßimum.appellatũ autem fuisse dicunt Tyrãnũ a Tyrrenis.difficiles.n.quosdã circa latrociniũ hos fuisse. Alij autẽ dicũt ipsum generatũ fuisse à Tyro urbe. Dictus est autẽ Tyrannus secundũ uerum,tamq̃ turbans populos,& molestias inferens, & machinans dolos contra subditos. Quòd autem recentius Tyranni nomen:manifestum.neq;.n.Homerus,neq; Hesiodus, neq; alius ullus ueterũ,Tyrannũ in poëmatibus nominat.Aristoteles autẽ in Cumæorum republica Tyrannos inquit,prius Aesymnetas appellatos fuisse. laudabilius certe illud nomen.

Oraculum datum Laio Thebano.

Laie Labdacide filiorum genus beatum petis?
Dabo tibi dilectum filium: sed fato decretum est,
Tui filij manibus relinquere lucem.sic.n.annuit
Iuppiter Saturnius Pelopis odiosis imprecationibus parens,
Cuius dilectum rapuisti filium : ille autem imprecatus est tibi hæc omnia.

AENIGMA SPHINGIS.

Est bipes in terra, & quadrupes,cuius una uox:
Et tripes,mutat autem uocẽ solũ,quæcunq; sup terrã
Reptilia mouentur,perq́; æthera,& per pontum.
Sed quando plurimis festinans pedibus ierit:
Tunc celeritas membris debilißima est eius.

TRAGOEDIAE PERSONAE

Oedipus
Sacerdos senex Iouis
Creon
Chorus ex Thebanis senibus
Tyresias.
Iocasta
Nuntius
Seruus Polybi
Alter nuntius

Incipit autem Oedipus.

SOPHOCLIS OEDIPVS TYRANNVS.

O FILII Cadmi antiqui noua educatio,
Quasnã sedes has mihi insidetis,
Supplicibus ramis coronati?
Vrbs autem simul quidem uapora tionibus referta est,
Simul uero pæanibusq; & suspirijs.
Quæ ego iustum putans non à nuntijs, filij,
Alijs audire, ipse huc ueni,
Ille omnibus inclytus Oedipus uocatus.
Sed ô senex, dic, quando decens natus es
Ante hos loqui: quonam more consistitis:
Timentes, an sustinentes? tanquam uolente
Me adiuuare omne. durus.n.
Essem, talem non commiserans sedem.
SACER. *Sed ô imperans Oedipe regioni meæ,*
Vides quidem nos quales aßidemus
Aris tuis: alij quidem nondum longam **Longam) viš.f.**
Volare potentes: alij autem cum senectute graues
Sacerdotes: ego quidem Iouis, hi uero adulescentiũ
Selecti: aliud autem genus coronatum
Foris sedet, iuxtaq; Palladis duplicia
Templa, ad Ismeniq; diuinatorium cinerem.
Ciuitas.n. quemadmodum & ipse intueris, ualde
Iam fluctuat, & reuelare caput
Ex profunditatibus amplius nõ potis est crueti maris:

Corrumpens) ατr corrupta. Corrumpens quidem cum baccis fructuosis terræ,
Corrumpensq; armentis pascentibus, partubusq;
Male natis) abortiuis. Male natis mulierum: atq; febremferens dea
Irruens impellit pestis inimicißima urbem,
A qua uacuatur domus Cadmæorum: niger
Autem Pluto suspirijs & luctibus ditatur.
Dijs quidem nunc non æquatum te ego,
Neq; hi filij sedere facimus domestici:
Virorum autem primum inq; calamitatibus uitæ
Iudicantes, inq; deorum conciliationibus:
Qui certe soluisti urbem Cadmæorum adueniens,
Tributum) tributo. Duræ uatis tributum, quod præbuimus:
Et hæc à nobis nihil sciens plus,
Neq; edoctus: sed auxilio dei,
Diceris, existimarisq; nobis corrigere uitam.
Nuncq; ò potentißimum omnibus Oedipi caput,
Supplicamus tibi omnes hi procidentes,
Auxiliũ aliquod inuenire nobis: siue ab aliquo deorũ
Famam audisti, siue ab homine nosti alicubi:
Calamitates) euẽtus, exitus Quia prudentibus, & calamitates
Viuentes uideo maxime consiliorum.
Abi ò mortalium optime, corrigito urbem,
Abi, opitulare: quia te nunc quidem hæc terra
Prioris &c.) causa, f. Saluatorem appellat, prioris promptitudinis.
Principij autem tui nequaquam meminerimus,
Stantesq; in rectum, & cadentes postea:
Sed securitate hanc erige urbem.
Aue) omine. Auẽ.n. & tunc uera fortunam
Aequalis) idem, talis. Præbuisti nobis, & in præsenti æqualis sis.
Quia, siquidem imperabis huic terræ, ut imperas:

Cum hominibus pulchrius, quàm uacuæ imparare:
Quia nihil est neq; turris, neque nauis „
Deserta hominibus non cohabitantibus intus.»
O E D. *O filij miserabiles, nota & non ignota mihi*
Aduenistis cupientes. bene enim noui, quòd
Aegrotatis omnes: & ægrotantes, ut ego,
Non est uestrum, qui ex æquo ægrotet.
Vester quidem enim dolor, ad unum uenit
Solum secundùm ipsum, & nullum alium: mea autem
Anima, urbemq;, & me, & te simul plorat.
Quare non somno dormientem me excitatis:
Sed scite multa quidem me lachrymatum iam,
Multasq; uias profectum curæ erroribus.
Quam autē bene considerans inueni medicinā solam,
Hanc feci: filium.n. Menœcei
Creontem meum ipsius generum, ad Pythicas
Misi Phœbi domos, ut audiret quid
Faciens, uel quid loquens hanc liberarem urbem:
Et me dies iam commensum tempore
Molestat, quid agat: nam decens ultra
Abest plus conuenienti tempore.
Quando autem uenerit, tunc ego malus,
Non faciens, fuerim, omnia quæcunq; declarat deus.
S A C. *Sed in pulchrum tuq; dixisti, hiq; nuper*
Creontem aduenientem significant mihi.
O E D. *O rex Apollo, utinam in fortuna aliqua*
Salutari uenerit clarus, sicut oculo.
S A C. *Sed conijcere quidem, iucundus: non.n.caput*
Coronatus huc aduenisset fructuosa lauro.
O E D. *Cito sciemus, ✶ commensus.n.ut audiat:*

Pulchrius) est.

Ex æquo) æque.

Secundum) ad, per se.

Profectum) venisse varia mecum meditatum.

Generum) affinē

Audiret) sciscitaretur.

Conueniēti &c.) diutius, q̄ par sit, abest, seu moratur.

In pulchrum) opportune

Clarus) bonos afferens nūcios: vt ipse lætum aspectum præ se fert.

✶ Cōmēsus &c.) non longe abest, sed prope, ita vt audire nos possit

Rex, mea affinitas, fili Menœcei,
Quam nobis uenis dei famam ferens?
C R E. *Bonam, dico.n. & infortunata, si contingant*
Per rectum aduenientia, omnia feliciter cessura.
O E D. *Est autem quod uerbum? neq; enim audax,*
Neq; certe præueritus sum, hoc nunc sermone.
C R E. *Si hos uis propinquos audire:*
Paratus dicere, siue etiam ire intro.
O E D. *Ad omnes dic. his enim maiorem fero*
Luctum, quàm etiam anima mea de.
C R E. *Dixerim, quæ audiui deo à.*
Iussit nos Phœbus manifeste rex,
Piaculum regionis, ut enutritum terra
In hac expellere, neq; immedicabile nutrire.
A E G. *Qua purgatione? quis modus calamitatis?*
C R E. *Homines expellentes, uel cæde cædem rursus*
Soluentes: tanquam hoc sanguine perturbante urbem.
O E D. *Cuiusnã hominis hanc significat fortunam?*
C R E. *Fuit nobis ò rex, Laius olim dux*
Terræ huius, priusquam tu hanc gubernares urbem.
O E D. *Noui audiens: non enim uidi unquam.*
C R E. *Huius mortui, nunc præcipit manifeste*
Interfectores manu ulcisci quosdam.
O E D. *Hi autem sunt ubi terræ? ubi hoc inuenietur*
Vestigium antiquæ difficile coniectu culpæ?
C R E. *In hac dixit terra. quod autem quæritur,*
Captiuum: effugit autem, neglectum.
O E D. *Vtrum autem in domibus, an in agris Laius,*
An terra in alia, huic coincidit cædi?
C R E. *Spectator, ut dicebat proficiscens, rursus*
Ad domum

Neq; .n. &c.) nihil sum factus certior sermone isto tuo: lætãdumne sit an verendum.

Maiorem &c.) de horũ, quam de mea salute, sum magis solicitus, ac laboro.

Homines &c.) si Laii interfectorem vel expulerimus, vel necauerimus.

Captiuum) facile capi, ac deprehendi posse, si operã demus.

Ad domum, non amplius peruenit, ſicut abijt. Sicut) ut, poſtquã

OED: *Neq; nuntius quis-, neq; adiutor uiæ* Adiutor) comes

Vidit: à quo quis diſcens uti poſſet? Diſcens) edoctus, teſte vtatur.

CRE. *Mortui ſunt.n.præter unũ quẽdã: q timore cũ (fugiſſet*

Eorũ, quæ uidit: præter unũ, nihil habuit ſciẽs dicere.

OED. *Quod? unum.n.multa inueniret diſcere,*

Principium breue ſi acciperemus ſpei.

CRE. *Latrones dicebat incidentes non una*

Fortitudine occidiſſe illum ſed cũ multitudine manuũ.

OED. *Quomodo igitur latro, ſi quid nõ cũ argẽto*

Faciebat: hinc ad hoc audaciæ ueniſſet?

CRE. *Videntia hæc erant. Laio autem mortuo,* Videntia) hæc ita videbantur.

Nullus auxiliator in malis fuit.

OED. *Malum autem quod impedimentũ, Tyrãnide*

Sic cadente, prohibuit hoc ſcire?

CRE. *Varia canẽs Sphinx, quæ ante pedes, cõſyderare*

Dimittentes nos, obſcura admonuit. Admonuit) coẽgit adduxit.

OED. *Sed è principio rurſus ipſa ego oſtendam.*

Digne.n.Phœbus, digne autem tu,

A mortuo hanc poſuiſtis conueiſionem. A) pro. Conuerſionem) curam.

Quare iuſte uidebitis & me ſocium

Terræ huic opitulantem, deoq; cum.

Pro enim non ulterioribus amicis, Vlterioribus) longinquis, externis

Sed ipſe me ipſo hoc diſsipabo odium.

Quicunq; enim fuit, illum qui interfecit, fortaſſe

Et me tali manu ulciſci uellet.

Illi opitulans igitur meipſum adiuuabo.

Sed quamcelerrime filij, uos quidem ſedibus

Surgite, hos eleuantes ſupplices ramos:

Alius autem Cadmi populum ſic congreget, Sic) aliter huc

Tanquam omne me facturo: uel n fortunati
Cum deo apparebimus, uel lapsi.
SACER. O filij, surgamus. horum enim gratia
Et huc uenimus, quæ hic enuntiat.
Phœbus autem, qui misit hæc uaticinia: simul
Saluatorq́; ueniat, & morbi sedator.
CHO. O Iouis, suauiloqua fama, quænam
Auratæ &c.) ab opulẽta Pythone — Auratæ Pythonis
Illustres uenisti Thebas?
Perculsa sum timidam mentem
Terrore uibrans,
Ieie, Delie, Pæan,
Veneratus) veritus — Circa te ueneratus.
Quod mihi uel nouum, uel circunuoluentibus
Debitum) negotium — Horis rursus perficies debitum?
Dic mihi ò aureæ filia
Spei immortalis fama
Inuocanti) qui inuocaui — Primum te inuocanti
Filia Iouis immortalis Minerua,
Terram &c.) i. tutelarem deam — Terram continentemq́; sororem
Dianam: quæ rotundam fori
Sedem gloriosa insidet:
Et Phœbum longe iaculantem, iò, iò
triplices) uos tres — Triplices auxiliatores apparete mihi,
Si quando & priori damno pro
Significastis) aliter expulistis, fecistis auerruncastis — Concitato urbi, significastis
Externam flammam damni;
Venite & nunc ò Dij:
Innumera namque fero damna.
Aegrotat autem mihi, uniuersus populus,

Neque inest curæ hasta, — Hasta) spes opis: auxilium.
Qua quis auxiliabitur. neque enim
Fœtus inclytæ terræ
Augentur, neque partubus
Pestilentium laborum tolerant — Pestilẽtium &c.) pernitiosos labores
Mulieres. alium autem
Alij intuearis. — Alij) supra alium
Sicuti uelocem auem,
Melius inexpugnabili igne — Melius &c.) tam multi (inquit) moriuntur: vt ignis non satis sit comburendo
Motum, littus ad uespertini
Dei: quorum ciuitas innumera
Perit. misera autem proles
In solo letifero
Iacet sine miseratione. inq; uxores, — Inq;) atque
Canæq; insuper matres
Littus ad externum — Externum) aliter arale.
Aliunde aliæ, tristium laborum
Supplices suspirant.
Pæan autem resplendet, suspiransq; uox — Resplendet) plurimus in ore est. q̃ sæpissime inuocatur, vt opẽ ferat.
Concors. quibus pro ò aurea
Filia Iouis, pulchros oculos habens mittito
Auxilium: Martemq; uehementem, — Martem) pestem
Qui nunc inermis scutorum
Comburit me, ad quem omnes clamant, resistens: — Resistẽs) infensus
Reuolutum cursum repellere — Repellere) retrouertere
A patria in uentum, siue in magnum
Thalamum Amphitrites:
Siue in inhospitalem portum,
Threiciam tempestatem.
Fini. n. si quid nox reliquerit,

Venit) abit, perit, | *Hoc in die uenit.*
Quem ò igniferarum corruscationum
Distribuēs) tenēs, habens. | *Potentias distribuens, ò Iuppiter pater,*
Sub tuo corrumpito fulmine.
Lycee rex, & tuas aureis
Iaculis) amentis, arcubus. | *A iaculis sagittas uellem*
Distribuere) immitti, coniici. | *Indomitas distribuere,*
Auxiliatrices appositas:
Et igniferos Dianæ
Splendores) faces | *Splendores, cum quibus Lyceos montes*
Pertransit. auream mitram habentem
Que uoco huius cognominem
Terræ uiniferum Bacchum Euium
Simulmissum) cū Bacchis uersantē: aut ducem, ac præsidem. | *Mænadum simulmissum*
Appropinquare comburentem splendida picea
Deum) pestem. s. | *Contra inhonoratum in dijs deum.*
Administrare) auxiliari, me adiuuare. | OED. *Petis: quæ autem petis, mea si uelis uerba*
Audiens accipere, morboq; administrare:
Auxilium capias certe, & alleuationem malorum.
Quæ ego hospes quidem sermonis huius edicam,
Hospesq; facti. non enim longam
Symbolum) signū indicium. | *Vestigassem ipse non habens aliquod symbolum.*
Perseuero) ascifcor | *Nunc autem (posterior enim ciuis in ciues perseuero)*
Vobis prædico omnibus Cadmæis hæc.
Quicunq; olim uestrum, Laium filium Labdaci
Pernouit, homine a quonam perijt:
Hunc iubeo omnia significare mihi:
Calumniam) accusationem. | *Et si quidem timet calumniam, eruens*
Eruens) omisso meu dicat. | *Ipse de se. patietur.n.aliud quidem*
Inamabile nihil: terra autem abibit innocuus.

Si autem rursus quis alium nouit ex alia terra
Interfectorem, ne taceat. namque
Lucrum perficiam ego, & gratia apponetur.
Si autem contra tacebitis, & quis uel amico
Timens repulerit uerbum, uel etiam a seipso hoc:
Quæ ex his faciam, hæc oportet audire à me.
Hominem interdico hunc, quicunq; est, terra
Hac, cuius ego imperiaq; & sedes rego,
Neq; admittere, neq; alloqui quenquam,
Neq; in deorum precationibus, neq; sacrificijs
Communem facere, neq; purgationes tribuere:
Repellere autem à domibus omnes, tanquam piaculo
Hoc nobis existente: sicut Pythicum dei
Vaticinium demonstrauit nuper mihi.
Ego quidem igitur talis & deo,
Et homini mortuo socius existo, Socius) auxiliator ultor
Deuoueo autem illum, qui fecit, siue quis
Vnus existens latuit, siue pluribus cum,
Malum, male illum expertem conterere uitam.
Imprecor autem domibus, si domesticus
In meis fuerit me conscio:
Pati, quæ quidem his nuper imprecatus sum.
Vobis autem hæc omnia committo perficere,
Proq; meipso, deoq;, hacq;
Terra, sic infructuose, & impie corrupta.
Neq;, si enim esset res non à deo impulsa
Inexpurgatam uos par erat sic relinquere,
Homine certe optimo regeq; mortuo,
Sed perscrutari. nunc autem confirmoq; ego
Habens quidem imperia, quæ ille habuit prius:

Habensq; thalamos, & uxorem cõmunis procreatiõis:
Communiumq; filiorum cõmunia, si illi genus
Non infortunatum fuisset: fuissent nata.
Nunc autem in illius caput insiliit fortuna.
Pro quibus ego hæc, tanquam meo patre
Pro pugno, & ad omnia perueniam,
Querens interfectorem cædis accipere
Labdaceo filio, Polidoriq;, &
Prioris Cadmi, antiquiq; Agenoris.
Et hæc non facientibus, oro deos
Neque aratam ipsis terram suppeditare aliqua,
Neque certe mulierum filios: sed morte
Præsenti corrumpi, atque etiam hac inimiciori.
Nobis autem alijs Cadmeis, quibuscunque
Hæc sunt placentia: & adiutrix iustitia,
Et omnes bene adsint in perpetuum dij.

Maledictioni) deuotioni, imprecationi

C H. *Sicuti me maledictioni subditũ accepisti, sic rex*
Neq; interfici .n. neq; interficientẽ habeo (*dicã.*
Demonstrare. quæsitum autem, mittentis erat
Phœbi hoc dicere, quisnam fecerit olim.
O E D. *Iusta dixisti: sed cogere deos,*
Si non uoluerint, nullus posset uir.
C H O. *Secunda ex his dixerim, quæ mihi uidentur.*

Non) quin dicas

O E D. *Si etiam tertia sunt, ne dimittas non dicere.*
C H O. *Regem regi eadem uidentem scio*
Maxime Phœbo Tiresiam: à quo quis utique

Sed, non &c.) ne hoc quidem prætermisi.

Explorans hæc, ò rex disceret manifestißima.
O E D. *Sed non in otiosis neq; hoc feci,*

Creonte &c.) a Creõte admõitus

Misi enim Creonte dicente, geminos

Viæ comites) nũcios,

Viæ comites: diu autẽ nõ præsens, admirationi est.

CHO. *Atqui certe alia surda, & antiqua uerba.*
OED. *Quæ hæc? omnem enim consydero sermonem.*
CHO. *Mortuus esse dictus est à quibusdã uiatoribus.*
OED. *Audiui & ego, sed uidentem nullus uidet.* Videntem) qui vidit.
CHO. *Sed siquam quidem timorisq; habet partem,*
Tuas audiens, non manebit tales imprecationes.
OED. *Cui non est facieti timor, neq; uerbum timet.*
CHO. *Sed indicans ipsum est. hi enim* Indicans) qui indicet, adest Tiresias.
Diuinum iam uatem huc ducunt: cui
Verum innatum est hominum soli.
OED. *O omnia consyderans Tiresia docibiliaq;*
Secretaq;, celestiaq;, & terrestria,
Vrbem quidem, etiã si non aspicis, sapis uero tamen,
Quali morbo uersatur: cuius te præsidem,
Saluatoremq; ò rex solum inuenimus.
Phœbus.n.etiamsi non audis nuntios,
Mittentibus nobis remisit solutionem Mittentibus) sciscitatis
Solam uenturam huius morbi:
Si interficientes Laium discentes bene
Interficiamns, uel è terra exules emittamus.
Tu igitur inuidens neq; ab augurijs famam,
Neque si quam aliam diuinationis habes uiam:
Libera te ipsum, & urbem, liberaq; me:
Libera autem omne piaculum mortui:
In te.n.sumus.hoĩem autẽ adiuuare ab ijs, quæ
Habeatq;, & posit: pulcherrimus laborum.
TIR. *Heu, heu, sapere quàm graue, ubi non utile*
Est sapienti. hæc enim recte ego
Sciens perij: non.n.huc uenissem.
OED. *Quidnam est? quàm tristis aduenisti.*

TIR. Dimitte me in domos. facillime.n.tuumq; tu,
Et ego auferam meum, si mihi parueris.
OED. Neq; recta dixisti, neque gratum urbi
Huic, quæ te nutriuit: hac priuans fama.
TIR. Video enim neque tibi tuam uocem euntem
Opportunam.ut igitur neq; ego idem patiar.
CHO. Ne per deos sapiens certe auertaris. quoniã
Omnes te adoramus hi supplices.
TIR. Omnes.n.non sapitis. ego uero nunquam
Mea sic dixerim: ne tua ostendam mala.
OED. Quid ais? conscius non dices? sed cogitas
Nos prodere, & corrumpere urbem?
TIR. Egoq; meipsum, neq; te doleo. quid hæc
Aliter redarguis? non enim audies à me.
OED. Non ô malorum pessime (etenim saxi
Naturam tu certe perturbares) dices unquam:
Sed sic immadefactus, & immitis apparebis?
TIR. Iram increpasti meam: tuam uero simul
Habitantem non conspexisti, sed me uituperas.
OED. Quis enim talia non irasceretur, uerba
Audiens: quibus nunc tu hanc inhonoras urbem?
TIR. Venient.n.ipsa, etiam si ego silentio tegam.
OED. Igitur quæ uenient, & te oportet dicere mihi.
TIR. Non ultra dixerim. ad hæc si uis
Irascere per iram: quæcunque sæuissima.
OED. At qui dimittam certe nihil, quia iram teneo,
Quæ quidem intelligo. scias.n.uideri mihi
Et complantasse opus, fecisseq; quantum
Non manibus occidens: si autem fuisses uidens,
Et opus tuum hoc dixissem esse solius.

Video &c.) Perniciosa tibi ipsi percontari te video.

Mea) verba, quod ipse auguror.

Doleo) dolore ac molestia afficiam.

Perturbares) irritares.

Quia) vt nihil remittam, qua nunc sum ira percitus, quominus ea dicã quæ &c.

Nõ manibus &c.) cætera, mihi Laicędis author fuisse cędib;

T I R. *Verum . dico te edicto ,*
Quod quidem prædixisti : immanere , & à die
Præsenti alloqui neque hos , neque me :
Vt existenti terræ huius impio piaculo.
O E D. *Sic impudenter emouisti hoc*
Verbum? & ubi hoc effugere putas?
T I R. *effugi . uerum .n. fortius nutrio.*
O E D. *A quo doctus ? non .n. ex arte.*
T I R. *A te . tu .n. me inuitum hortatus es dicere.*
O E D. *Quem sermonem? dic rursus, ut magis discã.*
T I R. *Non intellexisti ante , an tentas dicere?*
O E D. *Non ut dicam cognitum : sed rursus dicito.*
T I R. *Interfectorẽ te dico hominis, cuius quæris, esse.*
O E D. *Sed non gaudens , bis nocumenta dices.*
T I R. *Dicam quid sane & alia, ut irascaris plus?*
O E D. *Quantum quidẽ uis , quia frustra dicentur.*
T I R. *Oblitum esse te dico , cum charißimis*
Turpißime conuersantem , neq; uidere ubi sis mali.
O E D. *An etiam lætatum hæc semper dicturũ putas?*
T I R. *Siquidem aliqua est ueritatis potentia.*
OED. *Sed est, præterq̃. tibi . tibi autẽ hoc nõ ẽ, quoniã*
Cæcus & aures , & mentem , & oculos es.
T I R. *Tu autẽ miser certe hæc exprobrãs: quæ tibi*
Nullus , qui non horum exprobrabit cito.
O E D. *Vna nutriris à nocte : ut neque ego,*
Neque alius , qui lumen uidet , insp iciat unquam.
T I R. *Non .n. me fatum à te cadere : quoniam*
Sufficiens Apollo , cui hæc perficere sunt curæ.
O E D. *Creontis , an tua hæc inuenta?*
T I R. *Creon autẽ tibi damnũ nullũ, sed ipse tu, tibi.*

videris, præterquã quod manu ipse tua non occidisti: quod si &c.

Cuius) interfector: supple.

Oblitum) ignorasse, latuisse vel inscium eum matre rem habuisse.

Nullus) est. s.

OED. O diuitiæ, & Tyrannis, & ars artis
Excellens beatißima uita,
Quanta apud uos inuidia seruatur:
Si huius imperij causa, quod mihi ciuitas
Donatum, non petitum tradidit:
Hoc Creon ille fidelis, ille à principio amicus,
Clam me subiens eijcere desyderat,
Subornans magum hunc improba machinantem,
Dolosum præstigiatorem: qui in lucris
Solum uidet, arte autem natus est cæcus.

Quãdoquidẽ) at'r namque.
Quandoquidẽ, age dic, ubi tu uates es manifestus?

Poetria) cãtatrix sphinx.
Quomodo non, quando poëtria hic erat canis:
Dixisti aliquam his ciuibus solutionem?

Accidentis) uulgaris, idiotæ, rudis cuiusuis hois.
Atqui illud ænigma, non accidentis erat
Hominis declarare, sed uaticinio opus erat:
Quod neque ab augurijs tu præmonstrasti habens,
Neque ex deorum aliquo cognitum: sed ego ueniens

Illam) sphingẽ.f.
Nihil sciens Oedipus, compescui illam
Mente assecutus, neq; ab augurijs discens:
Quem tu tentas eijcere, putans thronis:
Astaturum Creonteis, prope.

Componens) qui hęc cõposuit, cõmentus machinatus est.
Lugens uideris mihi & tu, & componens hæc
Regnaturus. si autem non uisus fuisses senex
Esse: passus cognouisses, qualia quidem sapis.
CHO. Nobis quidem conijcientibus, & huius uerba
Ira dicta esse, & tua Oedipe uidentur.
Opus est autem non talibus, sed quomodo dei
Vaticinia optime soluamus, hoc consyderare.

Certe) tamen
TIR. Et si dominaris adæquandum, certe
Aequa contradicere: hoc.n. & ego possum.

Non.n.tibi uiuo seruus, sed Apollini.
Quare non Creontis præsidentis scribar.
Dico autem postquam & cæcum me exprobrasti:
Tu & uidisti, & non aspicis ubi sis mali,
Neque ubi habitas, neque quibus habitas cum.
Num nosti à quibus es, & oblitus es inimicus existẽs Oblitus es) ignorasti, te latuit impium fuisse & in vita functos, & viuos.
Tuis ipsius infra, & in terra supra?
Et te utrinque percutiens matrisq; & tui patris
Expellit tandem ex terra hac grauis imprecatio,
Videntem nunc quidem recte, deinde autem tenebras?
Clamoris autem tui, quis non erit portus? Portus) locus tui clamoris non plenus.
Quis Cithæron non concors cito:
Quando persenseris hymenæũ, quem domibus (cutus?
Malũ portũ habẽtẽ adnauigasti, bonã nauigationẽ asse
Aliorum autẽ multitudinem non sentis malorum,
Quæ te adæquabunt tibiq; & tuis liberis.
Ad hæc & Creonta, & meum os
Vitupera. te enim non est mortalium,
Peius qui peribit unquam. Peribit) a̅r in malis versetur.
OED. *An hæc uerò tolerabilia ab hoc audire?*
Non in perniciem? non citius? non rursus
Retro domibus his reuersus abibis?
TIR. *Neque uenissem ego certe, si tu non uocasses.*
OED. *Non.n.te sciebam fatua locuturum. quoniam*
Tarde te domos meas accersiuissem. Tarde) a̅r, nũq̃
TIR. *Nos tales nati sumus, ut quidem tibi uidetur,*
Fatui: parentibus autem, qui te genuerũt, prudentes.
OED. *Quibus? mane. quisnã me generat mortaliũ?*
TIR. *Hæc dies generabit te, & corrumpet.*
OED. *Vt omnia ualde obscura, & ignota dicis.* Vt) q̃

T I R. *Igitur tu hæc optimus inuenire natus es.*
O E D. *Talia uitupera, quibus me inuenies magnũ.*
T I R. *Ipsa certe quidem te fortuna perdidit.*
O E D. *Sed si urbem hanc saluaui, nõ mihi curæ est.*
T I R. *Abeo itaq;, & tu puer fer me.*

Fer) duc
Impedimentũ) impedimento existẽs
Motus) digressus non amplius me iritaueris.

O E D. *Ferat sane. quia præsens tu certe impedimẽtũ*
Turbas: motusq; non doleas plus.
T I R. *Effatus abeo, quorum causa ueni, non tuam*
Veritus faciem: non.n.est, ubi me perdas.
Dico autem tibi. hominem hunc quem dudum
Quæris, minans, & edicens cædem
Laieam: hic est hic,

Innatus) indigena

Hospes sermone, inquilinus, deinde autem innatus
Apparebit Thebanus, neque lætabitur
Calamitate. cæcus.n.ex uidente,
Et pauper pro diuite, peregrinam ad

Sceptro) sceptrum aut scipionem feres, nobilitatis tuæ symbolũ, quodq; e rege mendicus sis factus.

Sceptro demonstrans, terram proficiscetur.
Apparebit autem filijs sui ipsius conuersatus
Frater ipse, & pater, & ex qua natus est
Muliere, filius & maritus, & patris
Adulterq;, & occisor. & hæc profectus
Intro consydera: & si deprehendes me mentitum,
Dicas me iam uaticinio nihil sapere.
C H O. *Quis, quem uaticinatrix*

Delphica petra) delphicus uates

Delphica dixit petra,
Secreta secretorum perfecisse
Homicidis manibus?

Tempus) est. f.
Fortius) uelocius.

Tempus, illum uelocibus equis
Fortius fuga pedem mouere.
Armatus enim in ipsum

Vulnerat
Igne & fulguribus
Iouis filius. graues
Autem simul sequuntur parcæ non errantes.
Resplenduit.n.niuosi
Nuper apparens fama Parnasi,
Obscurum hominem quælibet uestigare.
It enim per agrestem syluam,
Perq; antra, & petras ut taurus:
Otiosus otioso pede uiduus,
In medio posita terræ fugiens
Vaticinia: hæc autem semper uiuentia circunuolant.
Grauia quidem igitur, grauia perturbat
Sapiens auspex
Neque credibilia, neque incredibi=
Lia. quid dicam autem, dubito.
Volo autem spe,
Neque huc respiciens, neque retro.
Quæ.n.uel Labdacidis, uel filio
Polybi contentio posita est?
Neque ante unquam ego,
Neque in præsenti didici
A qua
Experientia, ad aduentitiam
Famam uado Oedipodis,
Labdacidis auxiliator
Incertarum cædium.
Sed quidem certe Iuppiter, & Apollo,
Prudentes, & res mortalium scientes.
Hominum autem, quod uates

Iouis filius) vates Apollo.

Niuosi) a niuoso Parnaso

Obscurũ) ignotũ

Otiosus &c.) miser misero, pede, solus, ac ignotus plane omnibus.

Perturbat) mouet, indicat, detegit.

Volo) &c. incertus, ambiguus sum

Posita est) fuit

Plus, quàm ego, ferat:
Iudicium non est uerum.
Sapientia autem sapientiam
Permutaret) præstaret. Permutaret uir:
Sed nunquam ego sanè, priusquam uide=
Indignantes) accusantes. Rem rectum uerbum indignantes
Affirmarim. manifesta enim
Puella) sphinx Ad ipsum pennata uenit puella
Olim, & sapiens uisus est,
Experientiaq; iucundus uerbi. propterea
A mea mente non un=
Quam debebit uitium.
C R E. Viri ciues, grauia uerba audiens
Accusare me Tyrannum Oedipum,
Adsum non ferens. si enim in calamitatibus
Præsentibus putat à q; me passum esse,
Sermonibus siue operibus in damnum ferens:
Non uitæ mihi longæuæ desyderium
Ferenti hanc famam. non.n.in simplex
Damnum mihi sermonis huius fert:
Sed in maximum, si malus quidem in ciuitate,
Malus autem à te, & amicis uocabor.
C H O. Sed uenit quidem hoc opprobrium forte
Ira coactum magis, q̃ uoluntate mentium.
C R E. A quonam apparuit, meis uoluntatibus quòd
Parens) persuasus Parens uates sermones falsos diceret?
C E O. Dicebat quidem hæc: noui autẽ nõ mẽte qua.
C R E. Ex uisibus rectis autem, & ex recta mente
Accusabat crimine hoc me?
C H O. Non noui. quæ.n. faciunt imperãtes, nõ uideo.

Ipse autem hic iam domos extra uenit.
OED. O *tu, quomodo huc uenisti? an tantam habes*
Audaciæ faciem, ut ad mea tecta
Peruenias, homicida existens huius ho-
Minis manifeste,
Latroq; manifestus mei imperij?
Age dic per deos, ignauiam, an fatuitatem
Videns aliquam in me, hæc consuluisti facere?
An, opus ut non cognoscerem tuum hoc
Dolo adueniens, & non arcerem discens? Discens) sciens
An non fatuus est hic conatus tuus,
Sineq; multitudine, & amicis imperium Tyrannis
Venari: quod multitudine pecunijsq; capitur?
CRE. *Nosti ut facturus? pro his dictis*
Aequa contra audito, & deinde iudica ipse discens.
OED. *Dicere tu grauis, discereq; ego malus*
A te: inimicum enim, & grauem te inueni mihi.
CRE. *Hoc ipsum nunc à me primum audi, ut dicam.*
OED. *Hoc ipsum, ne mihi dic, quòd non es malus.*
CRE. *Si sanè putas possessionem pertinaciam*
Esse aliquam mente seorsum, non recte sapis. "
OED. *Si putas homini cognato male* "
Faciens, non laturum supplicium, non bene sentis. "
CRE. *Confiteor tibi hæc iusta dicta esse: hanc autē*
Passionem, quam dicis passum, doce me.
OED. *Suasisti, an nō suasisti? quòd necessitas, me ad* Necessitas) necesse foret.
Venerabilem uatem hominem mittere aliquem?
CRE. *Et nunc adhuc idem sum consilio.*
OED. *Quantum nam iam sanè Laius tempus?*
CRE. *Fecit quod opus? non.n.intelligo.*
OED. *Obscurus perit lætali manu.*

CRE. *Longa antiquaq; dimetirentur tempora.*
OED. *Tunc igitur uates hic erat in arte?*
CRE. *Sapiēs certe similiter, & ex æquo honoratus.*
OED. *Meminit igitur mei quidq̃ illo tūc in tēpore?*
CRE. *Non, me certe stante nullibi prope.*
OED. *At non perscrutationem mortui habuistis?*
CRE. *Habuimus, quō autem nō? & nō audiuimus.*
OED. *Quomodo igitur tūc hic sapiēs nō dixit hæc?*
CRE. *Non noui. in quibus.n.nō sapio, tacere soleo.*
OED. *Tantum certe nosti, & diceres bene sentiens.*
CRE. *Quodnā hoc? si.n.noui certe, non negabo.*
OED. *Propterea quod si nō tecum conuenisset, meas*
Laij corruptiões) me lai īterfectorē *Nunquam dixisset Laij corruptiones.*
CRE. *Si quidem dicit hæc, ipse nosti. ego autem à te*
Discere iustum censeo hæc, quæ quidē & à me tu nūc.
OED. *Edisce, non.n.interfector deprehendar.*
CRE. *Quidnam sororem meam uxorē ducēs habes?*
OED. *Negatio non inest eorum, quæ interrogas.*
CRE. *Imperas autē illi eadem, terræ æquū regens?*
OED. *Quæ fuerit uolens, omnia à me accipit.*
CRE. *Igitur adæquor uobis ego duobus tertius.*
OED. *Hic enim & malus appares amicus.*
CRE. *Non, si dederis certe, ut ego tibi ipsi, rationē.*
Consydera autem hoc primum si quemquam existimas
Imperare eligere cum timoribus magis, q̃ (imperia.
Imperterritum dormientem, si quidem eadem habebit
Ego quidem igitur neq; ipse cupiens natus sum
Tyrannus esse magis, q̃ imperata facere,
Neq; alius quicunq; sapere scit.
Nunc quidem.n.ex te omnia sine metu fero:

Si autem

Si autem ipse imperassem, multa & inuitus facerem.
Quomodo sanè mihi tyrannis iucundior habere,
Imperio sine molestia & potentatu nata est?
Nondum tantum deceptus existo,
Vt alia uelim, quàm quæ cum lucro bona.
Nunc omnibus gaudeo. nunc me quilibet amplectitur.
Nunc tui indigentes inuocant me:
Nam assequi ipsis omnia hic inest.
Quomodo sanè ego illa acciperem dimittens hæc?
Non fieret mens mala, rectè sapiens.
Sed neque amator huius uoluntatis natus sum,
Neque cum alio faciente tolerarem unquam.
Et horum indicem, hoc quidem, ad Pythonem profectus
Interroga, uaticinata an manifestè annunciaui tibi
Hæc. sed si me uati deprehendes
Communiter quid consuluisse, ne me simplici occidas
Suffragio, duplici autem, & meo, & tuo accipiens.
Sententia autem obscura ne me seorsum accusa.
Non. n. iustum, neque malos frustra ”
Bonos existimare, neque bonos malos. ”
Amicum. n. bonum eijcere, æquale dico, ”
Et apud seipsum uitam, quam plurimum amat. ”
Sed in tempore cognosces hæc tuto. quoniam
Tempus iustum hominem ostendit solum: ”
Malum autem, & in die cognosceres una. ”
CHO. Rectè dixit suspicanti cadere
Rex. sapere. n. celeres, non tuti.
OED. Quando celer quis insidians furtim
Incedat, celerem oportet & me consulere rursus.
Si autem quiescens expectabo, huius quidem

Quomodo &c.) quonam pacto iucundior mihi fuerit tyrãnis, metus ac molestię plena, q̃ &c.
Deceptus) tam stultus
Hic) in me
Accipiens) fallacẽ deprehẽsum. si me mentitũ inueneris
Amicũ &c.) æque graue crimen esse censeo, si quis amicũ bonũ ab se abalienauerit, ac si suam ipsius vitam prodat.

Mea) mea vero defensio erit irrita

Perfecta erunt, mea autem, peccata.
C R E. *Quid sane uis, à me terram extra eijcere?*
O E D. *Minime. mori, non exulare, te uolo.*
C R E. *Quando praeostenderis, quale est inuidere.*
O E D. *Vt non cessurus, & non crediturus dicis?*
C R E. *Non enim sapientem te recte inspicio.*

Meũ) inspicio.s. vel saluti quidem me; consulo.

O E D. *Meum quidem.*
C R E. *Sed ex aequo oportet & meum.*
O E D. *Sed natus es malus.*
C R E. *Si autem intelligis nihil?*
O E D. *Imperandum est tamen.*

Non &c.) a male quidẽ imperante.

C R E. *Non male imperantis.*
O E D. *O ciuitas, ciuitas.*
C R E. *Et mihi urbis pars est huius, non tibi soli.*
C H O. *Cessate reges. opportunam autem uobis uideo*
Hanc ex domibus uenientem Iocasten: cum qua

Debitũ) oportet cõponere, sedare.

Hanc nunc praesentem cõtentionẽ bene ponere, debitũ.
I O. *Quid hanc inconsultam ò miseri, seditionem*
Linguae eleuatis, neque uerecundamini terra

Mouentes) altercantes

Ita aegrotante, propria mouentes mala?
Non is tuq; domos, tuq; Creon per tecta?
Et ne nihil dolorem in magnum feratis.
C R E. *Soror, grauia mihi Oedipus tuus maritus*
Facere uult, duobus condemnans malis:
Vel terra expellere patria, uel interficere capiens.
O E D. *Confiteor, facientem.n.illũ ò mulier male*
Deprehendi meo corpori cum arte mala.

Execratus) deuotus

C R E. *Ne nunc adiuuer, sed execratus: si tibi quid*
Feci: peream, eorum quae accusas me fecisse.
I O. *O per deos credito Oedipe haec,*

Maxime quidem iusiurandum ueneratus deorum:
Deinde & me, hosq;, qui adsunt tibi.
C H O. *Pare uolens, sapiens=*
Que rex, supplico.
O E D. *Quid tibi uis sanè cedam?*
C H O. *Hunc nunquam prius fatuum*
Nuncq; in iuramento magnum
Reuerere.
O E D. *Nosti igitur quæ uis?*
C H O. *Noui.*
O E D. *Dic iam, quid ais?*
C H O. *Sacrum amicum modo unquam in culpa,* — Sacrum &c.) dico nō eijciūdum esse amicum &c.
Cum obscura ratione inhonoratum eijcere.
O E D. *Bene nunc scias, hæc quando quæras, mihi*
Quærens mortem, uel exilium ex hac terra.
C H O. *Non per omnium deorum*
Promum solem: — Promum) omnia videntem.
Quoniam impius, amicis carens,
Quod ultimum, peream, — Quod &c.) pessime
Sententiam si hanc habeo:
Sed mihi infelici
Terra corrupta uexat animam.
Et hæc si malis mala
Adaptabunt antiquis illa à uobis. — Adaptabunt) accesserint.
O E D. *Ille igitur eat, etsi oportet me funditus mori,*
Vel terra inhonoratum hac expelli ui.
Nam tuum, non huius, commiseror os
Miserabile. hic autem ubicunq; fuerit, odio habebitur.
C R E. *Tristis quidē cedens, manifestus es: grauis aūt,* — Tristis) Inuitū cessisse præ te fers
Iram pertransibis. hæ autem tales naturæ, (quando — Pertransibis) pereris.

Ipsis iuste sunt molestißimæ ferre.

O E D. *Non me relinques, & extra ibis?*

C R E. *Ibo*

Ignotum) consilij. & animi ignarum inci.

Te quidem assecutus ignotum, in autem his æqualis.

C H O. *Mulier, quid moraris ferre*

Domos hunc intra?

Discens) abducā eum. scum intellexero &c.

I O. *Discens certe, quæ fortuna.*

C H O. *Opinio ignorata sermonum*

Venit: deuorat autem &

Non iustum) falsa accusatio.

Non iustum.

I O. *Vtrisque ab ipsis?*

C H O. *Næ.*

I O. *Et quis erat sermo?*

Satis &c. Satis verborum mihi factū videtur &c.

C H O. *Satis mihi certe, satis, terra prælaborante*

Apparet, ubi finiuit, ibi manere.

O E D. *Vides, quò uenis, bonus existens mente uir:*

Meum pertransiens, & obtundens cor?

C H O. *Rex dixi quidem non se-*

Mel tantum. scias autem

Imprudentem, dubium

Ad prudentia apparuisse

Me, si te separo:

Qui & meam terram dilectam

In laboribus lugentem

Per rectum saluasti,

In præsentiq; bonus dux, si poßis, esto.

Cuiusnā &c.) quanam de causa tantopere Creōti succenseas.

I O. *Per deos doceto & me rex, cuiusnam*

Iram tantam rei statuens habes.

O E D. *Dicam (te enim his ad plus mulier colo)*

De Creonte, qualia mihi consulens habet.

IO. *Dic, si manifeste contentionem dices.*

OED. *Interfectorem me ait Laij fuisse.*

IO. *Ipse conscius, an discens alio ab?*

OED. *Vatē quidē igitur sceleratū admittēs, quoniā*
Quantum in seipsum, omne liberum facit os.

IO. *Tu nūc dimittens teipsum, ijs, quæ dicis, de*
Me exaudito, & disce, quòd est tibi
Humanum nihil uaticinatricis habens artis.
Ostendam autem tibi signa horum breuia.
Oraculum.n.uenit Laio olim, non dicam
Phœbo certe ab ipso, uerum ministris ab:
Quòd ipsum ueniet parca à filio mori,
Qui fieret meq; & illo ab.

Quod &c.) fatale esset, ipsum aliquā do à filio interfectum iri.

Et hunc quidem (quemadmodum fama) hospites olim
Latrones occidunt in triplicibus uijs.
Filium autem generans, non præterierunt dies
Tres, & illum membra ille iniungens pedibus,

Filium &c.) filiū autem cū suscepisset, genuisset

Proiecit aliorum manibus in inaccesibilem montem.
Et hinc Apollo neque illum fecit
Interfectorem fore patris, neque Laium
Illud graue, quod timebat, à puero mori.
Talia famæ uaticinatrices diffinierunt.
Quæ cures tu nihil: quòrum enim deus
Vsum perscrutatur, facile ipse ostendet.

OED. *Qualis me audientem nuper habet mulier,*
Animæ error, & commotio mentium.

IO. *A qua meditatione hoc conuersus dicis?*

OED. *Visus sum audire à te hoc, quòd Laius*
Occisus fuerit apud triplices uias.

IO. *Dicebantur.n.hæc, nondum finientia habent.*

Finientia) nondū

funt exitum, atq; euentum affecuta. O E D. Et ubinam est locus hic, ubi hæc fuit paßio?
I O. Phocis quidem terra uocatur: discissa autẽ uia
In idem Delphis, & à Daulia agit.
O E D. Et quod tempus his est præteritum?
I O. Ferè quid prius, quàm tu hanc habens terram
Imperium apparuisti: hæc uulgata fuere urbi.
Me) de me — O E D. O Iuppiter, Quid me facere cõsuluisti de?
I O. Quidnam est tibi hæc Oedipe cogitatio?
O E D. Nondum me interroga. sed Laium, naturam
Habens) erat. f. — Quam habuit, dic, quemq; florem ætatis habens.
I O. Magnus, pubescens nuper canum caput:
Forma autem tua non discrepabat multum.
O E D. Hei mihi miser, uideor meipsum in maledi-
Graues proijciens nuper, non scire. (ctiones
Ante te) alliter lõgius. — I O. Quõ dicis? timeo certe ante te explorans rex.
O E D. grauiter timeo, ne uidens uates sit.
Ostendes autem magis, si unum dixeris adhuc.
I O. Atqui timeo quidem. quæ autẽ dixeris, sciẽs dicã.
Paucus) cũ paucis. — O E D. Vtrum ibat paucus, an multos habens
Viros manipulares, ueluti uir dux?
I O. Quinque fuere uniuersi, inq; ipsis erat
Præco. rheda autem ducebat Laium una.
O E D. Heu, heu, hæc iam manifesta: quis fuit olim
Dicens) qui dixit — Ille hos dicens sermones uobis mulier?
I O. Domesticus qdã, qui quidẽ uenit saluatus solus.
O E D. An & in domibus existit in præsenti præsens?
I O. Non sanè. ex quo. n. illinc uenit, & imperia
Teq; uidit habẽtem, Laiumq; mortuum:
Supplicauit meam manum attingens
Ad agros illum mittere, & ad armentorum pascua:

Vt plurimum eſſet huius non uiſus urbis.
Et *miſi ego illum : dignus enim ille uir*
Seruus ferre erat, hac etiam maiorem gratiam.
O E D. *Quò ueniret certe nobis in celeritate rurſus?*
I O. *Adeſt, ſed ad quid hoc cupis?*
O E D. *Timeo meipſum ò mulier, ne multa nimis*
Dicta ſint mihi, per quæ illum uidere uolo.
I O. *Sed ueniet quidem. digna autem ſorte diſcere*
Et ego, hæc in te calamitoſe habentia, rex.
O E D. *Et ne priueris in tantum ſpei*
Me ſaliente. cui enim & maiori
Dixerim, quàm tibi, per fortunam talem iens?
Mihi pater quidem Polybus fuit Corinthius,
Mater autem, Merope Dorica. habebar autem uir.
Ciuium maximus eorũ, qui illic, priusq̃ mihi fortuna
Talis aſtiterit admirari quidem digna,
Virtute ſanè mea non digna.
Vir.n.in cœnis me, ſupra modum plenus ebrietate
Vocat apud uinum, effictus quòd eſſem patri.
Et ego grauatus, illam quidem exiſtentem diem
Vix continui. altera autem profectus prope
Matrem, patremq; interrogabam. illi autem ægre
Opprobrium ducebant inquirenti ſermonem.
Et ego partim quidem illis delectabar, ueruntamen
Pungebat me ſemper illud : ſubſerpebat.n.multũ.
Clam autem matre & patre, uado
Ad Pythonem, & me Phœbus, quibus quidẽ ueneram,
Inhonoratum emiſit. alia autem miſera
Et grauia, & infortunata apparuit dicens:
Quòd matri quidem opus ſit commiſceri. genus

Vrbis) vt q̃ rariſſime in vrbe hac conſpiceretur.

Gratiam) beneficium aſſequi

Me ſaliente) cum deuenerim

Admirari) admiratione

Sane) tamen, quidem certe

Efficius) nothus.

Inquirenti &c.) al'r effato.i. qui me nothũ dixerat

Quibus) quorum cauſa

Videre)ad uidēdū *Autem intolerabile hominibus ostendere me, uidere:*
Occisor autem essem, qui genuisset, patris.
Exaudiens)cū audissem. his auditis *Et ego exaudiens hæc, Corinthiam*
Astris deinceps metiens terram
Fugi, ubi nunquam uiderem malorum
Oraculorum opprobria meorum perfecta.
Iens autem, uenio hos ad locos, in quibus
Tu tyrannum hunc perijsse dicis.
Et tibi mulier uerum dicam. triplicem
Quando fui uiam hanc aduenians prope,
Illic mihi præco & in equestri
Vir rheda insidens, ut tu dicis,
Occurrerunt: & ex uia me & dux,
Ipseq; senex uiolenter impulere:
Et ego auertentem aurigam
Percutio per iram, & me senex quando uidet
Seruans) cum obseruasset, obseruatum. *Currui accedentem, seruans medium.*
Caput duplicibus stimulis meum percußit.
Aequalē) pœnā.s. *Non tamen æqualem persoluit, sed breuiter*
Sceptro percussus ex hac manu supinus
Medio curru statim deuoluitur.
Interficio autem omnes. si autem hospiti
Cōuenit) si qua autem mihi cū Laio intercedit cognatio. *Huic conuenit Laio quid cognatum:*
Quis hoc homine est miserior?
Quis inimicus dijs magis fiat uir?
Cui non hospitum licet, neque ciuium quenquam
Domibus accipere, neque alloqui quempiam:
Repellere autem à domibus. & hæc nullus alius fuit,
Apponēs) qui apposui, qui sum in meipsum hæc imprecatus *Quàm ego, cōtra meipsum has imprecationes apponēs.*
Lectos autem mortui in manibus meis

Polluo, per quas quidem periјt. num natus sum malus?
An non totus impius? si me opportet exulare,
Et mihi exulanti, neque meos uidere
Neque ascendere patriam: uel nuptias me oportet
Matris coniugare, & patrem interficere Coniugare) matrē vxorem ducere.
Polybum, qui genuit, & enutriuit me.
An non à crudeli hæc dæmone, aliquis
Iudicans in hominem hunc corrigeret sermonem?
Non certe, non certe ò deorum pura reuerentia,
Videam hanc diem, sed ex mortalibus
Eam obscurus, priusquam talem uideam Obscurus) prius peream.
Maculam mihi ipsi calamitatis aduenientem.
C H O. *Nobis quidē ò rex hæc molesta. quoad autem*
A præsente edifcas, habe spem. (*igitur*
O E D. *Atqui tantum certe est mihi spei,*
Hominem pastorem expectare solum.
I O. *Apparentis autem, quænam promptitudo?*
O E D. *Ego docebo te. si.n. inuentus fuerit dicens*
Tibi eadem: ego certe effugerim paßionem.
I O. *Quem autem à me superfluum audisti sermonē?*
O E D. *Latrones dicebas ipsum homines dicere,*
Quòd illum interfecerint. si quidem igitur adhuc
Dicet eundem numerum: non ego interfeci.
Non.n. fieret unus multis æqualis.
Si autem hominem unum solum dicet, manifeste
Hoc est iam opus in me ueniens.
I O. *Sed ut apparens certe uerbum sic scias.*
Et non est ipsi hoc eijcere rursus:
Ciuitas.n. audiuit, non ego sola, hæc.
Si uero igitur quid auertatur priori sermone, Auertatur) si quid, immutarit

Non unquam ô rex hanc Laij cædem
Declarabit iuste rectam: quam Apollo
Dixit, oportere filio ex meo mori.
Atqui illum non ille infelix unquam
Interfecit, sed ipse antea periit.
Quare non uaticinationis neq; huc ego
Inspiciam causa, neq; hoc postea.
OED. Recte existimas, sed tamen operarium
Mittito quendam accersentem, neq; hoc dimittas.
IO. Mittam festinans. sed eamus in domos:
Nihil enim facerem, quorum non tibi amicum.
CHO. Vtinam mecum cohabitet ferente, parca
Venerabilem castitatem sermonum,
Operumq; omnium, quorum leges
Propositæ sunt excelsæ, cælestem
Per æthera genitæ. quarum
Olympus pater solus, neque illum
Mortalis natura hominum peperit,
Neque unquam obliuio sopiet.
Magnus in his deus,
Neque senescit.
Contumelia plantat tyrannum. contumelia, si
Multorum repleta fuerit frustra,
Quæ non opportuna, neque utili=
A, celsissimum inscendens præcipitium
Concitauit in necessitatem:
Vbi non pede utili utitur.
Recte autem habens urbi certamen
Nunquam soluere deum peto.
Deum non finiam unquam præsidem tenens.

Accersentem) qui accersat.

Parca) felicitas. in impios autem inuehitur chorus.

Si autem quis superbe manibus uel sermone
It, ius non timens;
Neque deorum templa colens,
Mala illum capiat parca
Infelicis gratia uoluptatis,
Si non lucrum lucratur iuste,
Et impiorum ueniet,
Vel intangibilium detinebitur stulte quærens.
Quis adhuc nam in his uir
Ira sagittas continebit
Animo repellere? si enim
Tales actiones honorabiles,
Quid oportet me chorum ducere?
Non amplius intangibilem ibo
Terræ ad umbilicum colens.
Neque ad in Abis templum,
Neque Olympiam, si non hæc
Manifesta omnibus conuenient mortalibus.
Sed ò imperans, si quidem recta audis
Iuppiter omnia regens, ne lateat te & tuum
Immortale semper imperium.
Præterita.n.Laij antiqua uatici-
Nia delentur iam, & nullibi
Honoribus Apollo clarus:
Pereunt autem diuina.
IO. *Regionis reges, opinio mihi astitit*
Templa peruenire deorum, has in manibus
Coronas accipienti, & euaporationes.
Alte enim eleuat iram Oedipus nimis
Molestijs quibuscunque, neque ut uir

Impiorum &c.) aliter, ab impijs non desistet. aut non tangenda appetet.

Prouidus, noua antiquis conijcit.

Sed est dicentis, si timores dixerit.

Quando igitur adhortans nihil ad plus facio,

Ad te ò Lycee Apollo (proximus enim es)

Supplex peruenio his cum precationibus:

Vt solutionem aliquam nobis sacram præbeas.

Quia nunc timemus omnes, perculsum

Illum inspicientes, sicut gubernatorem nauis.

Sed est &c.) sed grauia, & metus plena nunciantes tantum audit.

N V N. *An à uobis hospites discam, ubi*

Tyranni domus sunt Oedipi?

Maxime autem ipsum dicite, si scitis ubi.

C H O. *Tecta quidem hæc, & ipse intus ò hospes:*

Mulier autem mater hæc illius filiorum.

N V N. *Sed felixq;, & cum felicibus semper*

Sit, illius certe existens perfecta mulier.

I O. *Sic autem & tu ò hospes, dignus enim es*

Boniominis causa. sed dic cuius

Opus habens peruenisti, & quid significare uolens.

N V N. *Bona domibusq; tuis, & marito tuo mulier.*

I O. *Quænam hæc? à quonam adueniens?*

N V N. *Ex Corintho. hoc autē uerbū quod dicā cito,*

Lætaberis quidē. quomod aūt nō? ægrefcēs aūt forte.

I O. *Quidnam est? quam potentiam sic habet duplicem?*

N V N. *Tyrannum ipsum indigenæ terræ*

Isthmiæ statuent: ut dicebatur ibi.

Duplicem) quod lætitiam, & molestiam forte simul allaturum dicis

I O. *Quid uero nō senex Polybus dominus amplius?*

N V N. *Non sanè. quoniā illū mors in sepulchris hēt.*

I O. *Quomodo dixisti? an mortuus est Polybus?*

N V N. *Si autem non*

Dico ego uerum, uolo mori.

IO. O ancilla, non domino hæc quamcelerrime
Abiens dices ? o deorum uaticinia,
Vbi estis ? hunc Oedipus pridem tremens
Hominem fugit, ne interficeret, & nunc hic
A fortuna perijt, neq; hoc ab.
OED. O charissimum uxoris Iocastæ caput,
Quid me ex accersisti huc domibus?
IO. Audi hominem hunc, & consydera audiens,
Veneranda quò ueniunt dei uaticinia.
OED. Hic autem quisnam est, & quid mihi dicit?
IO. Ex Corintho patrem tuum nuntians
Tanquam non amplius existentẽ Polybũ, sed mortuũ.
OED. Quid ais hospes? ipse mihi tu significator fias.
NVN. Si hoc primũ oportet me nuntiare manifeste,
Bene scias illum lætalem iuisse.
OED. Vtrum dolis, an morbi conciliatione?
NVN. Parua, antiqua corpora sopit lanx.
OED. Morbis infelix, ut uidetur, corruptus est.
NVN. Et longo quidem commensus tempore.
OED. Heu, heu, quidnã ò mulier cõsyderaret quis
Pythicum larem, uel illas supra
Vociferantes aues ? quorum auspicijs ductus ego
Interfecturus eram patrem meum. ille autem mortuus
Occultatur subtus terrã. ego autem ille hic
Non tangens hastam: si quid non meo desyderio
Perijt. sic autem mortuus esset ex me.
Hæc igitur præsentia corripiens uaticinia
Iacet apud infernum Polybus, dignus nullo.
IO. Non ego tibi hæc prædixi pridem ?
OED. Dixisti. ego autem timore impellebar.

Abiens) profecta

Lætalẽ &c.) suũ diem obijsse.

Antiqua) longæua, senilia.

Non tangens) ego vero hic agẽs nõ eum ferro occidi; nisi si quis forte dicat, illius me mortem appetiuisse: atque eo quidẽ pacto a me interemptum.

I O. *Ne nunc amplius ipsorũ quicquã in animũ iacias.*
O E D. *Et quõ matris lectum non timere me oportet?*
I O. *Quidnam timeat homo, cui, quæ sunt fortunæ,*
Superant? prouidentia autem est nullius manifesta.
Temere optimum uiuere, quemadmodũ poßit quis.
Tu autem in matris ne time sponsalia.
Multi enim iam & insomnijs mortalium
Matri commisti fuere: sed hæc cui
Pro nihilo sunt, facillime uitam fert.
O E D. *Recte omnia hæc dicta fuissent tibi,*
Si non esset uiuens, quæ peperit. nũc autẽ postquam
Viuit, omnis neceßitas, & si recte dicis, timere.
I O. *Atqui magnus oculus, patris sepulchra.*
O E D. *Magnus, scio: sed uiuentis timor.*
N V N. *Qua autem & muliere timere pro?*
O E D. *Merope senex: Polybus qua habitabat cum.*
N V N. *Quidnam est illius uobis in timorem ferens?*
O E D. *Diuinum uaticinium graue, ô hospes.*
N V N. *An dicibile? an non fas alium scire?*
O E D. *Maxime certe. dixit.n.me Apollo olim*
Oportere commisceri matri meæ ipsius, &
Patrium sanguinem manibus meis haurire:
Quorum causa Corinthus à me pridem
Longe habitata fuit: feliciter quidem, sed tamen
Parentum oculos iucundißimum uidere.
N V N. *Nunquid hæc timens illinc fuisti exul?*
O E D. *Patrisq; uolens non interfector esse, senex.*
N V N. *Quid sanè, ego non hoc timore te rex,*
Quandoquidem beneuolus ueni, liberaui?
O E D. *Atqui gratiam certe dignam accipies à me.*

Quę sunt &c.) fortuna ipsa secunda est.

Omnis &c.) omnino timendũ est.

NVN. Atqui maxime hoc ueni, ut
Te ad domos ueniente prospere agam.
OED. Sed nunquam ibo parentibus simul.
NVN. O fili, aperte es manifestus, nesciēs quid facias.
OED. Quomodo ô senex? per deos edoce me.
NVN. Si horum fugis causa, in domos uenire.
OED. Timēs certe ne mihi Phœbus ueniat manifestus.
NVN. An, ne piaculum parentum accipias?
OED. Hoc ipsum senex, hoc me semper deterret.
NVN. Nunquid scis sanè iure nihil tremens?
OED. Quō aūt nō, filius si horū genitorū natus sum?
NVN. Propterea quod fuit tibi Polybus nihil in gñe.
OED. Quō dixisti? non.n. Polybus genuit me?
NVN. Non magis quicquam hoc homine, sed æque.
OED. Et quomodo, qui genuit, ex æquo nulli?
NVN. Sed non te genuit neque ille, neque ego.
OED. Sed pro quo filium me nominabat?
NVN. Donū olim scias mearum manuum accipiens. Accipiens) accepisse.
OED. Deinde sic ab alia manu amabat ualde?
NVN. Nam prius ipsum persuasit orbitas.
OED. Tu aūt uēdidisti, an generās me ipsi tradidisti?
NVN. Inueniens syluosis in Cithæronis finibus. Inueniens) inuētū
OED. Pergebas autem quid ad hos locos?
NVN. Illic montanis armentis præsidebam.
OED. Pastor ne fuisti, & pro mercede errans?
NVN. Tui certe fili saluator illo tunc in tempore.
OED. Quem dolorem habentem in malis me accipis?
NVN. Pedum articuli testificarentur tui.
OED. Hei mihi. quid hoc uetus dicis malum?
NVN. Soluo te habētē penetratas pedū summitates.

O E D. *Graue certe opprobrium fasciarum tuli.*
N V N. *Quare nominatus fuisti ex fortuna hac, qui es.*
O E D. *O per deos a matre an patre? dicito.*
Dans) qui te mihi dedit, N V N. *Non noui. dans autem hæc me melius sapit.*
O E D. *An ab alio me accepisti, neque ipse incidens?*
N V N. *Non, sed pastor alius dat mihi.*
O E D. *Quis hic? an nosti declarare sermone?*
N V N. *Illorum Laij sanè quis appellabatur.*
O E D. *An domini huius terræ iampridem olim?*
N V N. *Maxime huius hominis hic erat pastor.*
O E D. *Est quis uestrum aßistentium prope,*
Qui nouerit pastorem, quem dicit:
Siue certe in agris, siue hic intuitus?
Significate, quia tempus inueniri hæc.
C H O. *Puto quidem nullum alium, quàm ex agris,*
Quem & inquirebas ante, uidisse. sed
Hæc ista non minime Iocasta dixerit.
O E D. *Mulier, nosti illum, quem nuper*
Venire iußimus, quemq; hic dicit?
I O. *Quis autem, quem dixit? nihil cures, quæ uero*
Dicta, uelis neque meminisse frustra.
Accipiens) cum acceperim. O E D. *Non fit hoc, ut ego accipiens*
Signa talia non demonstrem meum genus.
I O. *Ne per deos, si quidquam de tua ipsius uita*
Curas, requiras hoc. satis ægrotans habeo.
O E D. *Confide, tu quidem enim, neq; si ex tertia ego*
Matre apparebo ter seruus, apparebis mala.
Non parere) nūq̃ adduci potero, vt tibi paream, prius q̃ hæc probe resciuero. I O. *Tamen pare mihi supplico, ne fac hæc.*
O E D. *Non parerem, non hæc ediscere manifeste.*
I O. *Atqui sapiens certe bene, optima tibi dico.*

Optima

OED. Optima itaque haec me molestant pridem.
IO. O infortunate. utinã nũquã cognitus fuisses, q̃ es.
OED. Ducet quis ueniens huc pastorem mihi:
Hanc autem sinite diuiti gaudere genere.
IO. Heu, heu infelix. hoc enim te habeo
Solum alloqui, aliud autem nunquam postea. Solum) postremũ te nunc alloquor.
CHO. Quidnam abijt ò Oedipe ab agresti
Concitata molestia mulier? timeo ut
Non ex silentio hoc aperiat mala.
OED. Quae uult, aperiat. meum autem ego,
Et si paruum est semen, uidere uoluero.
Ipsa autem forte (sapit enim ut mulier ualde)
Ignobilitate mea uerecundatur:
Ego autem meipsum filium fortunae putans
Illius, bene quae dedit, non inhonorabor.
Hac.n.natus sum matre, & cognati Hac) fortuna
Menses me paruum & magnum diffinierunt.
Talis autem natus non exierim amplius
Vnquam aliò, ut non ediscam meum genus.
CHO. Si quidem ego uates sum,
Et secundum mentem sciens,
Non per Olympum inexpertus
O Cithaeron non fueris
Crastinum plenilunium.
Non te & patriotam
Oedipi, & nutritorem, &
Matrem augere, & celebrari
A nobis, ut amabilia
Ferentem meis dominis.
Sagittarie Phoebe, tibi autem haec placita sint.

Quis te fili, quis te peperit
Longæuorum? num

Appropinquans) et quid aliqua panos, aut Apollinis filia alicui coniuncta peperit? Cyllene &c.) Mercurius.

Panis per montes incedentis appropinquans?
An te aliqua filia Apollinis?
Huic enim rupes agrestes
Omnes amicæ. siue Cyllene
Imperans, siue Bacchicus deus
Habitans in summis montibus
Inuentum suscepit, ex aliqua nympharum
Heliconiadum: quibus plurima colludit?

Conciliatum dũ) nondũ cõgressum

O E D. Si oportet quid & me non conciliatum dum
Senes ponderare, pastorem uidere uideor:
Quem quidem pridem quærimus. inq; enim longa
Senectute concordat, huicq; homini æqualis.
Alioquiq; ducentes, quemadmodum sei uos

Scientiæ &c.) tu vero melius me. noris &c.

pastor

Cognoui meos ipsius. scientiæ uero tu meæ
Præstes, forte alicubi pastorem intuitus ante.
C H O. Noui.n.manifeste scias. Laij.n.fuit
Siquidem quis alius fidelis, ut pastor uir.h
O E D. Te primum interrogo Corinthiũ hospitem,
An hunc dicis?
N V N. Hunc, quem quidem intueris.
O E D. O tu senex huc mihi loquere aspiciens.
Quæcunque te interrogo. Laij olim fuisti tu?
S E R. Fui seruus non emptus, sed domi nutritus.
O E D. Opus excercens quod, uel uitam quam?
S E R. Armenta plurimum uitæ sequebar.
O E D. Locis maxime in quibus cohabitator existẽs?
S E R. Fuit quidẽ Cithæron, fuit & cõuicinus locus.

Discens) cognitũ

O E D. Hominẽ hunc igitur nosti hic alicubi discẽs?

SER. Quam rem agentem? quē hominem etiā dicis?
OED. Hunc, qui adest. an conciliasti dum? An &c.) vnq; ne cum illo es congressus, aut versatus?
SER. Non ut dicam in breui, memoria à.
NVN. Et nulla certe admiratio dñe. sed ego clare
Ignorantem meminisse faciam illum. bene. n. scio, quòd
Pernouit: quando Cithæronis locum
Hic quidem duplicibus armentis, ego autem uni
Appropinquabam huic homini tria tota Appropinquabā) versabar.
A uere ad Arcturum menstrua tempora.
Hieme autem iam, meaq; in stabula ego
Abigebam: hiq; in Laij stationes.
Dico quid horum, an non dico factum?
SER. Dicis uera, & quamuis ex longo tempore.
NVN. Age dic nunc. tunc nosti, puerum mihi aliquē
Dans, ut mihi ipsi alumnum educarem ego? Dans) dedisse
SER. Quidnam est? ad quid hoc uerbū interrogas?
NVN. Hic est ò amice ille, qui tunc erat iuuenis.
SER. Non in perniciem? non tacens eris?
OED. Ah. ne puni senex hunc, quoniam tua Puni) obiurga
Indigent punitoris magis, quàm huius uerba.
SER. Quid ò optime dominorum pecco?
OED. Non dicens puerum, quem hic interrogat.
SER. Dicit. n. sciens nihil, sed frustra laborat.
OED. Tu ad gratiā quidē nō dices, lugens aūt dices.
SER. Ne sane per deos senem me flagellaueris.
OED. Nō quàcelerrime quis huius auertet manus?
SER. Infelix. pro quo? quid uolens intelligere?
OED. Puerum dedisti huic, quem hic interrogat?
SER. Dedi. perire autem debuissem hac in die. Perire &c.) vtinā perijssem
OED. Sed ad hoc uenies, non dicens certe iustum. Ad hoc) i. peribis

SER. Multo certe magis, si dicam, pereo.
OED. Vir hic, ut uidetur, in dilationes uadit.
SER. Non sane ego, sed dixi, quòd dederim pridem.
Accipiens) acceptum. OED. Vnde accipiens? domesticũ, an ex alio aliquo?
SER. Meũ quidẽ; nõ ego, acceperã autẽ ab aliquo.
OED. Cuiusnam ciuium hunc, & ex quo tecto?
SER. Ne per deos, ne domine, interroga plus.
OED. Perijsti, si te hæc interrogabo rursus.
Lai) vnus ex Lai liberis. SER. Laij itaque una fuit generationum.
OED. An seruus, an illius quis generosus natus?
S R. Hei mihi. apud ipsum sum periculum dicendi.
OED. Et ego audiens. sed tamen audiendum est.
SER. Illius certe filius uocabatur. quæ autem intus,
Pulcherrime dixerit tua mulier, ut habent.
OED. Num nam dat hæc tibi?
SER. Maxime, rex.
OED. Vt ad quem usum?
SER. Vt perderem illum.
OED. Pariens misera?
SER. Vaticiniorum timore malorum.
OED. Quorum?
SER. Interfecturum illum parentes, erat sermo.
Dimisisti) tradidisti. OED. Quomodo sane dimisisti huic seni tu?
SER. Commiseratus ò domine, ut aliam terram
Putans ablaturum, ipse unde erat. hic autem
Mala in maxima seruauit. si enim tu es,
Quem dicit hic, scias infortunatum genitum.
OED. Heu, heu omnia acciderint manifesta.
O lux ultimam te intuear nunc,
Qui apparui, natusq; à quibus nõ oportebat, cũ quibus

Quę nō oportebat, coiens: quosq; me nō oportebat, in (terficiens.
CHO. Heu generationes mortalium,
Vt uos æqua & nihil
Viuentes enumero.
Quis nam quis uir plus
Felicitatis fert,
Quàm tantum quantum uideri,
Et uisum reclinari?
Tuum exemplum habens
Tuum dæmonem, tuum ò infelix
Oedipe, mortalium nullum beatum puto.
Qui per excessum iaculatus
Superasti: potitus es funditus felicis beatitudinis.
O Iuppiter. inter quidem fecisti curuiunguem
Virginem uaticinatricem,
Mortium autem meæ regioni turris astitisti.
Ex quo & rex uocaris meus,
Et maxime honoratus fuisti,
Magnus in Thebis imperans.
In præsenti autem audire, quis miserior?
Quis in laboribus? quis damnis agrestibus
Cohabitator mutatione uitæ?
Heu inclytum Oedipi caput,
Cui magnus portus idem suffecit,
Filio & patri cubiculario cadere.
Quomodo nam quomodo patriæ
Te nuptiæ ferre miser
Quiete potuerunt in tantum?
Innenit te inuitum omnia uidens tempus.
Iudicat innuptas nuptias pridem

Aequa) æque ac

Reclinari) cadere, aut amittere

Per excessum) q̄ fortunatissimus factus, omniū posthac infelicissimus eris, ac miserrimus.

Turris) salus remedium medicina.

Audire) auditu: vel quantum nūc quidem audio.

Portus) eadem mulier.
Cubiculario) spōso, marito.

Innuptas) Impias, non legitimas.

Genitorem & partum,
Heu Laieum filium.
Vtinam te, utinam nunquam uidissem.
Doleo enim superflua
Clamans ex oribus.
Quod autem rectum dicere: respirauiq; ex te, &
Consopiui meum oculum.
NVN. *O terræ maxime huius semper honorati,*
Quæ opera audietis. quæ autem intuebimini. quantũ
Autem capietis luctum, si quidem legitime adhuc
Labdacæas curatis domos.
Puto enim neque Istrum, neque Phasin
Loturum esse purgatione hoc tectum, quæcunque
Occultat. hæc autem statim in lucẽ apparebũt mala
Voluntaria, & non inuoluntaria. calamitatum autem
Maxime molestant, quæ appareant spontaneæ.
Nõ &c.) quin grauissima sint. CHO. *Deficiunt quidẽ neq; quæ prius sciebamus, nõ*
Grauissima esse. ad autem illa quid dicis?
NVN. *Ille quidem celerrimus sermonũ, dicereq;, &*
Discere: mortuum est diuinum Iocastæ caput.
CHO. *O misera, à quanam causa?*
NVN. *Ipsa à seipsa. factorum autem quæ quidem*
Dolentiss.ma) quę dolore maxime afficere solẽt, &c. *Dolentissima, absunt. nam uisio non adest.*
Veruntamen quantum & in me memoriæ inest,
Audies illius miseræ passiones.
Vt enim ira utens ingressa est intra
Ianuam, iuit recta ad nuptiales
Lectos, comas trahens circa dextras summitates.
Ianuas autem ut ingressa est, aperiens intro
Vocat illum iam Laium pridem mortuum,

Memoriam antiquorum seminum habens: à quibus
Periret quidem ipse: parientem uero linqueret
Suis ipsius infelicem filiorum procreationem.
Lugebat autem lectos, ubi infelix duplici
Ex homine uiros, & filios ex filijs pareret.
Et quomodo quidẽ, ex his non amplius noui, perierit.
Clamans enim percußit Oedipus. à quo
Non fuit illius spectare malum: Nõ fuit) nõ licuit
Sed in illum circumambulantem uenimus. V. nimus) a. r intuebamur, inspiciebamus.
Venit enim nos hastam petens præbere,
Mulieremq́; non mulierẽ: maternam autem ubi
Consequeretur duplicem terram, suiq́; & filiorum.
Rabie insanienti autem ipsi, deorum ostendit quis:
Nullus.n. hominum, qui aderamus prope.
Graue autem uociferatus, tanquam à ductore aliquo
Ianuis duplicibus insiluit, exq; imis
Reclinauit curua claustra, & irrupit tecto: Curua) a. r. caua.
Vbi appensam mulierem uidimus
Plicatis eleuationibus perculsam. ille autem
Vt uidet illam, grauia fremens miser
Remittit appensum laqueum: postquam autem humi Postq̃) a. r posteà
Iacuit miser, grauia autem erant sequentia uidere:
Auellens enim indumentorum aureas
Fibulas ab ipsa, quibus ornata erat:
Eleuans percußit articulos ipsius circulorum, Circulorũ) oculorum
Loquens talia, propterea ne uideret illam, Propterea ne) ut ne
Neque quæ patiebatur, neq; quæ faciebat mala:
Sed in tenebris deinceps, quos quidem non oportebat,
Videret: quos autem uolebat, non cognosceret.
Talia dicens sæpe & non semel,

Eleuauit) percussit, vulnerauit, confodit. *Eleuauit, eleuans palpebras. cruentæ autem simul*
Genæ menta humectabant, neq; dimisere
Cædis humentes guttas: sed simul niger
Remittentis) grandinis. *Imber remittentis sanguinis madefiebat.*
Hæc aũt &c.) aπ, ex duobus autẽ emanarunt, non a solo mala. *Hæc autem emergere aperuit, non solum mala:*
Sed uiro, & uxori commista mala.
Illa prius antiqua autem felicitas fuit ante quidem
Felicitas iuste: nunc autem hac die
Suspiratio, damnum, mors, pudor. malorum
Quæcunq; sunt omnium nomina, nihil est absens.
CHO. *Nunc autem est miser in quo otio mali?*
NVN. *Clamat aperire claustra, & declarare aliquẽ*
Omnibus Cadmæis, patricidam,
Matricidam, loquens illegitima, neq; dicibilia mihi:
Tanquã ex terra proiecturus seipsum, neq; amplius
Mansurus domibus maledictus, ut maledixit.
Robore sanè, & deductore aliquo
Ferre) q̃ ut ferre possit *Indiget: namq; morbus maior, quàm ferre.*
Ostendet autem & tibi: claustra.n. ianuarum hæc
Aperiuntur. spectaculum autem intuebere cito
Tale, ut & odio habens misereatur.
O &c.) o grauem visu &c. CHO. *O grauis uidere paßio hominibus,*
O grauißimum omnium, quæcunq; ego
Incidi iam. quis te ò infelix
Secutus) aliter, qui falijt. *Inuasit furor? quis secutus*
Maiorem, longissimorum) aliter, maiora, pessimorum. *Maiorem dæmon longißimorum*
Ad tuum infelix fatum?
Heu, heu infortunate. sed neque intueri
Possum te, uolens multa interrogare,
Multa audire, multaq; dicere:

Talem horrorem præbes mihi.
OED. *Heu, heu, heu,*
Heu, heu, infelix ego, quò terræ
Feror miser? ubi mihi uox
Euolat portanter?
Heu dæmon, quò exilijsti?
CHO. *Ingraue; neq; audibile, neque uisibile.*
OED. *Heu tenebrarum nubes mea auertibilis*
Superueniens, indicibilis,
Indomitaq;, & indeterminata. hei mihi
Hei mihi ualde rursus. qualis subijt me simul,
Stimulorumq; hic œstrus, & memoria malorum.
CHO. *Et admiratio certe nulla, in tot damnis*
Duplicia te lugere, & duplicia ferre mala.
OED. *Heu amice. tu quidem meus*
Circuiens me adhuc solus.
Adhuc. n. sustines me
Cæcum curans. heu, heu.
Non enim me lates, sed cognosco manifeste,
Et quamuis tenebrosus, certe tuam uocem tamen. Tenebrosus) cæcus
CHO. *O grauia operatus, quõ tolerasti talia, tuos*
Visus obscurare? quis te incitauit dæmonum? Incitauit) suasit
OED. *Apollo hæc fuit Apollo, ò amici*
Mala faciens,
Meas has meas paßiones.
Percußit autem sua manu illum Illũ) eos, oculos. s.
Nullus, sed ego miser.
Quid. n. oportebat me uidere,
Cui certe uidenti, nihil erat uidere dulce?
CHO. *Fuere hæc, quemadmodum quidẽ & tu dicis.*

OED. Quid sanè mihi uisibile, amabile, uel salutabile
Adhuc est audire cum uoluptate amici?
Abducite extorrem quamcelerrime me,
Abducite ò amici pernitiosum magnum,
Execratißimum, etiam uero
Et dijs infensißimum mortalium.
C H O Infelix mente, & calamitate æque,
Quàm te uelim neque agnouisse unquam.
O E D. Pereat, quicunq; fuit, qui ab agresti compede
Pastoralis uiæ
Soluit, à q; cæde
Liberauit, & saluauit nihil ad gratiam
Agens. tunc enim mortuus,
Non fuissem amicis, neq; mihi tantus dolor.
C H O. Volenti & mihi hoc fuisset.
O E D. Non patris certe occisor uenissem, (erà à.
Neq; sponsus mortalibus uocatus fuissem, qbus natus
Nunc autem miser quidem sum, illegitimorumq; filius,
Consanguineusq;, à quibus ipse natus sum miser.
Si autem quòd antiquius natum est malo malum,
Hoc sortitus est Oedipus.
C H O. Nō noui, quomodo te dicam consuluisse recte.
Præstatior. n. fuisses nō amplius exn̄s, q̄ uiuens cæcus.
O E D. Quòd quidem hæc non sic sunt optime facta,
Ne me edoce, neque consule amplius.
Ego. n. non noui, oculis quibus uidens,
Patrem olim intuitus fuissem ad inferni profectus,
Neque rursus miseram matrem. quibus mihi duobus
Opera sunt meliora suffocatione facta.
Sed filiorum sanè uisus erat desiderabi lis,
Germinans, quemadmodum germinauit intueri mihi?

Infensissimū) inimicissimum

Præstantior) satius tibi fuisset mori, &c.

Non ſanè, his certe meis oculis unquam:
Neque ciuitas, neque turris, neque deorum
Templa ſacra, quibus miſerrimus ego
Optime uir unus in Thebis nutritus,
Priuaui meipſum: ipſe dicens
Repellere omnes impium, ex dijs — **Repellere) vt expellerent**
Apparentem impurum, & genere Laij.
Talem ego maculam ſignificans meam — **Maculam) dedecus.**
Rectis debebam oculis hos inſpicere?
Minime certe. ſed ſi audientis etiam fuiſſet
Fontis per aures obturatio, non tolerаſſem
Non concludere meum infelix corpus: — **Non concludere) quominus &c.**
Vt fuiſſem cæcusq́;, & audiens nihil. nam
Curam extra mala habitare, dulce.
Heu Cithæron, quid me accepiſti? quid me nõ, accipiẽs — **Accipiens) acceptum, ſtatim vbi accepiſti**
Interfeciſti ſtatim? quia demonſtraſſem nunquam
Meipſum hominibus unde natus fuiſſem.
O Polybe, & Corinthe, & patriæ
Sermone antiquæ domus, qualem ſanè me — **Sermone) fama**
Pulchritudinem malorum pernitioſam enutriuiſtis? — **Perniciofam) occultam**
Nunc.n. malusq́; exiſtens, & ex malis inuenior.
O tres uiæ & occultati ſaltus,
Quercusq́; & angiportus in triplicibus uijs:
Quæ meum ſanguinem meis manibus ab
Bibiſtis patris: num mei meminiſtis, quòd
Quæ opera operatus uobis, deinde huc profectus
Quæ feci rurſus? o nuptiæ, nuptiæ.
Genuiſtis nos, & generantes rurſus
Remittitis idem ſemen, & demonſtraſtis
Patres, fratres, filios, ſanguinem conſanguineum,

Sponsas, uxores, matresq;, & quæcunq;
Turpißima in hominibus opera fiunt.
Est) fas est, licet, decet, Sed (non enim loqui est, quæ neq; facere pulchrum)
Quàmcelerrime per deos extra me alicubi
Occultate uel interficite, uel marinum
Proijcite: ubi nunquam intuebimini me amplius.
Ite, uelitis hominem miserum tangere.
Parete, ne timeatis. mea enim mala
Nullus potis est, præter me, ferre mortalium.
C H O. Sed quæ petis, ad tempus adest hic
Creon, facere & consulere: quoniam
Regionis relictus est solus pro te custos.
O E D. Hei mihi. quod sane dicemus ad hunc, uerbũ?
Quæ.n.&c.) si præteritis, antea.n.in ipsum &c. Quæ mihi apparebit fides iusta? quæ.n.
Antea, ad ipsum omnia adinuentus sum malus.
C R E. Non ut irrisor Oedipe ueni,
Neq; ut exprobraturus quid præteritorum malorum.
Sed si mortalium non uos pudet amplius
Generationum: certe omnia pascentem flammam
Purgationem) piaculum Reueremini regis solis: talem purgationem
Inocculatam ita demonstrare, quòd neq; terra
Neq; imber sacer, neque lux admittet.
Sed quamcelerrime in domum inferte.
Qui in &c.) consanguineis Qui in genere enim, ingenita maxime uidere,
Solisq; audire religiose habet, mala.
O E D. Per deos, quandoquidem à spe me auulsisti,
Optimus ueniens ad peßimum hominem me:
Pare mihi. pro te.n.neq; me, dicam.
C R E. Et quem à me usum sic supplicas consequi?
O E D. Proijcito me terra ex hac quãcelerrime: ubi

Mortalium apparebo nulli salutabilis.
CRE. *Fecissem bene hoc scias, si non à deo*
Primum uoluissem ediscere, quid agendum.
OED. *Sed illius omnis declarata est fama,*
Parricidam impium me perire.
CRE. *Sic dicta sunt hæc. tamen autem ubi stetimus*
Necessitatis, melius ediscere quid faciendum?
OED. *Sic homine misero audietis de?* — Audietis) percontabimini.
CRE. *Etenim tu nuncq; deo fidem ferres.*
OED. *Et tibi certe imperoq; & adhortor*
Huius quidem per domos, ipse quod uis sepulchrum — Huius &c.) eius, quæ est in domo, Iocastæ.s.
Pone (etenim recte tuis facies pro)
Me autem ne unquam uelit hæc
Patria ciuitas uiuentem habitatorem assequi.
Sed sine me habitare montibus, ubi uocatur
Meus Cithæron hic, quem materq; mihi
Paterq; posuerunt uiuentes proprium sepulchrum.
Vt ex illis, qui me perdidere, peream. — Illis) parentibus, qui me olim perdere voluerunt
Atqui tantum certe noui, neq; me morbum,
Neq; aliud perditurum quidquam. non enim unquam
Moriēs saluatus fuissem, nō propter aliqđ graue malū. — Non propter) nisi ad, vel in.
Sed quidem nostra parca, quocunq; quidē it, uadat.
Filiorum autem quidem masculorū, ne mihi Creon
Apponas curam. uiri sunt: ut non
Indigentiam unquam habeant, ubicunq; fuerint, uitæ. — Vitæ) victus.
Miserarum autem, miserabiliumq; uirginū mearum:
Quibus nunquam mea sine stetit cibi
Mensa sine hoc homine: sed quæcunque ego
Tangerem, omnium horum semper participes erant:
Harum mihi curam esse, & maxime quidem manibus

Attingere me sinito, & lamentari mala.
Abi rex.
Abi ò fœtus generose, manibusq; tangens
Putarem) aīr viderer Putarem me tenere illas, sicut quando inspiciebam.
Quid dico?
Charas) natas .f. lachrymantes Non ne audio per deos mihi charas
Lachrymas stillantes? & me commiseratus Creon
Misit mihi charissimos liberorum meorum.
Dico quid?
C R E. Dicis, ego enim sum præbens hæc,
Cognosces præsentem delectationē, quā habuisti pridē.
Huius viæ) causa .f. O E D. Sed felix sis, & te huius uiæ
Deus melius, quàm me custodiens sit.
O filiæ ubinam estis? huc uenite, uenite
Ad germanas has meas manus.
Quæ genitoris patris uobis sic uidere
Ante splendidos præbuerunt oculos.
Qui uobis ò filiæ, neq; uidens, neq; interrogans,
Pater apparui: unde ipse seminatus fui.
Et uos defleo. aspicere.n.non possum,
Cogitans reliqua amaræ uitæ:
Debitum) necesse sit. Quomodo uiuere uos à mortalibus debitum.
Quas.n.ciuium uenietis in conuersationes?
Quas autem solennitates? unde non lugentes
Ad domum uenietis pro spectaculo?
Occasiones) tēpus Sed quando ad nuptiarum ueneritis occasiones:
Quis hic erit? quis proijciet filios,
Talia opprobria accipiens, quæ meis
Parentibus erunt uobisq; simul nocumenta?
Quid.n.malorum abest? patrem pater

Vester interfecit: parientem arauit, — Parietem) cũ matre rem habuit.
Vnde quidem ipse seminatus fuit, & ex æqualibus
Possedit uos, quibus quidem ipse natus est.
Talibus opprobrijs afficiemini. deinde quis uxores du-
Non est ullus ò filiæ: sed sanè (cet?
Incultas corrumpi, & innuptas uos debitum.
O fili Menœcei, sed quando solus pater
Harum relinqueris (nos enim, qui genuimus:
Periuimus, duo existentes) ne illas contemnas
Mendicas, imbecilles, cognatas deprehensas:
Neque adæquaueris has his meis malis,
Sed miserator illas, sic talesq; uidens,
Omnium inopes, præter quantum tua pars. — Tua pars) præter quam abs te
Annue ò generose tua tangens manu:
Vobis autem ò filiæ, siquidem habuissetis iam mentes,
Multa præcepissem: nunc autem hoc optate mihi,
Cuius tēpus semper uiuere: uitam autem meliorem
Vos adipisci generante patre. — Generāte) qui genuit
CRE. Satis, quò peruenisti lachrymarum.
Sed abi tectum intra.
OED. Parendum, etsi nihil gratum.
CRE. Omnia enim tempore pulchra.
OED. Nosti in quibus igitur sum?
CRE. Dices, & tunc sciam audiens.
OED. Terræ me ut mittas à domibus.
CRE. Dei me petis dationem.
OED. Sed dijs certe inimicißimus uenio.
CRE. Igitur consequaris cito.
OED. Ais hæc igitur?
CRE. Quæ non sapio.i. non amo dicere frustra.

OED. *Abduc nunc me hinc iam.*
CRE. *Abi nunc. à filiabus recede.*
OED. *Nequaquam omnes auferas à me.*
Superare) assequi CRE. *Omnia ne uelis superare:*
Etenim quæ superasti, non tuam uitam secuta sunt.
CHO. *O patriæ Thebes incolæ aspicite: Oedipus hic,*
Qui inclyta ænigmata sciebat, & optimus erat uir,
Calamitatibus) fortunis *Qui non zelo ciuium & calamitatibus inspiciens,*
In quantam tempestatem grauis calamitatis uenit?
Vt mortalis existens illam ultimam uidere „
Diem consyderans neminem beatū putet, priusquā „
Finem uitæ peregerit, nihil acerbum passus. „

Sic Ouidius. Sed scilicet vltima sēper expectanda dies homini est, dicique beatus ante obitum nemo, supremaque funera debet.

FINIS OEDIPI TYRANNI.

ARGVMENTVM ANTIGONES.

MORTVVM Polynicem in aduersus fratrem pugna, Creon insepultum cum eiecisset, edicit ipsum nullum sepelire, mortem pœnam minatus. hunc soror ipsius Antigone sepelire conatur, & sane latens custodes superinijcit tumulum: quibus interminatur mortem Creon, si non, hoc qui fecisset, inuenirent. hi puluerem superiniectum expurgantes, nihil minus custodiebant. cum accessisset autem Antigone, & nudum inuenisset mortuum, lugens seipsam indicat. hanc à custodibus traditam Creon cōdemnat, & uiuam in tumulū conclusit. post hæc Hæmon Creōtis filius, qui uxorem petebat ipsam, indignatus seipsum apud interficit puellam, quæ perierat suffocatione, Tiresia hæc præuaticinante. propter quod dolore affecta Creōtis uxor Eurydice seipsam iugulat, & ad extremum lamentatur Creon filij & uxoris mortem.

ALITER ARISTOPHANIS GRAMMATICI.

ANTIGONE præter iussum ciuitatis cū sepelisset Polynicem, deprehensa fuit, & in monumentum subterraneum imposita à Creonte, interfecta fuit. propter quam & Hæmon ægreferens propter suum in ipsam amorem, gladio seipsum peremit. propter autem huius mortem & mater Eurydice se ipsam interfecit. Iacet argumentum fabulæ & apud Euripidem in Antigone: præterquam quod illic depre-

hensa cum Hæmone traditur ad nuptiarum societatem & parit Mæmona.

SCENA quidem Tragœdiæ subiacet in Thebis Bœoticis. Chorus autē constitit ex incolis senibus. Incipit autem Antigone. subiacent autem res in Creontis regijs. hoc autem caput est sepulchrum Polynicis, & Antigones interfectio, & mors Eurydices Hæmonis matris. Aiunt autem Sophoclem honoratum fuisse, in Samo præfectura: cum probatus fuisset in doctrina Antigones. Dicta est autem tragœdia hæc.32.

TRAGOEDIAE PERSONAE.

Antigone
Ismene
Chorus Thebanorum senū.
Creon
Nuntius.
Custos nuntius.
Hæmon
Tiresias.
Enunciator.
Eurydice.
Seruus

Incipit autem Antigone.

SOPHOCLIS
ANTIGONE.

O Cõmune germanũ Iſmenes caput,
Num ſcis,quod Iuppiter illorũ ab
Oedipo malorum,
Quale nõ nobis adhuc uiuentibus
perficit?
Nihil.n.neq; moleſtũ, neq; calami
Neq; turpe,neq; ignominioſum eſt,quod nõ (tate ſine
Tuorumq; & meorum non uiderim ego malorum.
Et nunc quid hoc rurſus aiunt frequenti ciuitati
Edictum poſuiſſe Ducem nuper?
Habes quid, & audiuiſti? an te latent
Ad amicos uenientia inimicorum mala?
IS. Mihi quidem nullus ſermo Antigone amicorum
Neque iucundus,neq; moleſtus uenit: ex quo
Duobus fratribus priuatæ fuimus duæ,
Vna mortuis die duplici manu.
Poſtquam autem uanus eſt argiuorum excercitus
In nocte hac nunc,nihil noui ſuperius,
Neque fortunata magis, neque læſa.
AN. Noueram recte & te extra aulæ portas
Huius cauſa accerſeram, ut ſola audires.
IS. Quid nã eſt? ſignificas.n. aliqđ machinãs uerbũ.
AN. Non ne ſepulchro noſtros fratres Creon,
Alterum quidẽ honorãs,alterũ uero inhonorãs habet?
Eteoclem quidem (ut dicunt) cum iure
Vſus iuſto & lege, ſub terra
Occultauit inferioribus honoratum mortuis:

Ducem) Creontem principem

Duplici &c.)mutua cæde.

Supius)amplius

Honorans &c.) Honorauit)& inhonorauit.i.alterũ ſepultura ornauit alterum inſepultum abiecit.

Alterum uero misere mortuum Polynicis cadauer
Ciuibus aiunt edictum esse non
Spulchro occultare, neque deplorare aliquem:
Sinere autem indefletum, insepultum, auibus dulcem
Thesaurum) repositam escam
Thesaurum, spectantibus ad gratiam deuorationis.
Talia dicunt bonum Creontem tibi
Ediscentem &c.) edixisse.
Et mihi (dico enim & me) ediscentem habere,
Et huc uenire hæc non scientibus
Manifesta edicturum: & hanc rem ducere,
Non ut pro nihilo, sed qui horum quid fecerit,
Cædem proponi lapidariam in urbe.
Sic habent tibi hæc, & ostendes cito
Siue generosa nata es, siue ex bonis mala.
I S M. *Quidnam ò misera, si hæc in his, ego*
Soluens, uel sepeliens addiderim plus?
Si &c.) sis me adiutura nec ne
A N. *Si collaborabis & cooperaberis, consydera.*
I S. *Quodnam periculum? ubi mentis nam es?*
A N. *Si mortuum cum hac alleuabis manu.*
I S. *An ne cogitas sepelire illum interdictum urbi?*
A N. *Certe meum, & tuum, si tu non uis,*
Prodēs) ꝓdidisse
Fratrem: non enim prodens deprehendar.
I S. *O misera Creonte contradicente?*
Pars est) licet
A N. *Sed nihil ipsi à meis arcere, pars est.*
I S. *Hei mihi cogita ò soror, pater*
Vt noster odiosus, ignominiosusq; perijt
A per se manifestatis erroribus duplices
Aspectus) geminos oculos.
Aspectus illidens ipse propria manu:
Deinde mater & uxor duplex calamitas
Implexis laqueis lædit uitam:
Tertio autem fratres duo una in die

Ipsi se interficientes miseri cædem
Communem patrarunt mutuis manibus.
Nunc autem rursus solæ nos relictæ, consydera,
Quanto peßime peribimus, si legis ui
Iudicium tyrannorum, uel imperium præteribimus.
Sed cogitare oportet hoc quidem, mulieres quòd
Natæ sumus, ut contra uiros non pugnantes:
Deinde autem quoniam imperamur à potentioribus
Et hæc audire, & item his peiora.
Ego quidem igitur petens hos sub terra
Veniam habere, quòd cogor hæc,
In magistratu incedentibus parebo. nam Incedentibus) cõstitutis
Superflua facere, non habet mentem ullam. "
A N. *Neque iusserim, neque si uelles, amplius*
Facere, me certe iucunde faceres cum.
Sed scias, qualia tibi uidentur. illum ego
Sepeliam. pulchrum mihi hoc facienti mori.
Dilecta cum ipso iacebo, dilecto cum,
Sancta omnia operata: quoniam plus tempus, Tempus) est. f.
Quo oportet me placere inferis, his hic. His hic). i. viuis
Illic enim semper iacebo. tibi autem si uidetur,
Deorum honorata inhonorans habe. Honorata) tu neglexeris deorum iura, & quæ apud deos æqua sunt, ac legitima.
I S. *Ego quidem non inhonorata faciam. hoc autem*
Vi ciuium facere, nata sum impotens.
A N. *Tu quidem hæc prætendas. ego uero sepulchrũ*
Aggestura fratri chariβimo ibo.
I S. *Hei mihi miseræ, quàm pro timeo te.*
A N. *Ne mihi prætime, tuam corrige uitam.*
I S. *At certe prænunciaueris hoc nulli*
Opus. occulte autem occulta, cum autem simul ego.

A N. Heu, loquere. multo inimicior fueris
Tacens, ſi non omnibus edixeris hæc.
I S. Calidum in frigidis cor habes.
A N. Sed noui placẽs qbus maxime placere me oportet
I S. Si etiam potueris: at impoßibilia amas.
A N. Igitur, quando non potero, ceſſabo.
I S. Principio autem ſectari non decet impoßibilia.
A N. Si hæc dices, odio habeberis à me:
Inimica autem mortuo adiacebis iure.
Sed ſine me, & ex me malum conſilium,
Pati graue hoc. patiar enim non
Tantum ullum, ut non recte moriar.
I S. Sed ſi uidetur tibi, uade. hoc autem ſcias, quòd
Amens quidem uadis, amicis autem recte amica.

Dici commendatio, quo argiuorũ excercitus a Thebarum obſidione diſceſſerat.

C H O. Radie ſolis pul-
Cherrimum ſeptemportarum apparens
Thebæ priorum lumen,
Apparuiſti aliquando ò aurei

Palpebra) lux

Diei palpebra.
Dircæa ſuper
Fluenta ueniens,
Candidis ſcutis armatum ex Argis

Virum) vel Adraſtum aut Polynicem, vel ab vno vniuerſum argiuorum exercitum ſignificat.

Virum uenientem omni armatura
Exulem præcurrentem celeri
Mouens freno.
Quem ad noſtram terram Polynices

Eleuans) aliter elatus

Eleuans contentionibus ex dubijs,
Acute clamans aquila in terram

Tranſuolauit) aduxit.

Tanquam, tranſuolauit

Albæ &c.) arma-

Albæ niuis ala tectus

Multis cum armis, turam intelligit
Cumq; equinis cristis insignitis galeis.
Stans autem super atria cru-
Entis circum inhians circulo Circulo) circumcirca, undique
Lanceis septemportarum os
Abijt, priusquam nostrorum
Sanguinum mandibulis Sanguinum) nostro sanguine.
Repleretur: &
Coronam turrium
Piceus ignis occuparet.
Talis circum dorsa intentus est Dorsa) aquilę. s. idest Polynicis et Argiui excercitus
Strepitus Martis aduerso
Difficilis subiurgatio Dracone. Dracōe) i. a Thebano milite
Iuppiter enim magnæ linguæ iactationes
Valde odit, & ipsos intuitus
Multo fluxu accedentes
Auri, clamoris, contemptus
Iacto proijcit igne, carceribus Carceribus) murorum pinnis
In summis iam
Victoriam concitantem iubilare:
Ex aduerso autem in terram decidit concussus,
Ignem ferens, qui tunc furenti cum impetu Qui &c.) Capaneum significat
Furens spirabat
Flatibus inimicißimorum uentorum:
Tenebat autem alibi
Alia quidem alibi: alia autem supra alia
Distribuebat euertens
Magnus Mars dexter.
Septem duces enim ad septem portas
Dispositi æquales contra æquales, reliquere

Ioui triumphatori ærea tributa:
Odiosi) Eteocles & Polynices
Præterquam odiosi, qui patre uno
Matreq; una nati contra seipsos
Bicipites) ancipites.
Bicipites lanceas constituentes habuere
Communis mortis partem ambo.
Sed enim illustris uenit uictoria
Bellicosis gratulata Thebis.
Ex quidem bellis
Præsentibus ponite obliuionem:
Deorum autem templa choris nocturnis omnia accedamus: Thebas autem
Agitans Bacchus regat.
Sed hic iam rex regionis
Creon Menœcei recens
Nouis deorum in successibus
Venit, quoddam consilium agitans:
Quoniam conuocatam hanc senum
Proposuit concionem
Communi edicto uocans.
CRE. Viri, res quidem ciuitatis tuto dij
Concutientes) cōcussam.
Multa agitatione concutientes erexerunt rursus.
Vos autem ego uocatoribus ex omnibus seorsum
Iussi uenire partim quidem Laij
Colentes sciens bene soliorum imperia:
Partim rursus quando Oedipus rexit urbem;
Et postquam perijt, circa illorum adhuc
Filios manentes firmis sententijs.
Duplici) mutuo
Quando igitur illi à duplici fato, una
In die perierunt, percutientesq; &
Percussi mutua cum inquinatione:

Ego imperia sanè omnia & thronos habeo
Generis per affinitatem mortuorum.
Impoßibile autem omnis uiri percipere »
Animumq; & sensum, & mentem; priusquam »
Imperijsq; & legibus uersans apparuerit. »
Mihi.n.quicunque omnem dirigens urbem »
Non optima attingit consilia, »
Sed ex timore aliquo linguã cõcludens habet, » Concludens) conclusam
Peßimus esse nuncq; & pridem uidetur: »
Et maiorem, qui pro sua ipsius patria »
Amicum existimat, hunc nullius dico. » Nullius) prætij, æstimationis.
Ego.n.(sciat Iuppiter ille omnia uidens semper)
Neque tacerem calamitatem uidens
Venientem ciuibus pro salute:
Neque amicum unquam hominem inimicum terræ Neq; &c.) nolim eum mihi amicũ, qui patriæ suæ sit hostis.
Ponerem mihi ipsi, hoc cognoscens; quòd
Hæc est seruans, & hac in Seruans) vrbes.
Nauigantes recta, amicos facimus.
Talibus ego legibus hanc augebo urbem.
Et nunc cognata horum edicens habeo Cognata) germana, similia:
Ciuibus filijs ab Oedipo de:
Eteoclem quidem, qui urbe pro pugnans
Perijt hac, omnia fortiter agens hasta: Agens) omnibus fortiter, & præclare gestis.
Sepulchroq; occulere, & omnia dedicare,
Quæ optimis ueniunt deorsum mortuis: Veniũt) debetur.
Contrà uero, consanguineũ huius (Polynicem dico)
Qui terram patriam & deos cognatos
Exul reuersus uoluit quidem igne
Comburere penitus, uoluitq; sanguine
Communi expleri, hosq; in seruitutẽ redigens ducere: Cõmuni) fraterno

Hunc urbi huic edictum esse sepulchro
Neq; parentare, neq; lamentari quempiam:
Sinere autem insepultum, & ab auibus corpus,
Et à canibus deuoratum, flagellatum uidere.
Consilium) sententia est. Tale meum consilium: & nunq̃ ex me
Honore præcellent mali iustos:
Sed qui beneuolus huic ciuitati mortuus
Et uiuens, æque à me honorabitur.
C H O. Tibi hæc placent fili Menœcei Creon
Maleuolum) non sepeliri; beneuolũ autẽ tumulari iubes. Huic maleuolum, & beneuolum urbi.
Lege autem uti qualibet licet tibi
Et mortuis, &, quicunq; uiuimus, de.
Vt &c.) mãdo. f. C R E. Vt conseruatores nunc sitis dictorum.
C H O. Iuniori alicui hoc ferre propone.
C R E. Sed sunt parati mortui speculatores.
C H O. Quid sanè alij hoc mandes amplius?
C R E. Non concedere non parentibus hæc.
„ C H O. Non est sic fatuus, qui mori amet.
A spebus) spe lucri. C R E. Atqui merces hæc. uerum à spebus
Homines lucrum sæpe perdidit.
N V N. Rex dicam quidem, non quòd celeritate ab
Anhelans uenio leuem eleuans pedem,
Multas enim habui cogitationum resistentias
Vijs uertens meipsum in retro uersionem:
Animus enim dixit multa mihi loquens.
Miser quid uadis, quò profectus dabis pœnas?
Miser manebis rursus? & hæc sciet Creon
Alio ab homine. quomodo tu non dolebis?
[P]erfeci) viam. f. Talia uoluens perfeci ociose tardus:
Et ita uia breuis fit longa.

Finis certe quidem huc uicit uenire
Ad te: & si nihil dicam, dicam tamen.
Hanc spem enim uenio tenens,
Non passurum aliud præter fatale.
CRE. *Quidnam est, pro quo hunc habes timorem?*
NVN. *Dicere uolo tibi primũ res meas ipsius. hoc. n.*
Factum neq; feci, neq; uidi, qui fuit faciens:
Neq; recte in malum caderem aliquod.
CRE. *Bene coniectas, & munis circumcirca*
Factum. significas autem, ut aliquid significãs nouum.
NVN. *Grauia nanq; apponunt timorem multum.*
CRE. *Nonne dices tandem, deinde liberatus abibis?*
NVN. *Sane dico tibi, mortuũ aliquis nuper*
Sepeliens abijt, & super corpus siticulosum
Puluerem iaciens, & parentans, quæ oportet.
CRE. *Quid ais? quis uirorum fuit ausus hæc?*
NVN. *Nõ noui. illic enim neq; alicuius securis erat*
Percußio, neq; ligonis effoßio: solida autem terra,
Et terra inculta non rupta, neq; calcata
Rotis, sed occultus operarius quidam fuit.
Vt autem primus nobis diei explorator
Ostendit, omnibus miraculum difficile aderat:
Nihil enim apparebat. tumulus quidem non:
Tenuis autem piaculum fugientis tanq̃, inerat puluis:
Signa autem neq; feræ, neq; alicuius canum
Venientis, non euellentis apparebat.
Sermones autem mutui agitabantur mali,
Custos arguens custodem. etiam facta fuisset
Plaga finiens, neq; prohibiturus aderat.
Vnus enim quis erat, unusquisq; qui perpetrauerat.

Venire) vt venirem.
Nihil) iucundi tibi. f.
Fuit &c.) qui id egerit.
Sepeliẽs) sepulto.
Iaciẽs &c.) iacto, & parentatis.
Custos &c.) custodes, alius aliũ accusabant.

Et nullus manifestus: sed effugiebat, nescire.
Eramus autẽ parati & ignitum ferrũ tollere manibus,
Et ignem pertransire, & deos iurare,
Neque fecisse, neque alicui conscios esse
Rem consultanti, neque qui perpetrarit.
Postremo autem, quãdo nihil fuit interrogãtibus plus:
Dicit quis unus, qui omnes in terram caput
Inclinare terrore adhortatus est: non.n.habebamus,
Respōdere) quid contra responderemus. *Neque respondere, neque quomodo facientes, recte*
Ageremus. erat autem hoc consilium, quòd referendũ
Tibi opus esset hoc, & non occultandum.
Et hæc, uicerunt, & me infelicem
Sors deprehendit hoc bonum accipere.
Adsum autem inuitus non uolentibus, noui quòd.
» *Amat.n.nullus nuntium malorum uerborum.*
Mihi &c.) ego profecto arbitror hoc dijs ita volentibus euenisse. *Rex, mihi quidem, ne & à deo impulsum*
Opus hoc, cogitatio consulit iampridem.
CRE. *Desine, priusquam ira & ego replear, dicẽs:*
Ne inueniaris amens & senex simul.
Dicis.n.non tolerabilia; deos dicens,
Prouidentiam tenere hoc mortuo de.
Vtrum ualde honorantes tanquam beneficum
Occultauere ipsum: qui columnis ornata
Templa accensurus uenit, & donaria,
Et terram illorum, & leges dissipaturus?
An malos honorantes intueris deos?
Non est: sed hæc & pridem ciuitatis
Viri uix ferentes turbabant mihi,
Occulte caput quatientes, neq; sub iugo
Cristam) metaphora ab anima- *Cristam iuste habebant, ut amarent me.*

Ex his hos scio recte — libus iugū detrectantibus sumpta
Seductos mercedibus fecisse hæc.
Nullum enim hominibus, quale argentum, „
Malum numisma natum est. hoc & ciuitates „ pecuniā mal
Depopulatur, hoc & homines expellit domo: „
Hocq; edocet, & immutat mentes „
Bonas ad turpia negocia surgere mortalium; „
Malitiamq; ostendit hominibus habere, „
Et totius operis impietatem scire. „
Quicunq; autem mercede conducti perfecerunt hæc, „
Tempore tandem fecerunt, ut dent pœnas. „
Sed siquidem tenet Iuppiter, si qua ex me ueneratio: Si tenet &c.) si Iouem colo, neque peiero &c.
Bene hoc scias, (iuratus autem tibi dico)
Si non authorem huius sepulchri
Inuenientes, ostendetis in oculos meos: Inuenientes) inuentum
Non uobis Pluto solus sufficiet, priusquam
Viuentes suspensi hanc manifestaritis contumeliam:
Vt scientes lucrum, unde ferendum;
Deinceps corripiatis, & discatis, quòd Corripiatis) lucra.f.
Non ex omni re oportet lucrari amare. „ Amare) cupere velle.
Ex enim turpibus lucris plures „
Damno affectos uideres, quàm seruatos. „

NVN. *Dicere quid concedes, an cōuersus ita abeo?*
CRE. *Non nosti & nunc, quòd moleste dicis?*
NVN. *In auribus, an in animo morderis?*
CRE. *Quid uero consyderas meam molestiam, ubi?* Vbi) ea sit.s.
NVN. *Faciens molestat mentes, & aures ego.*
CRE. *Hei mihi, ut nugacitas manifesta natus es.* Nugacitas) nugax: vt scelus, pro scelesto
NVN. *Non opus hoc faciens unquam.* Faci s) fecisse qu feccrim.
CRE. *Et hæc, pro argento animam prodens.* Hęc) ac præse

cum numorũ causa proditor animæ fueris.

NVN. Heu. sane graue, si uideare et falsa existimar.
CRE. Iacta nunc hanc gloriam. si aũt hæc non
Ostendetis mihi facientes: dicetis quòd

Grauia) mala, & iniq; parta.

Grauia lucra damna operantur. »
NVN. Sed inuentus fuerit quidem maxime, si autem
Deprehendaturq; & non (hoc enim fortuna iudicat)
Non est, quomodo uidebis tu huc uenientem me:
Et nunc enim præter spem, mentemq; meam
Saluatus debeo dijs multam gratiam.
CHO. Multa grauia, & nihil ho=
Mine grauius existit. humanũ ingeniũ

Grauius) callidius, ingeniosius, prudentius:

Hoc & spumosum ultra
Mare hyberno notho
Progreditur redundantibus
Alarum sub undis:
Deorumq; supremam terram
Incorruptibilem, infatigabilem
Ferit agitatis aratris
Anno in annum, equino
Genere uertens:
Leuiumq; genus a=
Vium illaqueans ducit:
Et ferarum agrestium gentes,
Pontiq; marinam naturam
Inuolucris reticularibus
Prudens uir.
Superat autem artibus agrestem
Feram Monticolam,
Iubatumq; equum ducet circumcirca
Collum cohibentem iugo, monta=

Circũcirca) circũiecto iugo equino collo, ipsum, quo uult, ducit.

Numq; indomitum taurum:
Et locutionem, & uentosam
Cogitationem, & urbanarum legum
Iras edocuit: & desertorum
Saltuum subdialia, &
Tempestuosa fugere tela. omnibus expeditus,
Dubius ad nihil uadit.
Futurum Plutoni solum
Vitationem non inducet:
Morborum autem difficilium liberationes
Consyderauit.
Sapiens quid quod machinatur ar=
Tes supra spem habens
Interdum quidem malum, interdum ad bonum serpit,
Leges auferens terræ,
Deorumq; piam iustitiam. supra ciuitates positus:
Expers ciuitatis, cui hoc non pulchrum
Inest, audaciæ gratia:
Neq; mihi uicinus
Sit, neq; æqualiter sentiens,
Qui hæc facit.
Ad mirandum monstrum dubito
Hoc: quomodo sciens negabo
Hanc non esse fi iam Antigonem?
O infortunata, & infortunati
Patris Oedipi, Quidnam non sanè
Te non parentem
Regijs ducunt legibus,
Et in amentia deprehendentes?
NVN. Hæc est illa, opus quæ fecit.

Iras)cognitionē, scientiam.

Expeditus) i omnia artes excogitans, nullum morti tantum adinuenit remedium.

Pulchrum) æquū, ius.

Deprehēdentes) deprehensam.

Hanc cæpimus ſepelientem: ſed ubi Creon?
CHO. Ille ex domibus reuertēs ī opportunū ꝓgredit.
CRE. Quidnā eſt? qualis cōſentanea ꝓceßit iuſtitia?
NVN. Rex, mortalibus nihil eſt iuramēto denegatū.
Fallit enim cogitatio mentem, quoniam
Sero tandem uenturum huc iactaſſem ego
Tuis minis, quibus agitatus fui tunc.
Sed (extra enim & præter ſpes gaudium
Simile eſt alij magnitudine nihil uoluptati)
Venio per iuramenta quāuis exiſtens abiuratus,
Puellam ducens hanc, quæ inuenta eſt ſepulchrum
Ornans. ſors hic non agitabatur.
Sed eſt meumq; lucrum, non alius hoc.
Et nunc rex hanc ipſe, ut uis, accipiens
Et iudica & conuince. ego autem liber
Iuſtus ſum his liberari malis.
CRE. Ducis autē hanc, quo modo? unde accipiens?
NVN. Ipſa hominem ſepeliebat. omnia ſcito.
CRE. An etiam intelligis & dicis recte, quæ dicis?
NVN. Hanc uidi ſepelientem, quem tu mortuum
Interdixiſti. non clara & manifeſta dico?
CRE. Et quō conſpicitur, & capta deprehenſa eſt?
NVN. Tale fuit factum. ut enim uenimus
A te grauia illa minati
Omnem puluerem expurgantes, qui detinebat hunc
Mortuum putrefactumq; cadauer nudantes bene,
Sedimus ſummis è ſaltibus uentoſi
Odorem ab ipſo, ne emitteret, fugientes.
Vigilanter agitans hominem homo, turbulentis
Malis, ſi quis huic parceret labori.

Tempore

Iuramēto &c.) nemo unquam iuret hoc ſe, illud ue nō eſſe facturum.
Sero) nunquam

Abiuratus) quāq; iuramento negauerā prius, me ad te venturum.
Sors &c.) i. nunquam putaſſemus hanc fuiſſe illam quæ fratrem tumulaſſet.

Accipiens) acceptam, deprehenſam.

Minati) paſsiue poſitum.
Expurgantes) de tracto.
Nudantes) denudato
Ventoſi) vento expoſiti
Agitās &c.) alius alium obiurgantes ſiquis minus

Tempore hæc fuere tanto, quoad in æthere. diligenter cadauer obseruare
Medio constitit splendidus solis orbis,
Et æstus calefaciebat: & tunc repente terra
Turbo surgens tempestuosus cœlestis tristitia
Implet solum, omnẽ flagellans comam
Syluæ campestris, inq; repletus fuit magnus Inque) atque
Aether: taciti autem sustinuimus diuinum morbum. Morbum) turbinem illum
Et hoc recedente in tempore longo
Hæc puella conspicitur, & plorat amaræ Plorat) plorans edebat
Auis acutam uocem, sicut quando cubilis
Pullorum orbum uiderit lectum:
Sic autem & ipsa nudum ut uidet mortuum,
Luctibus eiulauit, & diras malas
Imprecata est, opus hoc qui fecerunt:
Et manibus statim siticulosum fert puluerem,
Exq; bene colliso fabri prorsus gutturnio
Libationibus ter libatis mortuum coronat. Coronat) ornat
Et nos autem uidentes, iuimus, simulq; ipsam
Venamur statim, nihil perterritam: Venamur) capimus.
Et priores & presentes arguimus
Actiones. inficiatrix autem nullius constitit,
Sed iucunde mihi certe, & dolenter simul.
Nam quidem ipsum ex malis effugisse, Ipsum) me
Iucundissimum: in malum autem amicos ducere,
Dolens. sed omnia hæc minora accipere Dolens) molestũ erat: uerum nihil mihi potius mea salute fuit,
Mihi natura insitum est, mea salute.
CRE. *Te sanè, te inclinantẽ ad solum caput,*
Ais, an negas, non fecisse hæc?
AN. *Et aio fecisse, & non nego, non.*
CRE. *Tu quidem feras te ipsum, quò uis,*

Extra grauem culpam liberum:

Breuia) non pluribus, sed breuibus. Tu uero dic mihi non longitudine, sed breuia.

Noueras edicta, non facere hæc?

A N. Nouerã. quid autẽ nõ debebã? manifesta. n. erãt.

C R E. Et uero ausa es has supergredi leges?

Edicens) qui edixerit. A N. Non. n. mihi Iuppiter fuit edicens hæc,

Neq; familiare inferorum deorum ius:

Qui has in hominibus definiere leges.

Neque ualere tantum putabam tua

Edicta, ut inscripta & certa deorum

Instituta poßit mortalis existens transgredi.

Non. n. nunc & heri, sed semper

Viuunt hæc, & nullus nouit ex quo apparuerint.

Horum ego non eram, uiri alicuius

Superbiam uerita, in dijs pœnam

Datura: mortua. n. nouissem (quid autem non?)

Et si tu non prædixisses. si autem tempore

Priori moriar: lucrum rursus ego dico.

Quicunq;. n. in multis, ut ego, malis

Viuit: quomodo ille non, mortuus lucrum fert?

Sic mihi certe hanc mortem assequi

Pro &c.) est. f. Pro nullo dolore. sed si ex mea

Matre) natum. f. Matre mortuum, insepultum tolerassem mortuum;

Illis dolerem: his autem non doleo.

Tibi autem si uideor nunc fatua faciens esse,

Ferè quid fatuo stultitiæ obnoxia sum.

Declarat &c.) huius puellæ mentis peruicacia parentis peruicaciam arguit. C H O. Declarat proles crudelitatem ex crudo patre

Filiæ: cedere autem non scit malis.

C R E. Sed scias quidem: duræ ualde superbiæ

Cadunt maxime, & fortißimum

„

Ferrum ignitum ex igne ualde durum
Fractum, & ruptum plurimum uideres. »
Paruo freno noui indignatos »
Equos cohibitos. non enim licet »
Superbire ualde, quicunq; seruus est præsentium. »
Hæc autem, contumelia afficere quidem tunc sciuit »
Leges transgrediens propositas.
Contumelia autem, postquam fecit, hæc secunda
His gloriari; &, cum fecerit, ridere.
Certe nunc ego quidem non uir, ipsa autem uir: Non vir) sinu.s.
Si hæ impune huic aderunt potentiæ.
Sed siue ex sorore, siue ex propinquiore
Omni nobis Ioue Hercio est:
Ipsaq; & germana non fugient
Mortem pessimam. etenim certe illam æque
Accuso hoc consuluisse de sepulchro.

Ioue &c.).i.siue ẽt sit omnium domesticorum sanguine mihi coniunctissima.

Et illam uocate. intro.n.uidi nuper
Rabientem ipsam, neq; compotem mentium.
Amat autem animus prius deprehendi fur
Nihil recte in tenebris machinantium.
Odi quidem, & quando in malis quis
Deprehensus deinde hoc honestare uoluerit.
A N. *Vis quid maius, quàm interficere me capiens?* Capiens) captam
C R E. *Ego quidem nihil. hoc habens, omnia habeo.*
A N. *Quid uero tardas? quoniã mihi tuorũ uerborũ*
Placitum nullum, neq; placeret unquam:
Sic autem & tibi mea displicentia sunt.
Atqui unde gloriam celebriorem
Obtinuissem, quàm proprium fratrem in sepulchro
Ponens? his hoc omnibus placere Ponens) posito fratre

Diceretur, si non linguam concluderet timor.
Sed tyrannis, multisq; in alijs felix est,
Et licet ipsi facere, dicereq;, quæ uult.
CRE. Tu hoc sola horum Cadmæorum uides?
Claudunt) metu nō audent hiscere AN. Vident & hi: tibi autem claudunt os.
CRE. Tu autem non erubescis, his seorsum si sapis?
AN. Nihil.n.turpe, cognatos colere.
CRE. Nonne frater etiam ille è contrario mortuus?
vna) matre.s. AN. Frater ex unaq;, & eodem patre.
CRE. Quomodo uero illi impio honoras gratiam?
AN. Non testificabitur hæc defunctus mortuus.
CRE. Si quidem illum honoras ex æquo illi impio.
AN. Non.n.seruus, sed frater perijt.
CRE. Depopulās quidē hāc terrā, ille aūt cōtēdēs ꝑ.
AN. Tamen Pluto leges has desyderat.
Sed non &c.) nō par bono ac malo debetur honor CRE. Sed non bonus malo sortiri æqualis.
AN. Quis autem nouit an deorsum sint sancta hæc?
CRE. Non unq̄ inimicus, neq; qū moriatur amicus.
AN. Nō odio mutuo ꝑsequi, sed redamare solita sū.
Deorsum) ad manes CRE. Deorsum nunc perfecta si amandum est, ama
Illos. me autem uiuente non regnabit mulier.
Hæc &c.) est.s. CHO. Atqui pro foribus hæc Ismene
Affectū fraternū præseferētes deorsum lacrymas di-
Nubes aūt supercilia super cruētus (stillans:
Fluxus dedecorat
Irrigans formosas genas.
Tu vero &c.) vel illa es: uel, age dic mihi. CRE. Tu uero, quæ ꝑ domos, sicut uipera, summissa
Latens me deuorasti? neq; aduerti
Nutriens duas calamitates, & subuersiōes thronorū.
Age dic sanè mihi, etiam tu huius sepulchri

Dices participem fuisse, an iurabis hoc non scire?
I S. Feci hoc opus, si quidem hæc consentit:
Et participo, & habeo culpam.
A N. Sed non permittet hoc iustitia tibi: quoniam
Neq; uoluisti, neq; ego communicaui.
I S. Sed in malis tuis non erubesco
Sociam me ipsam paßionis faciens.
A N. Quorum opus, Pluto & inferi conscij. Opus) id fuerit. f.
Verbis autem ego amantem, non amo amicam.
I S. Ne soror me inhonores, non
Moriq; tecum, mortuumq; honorare.
A N. Ne mihi moriaris cōmuniter: neq;, quæ nō atti-
Fac tua ipsius. sufficiam moriens ego. (gisti,
I S. Et quæ uita mihi te destituta amica?
A N. Creontem interroga. huius.n. tu curatrix.
I S. Quid hæc molestas me nihil adiuuans?
A N. Dolens quidem certe, si risum in te rideo.
I S. Quid uero? sed nunc te adhuc adiuuarē ego.
A N. Salua teipsam. non inuideo te effugere.
I S. Hei mihi miseræ, & priuabor tua morte?
A N. Tu quidem.n. elegisti uiuere, ego autem mori.
I S. Sed non in arcanis certe meis sermonibus.
A N. Recte tu quidē istis, his aūt ego uidebar sentire.
I S. Atqui æquale nobis est peccatum.
A N. Confide. tu quidem uiuis: sed mea anima pridē
Mortua est, ut mortuis prodesset.
C R E. Puellas dico has, hanc quidem nuper
Amentem apparuisse: hanc aūt, ex quo primū nata est.
I S. Nō.n. unquā ò rex, neq; quæ insita sit, manet
Mens male agentibus: sed excedit.

CRE. *Tibi certe: quoniã elegisti cũ malo agere mala.*

I S. *Quid .n. soli mihi hæc sine uita le?*

C R E. *Sed, hæc, quidẽ tibi ne dic: nõ .n. est amplius.*

Sponsalia) sponsam Hęmõis filij — I S. *At interficies sponsalia tuiipsius filij?*

C R E. *Arabiles .n. etiam aliorum sunt mulieres.*

I S. *Non, quẽadmodum illi huicq; fuere cõuenientia.*

C R E. *Malas ego mulieres filijs odi.*

O charissime) ad Hæmonem verba sunt — A N. O *charissime sanguis, q̃ te inhonorat pater.*

C R E. *Valde certe molestus & tu, & tuum cubile.*

I S. *Nunquid priuabis hac tuam ipsius prolem?*

C R E. *Pluto sedaturus has nuptias est.*

Decreta) statutũ est tibi. — I S. *Decreta sunt (ut uidetur) hanc mori?*

moras) teratis. f. — C R E. *Et tibi, & mihi. nec moras adhuc: sed ipsam*

Hoc) tempore. f. posthac — *Ferte, intro seruæ. ex autem hoc oportet*

Remissas) solutas liberas, sui iuris. — *Mulieres esse has neq; remissas.*

Fugiunt .n. etiam audaces, quando prope

Plutonem) mortẽ — *Iam Plutonem uident uitæ.*

C H O. *Beati, quibus malorum expers uita.*

Quibus .n. mota fuerit ex deo domus, calamitatis

Nihil deficit, generationis

Ad multitudinem serpens

Simile) æque ac — *Simile, quemadmodum Pontici maris*

Vnda, uiolenter spirantibus quando

Thracijs profunditatem marinam

Percurrerit flatibus:

Voluit à gurgitibus nigrum

Littus & uentosum,

Gemitu fremunt autem repercussa littora.

Vetusta Labdacidarum domorum uideo

Damna pereuntium in damna caden-

Tia: neq; immutat generationem
Genus: sed destruit
Deorum aliquis, neq; habet solutionem.
Nunc enim ultimam supra — Nunc) modo, paa loante
Radicem extensa est lux in Oedipi domibus: — Lux) felicitas
Deinde rursus illam letalis deorum
Inferorum metit puluis,
Rationisq; amentia, & mentium furia.
Tuam Iuppiter potentiam quis hominum — Tuā) propria est ac perpetua felicitas tua.
Transgreßione cohiberet?
Quam neq; somnus premit unquam omnia consumēs?
Neque indefeßi deorum
Menses: immortali autem tempore rex
Obtines Olympi
Splendentem fulgorem;
Quodq; deinde, & futurum,
Et præteritum sufficiet.
Lex hæc neminem serpit — Lex hæc) felicitates mortalibus nō sine molestia contingunt.
Mortalium uitæ, ciui-
Lis extra calamitatem.
Nam ualde errans spes — Spes) est.f.
Multis quidem utilitas uirorum,
Multis autem deceptio leuium amorum.
Scienti autem nihil accidit
Priusquam igni calido pedem quis admouerit.
Sapientia enim ex quodam — Sapientia) sapienter dictum.
Inclytum uerbum apparuit.
Malum uideri aliquando bonum »
Huic esse, cui mentes »
Deus ducit ad damnum. »

,, *Agit autem minimum*
,, *Tempus extra calamitatem.*
Hic ueruntamen Hæmon filiorum tuorum
Vltima proles, scilicet dolens
Futuræ sponsæ
Desponsatæ uenit mortem Antigones,
Deceptione lectorum ualde dolens.
CRE. *Citò sciemus uatibus præstantius.*
Suffragium) editum. *O fili, perfectum suffragium nunquid non audiens*
Futuræ uxoris, patri iratus ades?
Amici) sumus *An tibi quidem nos ubicunq; facientes amici?*
HAE. *Pater, tuus sum: & tu mihi mentes habens*
Bonas corrigis: quas ego certe sequar.
Mihi.n. nullæ dignæ erunt nuptiæ
Maiores ad accipiendum, te recte consulente.
CRE. *Sic enim ò fili oportet per pectora habere:*
Consilio paterno omnia post statuere.
Huius.n. causa homines optant proles
Producentes) genitas *Obedientes producentes in domibus habere:*
Vt etiam inimicum ulciscantur malis,
Ex æquo) æque ac patrem ipsum *Et amicum honorent ex æquo patri.*
" *Quicunque uero inutiles generat filios,*
" *Quid hunc dixeris aliud præterq̃ sibi labores*
Generare, multumq; inimicis risum?
Ne nunc unquam ò fili mentes præ uoluptate,
Mulieris causa eijcias, sciens quòd
" *Frigidus amplexus hic fit,*
" *Mulier mala uxor in domibus. quod enim*
" *Fieret uulnus maius, quàm amicus malus?*
Sed detestans tanquam inimicam, dimitte

Puellam in inferno hanc nubere alicui.
Quandò enim ipsam deprehendi manifeste ego
Ciuitate non parentem ex tota solam,
Falsum certe meipsum non constituam urbi,
Sed interficiam.ad hæc celebret Iouem
Cognatum.si enim hæc ingenita natura — Ingenita) me oṙt
Immoderata,educabo ualde extra genus. — Extra genus) nõ cognatos,alienos
In namq; domesticis quicunq; est uir ”
Bonus,apparebit etiam in ciuitate iustus existens. ”
Quicunq; autem prætergressus uel leges uiolat, ”
Vel imperare imperantibus cogitat: ”
Non est,laudem hunc ex me consequi, ”
Sed quem urbs præfecerit,hunc oportet audire ”
Et in paruis,& in iustis,& in contrarijs: ”
Et hunc hominem considerem ego ”
Recte quidem imperare,recte autem imperari uelle. ”
Hastæq; in procella dispositum — Hastæ) belli.
Manere iustum & bonum præfectum. ”
Inobedientia enim maius non est malum. ”
Ipsa ciuitatesq; perdit:hæc euersas ”
Domos ponit.hæc cum pugna hastæ ”
Fugas rumpit:correctorum uero ”
Saluat multa corpora obedientia. ”
Sic auxiliandum est principibus, ”
Et non mulieri ullo modo succumbendum. ”
Melius enim(si quidem oportet) ab homine cadere, ”
Et nequaquam mulieribus inferiores uocaremur. — Inferiores &c.) esse oportet.
CHO.Nobis quidem,si non tempore surrepti sumus; — Tempore &c.) senio deliramus:no
Dicere sapienter quibus dicis uideris de. — bis uideris &c.
HAE.Pater dij ingenerant hominibus mentes

Supremã) rem.f. *Omnium, quæcunq; sunt, rerum supremam,* „
Ego autem; quòd tu non dicis recte hæc:
Neq; possem, neq; scirem dicere.
Esset quidem & alteri recte habens.
Tibi igitur natus sum omnia præuidere, quæcunque
Dicit quis, uel agit quis, uel uituperare habet.
Nam tuus oculus, grauis homini populari
„ *Sermonibus talibus: quibus tu non delecteris audiens.*
Sub tenebris) clã, secreto. *Mihi autem audire est sub tenebris hæc.*
Vt) quantopere *Puellam hanc ut deplorat ciuitas:*
Omnium mulierum quòd indignißima
Operibus) ꝓpter sepultũ fratrem. *Peßime ab operibus gloriosißimis perit.*
Quæ suum ipsius fratrem in cædibus
„ *Lapsum, insepultum, neq; à crudiuoris canibus*
„ *Siuit perire, neq; ab auium aliqua.*
Non hæc aureum digna honorem consequi?
Talis obscura tacite discurrit fama.
„ *Mihi autem te agente feliciter pater,*
„ *Non est ulla poßeßio pretiosior.*
„ *Quod .n. patris florentis gloria filijs*
„ *Maius ornamentum, uel quod à filijs patri?*
Ne nunc unum morem solum in teipso feras.
„ *Vt dicis tu, & nihil aliud, hoc recte habere.*
„ *Quicunq; .n. ipse uel sapere solus uidetur,*
„ *Vel linguam, quam non alius, uel animum habere:*
„ *Isti reuelati uisi sunt uani.*
„ *Sed hominem, & si quis fuerit sapiens, discere*
Intendere) reniti, recte consulentibus non parere *Multa: turpe nihil, & non intendere nimis.*
Vides præterfluentibus torrentibus quæcunq;
„ *Arborum cedunt, ramos quòd seruant:*

Renitentes autem ſtirpitus intereunt? »
Sic autem nauis quicunq; rector pedem »
Intendens cedit nihil; ſupinis deorſum »
Inuertens poſthac tranſtris nauigat.
Sed cede animo, & mutationem da.
Sententia.n.ſi qua & in me iuniore
Adeſt, aio ego certe præſtare multo
Naſci hominem in omnibus ſcientia plenum:
Sin minus (ſolet.n.hoc non hac cadere)
Et à dicentibus bene pulchrum hoc diſcere.
CHO. *Rex, te par; ſi quid opportunum dicit:*
Diſcere,teq; rurſus ab hoc. bñ.n.dicta ſunt duplicia.
CRE. *Tales & docebimur iam* Tales) natu, & rerum experientia.
Sapere ab homine tali natura?
HAE. *Nihil non iuſtum. ſi autem ego iuuenis;*
Non tempus oportet magis, quàm opera ſpectare,
CRE. *Opus.n.eſt inobedientes colere?* Enim) aliter, ne:
HAE. *Neque iuſſerim pium eſſe in malos.*
CRE. *Non hæc nam tali correpta eſt morbo?*
HAE. *Non dicit Thebes huius conciuis populus.*
CRE. *Ciuitas.n.nobis,q̃ me oportet ordinare,dicet?*
HAE. *Vides, hoc ut dixiſti quàm ualde iuuenis?*
CRE. *Alij ne, q̃ mihi,opus eſt huic imperare terræ?*
HAE. *Ciuitas.n.non eſt,quæ hominis eſt unius.*
CRE. *Non imperantis ciuitas exiſtimatur?*
HAE. *Recte,deſertæ qdẽ ſi tu terræ imperares ſolus.*
CRE. *Hic (ut uidetur) mulieri opitulatur.*
HAE. *Siquidẽ mulier tu. tui nam certe curã habeo.*
CRE. *O peßime per iudicium iens patri?*
HAE. *Non enim iuſta te,peccantem uideo.*

Nam) aliter, ne. C R E. Pecco nam, mea imperia colens?
" H AE. Non enim colis, honores certe deorum calcas.
" C R E. O scelestæ mos, & muliere inferior.
H AE. Non conuiceris inferiorem certe turpibus me.
C R E. Igitur sermo tibi omnis pro illa hic?
H AE. Et teq;, & me, & dijs inferioribus. (ducas.
C R E. Hanc unq̃ non est ut amplius uiuentẽ uxorem
H AE. Illa igitur morietur, & mortua perdet aliquẽ.
C R E. An & à minis sic insurgis audax?
H AE. Quæuam est mina ad uanas mentes dicere?
C R E. Lugẽs resipisces, existẽs mẽtibus ipse uacuus.
H AE. Si nõ pater fuisses, dixissem te nõ rectè sapere.
C R E. Mulieris existens mancipium, ne conuitieris
H AE. Vis dicere quid, & dicẽs nihil audire? (mihi.
C R E. Verum, sed non per hunc Olympum scias, quòd
Gaudens in uituperijs molestia afficies me.
Odium) inuisam mihi maxime Antigonen. Ducite odium, ut ante oculos statim
Præsenti moriatur propinqua sponso.
H AE. Non sanè mihi certe (hoc ne putes unq̃)
Neq; hæc peribit uicina, tuq; nequaq̃
Meum uidebis caput in oculis uidens:
Volẽtibus) tuã. s. ferre insaniam. Vt uolentibus amicorum maneas uersans.
C H O. Vir, rex, abijt ex ira celer:
Mens autem est tanta dolens, grauis.
C R E. Faciat, sapiat maius, q̃ secundum hoĩem iens.
Has gitur puellas has non liberabit cæde.
Nam) ne. C H O. Ambas nam ipsas etiam interficere cogitas?
C R E. Non hanc non tangentẽ: bene enim certe dicis.
C H O. Morte aũt quali illam cogitas interficere?
C R E. Ducens, solitaria ubi fuerit mortaliũ semita:

Occultabo saxea uiuentem in fouea,
Cibi tantum, tanq̃ piaculum solum addens,
Vt piaculum omnis effugiat ciuitas:
Et ibi Plutonem, quem solum colit deorum,
Petens alicubi consequetur non mori:
Vel cognoscet saltem tunc, quòd
Labor superfluus est, quæ in inferno, colere.
C H O. *Amor inuicte prælio,*
Amor: qui in opibus cadis,
Qui in mollibus genis
Puellæ inhabitas:
Discurrisq; transmarinus, in-
Que agrestibus aulis:
Et te neq; immortalibus fugiens ullus,
Neq; mortalibus in ho-
Minibus. habens autem, insanijt. Habens) tu, o amor.
Tu & iustorum iniustas
Mentes detrahis ad detrimentum:
Tu & hanc litem uirorum
Cognatam habes perturbans. Habes &c.) excitasti.
Vincit autem euidens palpebrarum
Desyderium generosæ
Nymphæ, magnarum assessor in imperijs
Legum. inuicta enim il-
ludit dea Venus.
Nunc autem iam ego & ipse leges
Extra feror hæc uidens: cohibere
Autem non amplius fontes possum lacrymarum
Sempiternum: cum uideo thalamum,
Hancq; Antigonem accelerantem.

Videte) afr videtis A N. Videte me ò terræ patriæ ciues,
Hanc extremam uiam
Incedentem, ultimumq; lumen
Inspicientem solis
Et nunquam rursus? sed me omnia sopiens
Pluto uiuentem ducit
Ad Acherontis littus, neq; hymenæorum
Hæredem, neq; nuptialis
Dum) nondum, nunquam adhuc Dum me aliquis hymnus
Celebrauit, sed Acheronti nubam.
C H O. Igitur inclyta, & laudem ha-
Bens ad hanc abis latebram mortuorum,
Neque perdentibus corrupta morbis,
Neque gladiorum percußiones sorti-
Ta, sed libera uiuens, sola quidem
Mortalium ad Plutonem descendes.
A N. Audiui quidem infelicißimam perijsse
Hospitam) Niobem Tantali filiã Phrygiam hospitam
Tantali Sipylum ad promontorium:
Quam, hædera tanquam intenta,
Saxosa germina domuere, & illam
Himbre tabefactam
(Vt fama uirorum) nixq; nequaquam linquit,
Irrigatq; sub supercilijs luctuosis
Collis: cui me
Deus simillimam sopit.
Sed dea &c.) hæc ad Antigones cõsolationem a choro sunt dicta. C H O. Sed dea quidem, & deo genita.
Nos autem mortales, & mortalibus genitæ.
Magnum) uideri debet Et tibi parenti magnum, audire,
Aequalibus dijs similia sortiri:

AN. Hei mihi. irrideor. quid me per
Deos patrios
Non pereuntem contumelia afficis, sed existentem?
O ciuitas, ò ciuitatis
Opulenti uiri.
Heu Dircæi fontes
Thebarumq; bellicosarum nemus. tamen
Simul testes uos disquiro,
Qualis amicorum indefleta, quibus legibus
Ad carcerem effossum ue-
Nio sepulchri fatalis,
Heu misera,
Neq; in mortalibus, neque in mortuis.
CHO. Aduena non uiuentibus, non mortuis,
Progressa ad extremum audaciæ,
Altum in uindictæ solium
Incidisti ò filia multum,
Patrium autem expendis aliquod certamen.
AN. Attigisti molestissimam
Mihi curam,
Patris familiarissimam misericordiam,
Et uniuersi nostri fati
Inclytis Labdacidis.
Heu maternæ lectorum
Calamitates, sopimenta propri-
A meo patri infelicis matris.
Qualibus ego nam misera nata sum:
Ad quos deuota, innupta hæc
Ego peregrina eo.
Heu, heu infelices

Amicorum) ab amicis

Aduena) cohabitatrix.

Labdacidis) Labdacidarum.

Sopimenta) concubitus.
Propria) quę ipsum genuerunt. nam idem & pater, & filius fuit.

Infelices) ppter Adrasti affinitatē

quæ quidem belli causa fuit. *Frater nuptias consecutus:*
Mortuus, adhuc existentem interfecisti me.
C H O. Colere quidem, pietas aliqua.
Imperium autem, cui imperium curæ est:
Supergreßibile nequaq̃ existit.
Te autem uoluntaria perdidit ira.
A N. Indefleta, amicis orba, innupta,
Misera ducor
Hanc paratam uiam. non amplius
Mihi hunc facis sacrum ocu-
Lum fas uidere. misera.

Indefletũ) aliter, lachrymabile. *Meum autem fatum indefletum nullus*
Amicorum suspirat.
C R E. Nunquid scitis, cãtilenas & luctus ante mori
Quòd neq; ullus cessaret, si opus esset dicere?
Non ducetis q̃ celerrime, & cauo

Occultantes) defossam. *Sepulchro occultantes, ut dixi ego:*
Solam dimittetis desertam, siue opus est mori,
Siue in tali uiuens sepelitur tumulo?

Ad hanc &c.) q̃d ad huius puellæ necem attinet. *Nos enim puri ad hanc puellam.*
Habitatione autem certe superiore priuabitur.

Desponsate) thalame. *A N. O tumule, ò desponsate, ò defossa*
Habitatio semper custodienda, quò eo
Ad meos ipsius: quorum numerum in mortuis
Plurimum suscepit Persephone pereuntium:

Longo) tempore. *Quorum ultima ego, & peßime longo*
Descendo, priusq̃ mihi sors adueniat uitæ.
Veniens quidem, ualde in spem nutrio,
Amicam quidem uenturam patri; grata autem tibi
Mater: amica autem tibi fraternum caput.

Quandò

Quandò mortuos proprijs manibus uos ego
Laui, & ornaui & ſepulchrales
Inferias dedi. nunc autem Polynices tuum
Corpus ornans talia accipio.
Atqui te ego honoraui ſapientibus bene.
Non.n. unquam, neq; ſi filiorum mater nata eſſem;
Neq; ſi maritus mihi mortuus tabuiſſet:
Vi ciuium hunc ſuſcepiſſem laborem. Vi ciuium) inuitis ciuibus.
Cuius legis nam hæc ad gratiam dico?
Maritus quidem mihi mortuo alius fuiſſet: Mortuo) priore marito. ſ.
Et filius in alio uiro, ſi hoc aberraſſem:
Matre autem in inferno & patre occultatis;
Non eſt frater, qui naſceretur unquam.
Tali quidem te cum honorauerim ego
Lege: Creonti hæc uiſa ſum peccare,
Et grauia audere, ò fraternum caput.
Et nunc ducit me per manus ſic accipiens Accipiens) capt
Innuptam, non deſponſam, neq; nuptiarum
Partem ſortitam, neq; puerile alimentum:
Sed ſic deſerta ab amicis miſera,
Viuens ad mortuorum uenio ſepulchra.
Quam prætergreſſa deorum iuſtitiam?
Quid oportet me infelicem ad deos amplius
Aſpicere? quemnam alloqui ſociorum? quandoquidem
Impietatem pie me gerens acquiſiui.
Sed ſi quidem certe hæc ſunt in dijs bona; Dijs bona) ſi hæc ita dijs placent
Paſſæ ueniam impetraremus peccantes: Veniam &c.) aſt poenā luentes pec caſſe nos certe co gnoſceremus.
Si uero hi peccant, ne plura mala
Patiantur; quàm & faciunt iniuſte mihi.

C H O. Adbuc eorundem uentorum idem
Animi impetus hanc habent.
C R E. Itaque horum his ducentibus
Fletus aderunt, tarditate pro.
A N. Hei mihi morti hoc proxime
Verbum peruenit.
C R E. Audere nihil consolor,
Ne hæc hac ratione non rata sint.
A N. O terræ Thebanæ ciuitas patria,
Et dij patrij,
Ducor & non amplius tardo.
Videte Thebarum principes
Reginam solam reliquam,
Qualia à qualibus uiris patior,
Pietatem colens.
C H O. Tolerauit & Danaes cælestis lux
Immutare corpus in ferreis
Aulis. occultata autem in
Sepulchrali tumulo conuincta fuit.
Atqui generatione honorabilis ò filia, filia;
Et Iouis serua=
Bat foetus aurifluos:
» Sed fatalis potentia grauis.
» Neque illam hymber, neque Mars,
» Non turris, neque maristrepæ
» Nigræ naues effugerent.
Vinctus fuit autem iracunde filius Dryantis
Edonum rex conuitiosis
Iris ex Baccho

Fletus &c.) qui eã ducunt, ipsi ob hanc Antigones moram dabunt pœnas.

Tolerauit) cõsolatio est ab exẽplis vt supra de Niobe.

Filius &c.) Lycurgus, ob Bacchi contemptum.

Saxeo conflictus in uinculo.
Sic furoris grauis stillat,
Florensq; ira. il-
Le agnouit furoribus
Attingens deum in conuitiosis linguis.
Prohibebat enim deo plenas
Mulieres, Bacchicumq; ignem,
Tibiarumq; amatrices iritabat musas.
Iuxta autem Cyanea marina saxa
Gemini maris
Littora Bosporia,
Et Thraciorum Salmidessus.
Vbi uicinus Mars geminis Phinidis
Vidit execrabile ulcus
Excæcatum ex fera uxore,
Cæcum miseris oculorum orbibus,
Illisum hastis ab cruentis
Manibus, & radiorum summitatibus:
Contabescentes autem miseri
Miseram calamitatem
Flebant matris haben-
Tes infelicium nuptiarum prolem. illa
Autem semen quidem uetustorum
Assecuta fuerat Erechthidarum,
Amplisq; in antris
Educata fuerat procellis in patrijs
Boreàs, celerrima ardua super rupe,
Deorum filia: sed & in illam
Fata longa ingruerunt ò filia.

Saxeo) duro, firmo vitis vinculo.

Littora &c.) sunt .f.

Phinidis) aut plexippum & pandionem, aut Gerymbã, & Aspondum dicit.

Vxore) Dia vel Idæa, vel (vt alij) Idothea, nouerca

Matris) Cleopatræ

Boreas) patronymicum nomen a patre, nã Cleopatra Boreę ex Orythyia filia fuit.

TIR. Thebarum reges uenimus communem uiam,
Duo ex uno aspicientes. cæcis enim
Ipsa uia ex duce existit.
CRE. Quidnam est ò senex Tiresia nouum?
TIR. Ego docebo, & tu huic uati pare.
CRE. Non prius certe tua desciui mente.
TIR. Itaque per rectam hanc gubernas urbem.
CRE. Habeo passus testificari utilia.
TIR. Cogita inscendisse rursus nũc in nouacula for(tunæ.
CRE. Quidnã est? q̃ ego tuũ horreo os.
TIR. Cognosces artis signa meæ audiens.
In enim antiqua sede augurali
Sedens, ubi erat mihi omnis augurij portus:
Ignotum audio sonitum auium malo
Clangentes œstro & barbaro,
Et euellentes in unguibus mutuis lætalibus
Agnoui. pennarum.n.strepitus non obscurus erat.
Statim autem ueritus, ignita experiebar
Aris ardentibus. ex autem sacrificijs
Vulcanus non fulgebat, sed in cinere
Humidus nidor crurum liquefiebat,
Et fumabat, & expuebat, & suspensæ
Biles dispergebantur, & defluentia
Crura operienti extabant adipe.
Talia puero hoc didici à
Pereuntia infaustorum sacrorum uaticinia.
Mihi enim hic dux, alijs autem ego.
Et hæc tua ex mente ægrotat ciuitas.
Aræ enim nobis, fociq; integri

Passus) abs te beneficijs affectus.

Barbaro) qui interpretari non poterat facile

Biles) ατr, viscera

Pleni ab auiumq; & canum uoratione
Infelicis lapsi Oedipi fœtus
Et deinde nō admittunt sacrificiorum præces amplius
Dij à nobis, neq; crurum flammam,
Neq; auis faustos resonat clamores;
Hominis mortui cum comederint sanguinis adipem.
Hæc igitur fili consydera. hominibus enim
Omnibus commune est peccare: ››
Quando uero peccauerit ille, nō amplius est uir
Inconsultus, neq; infelix: quicunq; in malum
Lapsus medetur, neque immobilis extiterit. ››
Arrogantia quidem difficultatem debet.
Sed cede mortuo, neque mortuum
Stimula. quod robur, mortuum interficere?
Bene tibi sapiens bene dico. discere
Autem iucundißimum à bene discente, si lucrum dicit. ››
CRE. *O senex, omnes tanquam sagittariū in scopū*
Iaculamini in hominem hunc, & neq; uaticinationis
Inemptus uobis sum. horum à genere
Venditus sum, & distractus sum iampridem.
Lucramini, emite à Sardibus
Electrum, si uultis, & indicum
Aurum: sepulchro autem illum non occultabitis:
Neque si uolunt Iouis Aquilæ uorationem
Ferre illum rapientes in Iouis sedes:
Neque, tanquam piaculum hoc non ueritus ego
Sepelire permittam illum. bene .n. noui, quòd
Deos maculare nemo hominum potest. ››
Cadunt autem ò senex Tiresia mortalium

Emite &c.) .i. si qd electri, auri ue, aut pecuniarū vultis: id omne ego vobis dabo: Polynicis vero cadauer &c.

Et ualde potentes casus turpes: quando orationes
Turpes bene dixerint lucri gratia.
T I R. *Heu, num nouit hominũ quis? num consyderat?*
C R E. *Quam rem? quodnã hoc cõmunißimũ dicis?*
T I R. *Quanto optimum poßeßionum consultatio:*
C R E. *Quãto quidẽ (puto) nõ sapere, plurimũ dãnũ.*
T I R. *Huius tu sanè morbi plenus es*
C R E. *Non uolo uati contradicere male.*
T I R. *Atqui dicis falsa me uaticinari dicens.*
Vaticinatorium) uatum. C R E. *Vaticinatorium enim omne auarum genus.*
Quod autem) .i. tyranni. T I R. *Quod autẽ ex tyrannis, sordidum lucrũ amat.*
Dicens) conuitijs afficere? C R E. *Nunqd scis principes exñtes, si dixeris, dicẽs?*
T I R. *Noui. ex me. n. hanc habes seruans urbem.*
Seruans) seruatã, vel seruasti C R E. *Sapiens tu uates, sed iniurius esse amans.*
T I R. *Incitabis me immobilia per mentes loqui.*
C R E. *Moue, tantũ autem ne propter lucra dicens.*
Videor) hæc. s. lucri causa dicturus T I R. *Sic. n. iam & uideor, quoad tuam partem?*
C R E. *Vt non uenditurus scias meum animum.*
T I R. *Sed bene certe scias non multas adhuc*
Rotas celeres solis perfecturus,
In quibus tuis ipse à uisceribus unum
Mortuum mortuorum uicißim mutuum reddens eris,
Pro ijs, quos &c.) s. propterea quod viuam defodisti *Pro ijs, quos habes quidẽ ex supernis iaciens deorsum,*
Animamq; ignominiose in tumulo collocasti:
Antigonẽ. Polynicis vero cadauer insepultũ esse vis *Habes autem inferiorum hic rursus deorum*
Expertem, insepultum, inexpiatum mortuum.
Quorum neq; tibi pars est, neq; superioribus
Dijs, sed ex te coguntur hæc.
Horum tibi ultrices postea perniciem afferentes

Insidiantur Plutonis, & deorum furiæ,
In ipsis his deprehendi malis. Deprehendi) vt deprehendaris.
Et hæc inspice, si pecunia corruptus
Dico. ostendet.n.non longi temporis mora
Virorum, mulierum tuis domibus fletus.
Inimicæ autem omnes conturbantur urbes:
Quarumcunq; lacerationes, uel canes prophanarunt,
Vel feræ, uel aliqua uolatilis auis ferens
Impium odorem templa habentem in ciuitatem. In ciuitatem)quarumcũque ciuitatum ædes & aras &c.
Talia tui(molestas.n.)tanquam sagittarius
Dimisi animo cordis iaculationes
Firmas: quarum tu feruorem non effugies. Tui)in te
O fili, tu autem nos abduc ad domos, ut
Furorem hic in iuniores dimittat,
Et cognoscat ~~nutrire linguam~~ taciturniorem,
Mentemq; meliorem mentibus, quàm nunc fert.
CHO. Vir rex, abijt grauia uaticinatus.
Scimus autem, ex quo albos ego
Hos ex nigris induor capillos:
Nunquam ipsum mendacium in ciuitatem accepisse.
CRE. Cognoui & ipse, & conturbor mentibus:
Et cedere enim graue, resistentem uero
Calamitate concutere animum, in aduersis adest.
CHO. Bono consilio opus est fili Menœcei Creon.
CRE. Quid sanè opus ē facere?dic.parebo aũt ego.
CHO. Profectus puellam quidem ex effosso tecto
Dimitte: condito autem adiacenti sepulchrum. Adiacẽti) abiecto Polynici isepulto
CRE. Et hæc laudas, & censes cedere?
CHO. Quamquidem rex celerrime. concidunt.n.

Deorum uelocia temerarios damna.
C R E. Hei mihi. uix quidem, corde autem cedo
Necessitas) atr. cũ necessitate nõ est pugnandum. Facere. necessitas autem non inexpugnabile.
C H O. Age nunc hæc profectus, neq; alijs committe.
C R E. Ita, ut habeo, abibo: & ministri
Et præsentes, & absentes, ascias manibus
Capientes) arreptis properate. Irruite capientes in altum locum.
Ego autem, postquam opinio huc conuersa est,
Ipseq; ligaui, & præsens soluam.
Timeo enim ne constitutas leges
Optimum fuerit seruantem, uitam perficere.
C H O. Celebris Cadmeæ
Statua) Imago, effigies: fili Semeles Bacche. Nymphæ statua, & Iouis
Grauiter frementis genus;
Inclytam qui regis
Italiam, imperasq; uni-
Versæ Eleusiniæ
Sinibus) campis Cereris in sinibus
O Bacche, Baccharum, Metropolim Thebam
Habitans iuxta humidum Ismeni
Fluentum, agrestis-
Que ad sationem draconis?
Petrã) parnassum Te autem supra biuerticem petram
Caligo) sacrificiorum. s. Obscura uidit caligo, u-
Bi Corycię nymphæ
Incedunt Bacchides,
Castalieq; fons: &
Te Nyssæorum montium
Hederiferæ ripæ, uirideq; littus

Vitiferum mittit,
Immortalibus uerbis celebrantibus
Thebanas ſpeculantem uias.
Quam ex omnibus honoras
Supremam urbium
Matre cum fulminatrice.
Et nunc, quoniam uiolento
Habetur uniuerſa ciuitas
In morbo: uenire
Puro pede Parnaßiam
Super inclytam, uel gemituoſum
Fretum.
Iò ignem ſpirantium
Dux aſtrorum, & nocturnarum
Locutionum ſpeculator
Fili, Iouis genus,
Appare Naxijs
Tuis ſimul cum miniſtris
Sacerdotibus, quæ te inſanientes
Per totam noctem
Celebrant cuſtodem Iacchum.
N V N. *Cadmi incolæ, & domorum Amphionis,*
Non eſt, ut ſtantem hominis uitam
Neque laudarim, neque uituperarim unquam.
Fortuna enim erigit, & fortuna deprimit
Feliciter agentem, & infeliciter agentem ſemper:
Et uates nullus præſentium mortalibus.
Creon enim erat clarus (ut mihi) olim
Saluans quidem ab inimicis hanc Cadmeam terram,

Fulminatrice) fulmine icta.

Venire) vel velis vel, veni: vt ſit infinitus modus, pro imperatiuo.

Vt mihi) videbatur.

Saluans) ſeruata

Accipiēs) acceptā *Accipiensq; regionis perfectam monarchiam*
Gubernabat, florens generoso filiorum semine:
Et nunc dimittit omnia. nam uoluptates,
Quando prodiderint, uiri non pono ego.
Diuesq; fis.n. per domum, si uis, ualde:
Tyrannam &c.) tyrannus. *Et uiue tyrannam figuram habens. si autem abfuerit*
Horum gaudere: alia ego fumi umbra
Non emerim homini ad uoluptatem.
C H O. *Quid uero rursus hoc pōdus regū uenis ferēs?*
N V N. *Mortui sunt: uiuētes autē, causæ mori.*
C H O. *Et quis interficit? quis autem iacens? dic.*
N V N. *Hæmō perijt: proprijs manibus aūt cruētatur.*
C H O. *Vtrum patria, an à propria manu?*
Cædis) causa. f. Antigones. N V N. *Ipse à seipso patri indignatus cædis.*
C H O. *O uates, uerbum quàm sanè rectum perfecisti.*
N V N. *Vt sic habentibus, alia consulere adest.*
C H O. *Veruntamen uideo miseram Eurydicē simul*
Vxorem Creontis: ex autem domibus
Audientem) ἢ κλύουσα. i. audiens adest. *Vel audientem de filio: uel forte accedit.*
E V R. *O omnes ciues, uerbum quidem senseram*
Ad exitum iens Palladis deæ:
Vt accederem precum salutatrix.
Auulsæ) quę ægre recluditur. *Et forte sum claustra auulsæ portæ*
Relaxans: & me sonus domestici mali
Percutit per aures. supina autem reclinor
Verita ad seruas, & consternor.
Sed quinam fuit sermo, rursus dicite.
Malorum.n. non inexperta existens audiam.
N V N. *Ego chara domina & præsens dicam,*

Et nullum dimittam ueritatis uerbum.
Quid.n.tibi blandirer, quorum postea
Mendaces apparebimus? rectum ueritas semper.
Ego autem tuum sequens sequebar maritum
Campum ad summum, ubi iacebat. misericordia carens
Canibus laceratum corpus Polynicis adhuc:
Et hunc quidem petentes Triuiam deam,
Plutonemq;, iras propitios detinere: Iras &c.) vt iras remitterēt, & propitij nobis forent
Lauantes sancto lauacro, in nuper euulsis
Virgultis, quod reliquum erat, simul combussimus:
Et tumulum altum propriæ terræ
Exaggerantes rursus ad lapidibus stratum puellæ Exaggerantes) cō gesto tumulo
Thalamum Plutonis curuum ascendimus.
Vocem autem eminus magnarum uociferationum
Audit quidam inexpiatum circa thalamum,
Et domino Creonti nuntiat ueniens.
Huic autem miseræ inauspicata circumeunt uocis
Accedenti magis prope. plorans autem uerbum
Emittit lamentabile. ò miser ego,
Num sum uates? num infelicissimam
Viam uenio præteritarum uiarum?
Filij mihi blanditur sonus: sed serui Blāditur) videtur
Ite propius celeres, & assistentes sepulchro
Inspicite compagem aggeris lapidum auulsorum,
Subeuntes ad ipsum foramen: si Hæmonis Si) vtrū, nū, nā
Vocem intelligo, an dijs illudor.
Hæc ex tristi domino iussis
Inspeximus, inq; ultimo tumulo
Hanc quidem suspensam ceruice uidimus, Hanc) Antigonē

Laqueo zonali linteoli innexam:
Hunc) hæmonem Hunc autem circum mediam pronum adiacentem,
Cubilis deplorantem inferioris corruptionem,
Et patris opera, & infortunatum lectum.
Ille autem, ut uidet illum, triste lugens intro
Procedit ad ipsum, & suspirans uocat.
O infelix, quale opus operatus es? quam
Mentem habuisti? in quo calamitatis corruptus fuisti?
Exi fili. supplicans te deprecor.
Hunc agrestibus oculis circunlustrans filius,
Expuens facie, & nihil contradicens, gladij
Trahit duplicem aciem: ex autem concitati
Patris fugis aberrauit. deinde infelix
Ipsi iratus, quemadmodum habebat, incumbens
Infixit costis mediam hastam, inq; humidum
Cubitum, adhuc prudens uirginem amplectitur,
Et exufflans acutum emittit spiritum
Alba gena cruentæ gulæ.
Iacet autem mortuus circa mortuum, nuptiales
Perfectiones sortitus miser in inferni domibus,
Ostendens in hominibus temeritatem,
Adiacet) quantũ sit temeritas &c. Quanto maximum homini adiacet malum,
C H O. Quid hoc conijcias? mulier rursus
Vana) euanuit, abijt. Vana: priusquam dicat bonum uel malum sermonem.
N V N. Et ipse obstupui, spebus autem pascor:
Dolores filij audientem, ad ciuitatem eiulatus
Non uelle, sed sub tecto intus
Ancillis proponere luctum domesticum lugere.
Inexperta) expers Mentis.n.non inexperta, ut peccet.

CHO. *Non noui. mihi certe ualde silentium graue*
Videtur inesse, & frustra multa uox.
NVN. *Sed sciemus, num aliquid & oppressum*
Occulte occultet cor iratum,
Domos aduenientes. bene enim certe dicis.
Et nimis enim est silentij pondus.
CHO. *Atqui hic rex ipse aduenit,*
Monumentum perspicuum per manum habens
(Si fas dicere) non alienam
Calamitatem, sed ipse peccans.
CRE. *Heu mentium imprudentium*
Peccata firma,
Letalia. ó interficientesq́;, &
Mortuos inspicientes
Consanguineos.
Hei mihi meorum infelicitates
Consiliorum.
Heu fili, iuuenis cum iuuene consorte
(Heu, heu, heu)
Mortuus es, solutus es
Meis, neque tuis malis consilijs.
CHO. *Hei mihi, ut uideris sero iustitiam uidere.*
CRE. *Habeo discens miser. inq́; meo capite*
Deus tunc sanè tunc magnum
Pondus me habens,
Percußit, inque concußit agrestibus uijs.
(Hei mihi) populo calcatum subuertens gaudium.
Heu, heu.
Heu labores mortalium difficiles.

Vox) uociferatio clamor

Nimis) nimij, immodici

Discens) edoctus.

SER. O here, ut habensq; & poßidens,
Alia quidē in manibus, alia autē ferēs, aliaq; in domi=
Videris uenire & hæc uidere mala. (bus,
CRE. Quidnā est rursus peius an malorū adhuc?
SER. Mulier mortua est huius mater mortui,
Infelix nuper recentibus percußionibus.
CHO. Heu heu inexpia=
Tus inferni portus, quid me sanè, quid me perdis?
Heu infaustos mihi
Præmittens dolores, quemnam dicis sermonem?
Heu, heu. perditum uirum confecisti.
Quid ais ò puer? quem dicis mihi nouum sermonem?
Heu, heu, heu,
Iugulatam in pernicie
Muliebrem circumiacere mortem?
NVN. Videre licet, non.n.in conclauibus adhuc.
CRE. Hei mihi,
Malum hoc aliud secundum inspicio miser.
Quænam, quæ me mors adhuc permanet?
Habeo quidem in manibus nuper filium
Miser, huncq; ex aduerso inspicio mortuum.
Heu, heu, mater misera: heu fili.
CHO. Hæc acuto gladio iugulata, hæc aras circū,
Soluit nigras palpebras flens quidem
NVN. Prius mortui Megarei inclytum lectum:
Rursus autem huius: ultimum autem tibi malas
Actiones imprecata filij interfectori.
CRE. Heu, heu, heu heu.
Euolaui timore.

Præmittens) qui prius nunciasti

Flens) cum prius defleuisset

VEL ultimū) postremo

Euolaui) perculsus sum,

Quid me non aduerso
Percußit aliquis ancipiti gladio?
Miser ego, heu, heu.
Misera autem implicitus sum calamitate.
N V N. *Quasi culpam horum, & illorum habens,*
Ab mortua hac accusabare, cæde.
C R E. *Quali autem & absoluta fuit in cædibus mõ?*
N V N. *Feriens sub iecur proprijs manibus ipsam, ut*
Filij hanc sensit luctuosam paßionem.
C R E. *Hei mihi, hæc non ad alium mortalium*
Mea conuenient unquam ex causa.
Ego enim te, ego interfeci ò miser.
Ego dico uerum. heu ministri,
Ducite me q̃ celerrime: ducite me ex pedibus
Non existentem magis, q̃ nullum.
C H O. *Lucra admones: si quod lucrum in malis.*
Breuißima.n.optima quæ in pedibus mala.
C R E. *Eat, eat.* Eat) veniat
Appareat mortium pulcherrima mearum
Mihi supremum adducens diem.
Suprema ueniat, ueniat:
Vt non amplius diem alium intuear.
N V N. *Futura hæc. de proiectis quid oportet*
Facere? curæ est.n.horum, quibus oportet curæ esse. Quibus) dijs
C R E. *Sed quæ dico quidem, hæc precatus sum.*
N V N. *Ne nunc preceris quidq̃, quia destinatæ*
Non est mortalibus calamitatis liberatio.
C R E. *Abducite uanum uirum ex pedibus:* Virum) me
Qui ò fili, teq; non uolens interfeci:

Te ip'am)ovxor perdidi *Qui teq; ipsam, hei mihi misero: neque habeo*
Vbi ad utrum inspiciam, ubi & ponam.
Omnia enim
Obliqua partim in manibus, partimq; in capite mihi
Fatum intolerabile insiluit.
CHO. *Longe sapere felicitatis*
Quæq; &c.) quæ ad deos ptinent *Primum existit: oportet autem, quæq; in deos,* »
Nihil impie agere. magni. n. sermones »
Magnas plagas superborum iactabundorum »
Soluentes) pässi *Soluentes* »
Senectute) tandẽ *Senectute sapere docuerunt.* »

FINIS ANTIGONES.

ARGVMENTVM OEDIPI IN COLONO.

IN Colono Oedipus coniunctus quodammodo est tyranno. nam patria exul Oedipus iam senex existens peruenit ad Athenas, à filia Antigone manu ductus: erant.n.maribus erga patrem beneuolentia propensiores. peruenit autem ad Athenas secundum oraculum (ut ipse dicit) datum sibi,apud graues uocatas deas immutaturum uitam. tunc quidem igitur ueniunt & differunt erga ipsum. Deinde autem Ismene adueniens, ea que acciderant propter seditionem annunciat filiorum, & factum accessum Creontis ad ipsum: qui & profectus ad abducēdum ipsum retrorsum, infecta re discedit. Ille uero ad Theseum narrans oraculum, sic uitam conuertit apud deas.

FABVLA autem, admirabilium: quam & senescens Sophocles fecit gratificans non tantum patriæ, uerum etiam suo ipsius populo. erat enim à Colono, ut et quidē populum illustrem ostenderet; gratificaretur autem & maxime Atheniensibus, per quæ indomiti futuri, & inimicos ipsi superaturi essent. Subiacet Oedipus præexclamans, quòd seditionem facient erga Thebanos olim, & hos superabunt ex oraculis propter suum ipsius sepulchrum.

ALITER.

FACTA circa Oedipum, scimus omnia in altero Oedipo. excæcatus fuit enim, & peruenit ad Atticā, ductus ab altera filiarum Antigone: & est in templo

uenerandarum furiarum: quod est in uocato equestri Colono sic cognominato: quoniam & Neptuni est tēplum equestris, & Promethei, & ibi Muliones stant. est enim ipsi oraculum, hic oportere ipsum tumulū consequi, ubi non est alteri prophano locus. ibi sedet, & paulatim ipsi, quæ sunt argumenti, adueniunt. uidet. n. quis ipsum eorum illinc, & abit nuntians, quòd quis apud locum hunc aßidet, & ueniunt, qui in loco, in chori figura percepturi omnia. Primus igitur est dissoluens iter, & cum filia disputans. obscura autem est, in uniuersum Oeconomia in tragœdia, ut in nulla alia ferè.

Scena Tragœdiæ subiacet in Attica in Equestri, apud templum uenerandarum: & chorus constitit ex Atheniensibus hominibus.

TRAGOEDIAE PERSONAE.

Oedipus	Ismene
Antigone,	Theseus
Hospes errans	Creon
Chorus Atheniensium	Polynices
Senum	Nuntius

Incipit autem Oedipus.

SOPHOCLIS
OEDIPVS IN COLONO.

FILIA cæci senis Antigone quosnā
Locos deuenimus, uel quorumnam
hominum urbem?
Quis errantem Oedipum per diem
Præsentē tenuißimis suscipiet donis:
Parum quidem petentē, paruoq́; etiā
Minus ferentem, & hoc sufficiens mihi?
Contentum esse enim paßiones me & tempus uersans „
Longum edocet, & generosum tertium. Generosum) generositas mea
Sed ò filia sedes si quem aspicis
Vel ad peruias, uel ad nemora deorum,
Sistito me, & firmato: ut audiamus,
Vbinam sumus. discere.n.uenimus
Hospites à ciuibus, quæ audiuerimus, perficere.
AN. Pater infelix Oedipe, turres quidem hæ
Vrbem tegunt, ut ab oculis longe. Vt ab &c.) quantum longe oculis pspicere possum.
Locus autem hic sacer, ut manifeste conijcias, florens
Lauri, oleæ, uitis: densiores
Autem intus in ipso bene concinunt lusciniæ.
Vbi membra flectito hac super impolita petra:
Longam enim ut seni aduenisti uiam.
OED. Colloca nunc me, & serua cæcum.
AN. Tēporis quidē causa, nō discere me oportet hoc. Tēporis &c.)iam pridem hoc edidici, vt &c.
OED. Potes docere me, ubinam constitimus?
AN. Certe Athenas noui, hunc autem locum non.
Omnis enim, quis dixit hunc nobis uiatorum.

Locus). ſit hic. ſ. *Sed quiſnam locus, an diſcam perfecta aliquo?*
O E D. *Sanè filia, ſi quidem eſt habitabilis.*
Oportere) me longius abire, ſ. percõtatum. A N. *Sed eſt quidem habitabilis. puto autẽ oportere*
Nihil: prope enim hominem hunc nobis uideo.
O E D. *An huc aduenientem & properantem?*
A N. *Et quidem certe præſentẽ, & quodcunq; tibi di-*
Hic) adeſt. ſ. *Opportunum eſt; dic, quia uir hic.* (*cere*
O E D. *O hoſpes audiens hanc proq; me*
Seq; uidentem: quoniam nobis legitimus
Dicere) aſr, dĩc *Speculator aduenisti eorũ, quæ ĩterrogabimus, dicere.*
H O S. *Priuſquam nunc plura interroges ex hac ſede*
Exi, habes. n. locum non purum calcare.
O E D. *Quinam eſt locus? cuius deorum habetur?*
H O S. *Intangibilis, neq; habitabilis. nam horrendæ*
Deæ illum habent, terræq; & tenebrarum filiæ.
O E D. *Quarũnã? uenerandũ nomen optarim audiẽs.*
H O S. *Omnia uidentes Eumenides hic quidẽ ex ſtẽs*
Alia) Eumenidũ nomina *Dicat populus illas: alia autem alibi pulcra.*
O E D. *Sed propitiæ quidẽ hunc ſupplicem ſuſcipiãt.*
Quare non ſede terræ huius abierim amplius?
H O S. *Quidnam eſt hoc?*
O E D. *Calamitatis ſignum meæ.*
H O S. *Sed neque quidem tibi reſurgere urbe*
Abſq;, eſt confidentia: priusq̃ oſtendero, quid faciam.
Inhonores) ne recuſes O E D. *Per nunc deos ò hoſpes, ne me inhonores*
Talem erratorem, quæ te ſupplico, dicere.
H O S. *Significa, & nõ inhonoratus ex me apparebis.*
O E D. *Quiſnam eſt locus ſanè, in quẽ inſcẽdimus?*
H O S. *Quantum noui & ego, omnia ſcies audiens.*
Locus quidem ſacer omnis hic eſt. habet autem illum

Grauis Neptunus, inq; ignem ferens deus Inque) atque
Titan prometheus, quem autem conculcas locum,
Terræ uocatur huius ærea uia,
Propugnaculum Athenarum. propinquæ autem uiæ,
Hunc equitem colonum iactant sibi
Principem esse: ferunt nomen
Huius commune omnes denominatum. Denominatũ) omnes.n. Coloniatæ dicuntur.
Talia tibi hæc sunt ò hospes, non sermonibus
Honorata, sed conuersatione plus.
OED. *An ne aliqui habitant hos locos?*
HOS. *Et ualde, huius dei certe cognomines.*
OED. *Imperat aliquis ipsis, an ĩ multitudine ratio?* In multitudine) est Democratia?
HOS. *A per urbem rege hæc imperantur.*
OED. *Hic autẽ quis rationeq; & potentia superat?*
HOS. *Theseus uocatur, prioris Aegei filius.*
OED. *An aliquis ipsi nuntius ex uobis uadet?*
HOS. *Vt ad quid dicturus, uel præparaturus uenire?*
OED. *Vt suppeditans parua lucretur magnum.*
HOS. *Et quæ ab homine non aspiciente utilitas?*
OED. *Quæcunq; dicemus omnia uidentia dicemus.*
HOS. *Nosti ò hospes ut nũc ne erres, quãdoquidẽ es*
Generosus ut uidenti, præter fortunam, Vt uidenti) vt mihi quidẽ videris.
Illic mane, ubi quidem & apparuisti; quoad ego
Qui hic, non per urbem popularibus, Qui hic) huius loci incolis
Dicam hæc profectus. hi enim iudicabunt certe,
An oporteat te manere, an proficisci rursus.
OED. *O filia an abijt nobis hospes?*
AN. *Abijt: quare totum in quiete pater*
Licet loqui, tanquam me sola prope.
OED. *O uenerandæ furiæ, quando nunc sedes*

Primum ad ueſtras huius terræ flexi ego:
Phœboq; & mihi ne ſitis ingratæ.
Qui mihi multa illa quando uaticinatus eſt mala:
Hanc dixit requiem in longo tempore,
Venienti regionem determinatam: ubi dearum
Venerandarum ſedem acciperem, & hoſpitium;
Hic flexurum miſeram uitam:
Lucra quidem habitatorem accipientibus,
Perniciem autem dimiſſoribus, qui me expuliſſent.
Signa autem uentura horum mihi inſinuauit,
Vel terræmotū, uel tonitru aliqđ uel Iouis ſplēdorē.
Quod &c.) quod non eſt credibile, quin &c. *Cognoui quidem nunc, quòd me hanc uiam,*
Non eſt, ut non credibile ex uobis augurium
Eduxerim ad hoc nemus. non enim unquam
Primis ueſtrum occurriſſem iter faciens
Caſtorum &c.) ſobrius ſobrijs. *Caſtorum uino carentibus, & in graui ſediſſem*
Sculpta) expolita *Sede hac non ſculpta. ſed mihi deæ*
Vitæ ſecundum uaticinia Apollinis date
Finem iam, & cataſtrophen aliquam:
Si non uideor quid minoris habere, ſemper
Laboribus ſeruiens ſupremis mortalium.
Ite) euge *Ite, ò dulces filiæ antiquarum tenebrarum:*
Ite ò maxime Palladis uocatæ
Omnium Athenæ honoratiſſima ciuitas:
Miſeramini hominis Oedipi hoc miſerum
Idolum: non enim iam hoc antiquum corpus.
AN. *Tace. ueniunt enim aliqui*
Tempore antiqui tuæ ſedis exploratores.
Me) mihi OED. *Taceboq;, & tu me ex uia pedem*
Occultato in nemore ab his quoad ediſcam,

Quosnam sermones dicent. in enim discendo
Inest suspicio factorum.
CHO. *Vide, quisnam erat? ubi habitat? ubi est?*
Externus concitatus ille omnium,
Ille omnium insatiabilißimus?
Videte ipsum. aspice,
Alloquere omnino:
Errator,
Errator quis senex, ne-
Que incola. acceßisset enim non
Vnquam inacceßibile nemus ad
Harum inuictarum puellarum:
Quas uertimus dicere,
Et pertransimus
Inuisibiliter,
Mute, sine sermone,
Bene ominantis os curæ
Emittentes. in præsentia uero quendam uenire
Sermo, nihil colen-
Tem: quem ego aspiciens circa omne nondum
Possum nemus
Cognoscere, ubi mihi nam habitat.
OED. *Hic ille ego. uoce enim uideo,*
Quod dicitur.
CHO. *Heu, heu*
Grauis quidem uidere, grauisq; audire.
OED. *Ne me (supplico) intueamini impium.*
CHO. *Iuppiter depulsor malorum, quisnam senex?*
OED. *Non ualde parcæ fœlix esse*
Primæ, ò huius præsides regionis.

Suspicio) consyderatio, securitas.

Externus) ex hoc loco profugus;

Quis) quidam senex est

Vertimus) veremur.

Os) vocē. i. in mēte nostra tacitè orātes, bene ominantes pterimus.
Sermo) fama est

Non valde &c.) .i. infelicißimus sum.

Manifesto autem: non enim sic alienis
Oculus serpsissem,
Et in paruis magnus uenissem.
C H O. Heu heu cæcorum oculorum, nunquid &
Fuisti natiuus: infelix,
Longeuusq; etiam, ut conijci potest?
Sed non certe in me
Appones has deprecationes.
Vadis enim, uadis.
Sed ut hoc in in=
Dicibili ne cadas saltu
Herboso: aquosus ubi
Crater mellifluorum potuum
Fluxu concurrit:
Horum hospes infelicißime bene
Seruare: resurge, abi: mul=
Ta uia superat.
Audis ò laboriosißime errator?
Rationem si quam habes
Ad meam loquelam: ab inaccesßibilibus descendens,
Vbi omnibus lex;
Loquere: ante autem detine.
OE D. Filia, quò nam curæ abis?
A N. O pater, ciuibus æqua oportet meditari
Cedentes, quæ oportet, & non audientes.
OE D. Tange nunc me.
A N. Attingo etiam.
OE D. O hospites, ne sanè lædar
Tibi credens, & resurgens.
C H O. Non, non unq̃ te ex his sedibus

Oculorum) causa .s. vel nunquid natus es cæcus

Deprecatiões) detestationes, diras, quas predixi tibi, ne locum hunc ingrederere.

Cadas) intres

Horum) ab his

Seruare) serua, caue.

Descendens) digressus

Lex) licet,

O senex inuitum quisq̃ ducet.
OE D. Adhuc certe adhuc proibo ?
C H O. Accede ultra.
OE D. Adhuc?
C H O. Adhuc puella
Vltra. tu enim audis.
A N. Sequere quidem, sequere sic obscuro
Membro pater, quà te duco. aude hos-
Pes in hospita, ò miser, quod
Et urbs nutriuit: inimicum
Odisse, & amicum colere.
OE D. Age nunc tu me filia, ubi pietates
Inscendentes, partim quidem dicamus,
Partim audiamus, & non necessitati pugnemus.
C H O. Hic, non amplius hoc æreum
Gressum extra, pedem moueas.
A N. Sic?
C H O. Satis, ut audis.
OE D. An sedeo?
C H O. Obliquus certe in summo
Lapide, breuis flectens genua.
A N. Pater meum hoc inquiete
(Hei mihi, mihi)
Gressu gressum adaptare.
Senile in manum corpus tuum
Inclinans amicam meam.
OE D. Hei mihi infelicem calamitatem.
C H O. O infelix, quando nunc cedis:
Loquitor, quis te genuit mortalium?
Quis existens laboriosus duceris? quam tui

Proibo) progredi debeo

Membro) oculis,

Hospita) terra

Nutriuit) sanxit

Pietates) vbi per religionem esse licet.

Gressum) viam, solum.

Breuis) paruper flexis genibus.

Inclinans) sedens, f

patriam audierim?

Sine urbe) sum. OED. *O hospites, sine urbe. sed ne,*

CHO. *Quid hoc abnuis senex?*

OED. *Ne ne, ne me interroges quis sum: neq; exquiras, ultra quaerens.*

CHO. *Quid hoc?*

OED. *Grauis natura.*

ANT. *Loquere.*

OED. *Filia, hei mihi quid loquar?*

CHO. *Cuius es seminis*
Hospes? loquere (à patre)

OED. *Hei mihi, ego, quid patiar filia mea?*

AN. *Dic, quandoquidem ad extrema manes.*

OED. *Sed dicam: non .n. habeo occultationem.*

CHO. *Longa tardatis: sed celerate.*

Laij) a Laio. OED. *Laij scitis aliquem oriundum?*

CHO. *O, o, heu.*

OED. *Et Labdacidarum genus?*

CHO. *O Iuppiter.*

OED. *Miserum Oedipodem?*

CHO. *Tu ne ille es?*

OED. *Timorem habete nullum, quaecunq; loquar.*

CHO. *Heu, heu, o, o, o.*

OED. *Infelix.*

CHO. *O, o.*

OED. *Filia, quidnam statim accidet?*

CHO. *Extrà, ultra ite regionem.*

OED. *Quae autem pollicitus es, quò repones?*
Nulli fatalis ultio uenit,
Eorum quae ante passus est, intendere.

Deceptio autem deceptionibus
Alijs alia comparata,
Laborem non gratiam reddit habere.
C H O. *Tu autem ex his sedibus.*
Rursus externus, rursus concitatus mea
Terra exili: ne quid ultra debitum
Meæ ciuitati adiungas.
A N. *ò hospites uerecundi, sed postq̃*
Senem patrem hunc meum
Non tolerastis, operum
Inuitorum audientes famam,
At me infelicem (supplicamus)
O hospites miseramini: quæ patre pro
Solo supplico, supplico, non cæ-
Cis intuita oculum tuum oculis,
Tanq̃ aliqua à sanguine
Vestro apparens, hunc miserum
Pudorem consequi. in uobis enim ut deo,
Iacemus miseri. sed ite, annuite
Hanc inexpectatam gratiam,
Ad te, quodcunq; tibi amicum ex te, supplico:
Vel filia, uel ratio, uel debitum, uel deus.
Non enim uideas consyderans, mortalium quinam, si
Deus ducat, ef-
Fugere posit.
C H O. *Sed scias filia Oedipi, teq; ex æquo*
Miseramur, & hunc calamitatis gratia:
Quæ autem ex dijs, trementes, non possemus utiq;
Loqui ultra hæc ad te nunc dicta.
OED. *Quæ uero opinionis, uel quæ famæ pulchra*

Vel filia) per ego te ea rogo: quæ tibi sũt carissima siue sint liberi, siue &c.

Frustra fluentis utilitas fit?
Si & Athenas dicunt religiosissimas
Esse: solas autem uexatum hospitem
Saluare posse, & solas sufficere habere?
Et mihi certe ubi hæc sunt? qui sedibus
Eleuantes) deductam, excedere iussam.
Ex his me eleuantes, deinde repellitis,
Nomen solum timentes? non enim hoc certe
Corpus, neq; opera mea: quoniam certe opera mea
Passa) passus sum ego magis, iniuriã quã affecerim.
Passa sunt magis, quã operata:
Si tibi facta matris & patris usus sit dicere,
Quorum causa pertimescis me: hoc ego recte
Atqui) atqui, quãquã
Noui: atqui quomodo ego malus natura,
Contrafeci) retaliaui.
Qui passus quidem, contrafeci? quare si sapiens
Fecissem: neq; sic natus fuissem malus.
Nunc autem nihil sciens perueni, quò perueni.
A quibus autem passus sum, scientibus perditus sum.
Pro quibus supplico per deos uos hospites,
Sicut me & resurgere fecistis; sic saluate:
Et ne deos honorantes, deinde deos
Parcis &c.) debito cultu priuetis, aut impij in deos sitis
Parcis facite nequaquã. existimate autem
Inspicere quidem ipsos ad religiosum mortalium,
Inspicere autem ad impios fugam autem huius
Nondum fuisse hominis impij mortalium:
Quibus) dijs. s.
Cum quibus tu ne abscondefelices
Operibus Athenas, impijs ministrans.
Sed quemadmodum accepisti supplicem tutum,
Libera me, & serua, neq; meum caput
Hoc mali aspectus intuens inhonores.
Venio enim purus, religiosusq; & ferens
Vtilitatem ciuibus his: quando dominus

Aduenerit quis uestrum(quicunq; est dux,)
Tunc exaudiens omnia scies:his autem
Inter hoc,nequaq̄ sis malus.
C H O.*Timere quidem ò senex enthymemata*
Multaq; necessitas à te:sermonibus enim
Non nominata sunt breuibus: & huius terræ
Reges sufficit hæc mihi perspexisse.
OE D.*Et ubi est,imperator huius regionis, hospites?*
C H O. *Paternam ciuitatē terræ habet.speculator aūt*
Qui & me huc accersiuit,abit uocaturus. (illum
OE D.*An & putatis ceci aliquam meditationem,*
Vel curam habiturum,sine laboreq; uenturum prope?
C H O.*Et ualde,quando nomen senserit tuum.*
OE D. *Quisnam est illi hoc uerbum nuntiaturus?*
C H O.*Longa uia,multaq; uiatorum uerba*
Solent errare.hos ille audiens,
Confidentia aderit.multum enim ò senex tuum
Nomen peruenit omnes:ut etiam si tardus
Dormit,audiens te huc ueniet celer.
OE D.*Sed fortunatus aduentiat,suæq; ipsius urbi,*
Mihiq;.quis enim bonus non sibi amicus?
A N.*O Iuppitter quid dicam?quò mentium eā pater?*
OE D.*Quidnam est filia Antigone?*
A N.*Mulierem uideo*
Venientem nos propius ætnæo super
Pullo equitantem:capiti autem umbratilis
Galerus,uultum Thessalus illum circundat.
Quid dicam?
Num est?an non est? an mens errat?
Et dico,& nego: & non habeo,quid dicam

Inter hoc) interea vero

Confidentia) a? confide

Aetnæo) Siculo.i. magno

Illum) illi vel illius

Misera.
Non est alia: clara certe ab oculis
Significat mihi accedens, significat autem, quòd
Solius hoc est clarum Ismenes caput
OE D. *Quomodo dixisti o filia?*
A N. *Filiam tuam, meamq; uidere*
Sororem, uoce autem statim licet discere.
I S. *O duplices patris, & sororis mihi*
Iucundißimæ allocutiones, quàm uos uix
Secundum) iterũ *Inueniens molestia secundum uix intueor.*
OE D. *O filia uenisti?*
Videre) uisu I S. *O pater infelix uidere.*
O E D. *O semen consanguineum.*
I S. *O infelicia nutrimenta.*
O E D. *Filia apparuisti?*
I S. *Non sine labore certe mihi.*
O E D. *Attingito ò filia.*
I S. *Tango duos simul.*
O E D. *An hanc, & me?*
I S. *Infelicemq; me tertiam.*
OE D. *Filia quid uenisti?*
I S. *Tua pater prouidentia.*
OE D. *Vtrum desyderijs?*
I S. *Et sermonibusq; eadem nuntians,*
Cum eo, quẽ quidem habebam seruorum fidelem solũ.
OE D. *Et consanguinei ubi a dulescentes laborare?*
I S. *Sunt, ubi quidem sunt: grauia autẽ in illis pñtia.*
E OD. *O omnia illi in Aegypto legibus*
Natura aßimilati & uitæ nutrimentis.
Illic enim certe mares per domos

Sedent, telam operantes: & mulieres
Extra uitæ nutrimenta prouident semper. Extra) foris
Vobis autem ô filiæ, quos quidem par est laborare hæc:
Per domum habitant tam uirgines:
Vos autem pro illis mea infelicis mala
Laboratis: hæc quidem, ex quo à nouo Nouo) puellari
Nutrimento desiit, & muniuit corpus:
Semper nobiscum infelix, errans,
Senem ducit, multum quidem per agrestem
Syluam ieiuna, nudisq; pedibus errans:
Multis autem hymbribus solisq; æstibus
Laborans misera, secunda existimat ea, quæ sunt
Domi uictus: si pater nutrimentum habeat.
Tu autem ô filia, ante quidem aduenisti patri
Vaticinia duces omnia, Cadmeorum furtim:
Quæ de hoc uaticinata sunt corpore. custos autem mei
Fidelis constitisti: terra quando exterminatus fui.
Nunc autem rursus, quē uenis sermonem Ismene patri
Ferens? quis excepit è domo exercitus?
Venis enim non uana certe (hoc ego manifeste
Noui) non terrorem mihi afferens aliquem.
IS. Ego quidem paßiones, quas passa sum pater,
Quærens tuam, ubi habitares, uersionem, Versionē) diuersorium
Dimittens relinquam. bis. n. non uolo
Laboransq; dolere, & dicens rursus iterum.
Quæ autem circa tuos infelices filios mala
Nunc sunt: hæc significatura ueni.
Prius quidem enim ipsis erat contentio Creontiq;
Thronos relinquere, neq; polluere urbem,
Ratione consyderātibus antiquā generis corruptionē:

Qualis occupauit tuam miseram domum.
Nunc autem ex deorum aliquo, & ex improba mente
Aduenit infelicißimis contentio mala
Imperium accipere, & potentiam tyrannicam.
Et quidem iuuenescens, & tempore minor natus,
Ante genitum Polynicem sede
Priuat, & expulit patria:
Ille autem (ut per nos est implens sermo)
Cauum Argos profectus exul, assumit.
Affinitatemq; nouem, & simul scutatos amicos,
Tanquam subito Argos, uel Cadmæorum solum
Pœna occupaturus, uel ad cœlum ascendere facturus.
Hæc non numerus sunt, ò pater, sermonum,
Sed opera grauia: tuos autem ubi dij
Labores miserabuntur, non habeo discere.
OED. Iam ne habuisti spem, tanquam mei deos
Curam aliquam habituros, ut saluent unquam?
IS. Ego certe his nunc ò pater uaticinijs.
OED. Quibusnā his? quid autē uaticinatū est filia?
IS. Te his illic quærendum hominibus olim,
Mortuum fore, uiuentemq;, beneuolētiæ gratia.
OED. Quisnam tali ab homine prospere ageret?
IS. In te illorum dicunt fieri potentias.
OED. Quando non amplius sum, tūc utiq; sum uir?
IS. Nunc.n. dei te erigunt, ante autem perdidere.
OED. Senē aūt erigere difficile, q iuuenis ceciderit.
IS. Atqui Creontem certe scias huius gratia
Venturum breui, & non longo tempore.
OED. Vt quid faciat, filia? declara mihi.
IS. Vt te prope terram statuant Cadmæam; ut
Teneant

Implens) plurimū vulgatus

Ad cœlū) ad Argos referes

His ille). i. Cadmæis.

Teneāt quidē te: terræ autē ne trāsgrediaris terminos.
OED. *Vtilitas autem quæ, ad fores iacentis?*
IS. *Illis tumulus infelix tuus grauis.*
OED. *Et sine deo, quis hoc certe mente discat?*
IS. *Huius gratia itaq; te apponere prope*
Regionem uolunt, neq; ut tuiipsius potiaris.
OED. *An & adumbrent Thebano puluere?*
IS. *Sed non sinet consanguineus sanguis te ò pater.*
OED. *Non utiq; me non potientur unquam.*
IS. *Erit aliquando sanè hoc, Cadmeis pondus.*
OED. *Cuius apparentis ò filia commutationis?*
IS. *Tua ab ira, tuis quando statuent tumulis.*
OED. *Quæ autem dicis, audiens quem dicis filia?* Quem) a q̄r, a quo
IS. *Homines spectatores Delphico à lare.*
OED. *Et hæc propter nos Phœbus dicens existit?*
IS. *Vt dicunt profecti ad Thebes solum.*
OED. *Ex filijs quis igitur audiuit meis hæc?*
IS. *Amboq; simul, & scierunt pulchre.*
OED. *Deinde pessimi hos audientes, ante* Audientes) his auditis.
Mei desyderium proposuere tyrannidem?
IS. *Doleo audiens hæc ego: fero autem tamen.*
OED. *Sed dij illis, neque fatalem*
Contentionem extinguant: in autem me finis
Ipsorum fiat hac pugna de:
Quam nunc habent, & eleuant hastam:
Quia neq;, qui nunc sceptra & thronos habet,
Maneret; neq; egressus urbem
Veniret unquam rursus: qui quidem gignentem me Gignentem) consi genitorem
Sic ignominiose patria eiectum
Non tenuere, neq; defendére; sed subuersus

Ipsis emissus fui, & declaratus fui exul.
Dixeris quòd uolenti hoc mihi tunc,
Ciuitas donum merito perfecit.
Non sane; quoniam illam quidem statim diem,
Quando bulliebat animus, iucundissimum autē mihi
Mori erat, & lapidari saxis:
Nullus amorem hunc apparuit adiuuans.
Tempore autē quando iam omnis labor erat maturus,
Excurrentem) de ferbuisse iram *Et didicere animum excurrentem mihi,*
Maiorem punitorem priorum peccatorum:
Hoc) partim *Tunc iam, hoc quidem ciuitas ui*
Expulit me ex terra diuturnum: hi autem prodesse
Filij patris patri ualentes, hoc facere.
Non uoluere: sed parui causa
Exul illis extra, mendicus expulsus fui ego.
Ex his autem existentibus uirginibus, quantum natura
Dat ipsis & nutrimenta habeo uitæ,
Et terræ securitatem, & generis sufficientiam.
Hi autem pro parente, elegere thronos,
Et sceptra regere, & imperare terræ:
Sed non consequantur hunc socium,
Neq; illis imperij huius Cadmei unquam
Vtilitas ueniet. hoc ego noui huius certe
Vaticinia audiens, cogitans hæc ex me
Diu prædicta, quæ mihi Phœbus perfecit olim.
Ad hæc, & Creonta mittant, mei
Inquisitorem, & si quis alius in urbe potest.
Si enim uos ô hospites, uultis mei
Cum his uenerandis popularibus deabus
Auxilium facere: huic urbi magnum

Saluatorem accipietis, & meis inimicis labores.

C H O. *Dignus quidē Oedipus misericordiā cōsequi*
Ipseq; filiæq; hæ. quoniam autem huius terræ
Saluatorem te ipsum hoc inijcis sermone,
Præcipere tibi uolo utilia.

O E D. *O charißime, ut nunc omne acturo impera.*

C H O. *Pone nunc purgationē harum dearū, ad quas*
Primum uenisti, & conculcasti solum.

O E D. *Moribus quibusnam? ò hospites, edocete.*

C H O. *Primū quidē sacra ex semper fluēte sacrificia*
Fonte fer per sacras manus attingens.

O E D. *Quādo autē huc fluxū incorruptū accepero?* — Quando) quid tū faciendum est?

C H O. *Crateres sunt hominis ingeniosi artes.*
Quorū capita tegito, & ansas utrinq; solidatas.

O E D. *Floribus, an subtegminibus, an quo modo?*

C H O. *Ouis iuuenis nuper nata lana cooperiens.*

O E D. *Esto, quod aūt intus, ubi pficere me oportet?*

C H O. *Libamina fundere stantem ad primā aurorā.*

O E D. *An his hydrijs, quas dicis, fundo hæc?*

C H O. *Triplicesq; fontes, ultimum autem totum.*

O E D. *Cuius hunc implens ponam? doce & hoc.*

C H O. *Aquæ mellitæ, neq; affer ebrietatē. (ta fuerit* — Aquę &c.) aquæ & mellis.

O E D. *Quū aūt hæc terra nigra folia pducēs affecu=*

C H O. *Ter nouem ipsi ramos ex utrisq; manibus*
Ponens oliuæ, has deprecare precationes.

O E D. *Has audire uolo. maxima enim.* — Has) aūt hæc.

C H O. *Vt ipsas uocamus Eumenidas, ex beneuolis*
Pectoribus suscipere supplicem salutarem,
Pete tu certe ipse, & si quis alius pro te
Inaudita loquens, neque dilatans uocem.

Deinde recede conuersus. & hæc tibi

Facienti) postquã egeris. Facienti, confidens astiterim ego:

Aliter autem, timuerim ò hospes de te.

OED. O filiæ, auditis hos incolas hospites?

IS. Audiuimus, et quodcunq; oportet, impera facere.

OED. Mihi quidem non accessibilia. deficimus.n.in

Hoc, non posse, neq; uidere duo mala:

Ex uobis autem altera uadens faciat hæc.

Sufficere.n.puto & pro infinitis unam

Animam hæc extendentem, si beneuola aderit.

Sed in celeritate perficite. solum autem me

Ne linquite. non.n.posset hoc meum corpus

Desertum ire, neq; duce sine.

Perficiẽs) factura, IS. Sed abeo ego perficiens. locum autem, ubi

Opus fuerit me adinuenire, hoc uolo discere.

CHO. Illinc nemoris ò hospita huius: si uero alicuius

Indigentiam aliquã habes: est incola, qui dicet. (rei

IS. Abibo ad hoc Antigone. tu autem hic

Serua patrem hunc. parentibus enim

Neq; si laborat quis, oportet laboris memoriã habere.

CHO. Graue quidem iampridem positũ iam malum

O hospes excitare:

Veruntamen cupio audire.

OED. Quid hoc?

CHO. De infelici dubia apparente

Tristitia, qua constitutus es.

OED. Ne per hospitalitatem aperias

Tuam. passus sum opera impudentia.

CHO. Hoc multum, & nequaquam cessans

Volo ò hospes recta auditione audire.

OED. *Hei mihi.*
CHO. *Contentus esto, supplico.*
OED. *Heu, heu.*
CHO. *Pare, & ego enim quantum tu uis.* Et ego &c.) parebo.f.
OED. *Tuli pessima ò hospites, tu=*
Li: inuitus quidem (Deus sciat)
Horum autem uoluntarium nullum.
CHO. *Sed ad quid?*
OED. *Malo quidem lecto ciuitas nihil sciens* Malo &c.) illegitimo matrimonio.
Nuptiarum colligauit damno.
CHO. *An à matre (ut audio)*
Ignominiosos lectos impleuisti?
OED. *Hei mihi. mors quidem hæc audire*
O hospes: hæ autem duæ ex me,
CHO. *Quomodo dicis?*
OED. *Puellæ, duæ autem calamitates,*
CHO. *O Iuppiter.*
OED. *Matris communis*
Enatæ sunt partu.
CHO. *Tuæ ne sunt filiæq́;, &*
Communes sanè patris sorores?
OED. *Heu.*
CHO. *Heu uero.*
OED. *Infinitorum congregationes malorum.*
CHO. *Passus es?*
OED. *Passus sum intolerabilia habere.*
CHO. *Fecisti?*
OED. *Non feci.*
CHO. *Quidnam?*
OED. *Suscepi donum,*

Quod nunquam ego miser
Debui ciuitatis eligere.
CHO. *Infelix. quidnam fecisti cædem?*
OED. *Quid hoc? quid autem uis discere?*
CHO. *Patris.*
OED. *Papæ. secundum percussisti in morbo morbũ.*
CHO. *Occidisti?*
OED. *Occidi. habet autem mihi,*
CHO. *Quid hoc?*
OED. *Ad iura quidpiam.*
CHO. *Quidnam?*
OED. *Ego dicam.*
Etenim alios occidi, & perdidi.
Lege autem purus insciens ad hoc ueni.
CHO. *Atqui rex hic nobis Aegei filius*
Theseus, secundum famam tuam aduenit: adest.
THE. *A multis audiens inq; præterito tempore*
Cruentas oculorum corruptiones,
Cognoui te ô fili Laij, in præsentiq; uijs
In his audiens magis scio:
Vasa) oculorum. s. *Vasaq; enim te, & infelix caput*
Declarant nobis existentem, qui es: & te cõmiseratus
Volo quid dicere infelix Oedipe. quam
Ciuitatis aduenisti utilitatem, meiq; habens,
Ipseq;, & tua infelix aßistrix?
Doce. grauem.n. aliquam actionem consequaris
Locutus, quali recederem ego.
Sic noui certe ipse, quia instructus fui hospes,
Hospita) terra, regione. s. *Quemadmodũ tu, & quicunq; plurima uir, in hospita*
Certaui pericula in meo capite.

Quare hospitem certe nullum existentē, queādmodū tu
Auersarer non simul saluare : quoniam (nunc, Non simul &c.) quin seruarem, seruem
Noui uir existens, & quòd huius ad cras
Nihilo plus mihi te pars est diei.
O E D. *Theseu, tuum generosum in paruo sermone* Generosum) generositas.
Dimisit: ut breuia mihi opus sit dicere.
Tu enim me, qui sum & à quo patre genitus,
Et terra à qua ueni, effatus existis.
Quare est mihi reliquum nibil aliud, præterquam
Dicere quæ uolo, & sermo pertransit.
T H E. *Hoc ipsum nunc doce, ut ediscam.*
O E D. *Daturus uenio meum miserum corpus*
Tibi donum, non studiosum ad conspectum, sed Studiosum) iucundum, pulchrum.
Lucra ab ipso meliora, quàm forma pulchra.
T H E. *Quod autem lucrum uis uenire ferens?*
O E D. *Tempore didiceris, non præsente.*
T H E. *Quonam tua additio declarabitur?*
O E D. *Quando moriar ego, & tu mei sepelitor fias.*
T H E. *Vltima petis uitæ. quæ autem in medio,*
Vel obliuionem tenes, uel nullius facis.
O E D. *Huc enim mihi illa comportantur.*
T H E. *Sed in breui hanc à me petis gratiam.*
O E D. *Vide sanè. non paruum non certamen hoc.*
T H E. *Vtrum tuorum filiorum, an mei dicis?*
O E D. *Illi ferre illuc cogent me.*
T H E. *Sed si uolunt, neq; tibi exulare pulchrum.*
O E D. *Sed neq;, quando ipse uolebam, dimisere.*
T H E. *O fatue. aīus autē in malis nō utile. (linque* Animus) ira
OE D. *Q ñ didiceris ex me, reprehēde: in pñti aūt re-*
T H E. *Doce. sine uolūtate. n. nō me oportet dicere.*

OED. Passus sum ô Theseu grauia ad mala mala.
THE. An antiquam calamitatem generis dices?
OED. Nō sane: quoniā quilibet hoc Græcorū dicit.
THE. Quidnā maius, quā secundū hominē ægrotas?
OED. Sic habet mihi. terra mea ablegatus sum
Seminibus) filijs A meis ipsius seminibus. est autem mihi
Rursus redire nunquam, ut parricidæ.
THE. Quō sane te accersent, ut habites seorsum?
Os) oraculum OED. Diuinum ipsos cogit os.
THE. Quam passionem ueritos ex uaticinijs?
OED. Quia illos necesse hac percuti terra.
THE. Et quomodo fient mea & illorum amara?
OED. O charissime Aegei fili, solis non uenit
Dijs senectus, neq; mori unquam:
Sed alia confundit omnia omnia superans tempus.
Perit quidem fortitudo terræ, peritq; corporis.
Moritur autem fides, nascitur uero infidelitas:
Et spiritus idem nunquam neq; in hominibus
Amicis uenit, neq; erga urbem, urbi.
Alijs quidem .n. iam, alijs uero in posteriori tempore
Delectabilia amara fiunt, & rursus grata.
Et Thebis, si in præsenti feliciter agunt,
Recteq; erga te, infinitas infinitum
Tempus parit noctes diesq; iens:
In quibus præsentes concordantes res dextras
Hasta dissipabunt ex tenui ratione:
Vbi meum dormiens, & occultatum cadauer
Frigidum tandem ipsorum calidum sanguinem bibet:
Si Iuppiter adhuc Iuppiter, & Iouis Phœbus uerus.
Sed (non enim loqui iucundum immobilia uerba)

Sine me, in his, quæ cæperam, tuum solum
Fidele seruans: & nunq̄ Oedipum dices — Fidele) fidem.
Inutilem habitatorem locorum
Horum hic, siquidem non dij mentientur mihi.
CHO. *Rex pridem & hæc & talia carmina* — Carmina) uerba
Terra huic hic uir, ut facturus apparuit.
THE. *Quis uero hominis beneuolentiam abijciat*
Huius, cuius primum quidem hospitalis
Communis apud nos semper est domus:
Deinde autem supplex deorum aduentens
Terræ huic, & mihi tributum non paruum soluit?
Quæ ego colens nunq̄ eijciam gratiam
Hanc huius: regione autem è contra habitare faciam.
Si uero hic iucundum hospiti manere, te illum — Te) o chore.
Iubebo custodire; si autem me abire cum
Hoc iucundum: horum Oedipe concedo tibi
Eligenti uti: sic enim simul faciam.
OED. *O Iuppiter des his talibus bene.*
THE. *Quid uero uis? an domos uenire meas?*
OED. *Si mihi fas esset. sed locus est hic,*
THE. *In quo quid ages? non enim resistam.*
OED. *In quo superabo illos me eijcientes.* — Eijcientes) qui me expulerunt
THE. *Magnum dices donum conuersationis.*
OED. *Si tibi, quæ quidē dicis, immanebunt pfecturo*
THE. *Confide huius hominis, non te nō pdā.* (*mihi* — Huius) aliter, huic vel, quod ad me attinet.
OED. *Non te sub iuramento, ut malū, fidē adhibere*
THE. *Nō ultra qcquā, quā sermone, ferres.* (*iubebo*
OED. *Quomodo igitur facies?*
THE. *Cuius maxime timor te habet?*
OED. *Venient homines.*

THE. Sed his erit curæ.
OED. Vide me linquens.
THE. Ne doce, quæ oportet me facere.
OED. Timentem neceßitas.
THE. Meum non timet cor.
OED. Non noſti minas.
THE. Noui ego te, non aliquem
Hinc abducturum hominem contra uim mei:
Multæ autem minæ, multa fruſtra uerba
Animo minati ſunt: ſed mens quando
Ibi ſit, uanæ minationes.
Illis autem forte & ſi grauia confirmatum eſt dicere:
Tuæ ductionis (noui ego) apparebit
Longum huc pelagus, neq; nauigabile.
Confidere quidem igitur ego & ſine mea
Mente laudo, Phœbus ſi præmiſit te.
Veruntamen & me non præſente, noui quòd
Meum ſeruabit te nomen, non pati male.
CHO. Bonos equos producẽtis hoſpes huius regionis
Veniſti pulcherrima terræ ſtabula,
Album colorum:
Vbi ſtridula luget
Frequentans maxime luſcinia
Viridibus ſub concauitatibus
Nigram ſupra habens hæderam,
Et inaceßibilem dei
Ramum infinitorum fructuum ſine ſole,
Sine uentoq; omnium
Procellarum: ubi Bacchiotes ſemper
Bacchus inſcendit

Neceſſitas) eſt me timente te ſæpius admonere.

Vanę) ſunt. ſ.

Illis) Thebanis

Nõ pati) ut ne patiare.

Atticę terrę encomium

Diuinis famularum nutricibus.
Floret autem cælesti à spuma
Pulchros habens racemos per diem semper
Narcissus, magnarum Dearum — Dearum) Cereris, & Proserpinæ.
Antiqua coronatio, &
Aurisplendens crocus: neq; insomnes — Crocus) floret. f.
Fontes minuunt, — Minuunt) desinũt fluere.
Cephisi pastores fluentorum: — Pastores) irrigui
Sed semper in die
Celeriparus terras abluit
Immortali cum imbre
Pectoritæ terræ. neq; musarum chori — Pectoritæ) solidæ, planæ, latæ.
Illam oderunt, neq; — Illã) Atticã terrã
Aurea Venus.
Est autem, qualem ego
Terræ Asiæ non exaudio,
Neq; in magna Dorica insula
Pelopis unq̃ natam:
Planta indomita; per se faciens,
Effundens terrorem hostium,
Quæ huic floret maximæ regioni,
Glaucæ pueros nutrientis folium oliuæ.
Hoc quidem quisq̃ neq; iuuenis, neq; senectæ — Hoc) aut foliũ, aut hanc, plantam. f.
Imperans capiet manu depopulatus.
Nam intuens circulus
Videt illum morij Iouis,
Et Glaucopis Minerua.
Aliam autem laudem habeo,
Metropoli huic optimum
Donum magni dei dicere:

Gloriam maximam,
Bonos equos, bonos pullos, bonum mare habentem.
O fili Saturni (tu enim illam ad
Hanc uenire fecisti iactationem rex Neptune)
Equis pungens medicum frenum
Primis his exoluisti uijs.
Bene autem remigans ualde marina manibus
Attingens remus
Verberat, centipedes
Nereidas consequens.

Exoluisti) aliter, equos frenasti. Marina) aliter, marinus.

A N T. O plurimum laudibus benedictum solum,
Nunc tibi splendida hæc oportet demonstrare uerba.
OE D. Quidnam est ò filia, nouum?
A N T. Propius uenit
Creon hic nobis non sine sectatoribus, pater.
OE D. O charissimi senes, ex uobis mihi
Demonstraretur iam terminus salutis?
C H O. Confide, aderit. etenim si senex existo:
Huius terræ non consenuit potentia.
C R E. Viri terræ huius generosi habitatores,
Video quendam uos oculorum capientes
Timorem nouum mei ingressus:
Quem neq; timete, neq; dimittite uerbum malum.
Veni enim non ut facere quid uolens: quando
Senex quidem sum: ad urbem autem scio
Potentem ueniens, si quam græciæ, ualde.
Sed hominem hunc talem missus sum
Persuasurus sequi ad Cadmeorum solum:
Non ex uno mittente, sed hominibus ab
Omnibus iussus: quoniam uenit mihi genere

Capientes) cæpisse

Huius lugere damna, uel plurimum urbis.
Sed ò miser Oedipe audiens me
Veni ad domos. omnis te Cadmeorum populus
Vocat iuste, exq; his maxime ego.
Quanto quidem, si non plurimum hominũ natus sum
Peßimus: doleo tuis malis senex,
Videns te infelicem existentem quidem hospitem,
Semper autem errantem, & in ministra una
Vitæ indigentias capientem: quam ego infelix
Non unq̃ in tantum ærumnæ lapsuram
Putaui, quantum cecidit hæc infelix,
Semper te curans, & tuum caput,
Mendico uictu talis: non nuptiarum
Perita: sed inuadentis rapere.
Sanè infelix opprobrium (ò miser ego)
Opprobrium ieci in te, & me, & omne genus.
Sed (non enim est manifesta occultare) tu nunc
Per deos patrios Oedipe parens mihi,
Occultato, uolens urbem, & domos uenire
Tuas patrias: hanc urbem amice
Dicens. digna enim. at domus, plus.
Iustitia coleretur existens tua antiqua nutrix.
OED. O omnia audens, & ab omni ferens
Sermone iusto machinamentum uarium,
Quid hæc tentas? & me secundum uis
Capere, in quibus maxime dolerem captus.
Priusq; enim me his domesticis malis
Aegrotantem, quando erat mihi delectatio elabi terra,
Non uoluisti uolenti apponere gratiam:
Sed quando iam plenus eram iratus,

Vel plurimũ &c) ego omniũ maximè eius vicẽ dolere debeo.

Talis) tanta natu: iam matura viro.

Dicẽs) affatus, salute dicta.
At domus) aliter, at domi magis iustitia &c.

Secundum) iterũ.

Et in domibus erat degere dulce,
Animum &c.)bilem deferbuisse — Et didici animum excurrentem mihi,
Tunc expulisti, & eiecisti: neq; tibi
Congenitum hoc nequaq̃ tunc erat amicum.
Nuncq; rursus, quando intueris urbemq; mihi
Genus) Atticũ.s. — Versantem beneuolam hanc, & genus omne:
Tentas abstrahere, dura molliter dicens.
Atq;) aliter, & tibi — Atqui tanta delectatio inuitos amare.
„ Quemadmodũ quis si tibi supplicanti quidẽ consequi
Sufficere) sumministrare. — Nihil daret, neq; sufficere uellet:
„ Plenum autem habenti animum eorumquæ uis, tunc
„ Donaret. quando nihil gratia gratiam fert.
„ Profecto uanam hanc uoluptatem consequereris:
„ Talia quidem & tu affers mihi,
„ Sermone quidem bona, sed operibus mala.
„ Dicam autem & his, ut te declarem malum.
Venisti me ducturus, non ut ad domos ducas:
Præter stabulũ).i. in agris — Sed ut præter stabulũ habitare facias: ciuitas autẽ tibi
Malis immunis his liberetur terræ.
Non sunt tibi hæc: sed tibi hæc sunt illic,
Regionis dæmon meus inhabitans semper.
Est autem filijs meis meam
Terram consequi tantum, immori solum.
An non melius, q̃ tu, quæ in Thebis, sapio?
Multo certe, quanto quidem & ueriores audio
Phœbumq;, & ipsum Iouem, qui illius pater.
Tuum autem aduenit huc suppositititium os,
Multam habens astutiam: in autem dicere,
Mala acciperes plura, q̃ salutaria.
Sed (noui enim te) hæc non persuadens, abi:

Nosq; sine uiuere hic. non enim male
Neq; sic habentes, uiuamus, si delectemur.
C R E. *Vtrum putas infelicem esse me in tua,*
An te in tua ipsius magis, in præsenti sermone?
OE D. *Mihi quidem iucundißimum, si tu neq; mihi*
Persuadere potis es, neq; hos prope.
C R E. *O infelix neq; tempore gignens appares*
Mentes unq̃, sed sordes senectæ nutris.
OE D. *Lingua tu grauis. hominẽ autẽ nullũ noui ego*
Iustum, qui ex omni bene dicat.
C R E. *Seorsum, & dicere multa, & opportuna.*
OE D. *Vt tu breuia, hæc autem in tempore dicis.*
C R E. *Non sane, cui mens æqua, & tibi adest.*
OE D. *Abi, dicam enim & ante hos. neq; me*
Serua, concitans, ubi oportet habitare me.
C R E. *Testes uoco hos, non te; ad autem amicos,*
Qualia respondes uerba, si te capiam tandem.
OE D. *Quisnam me horum sociorum ceperit ui.*
C R E. *Profecto, tu & sine his dolens fueris.*
OE D. *Quali cum opere hoc minatus habes?*
C R E. *Puellarum duarum tibi alterã quidẽ nup ego*
Corripiens misi, alteram uero ducam cito.
OE D. *Hei mihi.*
C R E. *Cito habebis magis lugere hæc.*
OE D. *Puellam habes mei?*
C R E. *Hanc quidem non longo tempore.*
OE D. *Heu hospites quid facietis? an prodetis?*
Et non expelletis hunc impium hac terra?
C H O. *Vade hospes extra cito, neq; .n. præsentia*
Iusta facis, neq; quæ prius fecisti.

Habentes) cæci, exules, mẽdici, &c.

Gignens) genuisse .i. resipuisse.

Seorsum) aliud est

Non sane &c.) q tui similes sunt, his non uideor oppor tuna dicere.

Corripiens) correptam

Vobis)o comites vel satellites mei;

C R E. *Vobis fuerit hanc tempus abducere*
Inuitam, si uolens non ueniet.
A N T. *Hei mihi, misera, quo fugiam? quod accipiam*
Deorum auxilium, uel mortalium?
C H O. *Quid agis hospes?*
C R E. *Non tangam hunc uirum, sed meam.*
O E D. *O terræ reges.*
C H O. *O hospes non iusta facis.*
C R E. *Iusta.*
C H O. *Quomodo iusta?*
C R E. *Meos duco.*
A N T. *Heu ciuitas.*
C H O. *Quid agis ò hospes? non dimittes? cito ad*
Experientiam uenies manuum.
C R E. *Detine.*
C H O. *Te quidem non, hæc sanè uituperante.*
OE D. *Vrbi pugnas enim, si quid lædis me.*
C H O. *Non dixi hæc ego?*
C R E. *Dimitte manibus*
Filiam cito.
C H O. *Ne impera, quæ non potes.*
C R E. *Remittere dico tibi.*
C H O. *Tibi autem ego abire.*
Prodite huc, accedite, uenite incolæ.
Vrbs uastatur, urbs mea ui.
Accedite huc mihi.
A N. *Trahor. ò infelix. ò hospites, hospites.*
OE D. *Vbi filia es mihi?*
A N T. *Per uim uado.*
OE D. *Præbe ò filia manus.*

AN. *Sed nihil possum.*
CRE. *Non ducetis uos?*
OED. *O miser, ego miser.*
CRE. *Non unquam ex his non sceptris amplius*
Proficisceris. sed quoniam uincere uis
Patriam tuam, & amicos à quibus ego
Iussus hæc facio, & dominus existens tamen,
Vince. tempore.n. (noui ego) nosces hæc.
Propterea quod ipse tibi ipsi neque nunc bona
Facis, neq; ante fecisti ui amicorum,
Iræ gratiam dans, quæ te semper offendit.
CHO. *Detine ibi hospes.*
CRE. *Non tangere dico.*
CHO. *Non te dimittam his certe priuatus.*
CRE. *Et maius sanè pignus urbi cito*
Pones. tangam enim non has solas.
CHO. *Sed ad quid uerteris?*
CRE. *Hunc abducam accipiens.*
CHO. *Graue dicis.*
CRE. *Hoc nunc agetur:*
Si non me imperans huius terræ detinuerit.
OED. *O locutio impudens. an tu nam tanges me?*
CRE. *Loquor silere.*
OED. *Non enim hæ deæ*
Ponant me mutum terræ huius, imprecationis adhuc.
Qui à me ò pessime nudum oculum auellens
Ad oculos priores abis ui.
Itaq; teq; ipsum, & genus tuum, deorum
Omnia uidens sol, det uitam
Talem, qualem & me senescere tandem.

Sceptris) scipionibus orbitatus tuæ, puellis. f.

Detine) mane, sta.

Imperans) rex

Nudum) vnicum .i. Antigone rapta

Qualem) dedit. f.

C R E. *Videtis hæc huius terræ incolæ?*
O E D. *Vident & me, & te: & intelligunt, quòd*
Operibus passus uerbis te ulciscor.
C R E. *Non detinebo animum, sed ducam ui*

Tardus) aľr, grauis

Et si solus sum, hunc, & tempore tardus.
O E D. *Heu miser.*

Lucrum) aľr, audaciam

C H O. *Quantum lucrum habens peruenisti hospes, si*
Hæc putas perficere.

Puto &c.) hunc si tu vi abduxeris

C R E. *Puto.*
C H O. *Hanc certe non amplius puto urbem.*
C R E. *Certe iustis, & breuis uincit magnum.*
O E D. *Audite, quæ loquitur.*
C H O. *Hæc non perficiet.*
C R E. *Iuppiter hæc sciat, tu autem non.*
C H O. *An non contumelia hæc?*
C R E. *Contumelia, sed sustinenda.*
C H O. *Iò, omnis populus, iò terræ primi*
Venite cum celeritate; accedite: quoniam ultra
Transeunt iam.
T H E. *Quænam uox? quod opus? ex quo timore nã*
Boues sacrificantem circa aram tenuit marino deo
Huius præfectv coloni? dicite, ut uideam omne,
Cuius gratia huc ꝓperaui celerius, q̃ secũdũ uoluptatẽ
OED. *O charißime (agnoui .n. allocutionẽ tui) (pedis.*
Passus sum grauia hoc ab homine nuper.
T H E. *Quænam hæc? quis lædens? dic.*
O E D. *Creon hic, quem uidisti: abit filiarum*

Auellẽs) vi rapto vnico meo vehiculo .i. Antigone, quæ me ducebat.

Auellens à me solum currum.
T H E. *Quomodo dixisti?*
O E D. *Qualia quidem passus sum audiuisti.*

THE. Nõ igitur quiſpiã q̃celerrime miniſtrorũ pſe-
Ad has aras, omnem coget populum (ctus
Non equeſtrem, equeſtremq́; ſacrificijs ab,
Feſtinare loro: ubi duplices — Loro) a l'r calceis .i. vt vt ſe habent.
Maxime comparantur uiatorum uiæ:
Vt non prætereant puellæ? riſus autem meo
Hoſpiti fiam huic ſubiugatus ui?
Abite, ut iuſsi, cum celeritate. hunc autem ego,
Si quidem per iram ueniſſem, qua ille dignus,
Inuulneratum non dimiſiſſem ex mea manu.
Nunc autẽ, quẽadmodũ ipſe leges ingreſſus eſt habens,
His, non alijs adaptabitur.
Non enim unquam exibis hac regione priuſquam
Illas manifeſtas huc mihi ſtatuas ducens:
Quoniam feciſti neq; mei pro dignitate,
Neq; eorum quibus natus es ipſe, neq; tuæ terræ:
Qui iuſta exercentem ingreſſus urbem,
Et ſine lege perficientem nihil: deinde dimittens, — Dimittens) neglecto & contempto iure
Huius terræ rata, ſic illapſus
Duciſq́;, quæ uis, & aſsiſtis ui:
Et mihi urbem uacuam uiris, uel ſeruam aliquam
Putaſti eſſe, & me æqualem nulli.
Atqui te Thebæ non erudierunt malum.
Non enim amant homines iniuſtos alere,
Neq; te laudarent, ſi audirent,
Prædantem mea, & res deorum, ui:
Ducentem uirorum miſerorum ſupplicationes.
Non ego certe tuam inſcendens terram,
Neq; ſi omnium habuiſſem iuſtiſsima:
Sine certe imperante, quicunq; eſſet terræ:

Neque traxissem, neq; duxissem: sed sciuissem,
Vt) ař, quod — Hospitem apud ciues ut degere debitum.
Tu autem dignam non existentem dedecore afficis urbē
Tuam ipse ipsius: & te implens tempus
Senem simul ponit, & mente uacuum.
Dixi quidem igitur, & ante: dico autem nunc,
Puellas, quàm celerrime huc agere aliquem:
Si non incola huius regionis uis
Esse uiq;, & non uoluntarius. & hæc tibi
Menteq; similiter, & à lingua dico.
CHO. Vides quò uenisti ò hospes?q;, à qbus qdē es,
Appares iustus: faciens autem inueniris mala?
CRE. Ego neq; sine uiris hanc urbem dicens
O fili Aegei, neq; inconsultam, ut tu dicis:
Opus hoc feci: cognoscens autem, quòd
Ipsos) Athenienses.C — Nullus unquàm ipsos meorum inuaderet
Zelus consanguineorum, ut mei alerent ui.
Iam) norā, potius. — Iam autem, quoniam hominem & parricidam,
Et impurum, non acciperent: neq; cui nuptiæ
Conuersantes inuentæ sunt illegitimæ filiorum.
Talem ipsis Martis bene consulentem pagum
Terrestrem) indigenam, autochthona. — Ego conscius eram terrestrem existentem: qui nō sinit
Tales erratores hac simul habitare urbe.
Cui fidem habens, hanc subiugaueram predam:
Et hæc non fecissem, si non mihi amaras
Ipsiq; imprecationes imprecatus esset, & meo generi.
Pro quibus passus uolui hæc contrafacere.
Iræ enim nulla senectus est alia, præter
Mori: mortuos autem nullus dolor tangit.
Ad hæc facies, quomodo uelis: quoniam

Solitudo me, & si iusta tamen dico:
Paruum ponit: ad autem actiones tamen,
Et talis existens contrafacere tentabo.
OED. *O superbia impudens, quē cōtumelia afficere*
Vtrum me senem, an te ipsum hoc? (putas?
Qui cædes mihi, & nuptias & calamitates
Tuo percurristi ore: quas ego miser
Tuli inuitus: dijs enim fuit sic amicum,
Forsitan quid irascentibus in genus antiquum.
Quoniam per teipsum non inuenires mihi
Peccati opprobrium ullum: pro quo
Hæc in meipsum, meosq; peccaui.
Deinde doceto: si uaticinium patri
Oraculis peruenit, ut à filijs periret:
Quomodo iuste hoc exprobrares mihi?
Qui neq; natus aliquo modo natalitia patris,
Non matris habui: sed ingenitus tunc fui.
Si autem rursus apparens infelix, ut ego apparui:
Ad manus ueni patri, & interfeci:
Nihil intelligens eorũ, quæ faciebã, in quosq; faciebã:
Quomodo hanc non uolũtariã rẽ merito uituperares?
Matris autem infelix non uerecundaris nuptias
Existentis sororis tuæ, me cogens dicere:
Quales dicam cito. non.n.certe tacebo,
Te ad hoc egresso impium os.
Peperit.n.me peperit (hei mihi malorum)
Non scientem, non sciens: & enixa me
Ipsius opprobrium, filios genuit mihi.
Sed, unum enim certe noui: te quidem libentem, me
Illamq; his conuitiari: ego autem illam

Inuitus uxorem duxi, loquorq; inuitus hæc.
Sed non enim neq; in his audiar malus
Nuptijs, neq; quas semper infers tu mihi
Cædes paternas uituperans amare.
Vnum.n.mihi responde solum eorũ, quæ te interrogo.
Si quis te iustum statim hic
Interficeret aßistens: utrum interrogares, an
Pater) effect.f. *Pater te interficiens: an punires confestim?*
Puto quidem, siquidem uiuere amas, nocentem
Punires, neq; iustum circunspiceres.
Talia quidem & ipse incidi mala
Dijs ducentibus: quibus ego neq; patris
Animam puto uiuentem contradicere mihi.
Tu autem (es enim non iustus, sed omne pulchrum
Dicere existimans, dicibile, arcanumq; uerbum)
Talibus uituperas me his coram,
Et tibi Thesei nomini adulari pulchrum,
Et Athenis, quòd habitatæ sunt pulchre.
Deinde sic laudans, multa huius obliuisceris
Propterea quòd si qua terra deos scit
Honoribus colere: hæc hoc excellit:
A qua tu furatus supplicem senem me,
Accipiẽs) captis *Ipsumq; captiuum ducis, puellasq; abis accipiens.*
Pro quibus ego nunc has deas mihi
Vocans supplico, & deprecor precibus,
Venire auxiliatrices socias: ut ediscas,
Quibus ab hominibus hæc seruatur ciuitas.
C H O. *Hospes, ò rex, bonus. calamitates uero*
Ipsius pernitiosæ: dignæ autem defendi.
T H E. *Satis uerborum: quia quidem raptores*

Festinant: nos autem paßi, stamus.
C R E. *Quidnam obscuro homini imperas facere?*
T H E. *Viam initiare illic, exploratorem autem me*
Proficisci: ut si quidem in locis his habes
Puellas nostri, ipse ostendas mihi:
Si autem potentes fugiunt, nihil oportet laborare.
Alij enim festinantes: quos non unquam
Regionis exules huius deuouent dijs.
Sed præ i.cognosce autem, ut habens habes,
Et te cæpit uenantem fortuna: nam dolo
Non iusto poßeßiones non saluantur.
Et non alium habebis ad hoc: ut noui te,
Non nudum, neq; imparatum ad tantam contumeliã
Venientem audaciæ aßistentis in præsenti:
Sed est, cui tu fidelis existens fecisti hoc.
Quæ oportet me congregare, neq; hanc urbem
Vno facere homine imbecilliorem.
Cogitas quid horum, an frustra præsentiaq; tibi
Videntur dicta esse, & quando hæc machinatus fuisti?
C R E. *Nihil tu reprehensibile hic existẽs dices mihi:*
Domi autem & nos sciemus, quæ oportet facere.
T H E. *Abiens minare nunc. tu autem nobis* Oedipe,
Quietus hic mane. credens quòd,
Si non moriar ego ante, non cessabo
Priusquam te tuarum dominum statuam filiarum.
O E D. *Adiuueris Theseu, & generosi gratia*
Et erga nos iustæ prouidentiæ.
C H O. *Essem, ubi hostium*
Virorum ciro conuersiones
Aereasonantem Martem

Obscuro) seni cæpulari.

Alij) Atheniensium persequũtur ipsos raptores q̃ quidẽ præcantur deos, ne se unquã assequantur.

vt) a. r, quoniam

Fidelis) fretus

Generosi) generositatis

Essem) vtinã essẽ speculator. Conuersiones) pugnæ.

Miſcebunt uel apud Pythia,

Splendentia) propter lampades in Eleuſinijs ſacris accenſas

Vel ſplendentia littora:

Vbi uenerandæ graues nutri-

Vnt ſacra

Mortalibus: quorum & aurea

Clauis) quoniam archana erāt Ceteris myſteria,

Clauis in lingua uenit

Miniſtrorum Eumolpidarum.

Vbi puto montes inſcendentem

Duplices &c.) aľr geminas.

Theſeum, & duplices ueſtes habentes

Indomitas ſorores

Forſan) aľr cito

Sufficienti forſan immixturas uoce,

Has per regiones.

An) aľr, certe.

An ueſpertinum

Petræ niuoſæ appropin-

Oeatide) Oea Atticæ tribus. & Nomos, eiuſdem eſt locus.

Quant Oeatide ex paſcuo

Pullis, uel leuibuscurribus

Fugientes contentionibus.

Capietur) puellarum raptor Creō

Capietur. grauis in-

Colarum Mars:

Grauis autem Theſidarum acies.

Omne enim reſplendet frenum,

Omniſq; concitatur per rhe-

Tiarias phaleras equorum

Aſcenſio. qui equeſtrem

Honorant Mineruam

Et marinum terram continentem

Rheæ dilectum filium,

Tardant) aľr, facturi ſunt.

Faciunt, an tardant? ut

Deſpondet quid mihi

Daturū) Creontē

Mens, cito daturum

Illam grauia tolerantem, graues autem in- Illam,)Ismenē,& Antigonā
Venientem à consanguineis paßiones.
Perficiet, perficiet Iuppiter quid per diem.
Vates sum bonorum certaminum.
Vtinam uelox celeri-
Valens columba
Aetheriam nubem
Consequerer, ipsa autem certamina
Speculata meo oculo.
Iò Iuppiter imperator deorum,
Omnia uidens, præbeas
Terræ huius popularibus
Victoriali potentia
Bene in agris dispositum perficere agmen,
Venerandáq; filia Pallas Minerua.
Et uenatorem Apollinem,
Et sororem dense- Densesignatorū) maculosorum.
Signatorum sectatricem
Celeripedum ceruorum,
Volo duplici auxilia Volo)cupio, rogo
Venire huic terræ, & ciuibus. Duplicia)duplici
CHO. *O hospes errans speculatori quidem no dices,*
Quòd falsus uates. puellas enim intueor
Has propius rursus sic administratas.
OED. *Vbi, ubi? quid ais? quomodo dixisti?*
ANT. *O pater, ò pater.*
Quisnam deorum tibi hunc optimum uirum uidere
Det, nos huc accersentem tibi? Accersentem)qui restituit
OED. *O filia, an adestis?*
AN. *Nam manus*

Thesei saluarunt, charissimorumq; ministrorum.

OED. Accedite o filiæ patri, & nequaquam
Speratum uenire corpus, ferre date.

AN. Petis quæ consequeris, cum desyderio.n.gratia.

OED. Vbi sanè, ubi estis?

AN. Nos simul prope sumus.

OED. O charissima germina.

AN. Parenti omne gratum.

Sceptra) Scipiões vitæ meæ.

OED. O sceptra hominis.

AN. Infelicisq; infelicia.

OED. Habeo charissima. neq; amplius miserrimus
Mortuus fuero, uobis assistentibus mihi.
Firmamini ò filiæ latus circa dextrum:
Inserimini genitori, & sedate
Ante desertum & infelicem errantem:
Et mihi facta dicite quàm breuissime; quoniam
His talibus paruus sufficit sermo.

AN. Hic est seruator. hunc oportet audire pater,
Et tibi hoc opus meum erit breue.

OED. O hospes ne admirare ad assiduum.
Filiæ cum apparuerint insperatæ, dilato sermonem.

Hæc) ταῦτα, has.

Scio enim hanc tuam in hæc mihi

Apparentẽ) apparuisse.

Delectationem ab alio nullo apparentem.
Tu enim illas saluasti, non alius mortalium.
Et tibi Dij præbeant, ut ego uolo:
Ipsiq; & terræ huic: quoniam pium
Solos apud uos inueni hominum ego,
Et iustum, & non falsa loqui.
Sciens autem rependo his uerbis hæc.
Habeo.n. quæ habeo, propter te, & non aliũ mortaliũ.

Et mihi manum ô Rex dextram præbe, ut
Tangam, osculerq; si fas, tuum caput.
Atqui & clamo. quomodo uero miser natus
Tangere uelim hominem, cui aliqua non inest
Macula malorum cohabitatrix? non ego te.
Neq; tamen sinam. nam expertis mortalium
Solis poßibile est collaborare hæc.
Tu autem inde mihi gaude, & reliqua mei
Cura iuste: quemadmodum ad hoc diei.
THE. Neq;, si aliq̃ lõgitudinẽ sermonũ posuisti plus
Filiabus delectatus his, admiratus habeo:
Neq; si ante me præoccupasti harum uerba.
Pondus enim nos nullum ex his habet.
Non enim sermonibus uitam studemus
Splendidam facere magis, quàm factis.
Ostendo autem. quæ enim iuraui, non mentitus sum
Quicquam tibi senex. has enim adsum ducens
Viuentes, puras minatorum.
Et q̃uo quidẽ certũ hoc pfectũ fuit: qd oportet frustra
Iactare, quæ scies & ipse ex his uersans?
Sermonem autem, qui accidit nuper mihi
Venienti huc, conijce mente: quoniam
Paruus quidem dicere, dignus autem admirari.
Factum autem uilipendere, nullum hominum, debitum.
OED. Quid nam est fili Aegei? doce me
Vt non sciẽtem ipsum nihil eorum, quæ tu interrogas.
THE. Dicunt quendã nobis hominẽ, tibi quidẽ ciuem
Nõ existentem, cognatum autẽ, collapsum quodãmodo,
Aræ aßidere Neptuni: apud quam
Sacrificans forte eram, quando concitatus fui ego.

Atq&c.) aĩr, q̃q̃ quid loquor.

Habeo) sum.

Harũ) de his loq̃:

Pondus) non graue est, aut molestum.

Puras &c.) i. immunes, liberas ab ijs iniurijs, quas minatus fuerat Creon.

Dicere) dictu.

Debitum) nullus hominum debet.

Sede) ibi sedens OE D. Qualem? quid uolentem sede?
T H E. Non noui præter unũ. tui. n. (ut dicunt mihi)
Breuem quendam petii sermonem, non fastus plenum.
OE D. Qualẽ nam? nõ enim hæc sedes parui sermonis.
venientem) huc, p T H E. Tibi dicunt ipsum ad sermones uenire, uenietẽ
fectum Petere abire tutò huius huc uiæ.
OE D. Quis sanè fuerit hanc sedens sedem?
T H E. Vide, per Argos si quis uobis cognatus
Est, qui tui hoc indigeat consequi.
Detine) mane. OE D. O charißime detine, ubi quidem es.
T H E. Quid nam est tibi?
OE D. Ne me ores.
Rei) rem T H E. Rei cuius? dic.
OE D. Noui audiens hos, qui est supplex.
T H E. Et quisnam est, quem ego uituperarem sanè?
OE D. Filius meus ò rex inuisus: cuius sermones ego
Tristißime hominum tolerarim audiens.
T H E. Quid uero nõ audire est, et nõ facere, quæ nõ
Vis? quid tibi hoc est molestum audire?
OE D. Inimicißima ò rex locutio hæc uenit patri:
Et ne me neceßitate impellas hæc cedere.
T H E. Sed si sedes cogit, considera:
Ne mihi prouidentia sit dei seruanda.
A N T. Pater pare mihi, & si iuuenis admonebo.
Hominem sine hunc suæq; ipsius menti
Gratiam præbere, deoq; quæ uult:
Et nobis cede fratrem uenire.
Confidentia) aliter confide Non enim te confidentia per uim detrahet
Mente: quæ non tibi utilia dicet.
Sermones autem audire, quod damnum? recte

Inuenta opera sermone significantur.
Genuisti ipsum. quare neq; facientem te
Res pessimorum impijssimorum, pater,
Fas te esse illum contrafacere male:
Sed ipsum. sunt & alijs filij mali,
Et ira acuta: sed admoniti
Amicorum cantibus mansuefiunt natura.
Tu autem ad illa non in præsenti respice
Paterna & materna damna: quæ passus es.
Et si illa solues: noui ego, cognosces malæ
Iræ finem, quàm mala accedit.
Habes enim non uiolentas cogitationes,
Tuis inuisibilibus oculis priuatus.
Sed nobis cede. supplicare enim non honestum
Iusta patientibus; neq; ipsum quidem bene
Pati: passum autem non scire rependere.
OED. *Filia grauem uoluptatem uincitis me*
Dicentes. sit autem igitur, sicut uobis gratum.
Solum hospes, siquidem ille huc ueniet:
Nullus potiatur meæ animæ unq̃.
THE. *Semel talia, non bis uolo audire*
O senex. iactare autem non uolo. tu autem
Saluum scias: siquidem & me quis saluet deorum.
CHO. *Quicunq; maiorem partem*
Vult, moderatam dimittens
Viuendi, imperitiam seruans,
In me manifestus erit.
Quoniam multum quidem longæ
Dies reposuerunt
Molestias propiori. delectan=

Facientẽ &c.) nõ fas tibi est o pater q̃uis a filio iniuria sis affectus: retaliare.
Ipsum) admitte. C.

Pati) beneficio affici.

Solum) tantum te rogo

Tia autem non uideas, quando quis
Ad plus ceciderit,
Volente) debito, aequo
Volente neq; inest satietas
Aeque finiens:
Plutonis quando parca innupta,
Sine cantu, sine choro apparuit
Mors ad finem:
Non natum esse omnem uin-
Cit rationem. hoc autem quando appareat,
Ire illuc, unde quidem uenit:
Multo secundum q̃ celerrime.
Nouum) adolescẽtia iuuenta
Sicut quando nouum aduenerit
Leues insipientias ferens,
Quis errauit multi laboris extra?
Quis non laborum inest?
Caedes, seditiones, lis, pugnae.
Et inuidia, & reprehensibile
Sortitum est ultimum,
Imbecille, inaffabile,
Senectutis) aliter, senecta sortita est &c.
Senectutis ingratum: ubi uniuersa
Mala malorum cohabitant.
In quo miser hic, non ego solus,
Vndecunq; boreale tanq̃ littus
Fluctibus percussum, hybernum quatitur.
Sic & hunc funditus
Graues fluctus commouentes
Laesiones quatiunt semper uersantes:
Aliae quidem à sole
Occidente, aliae autem orien-
Te; aliae uero per medium

Radium;aliæq; nocturnis à iactibus.
AN. Atqui hic nobis(ut uidetur)hospes
Virorum certe solus,ò pater,per oculum
Guttatim fundens lachrymam huc uenit.
OED. Quis hic?
AN. Quem quidem & pridem detinebamus
Mente,aduenit huc Polynices hic.
POL. Hei mihi quid faciam?utrum mea ipsius mala
Ante lachrymabor filiæ,an huius uidens — Filiæ)puellæ
Patris senis:quem hospita in terra
Cum uobis inueni hic eiectum
Veste cum tali.huius ingratus
Senex seni cohabitauit labor, — Senex)uel lõgus, uel miserabilis ob deformitatem.
Latus tabefaciens:capiti autem oculis priuato
Coma per auras inextensa impellitur.
Germana autem(ut uidetur)his ferunt — Germana) cõia,
Infelicis uentris nutrimenta:
Quæ ego pernitiosus,sero nimis edisco,
Et testificor pessimus hominum nutrimentis
Tuis uenire:alia ne ex alijs patiaris.
Sed(est enim & Ioui confessor Thronorum
Pudor in operibus omnibus)& apud te pater
Assistat.nam peccatorum
Medicinæ quidem sunt,
Vtiles autem non sunt amplius.
Quid taces?
Loquere ò pater quidpiam.ne me auerseris,
Neq; respondes mihi quidq̃, sed inhonorans
Mittes non loquens,neq;, quæ irasceris, locutus?
Tentate saltem uos mouere patris

Difficile aditu, & insalutabile os:
Vt neq; inhonoratum dei supplicem
Sic me dimittat, nullum contradicere uerbum.
ANT. Dic ò miser ipse, quorum indigentia ades.
" Multa enim uerba uel delectantia
" Vel molestantia, uel ad miserationem ducētia quodāmō
" Præbuere uocem mutis aliquam.
POL. Sed dicam (recte enim enarras tu mihi)
Primum quidem ipsum deum faciens
Auxiliatorem, unde me huc iußit uenire
Terre huius dominus, dans mihi
Dicereq; audireq; tuto cum exitu:
Et hæc à uobis ò hospites uolam,
Et his sororibus, & patre existere mihi.
Quæ autem ueni, iam tibi uolo dicere pater.
Terra ex patria expulsus sum exul,
Tuis imperantibus quoniam insidere thronis
Generatione natus uolebam seniore.
Pro quibus me Eteocles existens natura iunior,
Terra expulit, neq; uincens sermone,
Neq; ad argumentum manus, neq; operis ueniens:
Vrbi autem persuadens. quorum ego maxime quidem
Tuam Erinnyn causam esse dico:
Deinde & à uatibus eodem modo audiens.
Postq̄ enim ueni Argos ad Doricum,
Accipiens Adrastum socerum, coniuratos
Statui mihi ipsi, terræ quicunq; quidem Apiæ
Primi uocantur, & honorati sunt hasta.
Vt septem duces habentem ad Thebas exercitum
Cum his congregans uel morerer iuste,

Seniore) maior natu

Vel

Vel hæc operatos eijcerem terra.
Esto. quid uero nunc perueniens existo, Quid vero) dicam.f.
Tibi supplicatorias ò pater precationes habens,
Ipse certe meipsius, sociorumq; meorum:
Qui nunc cum septem ordinibus, cum septemq;
Cohortibus Thebes solum circunstant omne:
Qualis bellicosus Amphiareus, prima quidem Prima) primas partes .i. optimus bellator, & optimus augur.
Hasta superans: prima autem auguriorum uijs.
Secundus autem Aetolus Oenei filius
Tydeus: tertius autem Eteoclus Argiuus natus:
Quartum Hippomedonta misit pater
Talaus: quintus uero iactat defossione
Capaneus Thebes urbem incensurum cito.
Sextus autem Parthenopæus Arcàs mouetur,
Cognominis prius indomitæ tempore
Matris genitus fidelis Atalantæ partus.
Ego autem tuus, & si non tuus, at mali
Fati natus, tuus certe uocatus,
Duco hunc Argi imperterritum ad Thebas exercitũ.
Qui tibi pro filijs his & anima pater,
Supplicamus uniuersi petentes
Iram grauem cedere, irruenti
Huic homini mei ad fratris ultionem:
Qui me expulit, & relegauit patria.
Si enim quid fidele est ex oraculis:
Quibus tu apponeris, his dixit esse uictoriam.
Per nunc te fontes, per deos congenitos
Peto parere & cedere: quoniam
Mendici quidem sumus, & hospites: hospes autẽ tu.
Alios autem colentes habitamus, tuq;,

Dæmonẽ) eandẽ sortiti fortunam — Et ego eundem dæmonem accipientes.
Ille autem in domibus tyrannus (ò miser ego)
Communiter contra nos illudens delitiatur:
Quem, si tu meæ assenties menti;
Breui cum fastu, & labore dißipabo.
Quare in domibus tuis statuam te ducens,
Eijciẽs) eiecto illo — Statuamq; meipsum, illum eijciens ui.
Est) licet, possum — Et hæc, te quidem simul uolente, est mihi
Iactare: sine te autem neque saluari possum.
Mittentis) qui misit, Thesei. — CHO. Hominem, mittentis causa Oedipe,
Affatus, quæ utilia, emitte rursus.
OED. Sed si quidẽ, homines huius popularis terræ,
Mittens) nisi misisset — Non fuisset ipsum huc mittens mihi
Theseus, iustum putans, ut mei audiret sermones:
Neque unquam uocem meam sensisset.
Audiens) auditis ijs &c, — Nunc autem dignus habitus ibit, & audiens à me
Talia, quæ huius nunquam delectabunt uitam.
Qui ò peßime sceptra & thronos habens,
Quæ nunc tuus frater in Thebis habet:
Ablegasti) expulisti — Tuum ipse ipsius patrem hunc ablegasti,
Et posuisti exulem, & uestes has ferre;
Quas nunc lachrymaris intuens: quia in labore
Inscendens) deiectus, delapsus, constitutus — Eodem inscendens consequeris mala mihi.
Non lugenda autem sunt, sed mihi quidem ferenda
Hæc; quẽadmodum uiuo, tui interfectoris recordatus.
Tu enim me labori huic posuisti nutriendum.
Tu me expulisti, ex teq; captus
Alios peto quotidianum uictum.
Si autem genuissem has, non mihi ipsi nutrices
Tuam partẽ) quo ad te — Filias, sanè non fuissem, tuam partem.

Nunc autem hæ me saluant; hæ meæ nutrices:
Hæ uiri, non mulieres ad collaborandum.
Vos autem ab alio, & non me nati estis.
Itaque te deus intuetur quidem nondum, Nondum) nondũ te inuasit, sed presto est, ut inuadat: si &c.
Vt statim: si quidem hi mouentur exercitus
Ad urbem Thebes. non enim est, ut urbem
Illam dicat quis: sed ante sanguine Dicat) se capturũ
Cædes inquinatus, & frater ex æquo.
Tales imprecationes anteq; dimisi ego,
Nuncq; reuoco socias uenire mihi:
Vt uelitis parentes colere,
Et non ignominia afficiatis: si cæci patris
Tales nati estis. hæ enim hæc non fecere.
Itaq; tuam sedem, tuos thronos
Superant: siquidem est diu prædicta
Iustitia assestrix Iouis antiquis legibus.
Tu autem abi execrabilisq;, & sine patre me
Malorum pessime, has concipiens maledictiones,
Quas tibi uoco: neq; terram consanguineam
Hasta superare, neq; redire unquam
Cauum Argos: sed cognata manu
Mori, interficereq;, à quo quidem expulsus es.
Talia imprecor, & uoco Tartari
Inuisum paternum Erebum, ut te abducat.
Voco autem has deas, uocoq; Martem
Vobis graue odium inijcientem,
Et hæc audiens abi, & enuntia profectus Audiens) his auditis.
Et omnibus Cadmeis, tuisipsiusq; simul
Fidelibus socijs: quoniam Oedipus
Talia distribuit filijs suis ipsius præmia.

CHO. Polynices, neque præteritis uijs
Collætor tibi; nuncq; abi q̃celerrime rursus.
POL. Hei mihi uiam, & meam infelicitatem.
Hei mihi autem socios. qualem sanè uiæ finem
Argo ab concitati uenimus. ô miser ego.
Talem, qualem neque loqui aliquem
Licet sociorum, neque reuerti retro:
Sed existentem mutum, hac uersari calamitate.
At) faltem — O huius consanguineæ filiæ, at uos, quando
Dura patris auditis huius imprecantis:
Ne me per deos, uobis quidem si huius execrationes
Patris perficiantur; & aliquis uobis in domos
Reditus fiat: ne me inhonoretis,
Sed in sepulchris ponite, & in parentationibus:
Et uobis præsens laus, quam fertis
Huius hominis) ab hoc homine ob ea. — Huius hominis, quæ laboratis; non minorem
Etiam aliam feret meæ ministrationis.
AN. Polynices supplico tibi, parere quid mihi.
POL. O charißima, quid Antigone? dic.
AN. Verte exercitum ad Argos q̃celerrime,
Et ne te ipsum & urbem conficias.
POL. Sed non poßibile. quo.n.rursus retro iterum
Exercitum duxerim eundem, semel fugiens?
AN. Quid autẽ rursus ô fili oportet te irasci? qđ tibi
Patriam destruenti lucrum uenit?
POL. Turpe fugere, & legationem agentem me
Sic rideri fratre ab.
AN. Vides huius igitur ut in rectum efferunt
Vaticinia: qui uobis mortem ex utrisq; dicit?
POL. Vult enim: nobis autem non concedenda.

A N. Hei mihi miseræ. quis uero audebit audiens
Huius sequi hominis, qualia uaticinatus est?
P O L. Neq; nuntiabimus mala: quoniam ducis — Ducis) est.s.
Boni meliora, neq; inferiora dicere.
A N. Sic ne ò fili hæc tibi decreta?
P O L. Et ne me detineas. sed mihi quidem hæc uia
Erit curæ, infortunataq; & mala
Ab hoc patre, & huius furijs.
Vobis aũt, prospera det Iuppiter: hæc si pficietis mihi
Mortuo: quoniã nõ mihi uiuẽti qdẽ rursus habebitis.
Dimittite uero iam, gaudeteq;: non enim me amplius — Gaudete) valete.
Videntem intuebimini rursus.
A N. O infelix ego.
P O L. Ne me luge.
A N. Et quis te concitatum euntem
In manifestum infernum non ploraret frater?
P O L. Si oportet moriar.
A N. Non tu quidem: sed mihi pare. — Non) moriare
P O L. Ne persuade, quæ non oportet.
A N. Infelix sane ego,
Si te priuabor.
P O L. Hæc autem in deo,
Et hac nasci & altera. uos autem certe ego — Hac) fortuna
Dijs supplicabo, nunquam consequi mala.
Indignæ enim omnibus estis infeliciter uiuere.
C H O. Noua hæc à nouo uenere mihi — A nouo) proxime recens.
Grauia mala
A cæco hospite,
Si quid parca non consequitur.
Frustra enim nullam dignitatem deorum

Habeo dicere.
Videt, uidet hæc ſemper
Tempus: quoniam quidem altera
Hæc damna rurſus augens ſupra,
Sonuit Aether. ò Iuppiter.
O E D. *O filiæ, filiæ, quomodonam ſi quis incola:*
In omnibus optimum huc Theſeum præbeat?
A N. *Pater, quodnam eſt cõſiliũ, propter quod uocas?*
O E D. *Iouis pennatum hoc me ſtatim ducet*
Tonitru ad infernum. ſed mittite quàmcelerrime.
C H O. *Ecce ualde magnus cadit*
Sonitus non dicendus hic
A Ioue iactus: inq; ſummam
Terror ſubijt capitis comam.
Pertimui animo. cæleſtis enim coruſcatio
Ardet rurſus.
Aliquem quidem dimittet finem.
Timui hoc: non enim uanum
Concitat unquam, non ſine calamitate.
O magne Aether: ò Iuppiter.
vaticinata) fatalis O E D. *O filiæ, uenit hoc in homine uaticinata*
Vitæ finis, & non amplius eſt auerſio.
Cõijciẽs) cõiecisti. C H O. *Quomodo noſti? quonã hoc conijciens habes?*
O E D. *Recte noui. ſed quàmcelerrime mihi ꝑfectus*
Regem regionis huius aliquis adducat.
C H O. *Sine, ſine.*
Ecce ualde rurſus circunſtat
Infinitus ſonitus.
Propitius ò deus, propitius: ſi quid terræ
Matri exiſtis moleſtum ferens.

Idoneum autem consequar.
Neque intolerabilem uirum intuitus
Inutilem gratiam teneam aliquo modo.
Iuppiter surge, tibi loquor.
OED. Num prope uir? an adhuc animatum filiæ
Consequetur me, & erectum mentem?
CHO. Quidnam uelles fidele inijcere menti?
OED. Pro ijs quæ passus sum bene, perfectam gratiã
Dare illi: quam quidem existens promiseram.
CHO. Iò fili, ueni, ueni: siue summam
Ad petram marino
Neptuno deo existis,
Sacrificatorium larem sanctificans, ueni.
Nam hospes te & urbi
Et amicis uult
Iustam gratiam præbere passus.
Propera ò rex.
THE. Quis rursus à uobis cõmunis sonat strepitus,
Manifestus quidẽ ipsorũ, manifestusq; huius hospitis?
Num aliquod Iouis fulmen, an aliqua pluuia
Grando erumpens? omnia enim dei
Talia hybernantis conijcere adest.
OED. Rex desyderanti apparuisti, & tibi deorum
Fortunam quis bonam posuit huius uiæ.
THE. Quidnam est ò fili Lai nouum rursus?
OED. Inclinatio uitæ mihi. & tibi, quæ quidẽ cõmo
Volo urbiq; huic non mentitus, mori. (nui:
THE. In qua autem iaces mortis coniectura?
OED. Ipsi Dei præcones nuntiant mihi
Mentientes nihil; signis propositis.

Idoneum) vtile, felix, dextrum vtinam consequar.

Surge) ἄναξ, rex.

THE. Quomodo dixisti ò senex declarari hæc?
OED. Multa tonitrua perfecta, multaq;
Vertentia) aſr, ia/ cti, contorta — Vertentia manus insuperabilis iacula.
THE. Persuades mihi. multa. n. te uaticinantẽ uideo
Et non falsa: & quodcunq; opus est facere, dic.
OED. Ego docebo fili Aegei, quæ tibi
Senectutis non molesta huic iacebunt urbi.
Locum quidem ipse statim narrabo
Intactus à duce, ubi me oportet mori.
Hunc autem dic, non unquam hominum alicui:
Neque ubi occultatus est, neq; in quibus iacet locis:
Ante) aſr, contra — Vt tibi ante multa scuta auxilium hic,
Hastamq; oblatam uicinorum semper ponat.
Quæ autem, pura, neq; mouentur sermone:
Ipse disces, illuc quando ueneris solus.
Quia neq; ciuium horum edicerem alicui,
Neq; filijs meis, amens tamen.
Sed ipse semper salua: & quando ad finem
Viuendi perueneris, seniori soli
Significa: ille autem semper succedenti ostendat.
Et sic non populatam hanc habitabis urbem
Spartis) Thebanis — Spartis à uiris. sed infinitæ ciuitates,
Cõtumelias &c.) contumeliosæ fuerunt. — Etiã si bñ qs habitauerit: facile cõtumelias passæ sunt.
Dij. n. bene quidem, sero autẽ intuẽtur: quãdo „
Omittens) omissis — Diuina omittens quis, ad furendũ uersus fuerit. „
Quod ne tu fili Aegei uelis pati.
Hæc quidem talia certe, scientem docemus.
Ad locum autem (urget enim me ex deo præsens)
Abeamus iam, neq; reuertamur.
O filiæ huc sequimini. ego enim dux
Vobis rursus apparui nouus, sicuti uos patri.

Procedite, & ne attingite, sed sinite me
Ipsum sacrum tumulum inuenire: ubi
Fatum homini huic hac occultari terra.
Hac huc, hac uenite. hac enim me ducit
Mercurius dux, & inferior dea.
O lumen obscurum ante ubinam fuisti meum?
Nunc autem ultimum te meum tangit corpus.
Iam enim uenio ultimam uitam
Occultaturus apud infernum. sed charissime hospitum
Ipseq́, regioq́ hæc, ministriq́ tui,
Felices sitis, & in felicitate
Mementote mei mortui felices semper.
CHO. *Si fas est mihi obscuram deam,*
Et te precibus colere nocturnorum rex,
Pluto, Pluto
Supplico neq́ laboriosa,
Neq́ in dolenti
Hospitem extendere
Morte, omnia occultantem deorsum
Mortuorum tabulam, & tristem — Tabulā) terrā, planiciem.
Domum. multis enim utiq́
Et frustra damnis uenientibus,
Rursus te deus iustus augeat.
O terrestres deæ, corpusq́ inuictæ
Feræ, quam in ianuis dicunt ppo-
Litis dormire,
Gannireq́ ex antris — Gannire) latrare
Indomitum custodem apud Plutonem
Sermo semper detinet:
Quem ô terræ fili, & Tartari — Fili) aliter, filia, uel filię. i. Eumenides.
Deprecor in puro

Ire) obuíam innoxium venire. Ire concitato

Tabulas) ad campos, ad loca iferorũ pperanti mihi. Inferiores hospiti mortuorum tabulas.

Te uoco semper insomnem.

Insomnẽ) mortẽ. N V N. Viri ciues, compendiosissime quidem

Fuerim dicens) dixerim. Fuerim dicens Oedipum mortuum.

Quæ autem fuere facta, sic sermo in breui

Dicere adest, neq; opera quecunq; fuere illic.

C H O. Perijt ne infelix?

Relinquentem) reliquisse. N V N. Vt relinquentem

Illum semper uitam scias.

C H O. Quo? an diuina et illaboriosa miser fortuna?

N V N. Hoc est iam & admirari decens.

Sic) a'r, quod, vel quemadmodum abierit. Sic quidem enim hinc abijt, & tu præsens

Nosti: à ductore nullo amicorum,

Sed ipse nobis omnibus dux.

Postquam autem peruenit confractam uiam.

Aereis gradibus à terra fabricatam:

Stetit uiarum in multipartita una,

Curuum prope Cratera: ubi Thesei

Perithoiq; iacent fidelia semper pacta.

In quo medio stans, & Thoricia petra

Curuaq; Acherdo, & à lapideo tumulo

Depositus fuit; deinde exuit sordidas uestes:

Et deinde uocans puellas, iubebat fluentium

Aquarum ferre purgationes, & sacrificia alicunde.

Euchloæ) Frugiferæ. Illæ autem Euchloæ Cereris ad conspectabilem

Pagum profectæ hæc mandata patri

Celeri præbuerunt cum tempore: purgationibusq; illũ

Exercuerũt) composuerunt. Vesteq; exercuerunt, sicuti consueuit.

Postq̃ autem totius habuit facti uoluptatem,

Et non erat adhuc otiosum quidq̃ eorum, quæ iusserat:

Sonuit quidem Iuppiter terrestris: & uirgines
Riguere, ut audierunt, inq; genua
Patris lapsæ, flebant: neq; dimittebant
Pectorum collisiones, neq; longos luctus.
Ille autem ut audit sonitum de repente amarum;
Implicans circa ipsas manus dixit. ò filiæ,
Non est amplius uobis hac in die pater.
Periere enim iam omnia mea, & non amplius
Difficilem habebitis circa me nutritionem.
Duram quidem (noui) filiæ: sed unum enim solum
Omnes soluit hoc uerbum labores.
Nam amare, non est, ex quo plus,
Quàm hoc homine habuistis: quo priuatæ
Reliquam iam uitam degetis.
Talia in mutuis circumiacentes
Simul lugebant omnes. ut autem ad finem
Luctuum peruenere, neq; amplius mouebatur uox;
Erat quidem silentium: uox autem de repente cuiusdã
Vocauit ipsum: ut omnes recti
Starent timore timentes repente capilli.
Vocat enim ipsum multum sepe Deus.
O tu tu Oedipe? quid tardamus
Ire? iampridem, quæ à te, tardant.
Ille autem ut sensit ex deo uocatus,
Dixit uenire sibi terræ regem Theseum.
Et, postquam aduenit, dixit. ò charum caput.
Da mihi manus tuæ fidem antiquam filiabus,
Vosq; filiæ huic, & collaudato
Nunq̃ proditurũ has uoluntarius, pficere aũt quæcũq;
Futurus es sapiens bene utilia ipsis semper.
Ille autem, ut uir generosus, non misericordia cum

Virgines) Oedipi filiæ.

In mutuis &c.) inuicẽ amplexi.

Vocatus) se uocatum.

Collaudato) promitte.

Collaudauit hæc iuratus facturum hospiti.
Vt autem hæc fecit: statim Oedipus
Attingens obscuris manibus suas filias dicit.
O filiæ tolerantes oportet generosum mente
Abire locis ex his: neq; me, quæ non fas,
Videre iustum putare, neq; loquentes audire:
Sed abite q̃celerime. præterq̃ dominus
Facta) agenda Theseus adsit discens facta.
Hæc loquentem audiuimus
Vniuersi. multis lachrymis autem cum his uirginibus
Lugentes sequebamur. ut autem abiuimus,
Tempore breui reuersi uidimus
Hominem illum quidem nullibi præsentem amplius,
Regem autem ipsum oculorum umbratilem
Manum contra tenentem caput, ut graui aliquo
Videre) uisu Terrore apparente, neq; intolerabili uidere.
Deinde quidem paulum, neq; cum tempore,
Videmus ipsum terramq; adorantem simul,
Et deorum olympum in eodem sermone.
Morte autem quali ille perijt, neq; ullus
Mortalium dixerit, præter Thesei caput.
Non enim quis ipsum, neq; ignem ferens dei
Fulmen confecit, neq; marina
Procella mota illo tunc in tempore:
Sed uel aliquis ex dijs nuntius, uel inferiorum
Bathrū) uorago Beneuolum distans terræ non molestum bathrum.
Vir enim non lugendus, neq; cum morbis
Tristis accersitus fuit; sed si quis mortalium
Admirabilis. si autem non uideor sapiens dicere,
Non cesserim, quibus non uideor sapere.
CHO. Vbi uero & filiæ, & præmittentes amicorū?

NVN. *Hæ non longe. luctuum enim non obscuri*
Sonitus illas significant huc properantes.
ANT. *Heu, heu. heu. est est nobis*
Non hunc quidem, alium autem non, patris ingenitum
Intolerabilem sanguinem infelicibus lugere.
Cui multum
Aliquando quidem laborem firmum habemus:
In ultimo autem, si irrationabilia feremus
Videntesq; & passæ.
CHO. *Quidnam est?*
ANT. *Non est conijcere amici.*
CHO. *Abijt?*
ANT. *Quam maxime, si desiderio accipias.*
CHO. *Quid enim cui neq; mars,*
Neq; pontus occurrit?
Inexploratæ autem tabulæ rapuerunt in obscura
Quadam morte apparentes?
ANT. *Misera. nobis autem perniciosa*
Nox in oculis uenit.
Quomodo enim uel aliquam Apiam terram, uel
Marinam tempestatem errantes, uitæ
Difficile habebimus nutrimentum?
Non noui. sic me letalis
Pluto eligat patri
Commori seni
Miseram: quia mihi certe futura
Vita non uita.
CHO. *O geminæ filiarum optimæ.*
Ferens ex deo recte
Ferre oportet: neq; nimis sic
Inflammemini. non

Quã maxĩe &c.) ut maxime cupias scire, quonã pacto obierit.

Tabulæ) campi, terra.

Iuistis)non incidi stis in damnandã fortunã, Theseũ assecutæ tutorem uestrum.

Sedens) indute, aliter

Ingratus)eras.f.

Et hæc &c.)etiã nũ uel mortuus ne sis non charus mihi.

Reprehensibilia iuistis.
A N. Desyderium & malorum fuisset aliquod.
Etenim quod nequaq̃ amicum amicum,
Quando & illum in manibus detinebam.
O pater, o amice:
O semper sub terræ tenebras sedens:
Neq; senex ingratus mihi unq̃.
Et hæc non consequaris.
C H O. Fecit.
A N. Fecit, ut uoluit.
C H O. Quid?
A N. Qua uoluit, terra in hospita
Mortuus est. lectum autem habet
Infra umbrosum semper:
Neq; luctum liquit indefletum. semper enim ocu-
Lus te hic ò pater, meus
Luget lachrymans. neq; habeo,
Quomodo me oportet tuum miseram
Delere tantum dolorem: heu non
Terra in hospita mori uoluisses, sed
Desertus mortuus es sic mihi.
O misera, quodnam me fatum
Rursus sic desertum, difficile,
Immanes adhuc, ò amica,
Patri sic deserto.
C H O. Sed postq̃ feliciter soluit
Finem ò amicæ uitæ:
Cessate ab hoc dolore. malorum enim
Difficilis captu nullus.
A N. Rursus amica concitamur.
C H O. Vt quid faciamus?

Amica)chara soror.

Malorum)a malis.

A N. *Desyderium tenet me.*

C H O. *Quod?*

A N. *Terrestrem larem uidere.*

C H O. *Cuius?*

A N. *Patris.misera ego.*

C H O. *Fas autem quomodo hæc sunt? an non uides?*

A N. *Quid hoc increpasti?*

Et hoc ut

Quid hoc ualde rursus?

C H O. *Sine sepulchro excidit, seorsumq; omni.*

A N. *Duc me, & tunc occidito.*

Heu, heu, misera. quò serie

Rursus sic sic deserta, difficilis

Aeuum misera habebo?

C H O. *Amicæ, timeatis nihil.*

A N. *Sed quò fugiam?*

C H O. *Et ante aufugistis,*

Vobis non cadere male. Non cadere) ne accideret.

A N. *Sapio.*

C H O. *Quid uero supra cogitas?*

A N. *Vt ueniamus ad domos, non habeo.*

C H O. *Neq; certe inquire. labor habet*

Et ante quoniam.

A N. *Aliquando quidem ultra, aliquando autē supra.*

C H O. *Magnum nunqd pelagus sortitæ estis aliquod?*

A N. *Certe, certe.*

C H O. *Fateor & ipse.*

A N. *Heu, heu, quò eamus, ò Iuppiter?*

Spei enim ad quid me

Deus in præsenti impellit?

C H O *Sedate luctum ò filiæ. in quibus enim*

Gratia &c.) qui libenter moriuntur: hi minime sunt lugendi.

Gratia terrestris simul apponitur:
Lugere non oportet. nemesis enim.
A N T. *O fili Aegei supplicamus tibi.*

Cuius &c.) cuiusnam rei perficiundæ causa?

T H. *Cuius ô filiæ necessitatis perficere?*
A N T. *Tumulum uolumus*
Intueri ipsæ patris nostri.
T H E. *Sed non fas illuc ire.*
A N T. *Quomodo dixisti, rex domine Athenarum?*
T H E. *O filiæ, interdixit mihi ille*
Neque appropinquare ad hos locos:
Neque alloqui nullum mortalium
Tumulum sacrum, quem ille habet.
Et hæc me dixit facientem, recte
Regionem habiturum semper non molestam.
Hæc igitur audiuit deus nostrum,
Et omnia audiens Iouis iusiurandum.
A N T. *Sed si hæc habent secundum mentem illi:*
Hæc sufficient. Thebas autem nos
Ogygias mittito: si quo modo

Prohibebimus) prohibere possimus

Prohibebimus euntem cædem
Fratribus.
T H E. *Faciam & hæc, & omnia quæcunque*
Sum facturus, utiliaq; uobis,

Sub terra) mortuo

Et illi sub terra, qui nuper perit:
Ad gratiam. non. n. oportet me defatigari.
C H O. *Sed cessate, neque ad plura*
Lamentationem excitate:

Cõfirmationem) aliter, confirmatio

Omnino. n. habent hæc confirmationem.

FINIS OEDIPODIS IN COLONO

TRACHINIARVM ARGVMENTVM.

HERCVLES *profectus ad Calydona, Oenei filiam Deianiram uxorem petijt; & luctatus pro nuptijs ipsius contra Acheloum aßimilatum Tauro confregit alterum cornuum. Et quidem Deianiram uxorem ducit; cornu uero Achelous accipit, dans pro ipso illud Amalthex. Amalthea autem erat Hæmonij filia, quæ cornu habebat tauri. hoc autem, ut Pherecydes inquit, uim habebat talem, ut potum uel escam, quam quidem optaret quis, præberet sine labore. Militat auem Hercules cum Calydonijs in Thesprotos, & urbem capiens Ephyrā, cui imperabat Phylas, cum Astyoche huius filia congressus, pater Tlepolemi fit. Factis autem his conuiuans apud Oeneum pugno percutiens interfecit Eunomum Architelis filium per manus dantem. cognatus autem hic Oenei: & quidem pater filij, inuito facto eo, quod acciderat, ueniam tribuit. Hercules autem secundum legem exilium sustinere uoluit, & decreuit ad Ceycem in Trachina abire. ducens autem Deianiram ad fluuium Euenum uenit, in quo sedens Nessus Centaurus præteruntes traijciebat, mercedem dicens à dijs hoc iter accepisse, propterea quod iustus esset. ipse quidem igitur Hercules flumen pertransijt, Deianiram autem mercedem postulatus conceßit Nesso traijcere. ille uero traijciens ipsam tentabat uiolare. illam autem clamantem sentiens exeuntem Nessum iaculatus est in cor. ille uero moriturus aduocans Deianiram dixit, seruare ac-*

Cornucopia

pientem in testa, si uellet erga Herculem amicitiam habere: & uenenum dimisit in testa, & fluentem ex uulnere teli sanguinem commiscens dedit. illa autem accipiens seruauit apud seipsam. peragrans autem Hercules Dryopum regionem, & cibi indigens occurrente sibi Theodamante boues agente, alterum taurorum soluens & iugulās comedit. ut autem uenit in Trachina ad Ceycem, susceptus ab ipso Dryopas debellauit. rursus illinc Aegimio regi socius in bello fuit Doriensium. Lapithæ enim de terræ terminis contra ipsum bellabant Corono duce. ille uero obsessus aduocauerat Herculem auxiliatorem in parte terræ. opitulatus autem Hercules interfecit Coronum cum alijs, & terram omnem liberam fecit. interfecit autem & Allagoram cum filijs regem Dryopum in Apollinis templo, Lapitharum socium. prætereuntem autem Itona ad singulare certamen prouocauit ipsum Cycnus filius Martis & Pelopiæ. consistens autem & hunc interfecit. ut autem ad Orchomenum uenit, Amyntor ipsum rex non siuit cum armis præterire. prohibitus autem transire & illum interfecit. perueniens autem in Trachina exercitū contra Oechaliam congregauit, Eurytum punire uolens. Opitulantibus autem Archadibus sibi, & Meliensibus ex Trachine, & Locrensibus capit urbem: & sepeliens eos, qui cum ipso bellauerant, mortuos; Hippasum filium Ceycis, & Argeum, & Melana Lycymnij filios, & prædatus urbem duxit Iolen captiuam: & appellens Cenæo Euboeæ promontorio Iouis Cenæi templū ædificauit. sacra autem facturus ad Ceycem misit splendidam ue-

ſtem portaturum. ab hoc autem ea, quæ circa Iolen, Deianira *audiens, & uerita ne rurſus illam amaret; arbitrata re uera amatorium eſſe, fluentem ſanguinem* Neßi, *hoc tunicam unxit. ubi autem calefacta tunica uenenum* Hydræ *uorabat;* Licham *quidem præcipitem dedit: in* Trachina *autem ad templum fertur.* Deianira *uero dolens, ſeipſam ſuſpendit.* Hercules *autem mandans* Hyllo, *qui ipſi ex* Deianira *erat filius natu maior;* Iolen *uirum factum uxorem ducere; profectusq́; ad* Oetam, *qui eſt mons* Trachinis: *pyra facta iußit ubi conſcendit, incendere, hoc autem non uolente, pœas præteriens ad inquiſitionem armentorum ſuccendens accepit ſagittas ab ipſo, dono. incenſa autem flamma, dicitur nebulam ſubſiſtentem cum tonitru in cœlum miſiſſe. ubi conſecutus immortalitatem, uxore ducta* Hebe Iunonis *filia, facit filios,* Alexiaren *&* Anicetum.

TRAGOEDIAE PERSONAE.

Deianira,	*Nuntius*
Pædagogus.	*Lichas.*
Hyllus.	*Serua nutrix.*
Chorus mulierum Trachinienſium.	*Senex*
	Hercules.

Incipit autem Deianira.

SOPHOCLIS
TRACHINIAE.

FAMA qdẽ ẽ uetus hominũ manifesta: quòd nõ uitã didicerit mortaliũ, priusq̃ — Fama) dictum, prouerbium.
Moriatur quis: neq; an bona, neq; an
alicui mala.
Ego aũt meã, & priusq̃ ad Plutonẽ eã,
Noui habens infelicemq; & grauem.
Quæ patris quidem in domibus Oenei
Habitans in Pleurone nuptiarum timorem
Calamitosum habui, siqua Aetola mulier.
Procus enim erat mihi fluuius (Acheloum dico)
Qui me in tribus formis exposcebat à patre:
Veniens manifestus taurus, interdum uarius
Draco inuolutus; interdum uirili forma
Bouiceps: ex uero densa barba
Scaturigines diffluebant fontanæ aquæ potus:
Talem ego procum expectans
Infelix semper mori optabam,
Priusquam huic cubili appropinquarem unquam.
Tempore autem in posteriore quidem, libẽti aũt mihi,
Inclytus uenit Iouis Alcmenæq; filius:
Qui in certamen huic congressus pugnæ
Liberat me. & modum quidem laborum
Non dixerim (non enim noui) sed qui fuit
Sedens intrepidus huius spectaculi, ille dixerit. — Sedens) spectator
Ego enim eram perculsa timore,
Ne mihi pulcritudo dolorem inueniret unquam.
Finem autem posuit Iuppiter præses certaminis recte,

Si planè recte. lectum enim Herculi electum
Congressa semper aliquem ex timore timorem alo,
Illius curam gerens. nox enim introducit,
Et nox repellit suscipiens laborem.
Et genuimus filios, quos ille olim,
Agricola ueluti terram externam accipiens,
Seminans tantum uidit, & metens semel.
Talis uita in domosq;, & ex domibus
Semper uirum misit seruientem alicui.
Nunc autem quando certaminum horum uictor fuit,
Timens habeo) timeo *Hic sanè maxime timens habeo.*
Ex quo enim interfecit ille Iphiti uim:
Nos quidem in Trachine hac exules
Hospitem apud hominem habitamus. ille autem quò
Iuit, nullus nouit: uerum mihi amaros
Inijciens) iniectis. *Dolores ipsius inijciens abit.*
Ferè autem scio aliquod damnum habentem illum.
Tempus enim non paruum, sed iam decem
Menses ad alios quinque inauditus manet.
Et est aliquod graue damnum. talem mihi
Tabellam) schedula relicta. *Tabellam linquens abijt; quam ego frequenter*
Dijs supplico damno sine accepisse.
PAED. Domina Deianira, multis quidem te ego
Vidi iam lachrymosis lamentationibus
Herculeam expeditionem flentem,
Nunc autem si iustum, liberos admonere
Mentibus seruilibus: & me oportet dicere tantum.
Quomodo filijs quidem tot abundas, sed
Hominis ad inquisitionem non mittis aliquem?
Par) est mitti .s. *Maxime autem, quem quidem par, Hyllũ: si patris*

Haberet aliquam curam bene agere, uideri.
Prope uero hic ipse opportunus pulsat domos.
Quare si quid tibi ad tempus dicere uideor:
Licet uti uiro, hisq; meis uerbis.
DE. *O fili, ò fili. & ex ignobilibus profectò*
Verba rectè cadunt. hæc enim mulier
Serua quidem: dixit autem liberum sermonem.
HYL. *Quem? doce mater: si perceptibilia mihi.*
DE. *Te patre tam diu in peregrinatione existente*
Non audire, ubi est: dedecus affert.
HYL. *Sed noui: uerbis si quid credere debitum.*
DE. *Et ubi audis illum fili sedere terræ?*
HYL. *Illũ quidẽ præterito anno in lõgitudine tpis,*
Lydiæ mulieri dicunt illum ancillam laborare. Ancillam) seruitutem seruire
DE. *Omne itaq;, si etiã hoc passus est, audierit aliquis*
HYL. *Sed dimissus est hoc, ut ego audio.* Hoc) seruitute
DE. *Vbi sanè nunc uiuens, uel mortuus nuntiatur?*
HYL. *Euboicam regionem dicunt Euryti urbem*
In, expeditionem facere, uel facturum adhuc. In) regionẽ &c.
DE. *Num nosti sanè fili, quòd reliquit mihi*
Fidelia uaticinia hac regione de?
HYL. *Quænam mater? sermonem enim ignoro.*
DE. *Quod uel finem uitæ debet perficere,*
Vel hoc tollens certamen in posterum
Reliquam iam uitam felicem habere.
In igitur momento tali posito fili,
Non ibis auxiliaturus: quando uel saluati sumus,
Vel cadimus tuo patre pereunte,
Illo uitam seruante: uel abimus simul?
HYL. *Sed ibo mater. si autem uaticinatorum ego*

Adessem) profectus essem. *Famam nouissem horum, & pridem adessem.*
Nunc autem consueta fortuna non sinit patri
Nos timere, neq; formidare ualde.
Vt) postquã, qñ *Nunc uero, ut intelligo, nihil relinquam: non*
Audire) quin audiam *Omnem audire his ueritatem de.*
Posteriore) sero *D E. Abi nunc ô fili. etenim posteriore bene*
Facere, ubi audierit, lucrum mercatur.
Velox) a?r, atra, uiria propter astra. *C H O. Quem uelox nox destructa*
Parit, sopitq; ardentem
Solem, solem precor,
Huic) uel Hyllo, vel Deianire. *Huic nuntiare filium Alcme=*
Nes: ubi mihi, ubi mihi filius
Habitat nam. ô splendido fulgore ardens
Vel marina freta, uel
Geminis continentibus inclinatus,
Superans) omnia intuens. *Dic ô superans secundum oculum.*
Desyderanti enim animo audio
Dubiam uictoriæ Deianiram semper,
Auem) luſciniam *Quasi quandam miseram auem,*
Nunquam sopire lacrymosarum
Palpebrarum desyderium: sed
Memorem uiri terrorem ferentem uiæ,
Solicitis cubilibus uiro ca=
Rentibus uexari, malum
Infelicem sperantem fatum.
Multos enim quemadmodum uehementis
Vel noti uel Boreæ aliquis
Fluctus lato mari procedentes,
Superuenientesq; uideret:
Cadmo genitum) Thebanum Herculem *Ita uero Cadmo genitum*

Nutrit.hæc auget uitæ
Aerumna,quemadmodum pelagus
Cretense. sed aliquis deorum
Semper aberrantem Plutonis
Illum domibus arcet.
Quorum repræhendens te iu-
Cunda quidem,contraria uero feram.
Dico enim non abijcere
Spem bonam
Oportere te.non dolenda.n.ne-
Que omnibus imperans Rex
Iniecit mortalibus Saturnius:
Sed in damno & gaudio
Omnibus circunuoluuntur,ueluti ursæ,
Volubiles uiæ.
Manet.n.neq; celer nox
Mortalibus,neq; fata,ne-
Que diuitiæ: sed statim
Abijt,huic autem subit — Abijt) aliter abie runt.
Gaudereq;,& priuari.
Quæ & te reginam spe dico
Hæc semper tenere: quoniam
Quis sic filijs Iouem inconsultum nouit? — Inconsultum) negligere liberos suos
D E. Audiens quidem,ut coniectare,ades — Cõiectare) licet.s.
Paßionem meam: ut autem ego animo crucior,
Neq; edisceres præsens.nunc autem inexperta es.
Nam iuuenescens in talibus pascitur — Iuuenescẽs) ętas.s. Dei) amoris, quo ardet nuptæ.
Locis ipsius: & illam non calor dei,
Neq; hymber,neq; spirituum aliquis agitat:
Sed uoluptatibus illaboriosam tollit uitam

Ad hoc: quoad aliqua pro uirgine mulier
Vocata fuerit, acceperitq; in nocte curarum partem,
Vel à uiro uel filijs territa.
Tunc quis uideret suam ipsius considerans
Actionem: malis quibus ego grauor.
Paßiones quidem igitur iam multas ego defleui:
Vnam autem, qualem nondum ante, statim dicam:
Viam enim quando ultimam rex
Discedebat à domibus Hercules, tunc in domibus
Relinquit antiquam tabellam inscriptam
Pacta, quæ mihi prius non tolerauit unq̃
Multa certamina adiens, nondum dicere:
Sed ut aliquis facturus abibat, & non moriturus.
Nũc autẽ, tanq̃ amplius nõ existẽs, dixit qdẽ cõiugij ꝗ.
Quam) a'r'r suam. *Neceßitas eẽt me sũmere poßeßionẽ. dixit aũt quã filijs*
Partem paternæ terræ diuisibilem manere:
Tempus præfiniens ut trimestre, quando
Abiens) absẽs cũ fuisset. *Regione abierit, & annuus abiens:*
Tunc uel mori opus esset, uel illum hoc tempore:
Vel hunc elapsum temporis finem,
In reliquum eum uiuere non molesta uita.
Fatalia) decreta, statuta. *Talia dixit à Dijs fatalia*
Herculeorum finem allatura laborum.
Sic antiquam fagum locutam esse olim
Dodone geminis ex columbis, dixit.
Et horum ueritas accidit tempore
Debitum) oporteat. *Hoc nunc præsenti; ut perfici debitum.*
Vt iucunde dormiens exiliam ego
Timore amicæ timens. si me oportet manere
Omnium optimo uiro priuatam.

C H O. Bonā ominationē nunc tene: quoniā coronatū
Venientem uideo quēdam hominē ad lætitiā sermonū.
N V N. Domina Deianira primus nuntiorum
Timore te soluam. nam Alcmenes filium
Et uiuentem scias, & superantem, & ex pugna
Ducentem primitias Dijs indigenis.
D E. Quem dixisti ò senex hunc mihi sermonem?
N V N. Cito ad domos tuas celebrem maritum
Venturum esse, apparentem cum uictoria triumphali.
D E. Et hoc à ciuibus, an peregrinis discens dicis?
N V N. In florenti prato minister dicit
Lichas præco hæc. hunc ego audiens
Recessi: ut tibi primus nuntians hæc
A te aliquid lucrarer, & acquirerem gratiam.
D E. Ipse autē quomodo abest, si quidē feliciter agit?
N V N. Non facilitate utens multa mulier. Vtens) abest.
Circumcirca enim ipsum Meliensis omnis populus
Interrogat assistens, neq; habet ire ultra.
Nam desyderatum unusquisq; ediscere uolens,
Non dimitteret priusq̄ ad uoluptatem audiret.
Sic ille non uoluntarius, uoluntarijs autem Non voluntarius) inuitus.
Versatur: uidebis autem ipsum statim manifestum.
D E. O Iuppiter, Oetes intonsum qui pratum habes,
Dedisti nobis, sed cum tempore, lætitiam.
Clamate ò mulieres, quæq; intra tectum,
Quæq; extra aulam: quia insperatum oculum mihi
Famæ exorientem huius nunc percipimus. Iubilate) acclamate vos qui futuri estis sponsi.
C H O. Iubilate domibus familiaribus
Iubilis, futurus sponsus: in autem com- In autem) atq;, simulq;.
Munis marium ueniat Mariū) maritorū.

Clamor. bene pharetratum
Apollinem præsidem,
Simulq; Pæana, Pæana
Celebrate ò uirgines.
Clamate sororem
Dianam Ortygiam,
Ignitam) propter faces — *Ceruorum uenatricem, undiq; ignitam,*
Nymphas) oreades — *Vicinasq́; nymphas.*
Extollor, neq; repellam
Tibiam. ò domine meæ mentis,
Ecce me conturbat
Euœ me hedera, modo Bacchicum
Conuertens certamen.
Io, io, Pæan.
Vide, uide, ò amica
Contraria) prioribus malis, s. ac molestijs. — *Mulier. hæc contraria sanè tibi uidere*
Licet manifesta.
DE. *Video amicæ mulieres: neq; me oculi*
Custodia præterijt hunc non uidere exercitum.
Gaudere autem præconem prædico tempore
Multo apparentem, lætitia dignum si quid & fert.
LIC. *Sed bene quidē puenimus: bene aūt salutamur*
Mulier secundum operis acquisitionem. uirum. n. rectè
Agentem, necesse est bona lucrari uerba.
DE. *O charißime uirorum, primum, quæ prima uolo,*
Doceto: an uiuentem Herculem suscipiam.
LIC. *Ego certe illum reliqui ualentemq́;,*
Et uiuentem, & florentem, & non morbo grauem.
DE. *Vbi terræ, patriæ, an barbaræ? dic.*
LIC. *Littus quoddam est Eubœum, ubi statuit*

Aras, sacrificatq; ex frugibus Cenæo Ioui.
DE. *Ex uoto ostendens, an à uaticinio aliquo?*
LIC. *Ex uoto, quando cœpit harum euersam hasta*
Regionem mulierum, quas uides in oculis.
DE. *Ipse autem per deos cuiusnam sunt, & quænam?*
Miserabiles.n. si non calamitates fallunt me.
LIC. *Has ille Euryti depopulatus urbem*
Cœpit sibi possessionem, & dijs electam.
DE. *An & in hac urbe inconsyderatum*
Tempus incedens fuit dierum innumerabile?
LIC. *Non: sed quidem plurimum in Lydis tempus*
Detentus fuit (ut inquit ipse) non liber,
Sed uenditus. huius sermonis autem nō oportet inuidiā
Mulier adesse: Iuppiter cuius effector apparuerit.
Ille autem uenditus Omphale barbaræ
Annum expleuit, ut ipse dicit.
Et sic morsus fuit hoc dedecus accipiens.
Quare iusiurandum sibi adijciens iurauit,
Profecto affinem huius paßionis
Cum filio & muliere seruiturum adhuc.
Et non mutauit uerbum; sed quando purus fuit,
Exercitum accipiens collectum uenit urbem
Euryteam. hunc.n. auctorem
Solum mortalium dicebat huius esse paßionis.
Qui ipsum uenientem in domos familiarem
Hospitem antiquum existentē multū quidē sermonibus
Conuitiatus est, multa autem damnosa mente
Dicens: manibus quidē quòd ineuitabilia habens iacula
Suis filiis linqueretur ad arcus iudicium.
Dicebat autem, seruus homine quòd à libero

Inconsideratum) longum.
Incedens) profectus, absens.
Morsus) indignatus est, grauiter tulit
Quare) aliter, ut
Affinem) authorem, Eurytum. f.
Accipiens) accepto sociali exercitu
Paßionis) seruitutis apud Omphalen.
Linqueretur) superaretur iaculandi arte.
Homine libero) Eurystheo. f.

Contumelia afficeretur.cœnis autē quando fuit ebrius,
Eiecit extra ipſum.quorum habens iram
Vt uenit rurſus Iphitus Tirynthium
Ad collem,equos paſcentes explorans:
Tunc alio ipſum oculum,alteram in partem aũt mentē
Tabula)rupe Habentem,à ſumma iaculatus eſt turrita tabula.
Operis cauſa huius indignatus rex
Omnium Iuppiter pater Olympius
Venditum ipſum emiſit,neq; tolerauit:
Quoniam ipſum ſolum hominum dolo
Interfecit.ſi enim aperte ultus eſſet,
Iuppiterq́; ignouiſſet cum iure,opprimenti.
„ Contumeliam enim non amant neq; dij.
Illi autem inſultantes ex lingua mala,
Habitatores)mortui Ipſi quidem plutonis omnes ſunt habitatores.
Ciuitas autem ſerua.has autem quas quidem intueris,
Ex felicibus ærumnoſam inuenientes uitam:
Veniunt ad te.hæc enim maritusq́; tuus
Mandauit:ego autem fidelis exiſtens illi perficio.
Ipſum autem illum,quando pura ſacrificia
Fecerit patrio Ioui captiuitatis:
Scias illum ut uenturum.hoc enim ſermonis
Multi recte dicti,iucundiſsimum audire.
CHO.Regina nunc tibi delectatio manifeſta exiſtit.
Horũ quidem præſentiũ, illorũ uero audieti ſermone.
DE. Quomodo aũt non ego gauderem uiri fortunatã
Audiens actionē hanc iuſta mente?
Multa eſt neceſsitas hac hoc concurrere:
Tamen autem ineſt bene conſyderantibus,
Timere recte agentem,ne erret unq̃.

Mihi enim misericordia grauis subijt amicæ
Has uidenti infelices in hospita
Regione exules, orbas parentibusq́; captas.
Quæ prius quidem fuerant ex liberis fortasse
Viris: in præsenti autem seruam tenent uitam.
O Iuppiter auersator, nunq̃ intuear te
Contra meum sic semen procedentem:
Neq;, si quid facies, hac præsertim uiuente adhuc.
Sic ego timui has uidens.
O misera, quænam es iuuencularum;
Innupta, uel filios procreans? ad quidẽ enim naturam
Omnium imperita horum, generosa uero aliqua.
Licha, cuiusnam est hospita mortalium?
Quænam pariens? quis gignens pater?
Dic. quoniam illam harum plurimum miserata sum
Aspiciens: quanto quidem & sapere nouit sola.
LIC. *Quid noui ego? quidnã me & interroges? forte*
Generatio illorum illinc non in postremis.
DE. *Num Tyrannorum Euryti semen aliquod fuit?*
LIC. *Non noui: etenim neq; interrogabam longe.*
DE. *Neq; nomen ab aliquo comitum habes?*
LIC. *Minime. silentio meum opus perficiebam.*
DE. *Dic ò misera at nobis ex teipsa: quoniam*
Et calamitas tibi, non scire te, quænam es.
LIC. *Neq; profectò priori nihil ex æquo*
Tempore differet lingua: quæ nullo modo
Manifestauit, neq; maiora, neq; minora:
Sed semper dolens calamitatis grauitatem
Lachrymabatur infelix: ex quo patriam
Desertam reliquit. uerum fortuna

Neque &c.) non magis nũc dicet, quænã sit, q̃ antea dixit &c.

Mala quidem ipsi: sed ueniam habet.
DE. *Hæc igitur sinatur, & eat in tecta*
Sic q̃ iucundissime: neq; ad mala
Existentia molestiam à me doloris accipiat.
Satis. n. præsens. in autem domos
Eamus iam omnes, ut tuq;, quò uis,
Festines: ego autem, quæ intus, sufficientia ponam.
NVN. *Hic certe primum paulum immorata, ut*
Discas sine his, quosnam ducis intro.
Quæq; nihil exaudisti, ediscas uero, quæ oportet.
Horum habeo. n. in omnibus scientiam ego.
Cuius) causa. s. DE. *Quidnã est, cuius me hunc sistere fecisti gressum?*
NVN. *Stans audi. etenim neq; priorem*
Sermonem frustra audisti, neq; nunc puto.
DE. *Vtrum illos sanè huc rursus iterum*
His) mulierũ Trachiniarum choro *Vocemus: an mihi, hisq; dicere uis?*
NVN. *Tibi, hisq; nihil cohibetur: hos autem sine.*
DE. *Et iam abiere; & sermo significetur.*
NVN. *Vir hic nihil eorum, quæ dixit modo,*
Dixit iustitiæ in rectum: sed uel nunc malus,
Vel ante non iustus nuntius affuit.
DE. *Quid ais? aperte mihi dic oẽ, quodcunq; ĩtelligis.*
Quæ quidem. n. dixisti, ignorantia me habet.
NVN. *Hunc dicentem hominem exaudiui ego*
Multis præsentibus testibus, quòd puellæ
Huius causa ille Eurytumq; cæpisset,
Et altam Oechaliam: amor autem illum
Solus deorum demulsisset captiuare hæc:
Non quæ in Lydis, neq; apud Omphalen laborum
Seruitia, neq; proiecta Iphiti mors.

Quem

Quem nunc reijciens hic contra dicit.
Sed quando non suasit genitori
Filiam dare, occultum ut haberet lectum:
Crimen paruum accusationemq; praeparans,
In, expeditionem facit patriam huius: in qua
Eurytum his dixit dominari sedibus:
Interficitq; regem patrem huius, & urbem
Depopulatus est: & nunc (ut uides) uenit domos
Ad has mittens non inconsyderate mulier, Incõsyderate) negligẽter, sine cura.
Neque tanquam seruam: neq; spera hoc,
Neq; parem: siquidem incaluit desyderio,
Visum est igitur mihi erga te declarare omne
Regina, quod hoc existo discens ab.
Et haec multi ad medium Trachiniorum
Forum simul audierunt itidem mihi,
Vt redarguerent. si autem non dico amica,
Non laetor: sed rectum dixi tamen.
DE. *Hei mihi miserae. ubi nam sum rei?*
Quod suscepi damnum subtectum,
Occultum. ò infelix? num sine nomine
Fuit, quemadmodum abducens iurauit?
NVN. *Certe etiã & splendida, & secũdũ oculũ, &*
Patris qdẽ existẽs gñationibus Euryti olim (naturã,
Iole uocabatur: cuius ille nullibi
Parentes dicebat uidelicet nihil interrogans.
CHO. *Pereant, nequaquam omnes, mali: uerum*
Dolosa qui exercẽt non conuenientia sibi mala.
DE. *Quid oportet facere mulieres? qa ego sermoni*
His nunc praesentibus perculsa sum. (bus
CHO. *Interroga profecta uirum: quia cito manifesta* (Cito) al'r, forte

Diceret: si illum ad uim interrogare uelis.
D E. Sed ibo, etenim non sine mente dicis.
Nos autem expectemus, uel quid oportet facere?
C H O. Mane, quia hic uir non meis à nuntijs,
Vltro uocatus) sponte. Sed ultro uocatus ex domibus egreditur.
L I C. Quid oportet mulier eūtē me Herculi dicere?
Doce, quia euntem intueris me.
D E. Tanq̃ ex aspera cum tempore tardo profectus
Ibis, priusquam nos & renouemus sermones.
L I C. Sed si quid uis interrogare, adsum ego.
Distribuis) dicis D E. An etiam fidele ueritatis distribuis?
L I C. Sciat magnus Iuppiter, quæ quidē sciēs existo.
D E. Quæ mulier sanè est, quam uenis ducens?
L I C. Eubœa. quibus autē nata est nō habeo dicere.
D E. Tu respice huc. ad quam loqui putas?
L I C. Tu autem ad quid me hoc interrogans habes?
D E. Aude dicere, si sapis: quæcunque interrogo.
L I C. Ad dominantem Deianiram Cenei
Filiam, uxoremq́; Herculis: si non existo
Videns uana; dominamq́; meam.
D E. Hoc ipsum uolebam hoc à te discere. dicis
Dominam esse hanc tuam?
L I C. Iusta enim.
D E. Quid sanè, quam censes dare pœnam:
Si inuentus fueris in hanc non iustus existens?
L I C. Quomodo non iustus? quidnam uarians habes?
D E. Nihil. tu quidem ualde hoc faciens es.
L I C. Abeo. stultus autem fui iampridem audiens te.
D E. Non. priusquam dicas interrogatus breue.
L I C. Dic si quid uis, etenim non tacita es.

DE. *Hanc captiuam, quam misisti in domos:*
Pernosti ne?
LIC. *Dico. ad quid autem interrogas?*
DE. *Nonne tu hanc, quam ab ignorantia uides:* Quam &c.) quã tibi ignotam dicebas
Iolen dicebas Euryti prolem ducere?
LIC. *Quibus in hominibus? quis unde profectus*
Tibi testificabitur, hæc à me audire præsens?
DE. *Multis ciuium, in medio Trachiniorum*
Foro, multa à te hæc audiuit turba.
LIC. *Sane*.
Audire quidem dicebant. idem autem non fit,
Opinionem dicere, & diligenter exprimere orationẽ.
DE. *Quam opinionem? non iuratus dicens*
Vxorem dixisti Herculi hanc ducere?
LIC. *Ego uxorem? per deos dicito amica*
Domina hunc, quisnam est hospes.
DE. *Qui à te præsens audiuit, quòd huius desyderio*
Vrbs domita fuisset omnis, & non Lydia
Destruxisset ipsam; sed huius amor apparens.
LIC. *Homo ò hera aßistat. etenim*
Aegrotanti nugari, hominis non sapientis.
DE. *Ne per tu per summum Oetæum saltum*
Iouem fulgurantem cæles sermonem.
Non enim mulieri uerba dices malæ:
Neque quæ non nouerit res hominum. quia
Gaudere naturam insitum est non eisdem semper.
Amori quidem nunc quicunque insurgit „
Pugil tanquam ad manus, non recte sapit. „
Hic enim imperat & dijs, ut uult, „
Et mihi: quomodo autem non alteri, quali mihi? „

Quia si quid meo uiro hoc morbo
Reprehensibilis &c.) .i.reprehẽdo Capto reprehensibilis sum, ualde insanio:
Vel huic mulieri, quæ fuit causa
Nihil turpis, neq; mihi mali alicuius.
Non sunt hæc. sed si quidem ex illo discens
Mentiris: disciplinam non bonam discis.
Si uero ipse te ipsum sic instruis; quando
Volueris esse bonus, uideberis malus.
Sed dic omne uerum: quia libero
Mendacem uocari pars inest non bona.
Vt autem lateas, neque hoc fit.
Multi enim, quibus dixisti, qui dicent mihi.
Et si quidem timuisti, non recte times: quoniam
Non audire hoc me molestaret.
Sed scire, quid graue? nonne & alias
Plurimas uir unus Hercules uxorem duxit?
Et nondum aliqua ipsarum ex me sermonem malum
Tulit, neque opprobrium: hæcq;, neq; si
Valde intabesceret amando. quoniam illam ego
Miserata sum maxime, intuita quòd
Pulchritudo ipsius uitam perdidit:
Et terram patriam inuita infelix
Euertit, & seruiuit. sed hæc quidem
Fluant in uentum. tibi autem ego dico, malum
Erga alium esse, erga autem me non mentiri semper.
CHO. Pare dicenti bona, & non accusaberis tpe
Mulieri huic, & à me acquires gratiam.
LIC. Sed ò chara domina, postquam te disco
Imprudentem) ignorantem. Mortalem, sapientem mortalia, & non imprudentẽ:
Omne tibi dicam uerum, neq; occultabo.

Est enim sic, quemadmodum hic dicit.
Huius graue desyderium olim Herculem
Inuasit, & huius causa perniciosissima
Destructa fuit paterna Oechalia hasta.
Et hæc (oportet enim & quod ab illo, dicere)
Neque dixit occultare, neque abnegauit unquam.
Sed ipse ò domina timens tuum
Ne pectus molestarem his uerbis:
Peccaui, si quid hoc peccatum existimas.
Quando quidem omnem scis sermonem,
Illiusq; & tuam ex æquo communem gratiam:
Et ama mulierem, & uelis sermones,
Quos dixisti, in hanc firmiter dixisse.
Quia in alijs ille omibus uincens manibus,
Huius amore ad omnia inferior fuit.
DE. *Sed sic & sapimus, ut hæc faciamus,*
Et non morbum spontaneum eligimus,
Dijs pugnantes: sed intra tectum
Eamus; ut sermonumq; mandata feras,
Quæq; pro donis dona oportet adaptare;
Et hæc ducas. illum enim non iusta, te
Ire accedentem sic cum multo exercitu.
CHO. *Magnam quandam potentiam*
Venus effert uictoriæ semper.
Et res quidem deorum
Præterij; & quomodo
Saturnium decepit non dico,
Neque nocturnum Plutonem,
Vel Neptunum concussorem terræ:
Sed ad hanc uxorem

Certatores descenderunt ante nuptias aliqui
Omnium percußionum, omnium puluerum plenasq́; e-
xierunt pugnas certaminum.
Alter quidem erat fluuij
Potentia cornuti quadrupedis
Aspectus tauri
Achelous ab Oeniadis:
Alter autem Bacchicis
Venit recuruos Thebis
Arcus, & lanceas, clauamq́; quatiens
Filius)Hercules Filius Iouis: qui tunc frequentes iuerunt
In medium cupientes cubilia. sola
Autem coniugalis in medio Venus
Virga gubernabat uersans.
Tunc erat manus, erat autem
Arcuum strepitus tau-
rinorumq́; mistim cornuum:
Erant autem implexæ
Scalæ: erantq́; frontium pernitiosæ
Percußiones, & gemitus utrorumq́.
Hæc uero formosa aspectu, delicata
Longinquam apud ripam
Sedebat, suum expectans maritum.
Ego autem mater quidem qualis dico.
Hic certabilis aspectus sponsæ
Miserabilis expectabat:
Et à matre statim
Iuit, tanquam uitula deserta:
DE. Dum amicæ in domo hospes loquitur
Captiuis puellis tanquam in discessu,

Tunc forensis ueni ad uos clam, Forensis) egressa
Partim quidem dictura, manibus quæ operata sum:
Partim autem qualia patior commiserata.
Puellam enim (puto autem non amplius, sed iugatam)
Admisi, onus tanquam nauta
Damnosum, læsionem meæ mentis.
Et nunc duæ existentes, manemus unius sub
Vestis amplexum. talia Hercules
Ille fidelis nobis & bonus uocatus,
Præmia remisit longi temporis.
Ego autem irasci quidem non scio
Aegrotanti illi multum hoc morbo.
Hoc autē rursus cohabitare huic simul, quænā mulier,
Posset, communicans earundem nuptiarum? Cōmunicans) particeps.
Video enim iuuentam, illā quidem procedentē ultra: Illam) Ioles. f.
Hanc autem consumptam, quorum diripere solet Hanc) meam.
Oculus florem; horum auertere pedem.
Hæc igitur timeo ne maritus quidem Hercules
Meus uócetur, iunioris autem uir.
Sed (non enim quemadmodum dixi irasci pulchrum,
Mulierem mentē habentem) sicut autem habeo amicæ
Remedium solutorium doloris: sic uobis dicam.
Fuit mihi antiquum donum uetustæ olim
Feræ, lebete æreo occultatum: Feræ) Nessi centauri.
Quod puella adhuc existens densipectoris à
Nesso moriente ex cædibus suscepi.
Qui profunde fluentem fluuium Euenum mortales
Mercede traijciebat manibus, neq; ductorijs
Remis remigans, neq; uelis nauis:
Qui & me, patrijs quando multitudinibus

Cum Hercule primum coniux sequebar;
Ferens in humeris; quando fuit in media uia:
Vanis) frustra uiolare conatis
Attingit uanis manibus, ex autem clamaui ego:
Et Iouis statim filius conuersus, manibus
Immisit comatam sagittam: in autem pulmones
Pectorum cum sonitu irruit. moriens autem fera
Tantum dixit. filia senis Oenei
Tantum iuuaberis meis, si parueris,
Portorijs) traiectibus
Portorijs: quoniam extremam traieci ego.
Si enim concretum sanguinem mearum
Cædium sumpseris manibus, quà liuidas
Intinxit sagittas nutrimentum Lernææ Hydræ:
Erit mentis tibi hoc mulcimentum
Herculeæ: ut non aliquam intuitus
Amet mulierem ille pro te plus.
Excogitans) recordata
Hoc excogitans ò amicæ (domibus enim fuit
Illius mortui inclusum recte)
Tunicam hanc tinxi, addens quæcunque
Viuens ille dixit. & perfecta sunt hæc.
Scirem) noui
Malas autem audacias, neque scirem ego,
Neque ediscerem, atque audentes odi.
Amatorijs autem si quo modo hanc superemus
Puellam, & delinimentis his contra Herculem:
Machinatum est hoc opus, si quid non uideor
Facere uanum: si autem minus, cessabitur.
CHO. Sed, si qua est fides in factis:
Videris apud nos non consuluisse male.
DE. Sic habet certe fides, ut hoc quidem putare
Liceat: experientia autem non uersata sum dum.
CHO. Sed scire oportet facientē, quòd neq; si putas

Habere: habeas cognitionem non experta.
DE. Sed statim sciemus. hunc. n. inspicio
Forensem iam. celerrime autem ueniet. Forensem) egressum.
Solum à uobis bene occultemur: quoniam tenebris,
Et si turpia facis, nunq̃ in dedecus incides.
LIC. Quid oporteat facere, significa filia Oenei:
Quia sumus iam longo tempore tardi.
DE. Sed hæc tibi eadem & facio Licha,
Donec tu interioribus locutus es hospitis:
Vt feras mihi hoc bene contextum peplum,
Donum illi homini meæ manus.
Dans autem hoc, dic ut nullus mortalium Dās) vbi dederis
Illo prius induatur corpore:
Neq; uideat illum, neq; lumen solis,
Neq; septum sacrum, neq; domesticum lumen:
Priusq̃ ille ipsum manifestus aperte collocatus
Ostendat dijs die tauricida.
Sic enim uoui, si quando ipsum in domos
Videam saluatum, uel audiam: iuste
Ornatum iri tunica hac, & appariturum dijs
Sacrificatorem nouo nouum in peplo.
Et horum feres signum, quod ille certum
Sigilli obsignatione hac ad oculum ponet.
Sed uade, & serua primum quidem legem:
Non cōcupiscere nuntiū existentem superflua facere:
Deinde, ut gratia illiusq; tibi,
Et mei in unū conueniens ex simplici duplex appareat.
LIC. Sed, si quidem Mercurij hanc exerceo artem Mercurij) nuncij, legationis,
Firmam; nequaq̃ errabo in te unq̃:
Ne non uas, ut habet, ostendam ferens:

Verborumq; fidem, quæ habes, adaptem.
D E. *Abeas iam: etenim scis,*
Quæ in domibus, ut habentia sunt.
L I C. *Scioq;, & dicam seruata.*
D E. *Sed nosti quidem & hospitæ uidens*
Susceptiones, ipsam ut acceperim amice?
Percuteretur) ad miraretur — L I C. *Vt percuteretur meum uoluptate cor.*
D E. *Quid sanè aliud dicas? timeo enim*
Ne ante dicas desyderium ex me:
Quæ illinc) quod ad illum attinet — *Priusq̃ scias, quæ illinc, an desyderemur.*
C H O. *O maritima & saxosa,*
Calida balnea, & rupes
Oetes habitantes, quiq; mediam
Melidem iuxta paludem
Puellæ) Dianæ — *Auream pharetram habentisq; littus puellæ,*
Vbi græcorum contiones
Pylatides uocantur:
Pulchre clamans cito uobis
Tibia non iniucundum
Sonans strepitum redit, sed diuinæ
Aequalem musæ.
Nam Iouis Alcmenesq; filius
Concitatur, omnis uirtutis
Spolia habens ad domos:
Quem absentem habuimus
Totum duodecim mensium expectantes
Tempus, maritimum, scientes nihil.
Hæc uero ei chara uxor
Misera infortunata corde
Maxime flebilis semper peribat.

Nunc autem Mars incitatus
Soluit laboriosum diem.
Veniat, ueniat, ne
Stet multis remis agitatum uehiculum nauis ipsi:
Prius q̃ hanc ad urbem acceleret;
Insulanum larem
Mutans, ubi uocatur sacrificator.
Vnde ueniat per totum diem Diem) hodie
Huius suadelæ uncto illito Suadelæ) philtri
Implicitus sub prætextu feræ.
D E. *Mulieres, quam timeo ne ulterius*
Facta sint mihi omnia, quæcunq; modo feci.
C H O. *Quidnam est Deianira filia Oenei?*
D E. *Non noui. timeo autem, si apparebo forte*
Malum magnum operata à spe bona.
C H O. *Nunquid aliquid tuorum Herculi donorum?*
D E. *Maxime: ut ne promptitudinem*
Incertam operis alicui præceperim accipere.
C H O. *Doce, si docendum, ex quo times.*
D E. *Tale euenit, quale dicam*
Mulieres uobis miraculum insperatum discere.
Quo enim indutorium peplum nuper
Vnxi, candidæ ouis bona lana:
Hoc euanuit, corrosum à nullo
Eorũ quæ intus, sed ambesum ex seipso consumptũ est,
Et contritum est in summa rupe. ut autem scias omne
Quatenus hoc actum est, longiorem extẽdam sermonẽ. Quatenus) quonam modo
Ego enim quæ fera me Centaurus laborans
Latere amara cuspide prædocuit:
Omisi mandatorum nihil: sed seruabam

Aerea tanq̃ indelebilem ex tabella picturam.
Et mihi hæc erant prædicta, & talia agebam:
Medicamentum hoc remotum ab igne, radioq; semper
Calido intactum in conclauibus seruare me:
Quoad recenter illitum applicarem alicubi.
Et faciebam talia. nunc autem, quando fuit faciendum,
Vnxi quidem per domum in domibus occulte
Lana auellens propriæ pecudis uellus:
Et posui componens minime illustratum sole
Caua capsula donum: quemadmodum nostis.
Intro autem reuersa uideo famam
Ineffabilem, inconiectabilem homini discere.
Sum proijciens) proieci *Inuolucrum. n. sum proijciens quodammodo*
Ouis, quo ante unxeram in mediam flammam,
Radium in solarem. ut autem calefactum fuit,
Fluit omne incertum, & contritum fuit terra,
Forma maxime simile, ut serræ
Rosiones inspiceres in sectione ligni:
Tale iacet dißipatum. ex autem terra, unde
Proiectum fuerat: scaturiunt densæ spumæ
Cæsij fructus, tanq̃ pingui potu
Fuso in terram bacchica à uite.
Quare non habeo misera quo consilij cadam.
Video autem me opus graue operatam.
Vnde. n. unq̃, pro quo moriens fera
Mihi præbuisset beneuolentiam, qua mortuus est pro?
Non est. sed, qui percusserat, interficere
Volens mulcebat: quorum ego postea
Quando non amplius iuuat; cognitionem capio.
Sola. n. ipsum, si quid non frustrabor

Mente:ego infelix interficiam.
Nam iacientem sagittam noui, & deum
Chironem offendentem: & quomodo tetigerit, Q_ũo) quẽadmodum, uti,
Corrumpit omnes bestias.ex autem huius hic
Cædibus egrediens uenenum sanguinis nigrum,
Quomodo non perdet & hunc? uidebitur certe mihi;
Atqui uisum est:ille si errabit
Hac cum ira, & me commori simul.
Viuere.n.male audientem,non tolerabile: ”
Quæ magnificit,non malam natam esse. ”
CHO. *Timere quidẽ opera grauia necessario habet:* Necessario &c.) necesse est.
Hanc autem spem nõ oportet fortunam iudicare ante.
DE. *Non est in his non honestis consilijs*
Neq; spes,quæ & audaciam quandam conciliat.
CHO. *Sed circa errata non ex uoluntario consilio,*
Ira matura:quam te consequi decet.
DE. *Talia diceret non mali*
Particeps: sed cui nihil est domibus graue.
CHO. *Tacere conueniet te longiori tempore:*
Si non quid dices puero tuoipsius:quoniam Puero) Hyllo filio
Adest indagator patris,qui prius abierat.
HYL. *O mater,quàm ex tribus te unum eligerem*
Vel non amplius esse uiuentem:uel seruatam,
Alius uocatam esse matrem;uel meliores mentes
Ex nunc præsentibus his mutasse alicunde.
DE. *Quidnam est ô fili,quantum ad me,inuisum?*
HYL. *Virum tuum scias,hunc meum dico*
Patrem,interfecisse hac in die.
DE. *Hei mihi.quemnam protulisti ô fili sermonem?*
HYL. *Quem non possibile non perfectum esse.nam*

Factum quis posset infectum facere?
DE. Quomodo dixisti ò fili? quo ab hominum discens
Iniucundum sic opus operatam esse me dicis?
HYL. Ipse grauem calamitatem in oculis
Patris intuitus, & per linguam audiens.
DE. Vbi autem appropinquas homini, & astitisti?
HYL. Si oportet discere te, omnia dicere necesse est.
Quando abijt inclytam Euryti populatus urbem,
Victoriæ ducens trophæa & primitias:
Littus quoddā utrinq; mari allutū Eubææ ꝑmontoriū
Cæneum est: ubi patrio Ioui
Aras statuit sacrumq; lucum:
Vbi illum primum uidi libens desyderio.
Futuro aute &c.) cū aūt ille mactaturus esset &c. Futuro aūt ipso multarum uictimarum facere iugulationes,
Præco à domibus uenit domesticus Lichas,
Tuum ferens donum, letalem uestem:
Quam ille indutus, ut tu præmandaueras:
Mactat quidem duodecim integros habens,
Prædæ primitias, boues: sed omnia simul
Centum admouit commistos boues.
Et primum quidem miser propitia mente,
Ornatuq; gaudens & ueste, præcabatur:
Vbi uero uenerandorum sacrificiorum incendebatur
Flamma cruenta, & à pingui quercu:
Sudor emittebatur corpore, & applicata est
Fabri) a fabro Lateribus nuper conglutinata, tanq̃ fabri,
Tunica omne per membrum, uenitq; ossium
Morsus cum euulsione: deinde letalis,
Inimicæ uiperæ uenenum ut rodebat:
Tunc uero clamauit, infelicem

Licham, illum nihil auctorem huius tui mali,
Quibus attulisse hanc artibus uestem.
Ille uero nihil sciens infelix, tuum solius
Donum dixit, sicut erat, missum.
Et ille ut audiuit, & crucians
Laceratio ipsius pulmones attigit:
Corripiens pede illum, articulus qui nectitur: Corripiens) correptum
Proijcit ad utrinq; allutum e mari saxum.
Comæ autem albam medullam exilire facit, medio
Capite dißipato, sanguineq; simul.
Omnis autem clamauit gemitu populus,
Hoc quidem ægrotante, illo autem enecato: Hoc) Hercule: illo autem, Licha.
Et nullus audebat hominem contra ire:
Trahebatur enim ad terram, & sublimis,
Clamans, eiulans: circum autem strepebant saxa,
Locrorum montanæ rupes, EubϾq; promontoria.
Postq̃ autem defecit, multum quidem miser in terram
Proijciens seipsum, multumq; eiulatu clamans,
Infelicem lectum uituperans
Tui miseræ, & Oenei nuptias,
Qualem acquisiuisset destructricem uitæ:
Tunc ex aßistente nidore distortum
Oculum eleuans uidit me in multo exercitu
Lachrymantem, & me intuitus uocabat:
O fili, accede, ne fugias meum malum:
Neq; si te oportet mortuo commori mihi:
Sed eleua extra, & maxime quidem depone
Illic, ubi me nullus uidebit mortalium.
Si autem misericordiam tenes, at me ex hac terra
Traijce q̃ celerrime, neq; hic moriar.

Tantum cum mandasset, in media cymba
Ponentes) posito illo — *Ponentes illum ad terram hanc appulimus, uix*
Conuulsionibus) nimio dolore. — *Mugientem conuulsionibus: & illum statim*
Vel uiuentem uidebitis, uel mortuum nuper.
Talia mater patri consulens meo
Quorũ) p quibus — *Et faciens deprehensa es. quorum te ultrix iustitia*
Vlciscatur, Erinnysq́; (si fas) imprecor.
Fas autem, quoniam mihi fas tu prius abiecisti;
Omnium optimum uirum eorum, qui sunt in terra,
Interficiens, qualem alium non uidebis unq̃.
CHO. *Quid silentio discedis? non nosti quoniam*
Opitularis tacens accusatori?
HYL. *Sinite recedere. uẽtus secũdus oculorũ meorũ*
Ipsi fiat procul abeunti recte.
Iactationem. n. alioqui nominis quid oportet nutrire
Maternam, quæ nihil ut pariens facit?
Sed abeat gaudens. delectationem autem, quam
Meo dat patri, hanc ipsa accipiat.
CHO. *Ecce, ut ò filiæ immiscuit statim*
Verbum uaticinatorium nobis
Prædictæ prouidentiæ:
Quod dixit, quando perfecta afferret,
Duodecima aratio susceptionem perficere laborum
Iouis proprio filio. & hæc recte
Firma adueniunt.
Quomodo. n. ille non uidens
Adhuc unq̃,
Adhuc laboriosam haberet
Mortuus seruitutem?
Si. n. ipsum Centauri lætalis nebula

Vngit,

Vngit, insidiosa necessitas,
Lateri adhærente ueneno;
Quod peperit mors, peperit autem uarius Draco:
Quomodo hic solem alterum, q̃ in p̄nti, uideat;
Grauissimo quidem Hydræ *colliquatus*
Prætextu nigras iubas habentis.
Quæ commisti illum flagellant,
Nessoq; ab,
Letales dolosi stimu-
li superbullientes.
Quorum hæc misera impigrum,
Magnum intuita domibus damnum
Nouis accedentibus nuptijs,
Hæc quidem non aduertit, illa autem ab alienigena
Mente uenientia pernitiosis reconciliationibus,
Profecto perdita gemit,
Profecto frequentium uiridem
Irrigat lachrymarum spumam. Lachrymarum &c).i.lachrymas
Sed ueniens
Fatum manifestat dolosam,
Et magnam calamitatem.
Ruptus est fons lachrymarum: fusus est
Morbus. ô dij. ut infensis
Nondum ualde nota
Herculis abuenit passio ad miserandum.
Heu perniciosa lancea propugnatricis hastæ:
Quæ tunc celerem nympham
Adduxisti ab alta
Hanc Oechalia *cuspide.*
Sed ministra

Venus, tacita, manifesta,
Horum apparuit effectrix.
C H O. *Vtrum ego uana, an audio quandam*
Miserationem per domos modo concitatam?
Quid dicam?
Clamat aliquis non obscurum, sed infelicem
Luctum intus. & quid innouant tecta?
Intellige) vide *Intellige autem*
Hanc, quòd insueta & contractis superciliis
Venit ad nos uetula, significans aliquid.
N V T. *O filiæ, quam .s. nobis non paruorum malorũ*
Initium cœpit donum Herculi missum.
C H O. *Quidnam ò anus innouatum dicis?*
N V T. *Abijt Deianira longe extremam*
Viarum omnium, ex immobili pede.
C H O. *Non ne ut mortua?*
N V T. *Omnia audisti.*
C H O. *Mortua est misera?*
N V T. *Secundo audis.*
C H O. *Misera, perdita, quo modo mortuam esse illam dicis?*
N V T. *Miserrime, quo ad actionem.*
C H O. *Dic qua morte mulier concurrit.*
N V T. *Seipsam sustulit.*
C H O. *Quæ ira, uel quinam morbi*
Hanc cuspidem iaculi mali
Comprehendit? & quomodo meditata est
Ad mortem mortem
Accelerans sola?
N V T. *Gemebundi in sectione ferri.*
C H O. *Intuita es ò misera hanc contumeliam?*

NVT. Intuita sum ut uicina aßistens.
CHO. Quis erat? quomodo? age dic.
NVT. Ipsa à seipsa patrat hæc.
CHO. Quid dicis?
NVT. Certior sis.
CHO. Peperit, peperit ma=
Gnam nuper adducta hæc nympha Nympha) Iole
Domibus his Erinnym.
NVT. Valde certe. magis autē si præsens propinqua
Vidisses, quæ fecit: ualde commiserata fuisses.
CHO. Et hæc tolerauit q̄ manus muliebris patrare?
NVT. Grauiter certe. audies autē, ut testeris mihi.
Postq̄ ingressa est domos intro sola,
Et puerum in aulis uidit cauos lectos
Sternentem, ut retro occurreret patri:
Occultans seipsam ubi nullus intueretur;
Gemebat quidem aris procidens: quòd
Fieret deserta. flebat autem instrumentorū quodcūq;
Tangeret, quibus citebatur misera prius.
Alibi autem & alibi domorum uolutata,
Sicubi amicorum inspiceret seruorum corpus:
Flebat misera intuita,
Ipsa à seipsa dæmonem uocans:
Et filijs carituras in posterum opes.
Postq̄ autem ab ijs destitit, repente illam uideo
Herculeum thalamum irruentem:
Et ego clandestinum oculum adumbrata
Seruabam. uideo autem mulierem lectis
Herculeis stragulas immittentem uestes. Stragulas) stratas
Vt autem perfecit hoc, insiliens supra,

Sedit in medijs lectis:
Et lachrymarum rumpens calidos fluxus
Dixit: ò lectiq́; , & thalami mei,
In reliquum iam ualete: quia me nunquam
Accipietis amplius in cubilibus his cubantem.
Talia locuta impetuosa manu
Soluit suum ipsius peplum: cui aurea
Prominebat mammarum fibula. ex autem exuit
Latus omne, ulnamque sinistram,
Et ego currens profecta, quantum quidem poteram,
Filio dico machinantis hæc.
Et in quo illuc, hucq́; excurrimus:
Videmus ipsam ancipiti gladio
Latus sub iecore & præcordijs percussam.
Videns autem filius luxit. cognouit enim miser,
Opus ex ira quòd effecisset hoc:
Sero doctus quæ per domum; quoniam
Inuita à fera fecisset hæc.
Et illic filius infelix, neque lamentationum
Reliquit quidquam circum illam flens,
Neq; amplectens ore, sed à latere
Latus omittens iacebat multum gemens,
Quòd illam stulte in crimen iecisset malum:
Flens, quoniam ex duobus futurus esset simul
Patrisq́; illiusq́; orbatus uita.
Talia, quæ hinc, sunt. quare si quis duos
Vel etiam plures quis dies computat:
Vanus est. non enim est crastina,
Priusquam bene patiatur quis præsenti die.
CHO. Vtrum utra lugeam?

Vtrum perfecta ulterius
Difficilia mihi miseræ?
Hæc quidem habemus uidere domibus,
Illa autem futuræ sumus in spe:
Communia autem habereq;, & futuras esse.
Vtinam uentosa aliqua
Fiat secunda flans domestica aura:
Quæ me abduceret ex locis; ut
Iouis fortem fœtum,
Ne trepida morerer,
Solum intuita statim.
Quoniam in grauibus doloribus
Venire ante domos dicunt
Ingens quoddam miraculum.
Prope uero & non longe
Flebant, acuta ut luscinia, hospites.
Hospitum enim extra turbam hic gressus.
Quò uero rursus fert ipsum? ut amicum
Curans, grauem
Tacitum fert gressum.
Heu, heu, heu, heu. hic tacitus fertur.
Quid oportet mortuum illum, uel per
Somnum existentem interrogare?
H Y L. *Hei mihi ego te pater,*
Hei mihi ego te infelix.
Quid patiar? qd uero machinabor? hei mihi.
S E N. *Tace fili. ne moueas*
Agrestem dolorem patris crudelis.
Viuit enim procliuis. sed inhibe mordens
Os tuum.

Futuræ &c.) i. habituræ.
Futuras esse) expectare.

Acuta) clamosa

Fert) turba

Interrogare) iudicare, existimare, censere.
Te) tui causa

HYL. Quomodo inquis senex? an uiuit?
SE. Ne excites somno detentum
Et moueas, & suscites
Furiosum grauem morbum ò fili.
HYL. Sed in me miserum
Grauitatem ingentem, incitauit mens.
HER. O Iuppiter quò terræ uenio? apud quos
Mortalium iaceo afflictus, mu-
Tabilibus doloribus? hei mihi ego miser.
Hic) morbus Hic rursus scelestus rodit. heu.
SE. Num nosti, quantum erat lucrum,
Silentio occultare, & non dispergere
Huic à capite, palpebrisq; somnum?
HYL. Non enim habeo, quomodo
Quiescerem, malum hoc uidens.
HER. O Cenæa crepido ararum
Sacrarum, qualem pro qualibus
Sacrificijs mihi misero gratiam per-
Fecisti. ò Iuppiter.
Quod mihi posuisti damnum, quale?
Quod nunquam ego intueri miser
Debuissem oculis, hunc implacabilem
Furoris florem inspexisse.
Quis enim incantator, quis artifex
Medicinæ, qui hoc damnum
Sine Ioue mitigabit?
Miraculum procul uiderim.
Heu, heu, sinite me, sinite me
Infelicem cubare:
Sinite me infelicem cubare

Vbi me tangis? quo inclinas? | Inclinas) manus apponis, admoues.
Perdis me, perdis.
Conuertisti, quod & quieuerit.
Momordit me hoc quidem. | Hoc) p me mouisti.
Hic rursus redit. unde est, ò | Hic) morbus.
Omnium græcorum | Est) aliter, estis.
Iniustißimi uiri, quos | Quos) seruaui. f.
Multum quidem in ponto,
Perq; nemora omnia purgans,
Perij miser.
Et nunc in hunc ægrotantem
Non ignem, non hastam
Aliquis utilem non conuertet:
Heu, heu, neq; illidere caput
Vitæ uult ueniens
Odiosæ, heu heu.
SE. *O fili, huius hominis*
Opus hoc maius procedit,
Quàm secundum meum robur.
Tu autem comprehende: tibiq;.n. oculus
Amplior, q̃ per me
Seruare.
HYL. *Attingo quidem ego.*
Laboriosorum autem dolorem
Neq; intus, neq; foris li=
Cet mihi expellere
Vitæ: talia tribuit Iuppiter.
HER. *O fili, fili, ubinam es?*
Hac me, hac me
Assume alleuans.

Heu, heu, heu heu, dæmon.
Salit autem rursus salit,
Miser perdens nos,
Inaccessibilis, agrestis
Morbus. heu Pallas.
Hoc me rursus molestat. heu fili,
Genitorem commiseratus
Sine inuidia tolle hastam.
Feri meo sub iu=
Gulo: medere aũt dolori, quo me iritauit
Tua mater impia.
Quam sic intuear lapsam,
Sic ita sic; ut me perdidit.
O Iouis consanguinee,
O dulcis Pluto
Sopito me, sopito;
Celeri morte
Infelicem interficiens.
C H O. Audiens horrui has calamitates amicæ
Regis: quales, qualis existens sustinet.
H E R. O multum iam & calida, & uerbo mala,
Et manu, & dorsis laborans ego.
Et nondum tale neque uxor Iouis
Proposuit, neq; odiosus Eurystheus mihi:
Quale hoc insidiosa Oenei puella
Adaptauit humeris meis Erinnyum
Rete textile circunuolutum, quo pereo.
Lateribus enim adhærens, quidem extremas
Corrosit carnes, pulmonesq;, uenas
Sorbet cohabitans: ex autem uiridis sanguis me

Laborans) per multos labores passum. hæc autem uertit Cic. Tusc. quæst. secundo.

Cecidit iam, & corruptus sum corpore
Omni, inexplicabili hoc oppressus uinculo.
Et non hæc, hasta pedestris, neq; terrigena
Exercitus Gigantum, neq; ferina uis,
Neq; græcia, neq; barbara, neq; quantam ego
Terram expurgans ueni, fecit dum. Veni) peragraui
Mulier autem fœmina existens, & non uiri naturam Naturam) natura
Sola me sanè interfecit gladio absq;.
O fili, sis mihi filius uerus natus:
Et ne matris nomen ueneraris amplius.
Da mihi manibus tuis ipse ex domibus accipiens Accipiens) abreptam matrem
In manum parentem, ut cognoscam manifeste:
An meum doleas magis, q̃ illius uidens
Offensam formam, in iure uexatam.
Abi ò fili; aude, miserereq; mei
Multis miserabilis: qui, tanq̃ uirgo,
Mugio flens, & hoc nullus unq̃
Hunc hominem diceret ante uidisse facientem. Faciẽtem) fecisse
Sed sine gemitu semper sequebar mala:
Nunc autem ex tali fœmina inuentus sum miser.
Et nunc accedens sta prope patrem,
Considera autem quali hæc calamitate ab
Passus sum. ostendam .n. hæc ex tegumentis.
Ecce, intuemini omnes miserum corpus:
Videte infelicem, ut miserabiliter habeo.
Heu, heu, ò miser. heu, heu.
Calefecit damni auulsio modo: hæc uero rursus Auulsio) spasmus
Traiecit latera: neq; exercitatum me sinere,
Videtur miser uorax morbus.
O Rex Pluto accipe me.

O Iouis fulmen percute.
Concute ò rex, inflige iaculum
Pater fulminis. uorat enim rursus iterum:
Floruit, irruit. o manus, manus.
O dorsa, & pectora, ò chara brachia.
Vos illa fuistis, quæ olim
Nemeæ habitatorem, bubulcorum interfectorem
Leonem, inaccessibilem pecudem & insalutabilem
Vi confecistis, lerneamq; hydram,
Biformemq; immistum equorum insessorem exercitum
Ferarum) centaurorum. Ferarum, contumeliosum, exlegem eximium ui
Erymanthiamq; feram illumq; sub terra:
Plutonis tricipitem canem, inexpugnabile monstrum.
Pecudem) fœtum Grauis uiperæ pecudem: & aureorum
Draconem pomorum custodem in ultimis locis;
Aliosq; labores infinitos gustaui:
Et nullus trophæa erexit mearum manuum,
Nunc autem sic inarticulatus, & laceratus
Cæco à damno depopulatus sum miser.
Ille optimæ matris nominatur,
Ille in astris Iouis dictus filius.
Sed bene quidem hoc scite; etiam si nihil sim,
Etiam si nihil serpam: certe operatam hæc
Solis) aliter solū. Subiugabo. & ex his accederet solis:
Vt discat hominibus nuntiare, quòd
Et uiuens malos, & mortuus ultus sum.
CHO. O misera Græcia, luctum qualem uideo
Habituram homine hoc si priuabitur.
HYL. Quoniam præbuisti respondere pater,
Silentium præbens, audi me ægrotans tamen.

Petam enim te, quæ iusta consequi. Iusta) æquum est.
Da mihi teipsum, non tantum ut mordearis
Animo iracundus: non enim cognosceres, in quibus
Gaudere studes, & in quibus doles frustra.
HER. *Locutus quod uis, finito; quia ego ægrotans*
Nihil intelligo, quæ tu uarias pridem.
HYL. *De matre uenio mea dicturus: in quibus*
Nunc est, quibusq; peccauit inuita.
HER. *O sceleratissime, & mentionē fecisti.n. rursus*
Patris interfectricis matris, ut audirem ego?
HYL. *Habet enim sic ut non tacere conueniat.*
HER. *Non profecto, his prius peccatis?*
HYL. *Sed neq; quidem quotidianis dices.*
HER. *Dic, caue autem ne uidearis malus natus.*
HYL. *Dico mortua est recenter iugulata.*
HER. *A quo? monstrum per mala uaticinatus es.* Monstrum) rem incredibilem.
HYL. *Ipsa à seipsa, nullo ab hospite.* (nu.
HER. *Hei mihi, prius ut oportebat illā ex mea mori ma* Vt) aliter quoniā.
HYL. *Etiā tuus cōuerteret furor, si hoc totū nosceres*
HER. *Grauē sermonē incepisti: dic aūt, q̄tenus sentis.*
HYL. *Omne negociū aberrauit, optima quærens.*
HER. *Optima ò pessime, patrē tuū interficiens facit?*
HYL. *Amatorium enim putans apponere tui*
Errauit: ut aspexit intus nuptias. Nuptias) Iolem.
HER. *Et quis tantus ueneficus Trachiniorum?*
HYL. *Nessus iampridem Centaurus persuasit ipsi*
Tali amatorio tuum excitare desyderium.
HER. *Heu, heu, infelix abeo miser.*
Perij, perij, lumen non amplius est mihi. Lumen) uita.
Hei mihi, sentio calamitatis ubi constituti sumus.

Abi ò fili: pater enim non amplius est tibi.
Voca omne mihi semen tuorum cognatorum;
Voca autem miseram Alcmenen Iouis
Frustra uxorem; ut ultimam mei
Famam audiatis uaticiniorum, quæ noui ego.
HYL. Sed neq; mater hic, sed maritima
Tiryntho contigit, ut habeat sedem.
Comprehendẽs) secum adductos Filiorum autẽ alios quidẽ comprehẽdens ipsa nutrit:
Alios autem Thebes urbem habitantes discas.
Nos autem, qui adsumus, si quid oportet pater
Facere: audientes ministrabimus.
HER. Tu igitur audi opus. uenisti autem, ubi
Appareas qualis existens uir, meus uoceris.
Mihi enim fuit prædictum ex patre pridem:
A uiuentium nullo moriturum ab:
Sed qui Plutonis corruptus habitator est.
Hac certe fera centaurus, ut diuinum erat
Prædictum) oraculum Prædictum: ita uiuentem me interfecit mortuus.
Ostendam autem ego his conuenientia æqualia
Oracula noua uetustis consona:
Quæ montanorum, & humi cubantium ego
Sellorum) Dodonæorum Sellorum ingressus nemus inscripseram,
A patria & uocali quercu:
Quæ mihi tempore uiuenti & præsenti nunc.
Dixit laborum instantium mihi,
Solutionem perfectum iri; & putabam acturum bene.
Hoc autem erat nihil aliud præterq̃ mori me.
Nam mortuis labor non accedit.
Hæc igitur postq̃ manifesta accidunt fili,
Oportet te rursus fieri huic homini adiutorem,

Et non expectare meum acui os:
Sed ipsum cedentem cooperari, legem
Pulcherrimam inueniētem, obedire patri.
HYL. *Sed ô pater, timeo quidē in sermonis seditionē*
Talem ingressus: parebo autē, in quibus tibi uidebitur.
HER. *Inijce manum dexteram primum mihi.*
HYL. *Vt ad quid fidem hanc nimis conuertis?*
HER. *Non cito feres, neq; non parebis mihi?*
HYL. *Ecce extendo, & nihil contradicetur.*
HER. *Iura Iouis nunc, qui me genuit, caput.*
HYL. *Profecto quid facturum? & hoc dicetur.*
HER. *Profecto mihi dictum opus perficere.*
HYL. *Iuro ego Iouem habens iuratum.*
HER. *Si autem extra uenias: damna uoue capere.*
HYL. *Non capiam. faciam.n.uoueo uerumtamen.*
HER. *Nosti igitur Oetes Iouis altißimum pagum?*
HYL. *Noui, ut sacrificator qdē multū cōstitutus sup*
HER. *Illuc nunc oportet meum tollentem te*
Corpus proprijs manibus, & cum quibus uis amicorū,
Multam quidem syluam profundæ quercus
Tondentem: multum autem marem excidentem simul
Agrestem oleam, corpus meum inijcere,
Et piceæ accipientem lampadis fulgorem
Accendere. luctus autem nulla ingrediatur lachryma.
Sed sine luctu, & illachrymis (siquidem es
Huius uiri) fac: si autem minus; manebo te ego
Et infra existens execrator semper grauis.
HYL. *Heu pater quæ dixisti? quibus me affecisti?*
HER. *Quæ facienda sunt. si autem minus, patris*
Alterius sis alicuius, neq; meus uoceris amplius.

Facturum) quid ut agam? Perficere) ut efficias.

Si autē &c.) sin secus agas

Tollentem) sublatum

Tondentē, excidentem) tonsa, & excisa

Infra) apud manes

HYL. Hei, ualde rursus: quæ me uocas pater
Homicidam fieri, & interfectorem tui?
HER. Non sane ego, sed quorum habeo pœonium,
Et solum medicum meorum malorum.
HYL. Et quomodo succedens corpus sanauerim tuũ?
HER. Sed si times ad hoc, alia fac.
Inuidẽtia) inuidia HYL. Elationis certe inuidentia non fiet.
HER. An & pyræ repletionem dictæ?
HYL. Quantum quidem ipse non attingens manibus:
Sed alia faciam, & non laborauerit mea pars.
HER. Sed sufficient & hæc. tribue autem mihi
Gratiam breuem, ad longas alias dans.
HYL. Si etiam longa ualde est, fiet.
HER. Euryteam nosti ne uirginem?
HYL. Iolen dixisti, ut coniecto ego.
HER. Nosti. tantum igitur tibi mando fili,
Hanc me mortuo (si quidem pie agere
Vis, paternorum iuramentorum memor)
Adde) duc Adde uxorem: neq; non obtemperes patri,
Neq; alius uirorum meis lateribus simul
Inclinatam ipsam pro te accipiat unq̃:
Sed ipse ô fili, hunc curato lectum.
Pare. nam magnis parentem mihi
Paruis non obedire, priorem confundit gratiam.
HYL. Hei mihi. quidem ægrotanti indignari, malũ:
Sed sic uidere sententem, quis nam ferret?
HER. Vt facturus nihil eorum, quæ dico, dicis.
HYL. Quis enim unq̃, q̃ mihi matri quidẽ mori sola
Causa) fuit. f. Causa, tibiq; rursus, ut habes, habere:
Quis hæc, qui non ex furiis ægrotaret,

Eligeret melius & me certe ò pater mori,
Quàm bis inimicißimis cohabitare simul.
HER. *Vir hic ut uidetur non tribuere mihi* Tribuere) aliter tribuit
Morienti partem: sed deorum execratio
Manebit te non obedientem meis uerbis.
HYL. *Hei mihi forte (ut uideris) sicut ægrotas, lo-(queris.*
HER. *Tu enim me ex sopito excitas malo.*
HYL. *Miser ut ad multa dubitare habeo.*
HER. *Non enim iustum putas, parentem audire.*
HYL. *Sed docebor. s. impie agere pater.*
HER. *Non impietas, meum si oblectabis cor.*
HYL. *Facere iußisti igitur me iuste hæc?*
HER. *Ego certe. horum testes uoco deos.*
HYL. *Itaq; faciam, & non repellam tuum*
Dijs ostendens opus. non enim unq̃
Malus apparuerim tibi obediens pater. Obediēs) obtemperatus
HER. *Recte finis: & ad hæc gratiam*
Celerem ò fili adde; ut priusq̃ incidat
Laceratio, uel aliquis furor: in pyram me ponas.
Age laborate, tollite: requies malorum
Hæc finis huius hominis ultima.
HYL. *Sed nihil prohibet tibi perfici hæc?*
Quando iubes, & cogis pater.
HER. *Age nunc, priusq̃ excitetur*
Morbus. ò anima dura, ferri
Lapideum frenum exhi-
bens, seda uocem: quoniam gratum Gratum) propterea quod morbo liberatur: inuitum autē, quia vnusquisq; inuitus moritur.
Prorsus, inuitum opus.
Tollite ministri, magnam quidem mihi
Horum ponentes ueniam:

Magnam autem deorum ingratitudinem,
Scientes operum factorum.
Qui generantes, & uocati
Patres, tales intuentur calamitates.
Quidem igitur futura nullus uidet:
Hæc autem nunc instantia, miserabilia quidem nobis;
Turpia autem illis:
Difficilima autem certe uirorum omnium
Hanc calamitatem sustinenti.

Linquaris) ne abeas CHO. Linquaris neq; tu uirgo à domibus,
Vel Magnas quidem intuita nouas mortes,
HYL. Multa autem damna noua perpessa.
Iuppiter) fecerit. s. Et nihil horum, quod non Iuppiter.

FINIS TRACHINIARVM.

ARGVMENTVM PHI-LOCTETAE.

ABDVCTIO *Philoctetæ ex Lemno ad Troiam à Neoptolemo & Vlysse secundum Heleni uaticinium: qui secundum uaticinium Calchantis, ut sciens oracula iuuantia ad Troiæ captionem, ab Vlysse nocte captus, uinctus ductus fuit ad Græcos. Scena autem in Lemno. sed chorus, ex senibus cum Neoptolemo connauigantibus. iacet & apud Aeschylum fabula. facta fuit, sub Glaucippo. primus fuit Sophocles.*

TRAGOEDIAE PERSONAE

Vlysses,	*Philoctetes,*
Neoptolemus,	*Mercator,*
Chorus,	*Hercules apparens.*

INCIPIT AVTEM VLYSSES.

SOPHOCLIS
PHILOCTETES.

Ittus quidẽ hoc circumfluæ terræ Littus)est.f.
Lemni, mortalibus inacceßibile,
neq; habitatum:
Vbi, ò optimo ex patre Græcorũ
nutrite
Achillis fili Neoptoleme, meliẽſem Melienſe).i.Theſſalum.
Pœantis filium expoſui ego olim,
Iuſſus hoc facere imperantibus ab,
Morbo diffluentem deuoranti pedem:
Quando neq; libationem nobis, neq; ſacrificia
Aderat quietis attingere: ſed agreſtibus Aderat)Licebat, poteramus.
Detinebat ſemper omnem exercitum maledicentijs,
Clamans, ſuſpirans. ſed hæc quidem, quid oportet
Dicere? occaſio.n.non longorum nobis ſermonum:
Ne & diſcat me uenientem, & effundam omne Diſcat)ſentiat
Callidum conſilium, quo illum ſtatim capturum puto.
Sed opus iam tuum reliqua adminiſtrare,
Conſyderareq; ubi eſt hic anceps petra Anceps)biforis
Talis: ubi in frigore quidem ſolis duplex
Adeſt ſedes, in æſtate autem ſomnum
Per utrinq; foratum ſtabulum mittit ſpiritus.
Paulum autem infra ex ſiniſtra cito Cito)aliter, forſã
Videres potum fontanum, ſiquidem eſt, ſaluum.
Quæ mihi accedens tacite ſignifica, ſiue habet Accedẽs)pſectus
Locum ad ipſum hunc, ſiue alibi exiſtit:
Vt reliqua ſermonum tu quidem audias,
Ego autem dicam: communia autem ex utriſq; ſint.

NEO. Rex Vlysses, opus non longe dicis.
Puto enim quale dixisti, antrum uidisse.
VL. Sursum an deorsum? non enim intelligo.
NEO. Hoc desuper, & uestigij nulla forma.
VL. Vide, per somnum ne reclinatus sit.
NEO. Video uacuam habitationem hominibus sine.
VL. Neque intus domifacta, est aliqua educatio?
NEO. Calcatus ex folijs lectus, ut inhabitãti alicui.
VL. Sed alia deserta, & nihil est subtecto?
NEO. Ligneũ poculũ, uulgariter operantis cuiusdã
Artes uiri, & ignita simul hæc.
VL. Illius thesaurum significas hunc?
NEO. Heu, heu: & hæc quidem alia calefiunt
Lacera uestimenta, grauis morbi plena.
VL. Vir habitat hos locos manifeste,
Et est non longe alicubi. quomodo.n. ægrotans uir
Pedem antiquo morbo, iret longe?
Sed uel ad pabuli uiam exiuit,
Vel folium si quod sedans dolorem nouit alicubi.
Præsentem igitur mittito ad speculationem,
Ne & lateat me, occurrens: quia magis
Eligeret me, quàm omnes Argiuos, uenire.
NEO. Sed uaditq;, & seruabitur uestigium:
Tu autem si quid uis, dic secundo sermone.
VL. Achillis fili, oportet te, propter quæ uenisti,
Generosum esse, non solum corpore:
Sed si quid nouum eorum, quæ prius non audisti,
Audieris: administrare, quia administrator aduenisti.
NEO. Quid uero iubes?
VL. Philoctetæ te oportet

Domifacta) domestica.

Ignita) foci

Præsentem) seruũ aliquem. f.

Eligeret) optaret mallet.

Animam ut ſermonibus decipias dicens:
Quando te interrogat; quiſq;, & unde aduenis:
Dicere, Achillis filius (hoc non occultandum) Filius) te eſſe filiũ
Nauigas autem quòd ad domum, relinquens nauticum Relinquens) re
Exercitum Achiuorum, odio infenſus magno: licto.
Qui te in ſupplicationibus accerſentes ex domibus ue-
Solam habentes hanc captionem Troiæ, (nire
Non uoluere Achillea arma
Venienti dare legitime petenti; Venienti) poſteaquam aduenisti
Sed ipſa Vlyßi præbuere: dicens quæcunq;
Velis contra nos extrema extremorum mala:
Horum enim in nullo me offendes. ſi autem facies
Non hæc: moleſtiam omnibus Argiuis iniÿcies.
Si enim huius arcus non capientur:
Non eſt deſtruere tibi Dardani ſolum.
Quòd autẽ eſt mihi quidẽ nõ, tibi autẽ conſuetudo cõſuetudo) ſermo
Erga hunc fidelis & ſtabilis, diſce.
Tu quidem nauigaſti neque iuratus alicui,
Neque ex neceßitate, neque primi exercitus:
Mihi autem horum nihil eſt negabile.
Quare ſi me arcuum potens ſentiet:
Perij, & te interficiam uerſans.
Sed ipſum hoc opportet ſapienter fieri: furator
Vt fias inuincibilium armorum.
Noui & natura te non natum
Talia loqui, neque machinari mala:
Sed (iucundum.n.poſſeßionem uictoriæ accipere)
Aude. iuſti autem rurſus apparebimus:
Nunc autem in impudentem diei partem breuem Impudentem).i. pbeas te mihi per breue tpis. ſpatiũ impudentem, & fallacem.
Da mihi teipſum: deinde reliquum tempus,

Vocator omnium religiosissimus mortalium.
NEO. *Ego quidem, quos sermonum doleo audiens,*
Laertæ fili, hos etiam facere odi.
Natus sum enim nihil ex arte facere mala.
Generãs) genitor meus — *Neq; ipse, neq; (ut dicunt) generans me.*
Sed sum paratus per uim hominem ducere,
Et non dolis. non enim ex uno pede
Nos tantos per uim subiugabit.
Missus certe tibi collaborator, timeo
Proditor uocari. uolo autem rex bene
Faciens peccare magis, q̃ uincere male.
VLY. *Boni patris fili, & ipse existens iuuenis olim*
Linguã quidẽ segnẽ, manũ autẽ habebam operatricem:
Nunc autem ad indicium egressus uideo mortalibus
Linguam, non opera, omnia ducentem.
NEO. *Quid igitur me iussisti aliud, præterq̃ falsa di.*
VLY. *Dico te ego dolo Philoctetam capere. (cere?*
NEO. *Quid aũt in dolo oportet magis, q̃ suadẽtẽ du*
VLY. *Nõ psuadebitur: p ui aũt nõ acceperis. (cere?*
NEO. *Sic habet aliquã grauẽ fortitudinis cõfidẽtiã?*
VLY. *Sagittas ineuitabiles, & adducentes cædem.*
NEO. *Non utiq; illi neq; commisceri confidentia?*
Capientem) capto — VLY. *Non, non dolo capinetem ut ego dico.*
NEO. *Non turpe putas uero falsa dicere?*
Saluari) salutem — VLY. *Non, si saluari mendacium fert.*
NEO. *Quõ igitur aspiciens quis hæc audebit loqui?*
VLY. *Quando quid facis ad lucrũ, nõ timere decet.*
NEO. *Lucrũ aũt mihi quodnã, hũc ad Troiã uenire?*
Arcus) sagittæ — VLY. *Capiunt arcus hæ Troiam soli.*
NEO. *Nonne destructurus (ut dicebatis) sum ego?*

V L Y. Neq; tu illis sine, neq; illi, te. — Te)sine.f.
N E O. Venanda sint, si quidem sic habet. — Venanda (digni sunt arcus, seu sagittæ, ut a nobis abripiantur;
V L Y. Sic hoc faciens duo feres dona.
N E O. Quæ? discens.n.non negauerim facere.
V L Y. Sapiensq; ipse, & bonus uocaberis simul.
N E O. Eat. faciam, omnem pudorem omittens. — Eat)esto. Omittens)omisso deposito.
V L Y. An meministi igitur, quæ tibi præcepi?
N E O. Perspicue scias: q̃nquidē in semel collaudaui.
V L Y. Tu quidem manens nunc illum hic expecta:
Ego autem abibo, ne conspiciar præsens:
Et speculatorem ad nauem mittam rursus:
Et huc, si mihi temporis uidebimini amplius
Morari; rursus emittam iterum
Hunc ipsum hominem Naucleri moribus — Moribus)habitu.
Formam dolo aßimulans, ut ignorantia adueniat:
Cuius sane fili uarie loquentis
Accipe utilia semper sermonum:
Ego autem ad nauem eo, tibi dimittens hæc.
Mercurius autem mittens, dolosus, dux sit nobis;
Vincatq; Minerua patrona ciuitatis, quæ saluat me sp
C H O. Quid oportet, qd oportet dn̄e, me ĩ hospita ho
Occultare, uel qd dicere erga hominē suspectũ? (spitē
Dic mihi. Ars enim
Arte altera excellit, »
Et mens apud quemcunq; diuinum »
Iouis sceptrum imperat. »
Ad te ô fili, hoc uenit »
Omne imperium ogygium. hoc mihi dic, — Ogygiũ)antiquũ, ex ꝓgenitoribus.
Quid tibi opus ministrare.
Nunc quidem(forte.n.locum in ultimis

Quem) quo loco. *Intueri uis, quem iacet)*
Inspice confidens. quando autem uenerit
Grauis uiator his ex atrijs,
Ad meam semper manum procedens,
Tenta præsens seruare.
Curæ existentem pridem curam mihi dicis rex, tuum
Seruare oculum, ad tuum maxime tempus.
Nunc autem mihi dic stabula,
Insidiator) insessor. *Quænam insidiator habitat,*
Et locum quem habet: nam mihi
Discere, non importunum: extra tempus
Ne me lateat occurrens alicunde:
Quis locus, uel quæ sedes: quod habet uestigium:
Intus, an foris.
Circum ianuam) biforem NEO. *Domum quidem uides hanc circum ianuam*
Saxei cubilis.
CHO. *Vbi nam miser hic abest?*
NEO. *Manifestum mihi, quòd pabuli indigentia*
Viam uadit hanc prope alicubi.
Hanc enim habere uictus ipsum
Fama est naturam, feras sagittantem
Alatis sagittis, odiosum odiose;
Neque aliquam sibi ipsi
Medicationem) pæonem, medicũ *Medicationem malorum distribuere.*
CHO. *Miseror illum ego certe: quomodo*
Non aliquo curante mortalium,
Neque simul nutritum oculum habens,
Infelix solus semper,
Aegrotat quidem morbo agresti.
Mœret autem in omni illo

Indigentiæ stanti, quomodonam, quomodo
Infelix resistit?
O machinationes mortalium,
O infelix stirps mortalium:
Quibus non moderata uita.
Hic progenitorum forte
Domorum nullo indigens,
Omnium expers in uita,
Iacet solus ab alijs,
Varijs uel hirsutis cum
Feris; inq; doloribus simul,
Fameq; miserabilis, immedicabiles cu-
Ras habens. gra-
Vis autem loquax
Echo longe apparens amaro
Luctu subiacet.
NEO. Nihil horum admirabile mihi.
Diuinæ enim (siquidem & ego quid sapio)
Et paßiones illæ ad ipsum
Crudelis Chryses uenere.
Et nunc quæ laborat absq; curatoribus:
Non est, quomodo non deorum alicuius meditatione,
Huius non prius hunc ad Troiam
Intendere deorum insuperabiles sagittas:
Priusq̃ illud adueniat tempus, quo dicitur
Oportere illam ab his domari.
CHO. Ominata habeo ô fili.
NEO. Quid hoc?
CHO. apparuit sonitus
Hominis simul nutritus ut laborantis.

Progenitorum) nobilium.
Indigẽs) inferior, posterior, secũdus

Chryses) a Chryse nympha a Philoctete despecta.

Intendere) afferret, ut afferentur.

Simul nutritus) consuetus

NEO. *An ne hic, an illic locorum?*
CHO. *Percutit, percutit me paratus sonus*
Viæ per necessitatem
Venientis: neq; me latet
Grauis de longe uox
Laboriosa. manifesta enim dicit.
Sed habe fili.
NEO. *Dic quid.*
CHO. *Curas nouas.*
Quia non extra sedem, sed in loco uir,
Non cantum fistulæ habens
Vt pastor agrestium boum; sed uel
Alicubi offenderis à necessitate
Clamat longe sonantem clamorem;
Vel nauis inhospitalem respi=
Ciens portum: proclamat enim quid graue.
Heu) ἰού PHI. *Heu hospites*
Quinam ad terram hanc nautico remo
Detinuistis) appulistis. *Detinuistis neq; boni portus, neq; habitatam?*
Cuius patriæ uos uel generis nam
Fuerim dicens? habitus quidem enim graciæ
Vestis existit dilectissimæ mihi:
Vocem autem audire uolo, & ne me timore
Obstupescite) exhorreatis. *Timentes obstupescite agrestem factum:*
Sed miserantes hominem infelicem solum
Desertum sic, & amicis orbum uocatum,
Loquimini, siquidem ut amici aduenistis:
Sed respondete non enim æquum neq; me
A uobis errare in hoc, neq; uos à me.
NEO. *Sed ò hospes, scias hoc primum, quòd*

Græci sumus.hoc enim uis discere.
PHI. O *dilectißima uox.heu hanc etiam accipere*
Locutionem talis hominis in tempore longo.
Quis te ô fili,appulit? quæ adduxit
Neceßitas? quis impetus? quis uentorũ dilectißimus?
Dic mihi omne hoc,ut sciam quisnam es.
NEO. *Ego genere quidem sum circumfluæ*
Scyri: nauigo autem ad domum: uocor autem filius
Achillis Neoptolemus.nosti iam omne.
PHI. O *dilectißimi fili patris,ô dilectæ terræ,*
O senis educatio Lycomedis,quanam
Classe appulisti ad hanc terram? unde nauigans?
NEO. *Ex Ilio profecto nunc nauigo.*
PHI. *Quomodo dixisti? nonne tu fuisti nauta*
Nobis initio illius ad Ilium exercitus?
NEO. *An participasti etiam tu huius laboris?*
PHI. *O fili,nonne nosti me,quem intueris?*
NEO. *Quomodonam noui,quem uidi nunq̃?*
PHI. *Neq; nomen,neq; meorum malorum famam*
Sensisti unq̃ ullam: quibus ego perieram?
NEO. *Vt nihil scientẽ scias me eorũ, quæ interogas.*
PHI. O *multum ego laboriosus,ô amarus diis:* Laboriosus) O me laboriosum.
Cuius neq; fama sic habentis domum,
Neq; græciæ terræ aliquò peruenit.
Sed illi quidem eijcientes illegitime me Eijcientes) eiecti.
Rident silentio habentes.sed meus morbus
Semper floruit,& ad maius uadit.
O fili,ô fili patre ex Achille,
Ille sum ego tibi ille,quem audis forte
Herculeorum existentem dominum armorum.

Ille Pœantis filius Philoctetes: quem
Gemini Imperatores, & Cephallenorum Rex
Proiecere turpiter sic desertum, agresti
Morbo pereuntem, huius homines corrumpentis
Percussum uiperæ agresti morsu.
Cum qua me illi fili, proponentes hic
Abiere desertum. quando ex marina
Chryse appulere huc nautica classe:
Tunc libentes, me ut uiderunt ex multo labore
Dormientem, in littore in alta petra
Linquentes abiere: quales homini infelici
Laceras uestes proponentes breues, & pabuli
Auxilium paruum: quæ ipsis contingant.
Tu fili, qua me experrectione putas
Ipsis abeuntibus ex somno surrexisse tunc?
Quæ lacrymatum esse? quæ luxisse mala,
Videntem quidem naues, quas habens nauigabam,
Omnes abeūtes? hominem autem nullū indigenam?
Non qui adiuuaret, neq; qui morbo
Laboranti opem ferret? omnia autem consyderans
Reperi nihil, præter tristari præsens.
Huius autem multam facilitatem ô fili,
Tempus quidem per tempus succedebat mihi.
Et oportebat quid paruo hoc sub tecto solum
Administrare: uentri quidem utilia
Arcus hic inuenit, supra uolantes
Iaculans columbas: ad autem hoc, quod mihi inijceret
Neruis tractus fusus: ipse miser
Abibam, infelix, trahens pedem
Ad hoc utiq;. siq; oportebat quid, & potum accipere

Proponentes) ex posito, relicto

Labore) iactatio ne, salo,

Linquentes) relicto

Proponētes) propositis

Abeuntibus) digressis

Succedebat) suppeditabat.

Tractus fusus) a neruo emissa sagitta.

Et alicubi glacie fusa ut hyeme
Lignum aliquod frangere: hæc exiens miser
Faciebam. deinde ignis non aderat:
Sed in petris petram terens, uix
Apparebat occulta lux: quæ & seruat me semper.
Habitatum enim certe tectum igne cum
Omnia præbet, præter non ægrotare me.
Age ô fili nunc, & quod huius insulæ, discas.
Huic appropinquat nauta nullus uoluntarius.
Non. n. aliquis portus est, neq; ubi nauigans
Negotietur lucrum, uel hospitetur.
Non hic nauigationes sapientibus mortalium.
Forte igitur quis inuitus tenuit. multa. n. hæc
In longo fierent hominum tempore.
Hi me quando uenerint ô fili, uerbis
Miserantur quidem, & aliquam etiam cibi partem
Præbuere miserantes, uel aliquam uestem.
Illud autem nullus, quum meminerim, uult
Saluare me ad domos: sed pereo miser
Annum hunc iam decimum, in fameq;, &
Malis pasceus uoracem morbum.
Talia Atridæ mihi, & Vlyßis uis
O fili fecere: quibus cælestes dei
Dent tandem ipsis æqua mihi pati.
C H O. *Videor & ego peruenientibus æqua*
Hospitibus, commiserari te Pœantis fili.
N E O. *Ego autem & ipse his testis in sermonibus,*
Quòd sunt ueri: noui assecutus malos
Homines Atridas, & Vlyßis uim.
P H I L. *Nunquid aliquod etiam tu perniciosis habes*

Apparebat &c.) aliter, eliciebam, vel excudi occultam in silicis venis scintillam.
Insulæ) est. s. idest statum, et naturã.

Meminerim) in memoriã illis reuoco.

Aequa) æque, nõ minus q̃ peregrini illi.

Crimen Atridis ut irascaris passus?
N E O. *Ira fiat manum implere aliquando,*
Vt Mycenæ cognoscant, Sparteq́;: quòd
Et Scyrus hominum fortium mater nata est.
P H I. Bene ò *fili, cuiusnam sic magnam*
Iram contra ipsos criminans aduenisti?
N E O. O *fili* Pœantis *dicam. uix autem dicam*
Veniens) Troiã profectus. *Quibus ego ab ipsis contumelijs affectus sum ueniens.*
Postq̃ enim habuit fatum Achillem *mori.*
P H I. *Hei mihi. dicas mihi non ultra, priusq̃ ediscã*
Primum hoc, an mortuus sit Pelei filius.
N E O. *Mortuus est homine nullo, deo autem ab,*
Vulneratus, ut dicunt, à Phœbo domitus.
P H I. *Sed generosus quidem interficiẽsq; et mortuus.*
Dubito autem, utrum ò fili tuam
Paßionem interrogem primum, an illum lugeam.
N E O. *Puto quidem sufficere tibi & tuos ò miser*
Dolores, ut non propinquorum lugeas.
P H I. *Recte dixisti. itaq; tuam dicito*
Rursus iterum mihi rem, qua te contumelia affecerũt.
N E O. *Venerunt me naui multiexercitus cum*
Diuusq; Vlysses, & nutritor mei patris;
Frustra) falso *Dicentes siue uerum, siue certe frustra:*
Quòd non fas esset, postq̃ mortuus erat
Pater meus: Pergama alium, q̃ me capere.
Hæc ò hospes sic dicentes, non multo
Tempore me paßi sunt, non me nauigare cito.
Maxime quidem mortui desyderio;
Vt uiderem: insepultum non enim uideram:
Deinde quidem & ratio honesta inerat,

Si ad Troiam Pergama caperem profectus.
Erat autem dies iam secundus nauiganti mihi:
Et ego amarum Sigeum secunda nauigatione
Deductus fui: & me statim in circulo exercitus
Egressum totus salutabat, iurantes inspicere,
Illum non amplius existentem, uiuẽtem Achillẽ rursus.
Ille quidem igitur iacebat: ego autem inf-rtunatus,
Postq̃ lachrymatus fui illum non longo tempore;
Profectus Atridas ad amicos, ut par erat:
Et arma repetij patris, & alia, quæcunq; erant.
Illi autem dixere (hei mihi) infelicißimum sermonem.
O fili Achillis, alia quidem licet tibi
Patria accipere: sed armorum illorum uir
Alius potitur nunc, Laertis filius.
Et ego lacrhymatus statim surgo
Ira graui, & dolens dico.
O impie, an ausi estis pro me alicui
Dare arma illa, ante discere à me?
Sed dixit Vlysses (prope enim existens erat)
Næ fili, dederunt iuste isti hæc.
Ego enim ipsa seruaui, & illum præsens.
Et ego iratus statim maledicebam malis
Omnibus, nihil indigens faciens:
Si mea ille arma auferret à me.
Ille uero illic sedens, & quãuis non iracundus existẽs:
Morsus, ad quæ exaudiuit, sic respondit.
Non fuisti ubi nos, sed abfuisti ubi non te oportebat.
Et hæc postq̃ & dicis confidens,
Nunq̃ ad Scyrum adnauigaueris habens.
Talia audiens, & uituperatus mala,

Ad Troiam) quæ in Troica regione erant sita.

Impie) al's, impij improbi.

Indigens) minus, q̃ si &c.

Audiens) cum audissem.

Nauigo ad domos meis priuatus
A peßimo, & ex malis Vlysse.
Illos) Atridas Et non accuso illum, ut illos in magistratu.
Vrbs enim est tota regentium
Exercitusq; omnis: sed intemperantes mortalium
Magistrorum uerbis fiunt mali.
Sermo dictus est omnis: sed Atridas qui odit,
Mihiq; similiter, & dijs fuerit amicus.
CHO. Montana omnia pascens terra
Mater ipsius Iouis,
Pascis) aliter, habitas Quæ magnum Pactolum aureum pascis:
Te & illic mater
Veneranda allocutus sum,
Quando ad hunc Atridarum
Contumelia tota ueniebat:
Quando patria ar=
Ma tradiderunt.
Io beata tauros=
Occidentium leonum præ=
Ses, filio Laertis
Reuerentia suprema.
PHIL. Habentes, ut uidetur, symbolum manifestum
Molestiæ, ad nos ò hospites nauigauistis:
Et mihi loquimini, ut cognoscam, quòd
Hæc ex Atridis opera, & ex Vlysse.
Noui.n.illum omnem utiq; sermonem malum
Lingua acuentem, & astutiam: à qua
Debet &c.) facturus est. Nihil iustum ad finem debet facere.
Sed) mirũ est.s. Sed non hoc mirum mihi quidem: sed, si præsens
Aiax maior, hæc uidens tolerauit.

NEO.

NEO. Non erat amplius ò hospes.non.n.unq̃
Viuente quidem illo,his spoliatus fuissem ego.
PHIL. Quō dixisti?sed etiam hic abit mortuus?
NEO. Vt nō amplius existerem illum in luce cogita.
PHIL. Hei miser, sed non Tydei filius
Neq; uenditus Sisyphi Laertij,
Non moriantur?hos.n.non uiuere oportebat.
NEO. Non sanè, scias hoc: sed etiam ualde
Florentes sunt nunc in Argiuorum exercitu.
PHIL. Quid uero,qui antiquus & bonus amicusq;
Nestor Pylius est?hic enim certe (meus:
Illorum mala dixit consulens sapienter.
NEO. Ille certe agit nunc male.quoniam mortuus
Antilochus ipsi uanus: qui quidem erat filius.
PHIL. Hei mihi,duo sic grauia dixisti;quos ego
Minime uoluissem mortuos audire.
Heu,heu,quid uero oportet considerare; qñ hi quidem
Mortui sunt: Vlysses autem est rursus etiam hic,ubi
Oportebat pro his ipsum dici mortuum?
NEO. Sapiens luctator ille. sed & sapientes
Sententiæ Philocteta impediuntur frequenter.
PHIL. Age dic per deos,ubi nam erat illic tibi
Patroclus: qui tibi patris erat charissima?
NEO. Et hic mortuus erat, sermone autem te breui
Hoc edocebo.bellum nullum hominem uoluntarium
Capit improbum, sed bonos semper.
PHIL. Contestificor tibi. & secundum ipsum hoc,
Indigni quidem hominis dicam,
Lingua autem grauis & sapientis,quid nunc est?
NEO. Cuius nam huius,præterq̃ Vlyßis dicis?

Venditus) aliter, emptus.lege interpretem.
Moriātur) aliter, perierunt
Vanus) euanidus, nullus est, obiit.
Dicam)interrogabo de hoīe &c.

Vbi)aliter, quod vllo pacto .i.qui, quæ ne semel qui dem quisq̃ audire volebat, ea sæpius dicebat.

PHIL. Non hunc dixi: sed Therſites quidam erat,
Qui non elegiſſet in ſemel dicere, ubi
Nullus permitteret. hunc noſti an uiuens ſit.
NEO. Non uidi ipſum, ſenſi autẽ adhuc exiſtẽtẽ illũ.

Malũ)mali(vt dici folet)nunq̃ pereunt.

PHI. Debebat: quando neq; dum malum perijt.
Sed bene ornant ipſa dæmones,
Et quodammodo quidem ſcelerata & pridem trita

Inuertẽtes)reuocãtes, remittentes.

Gaudent inuertentes ex inferno: ſed
Iuſta & bona dimittunt ſemper.
Vbi oportet ponere hæc? ubi autem laudare, quando
Diuina laudans, deos inuenero malos?

Oetei)Trachinij, aut Melienſis, ab Oeta monte.

NEO. Ego quidem ò fili Octæi patris,
Deinceps iam longe & Ilium
Et Atridas aſpiciens, ſeruabor.
Vbi & peior bono maius poteſt:
Et pereunt, bona, & potens ſuperat.
Hos ego homines non amabo unq̃.
Sed ſaxoſa Scyrus ſufficiens mihi
Erit in poſterum, ut delecter domo.
Nunc autem eo ad nauem. & tu Pœantis fili,

Gaude)vale

Gaude q̃maxime, gaude: & te dij
Morbo liberent, ut ipſe uis:
Nos autem eamus; ut, quando deus
Nauigationem nobis conceſſerit, tunc nauigemus.
PHIL. Iam fili, abitus?
NEO. Tempus enim uocat

Speculari) expectare.

Nauigationẽ, nõ ex ſpecula magis, q̃ cõminus, ſpeculari
PHIL. Per nunc te patrem, perq; matrem ò fili,
Perq; ſiqnid tibi per domum eſt gratum:
Supplex oro, ne linquas me ſic ſolum

Desertum in malis his, quibus uides;
Quantisq; exaudisti inhabitantem me:
Sed in superfluo pone me. difficultas quidem — Superfluo) in quo uis vili nauis loco, dũmodo me tecum ducas.
(Noui) multa huius gestationis:
Veruntamen tolera. generosis certe,
Et turpe inimicum, & bonum, gloriosum:
Tibi autem relinquenti hoc opprobrium non pulchrũ: — Relinquẽti) si me reliqueris.
Facienti autem ò fili, plurimum bonæ famæ præmium, — Facienti) si feceris
Si ueniam ego uiuens ad Oetæam terram.
Abi, diei labor non integri unius: — Labor) iter erit. &c.
Aude, inijce me quò uis ducens,
In sentinam, in proram, in puppim: ubi
Minime futurus sum conuersantes molestare. — Molestare) molestus futurus.
Annue per ipsum Iouem supplicatorium fili.
Cede: supplico tibi genibus, & q̃uis existens
Impotens, miser, claudus. sed ne me dimittas
Desertum sic, sine hominum uestigio:
Sed uel ad domum tuam salua me ducens,
Vel ad æreæ Eubææ stabula.
Et illinc non mihi multa ad Oetam nauigatio,
Trachiniamq; rupem, & bene fluentem
Sperchium erit: patri me ut ostendas amico,
Quem pridem ex quo timui ego — Pridem(iampridem est cum &c.
Ne mihi abijsset. multa enim uenientibus
Mandabam: ipsum, supplices mittens preces,
Propriam nauigationem mittentẽ me seruare domibus. — Mittẽtem) missis certis hominibus
Sed uel mortuus est, uel res ministrorum,
(Vt par puto) meam in paruo partem
Facientes domum festinare faciebant classem.
Nunc autem (ad te enim ducemq; & ipsum nuntium

Venio) tu salua, tu me miserare intuens:
» *Quia omnia grauia & periculosa mortalibus*
» *Iacent pati quidem bene, pati autem altera.*
» *Oportet autē extra existentē damna, grauia inspicere:*
» *Et quando quis bene uiuit, tunc uitam*
» *Consyderare maxime, ne corruptus lateat.*
CHO. *Miserare rex. multorum di=*
Xit intolerabilium laborum
Certamina, quæ nullus meorum consequatur amicorū.
Si autem amaros rex
Odisti Atridas:
Ego quidem illorum
Malum, huic lucrum
Magnum ponens hic
Quidem, postq̄ promptus fuit,
In bene ornata celeri
Naue iuerim ad
Domos, ex dijs
Iram effugiens.
Aduenias) uidearis NEO. *Vide tu, ne nunc quidem quis facilis aduenias,*
Quando autem plenus fueris morbi consuetudine:
Tunc non amplius ille sermonibus his appareas.
CHO. *Minime hoc non est, ut unq̄ in me*
Opprobrium habeas iuste exprobrare.
NEO. *Sed turpia quidem, te certe me inferiorem*
Laborare) in ope ferenda *Hospiti apparere ad tempus laborare.*
Sed, si uidetur, nauigemus, ueniat celer:
Et nauis enim ducet, & non negabit.
Solum dij seruent ex hac terra
Nos, quocunq; hinc uolumus nauigare.

PH. O chariſsima quidem dies, iucundiſsime autẽ uir,
Amici uero nautæ, quomodo uobis manifeſtus
Opere fiam, ut me poſuiſtis gratum?
Eamus ò fili ſalutantes hanc intra
Inhabitatam habitationem, ut me etiam diſcas,
A quibus uiuebam, utq; natus ſum tolerans.
Puto.n.neq; oculis ſolum ſpectaculum
Alium accipientem præter me, tolerare hæc:
Ego autem neceſsitate prædidici amare hæc.
CHO. Detinete. diſcamus: homines.n.duo,
Alter quidem nauis tuæ nauta, alter autem alienigena
Veniunt: à quibus diſcentes rurſus introite.
MER. Achillis fili hunc comitem,
Qui erat nauis tuæ cum duobus alijs cuſtos,
Iuſsi mihi te, ubi eſſes, dicere:
Quandoquidem obuiaui putans quidem non,
Fortuna autem quodammodo ad hoc appulſus ſolum.
Nauigans.n.ut nauclerus non multo exercitu
Exilio ad domum, ad bene racematam
Peparethon, ut audiui nautas, quòd
Tibi omnes eſſent nauigantes:
Viſum eſt mihi non ſilentio, priusq̃ dicerem tibi,
Nauigationem facere, aſſecuto æqualia.
Nihil tu noſti rebus tuis ipſius de,
Quæ Argiuis circa te tui cauſa
Conſilia ſunt: & non ſolum conſilia,
Sed opera facta, & non amplius ſegniter geſta.
NEO. Sed gratia quidem huius prouidentiæ hoſpes,
Si non malus natus ſum: grata manebit.
Dic autem, quæ quidem dixiſti: ut diſcam, quòd mihi

Salutãtes) ſalutata

Natus ſum) fuerim

Detinete) ſtate

Nouum consilium ab Argiuis habes.

Vani)in diuersas oras te inquirentes abierunt.

M E R. Vani persequentes te nauali classe

Phœnixq; senex, & Thesei filij.

N E O. Vt ex ui me ducturi, uel sermonibus rursus?

Audiens) qui audiuerim.

M E R. Non noui; audiens autem nuntius adsum tibi.

N E O. An hæc phœnixq; & connautæ

Sic per impetum faciunt Atridarum gratia?

M E R. Sic hæc scias facta, non instantia amplius.

N E O. Quō igitur Vlysses ad hæc nō p se nuntius

Nauigare erat paratus? an timor aliquis detinebat illū?

M E R. Ille certe ad alium hominem, Tydeiq; filius

Eductus &c.) nauim conscendi

Iuere quando eductus fui intro.

N E O. Ad quemnam hunc ipse Vlysses nauigabat?

M E R. Erat aliquis. sed hunc mihi primum dic,

Quis est? si dicas autem ne loquere ualde.

N E O. Hic est inclytus tibi Philoctetes hospes.

M E R. Ne nunc me interroga plura, sed q̄celeriter

Enauiga, te ipsum corripiens ex hac terra.

Per tenebras) nō aperte

P H I. Quid ait ô fili? quid me per tenebras nam

Decipit uerbis erga te, nauta?

N E O. Ipsum dicere nō noui dū qd dicat. oportet aūt

In lumen, quod dicet, ad te & me hosq;.

Inijcias) accuses

M E R. O fili Achillis, ne me inijcias exercitui

Dicentem quæ non oportet. multa ego illis ab

Faciens contrapatior bona certe, ut uir pauper.

N E O. Ego sum Atridis infensus, hic autem mihi

Amicus maximus: quoniam Atridas odit.

Oportet te mihi uenientem gratum sermonem

Occultare ad nos nullum eorum quæ audisti.

M E R. Vide, quid facias fili.

NEO. *Consydero & ego pridem.*
MER. *Te ponam horum auctorem.*
NEO. *Fac dicens.*
MER. *Dico,ad hunc homines hi,quos audis,*
Tydei filius,& Vlyßis uis
Iurati nauigant,profecto uel sermone
Persuadentes ducturi,uel ad fortitudinis potentiam.
Et hæc Achiui omnes audiuere manifeste
Ab Vlysse dicente.hic enim maiorem
Confidentiam habuit altero facere hæc.
NEO. *Cuiusnam Atridæ huius ualde sic tempore*
Tanto curam habuere rei gratia:
Quem & habuerunt iam diuturnum eijcientes? Eijcientes)eiecer
Quodnam desyderium ipsos inuasit, uel deorum uis,
Et Nemesis,qui quidem opera ulciscuntur mala?
MER. *Ego te hoc(forte enim non audisti)*
Omne edocebo.uates erat quidam generosus
Priami quidem filius,nomine autem appellabatur
Helenus:quem hic nocte egressus solus
Omnia audiens turpia,& nocua uerba
Dolosus Vlysses cæpit:uinctum autem ducens
Ostendit Achiuis in medium uenationem pulchram: Venationem)Helenum captum
Qui & alia ipsis omnia uaticinatus est,
Et quæ in Troia,Pergama quòd nunq̃
Destruerent: si non hunc persuadentes sermone
Ducerent insula ex hac,in qua habitat in præsenti.
Et hæc ut audiuit Laertis filius
Vatem dicentem: statim promisit
Hominem Achiuis hunc ostensurum duces.
Putaret quidem maxime uoluntarium accipiens: Accipiens)ductũ

Si non uellet autem; inuitum: & hæc, caput
Cædere)sibi abscidi ceruices. Cædere iußit uolenti, non assecutus.
Audisti ô fili omnia: festinare autem tibi,
Et ipsi præcipio, & si aliquo curas de.
P H I L. Hei mihi misero. an ille omne damnum,
Suadens)persuasum Me ad Achiuos iurauit suadens missurum?
Suadebitur mihi. n. sic & ex inferno mortuo,
Pater)Sisyphus. Ad lumen reuerti, quemadmodum illius pater.
M E R. Non noui ego hæc. sed ego quidem eo ad
Nauem: uobis autem q̃ optime conducat deus.
P H I L. Nonne hæc ô fili grauia, filium Laertis
Me sperare unq̃ uerbis mollibus
Ostendere, naui ducentem in Argiuis medijs?
Non. citius plurimum inimicißimam mihi
Audirem uiperam: quæ me posuit sic sine pede.
Dicta &c.) oĩa dicit, oĩa audet. Sed sunt illi omnia dicta, omnia autem
Ausa, & nunc noui, quidnam sedet.
Sed ô fili, eamus, quia nos multum
Pelagus diuidit Vlyßis naui.
„ Eamus. sane oportuna festinatio, laboris
Finientis)perfecto labore „ Finientis, somnum & requiem duxit.
N E O. Igitur, postq̃ uentus ex prora duxerit;
Tunc abibimus, nunc. n. contrarius est.
P H I L. Sẽper bona nauigatio est, quãdo fugias mala.
N E O. Non, sed & illis hæc contraria.
P H I. Non est latronibus uentus contrarius,
Quando affuerit furariq;, & rapere ui.
Accipiens)eo accepto N E O. Sed si uidetnr, eamus deintus accipiens,
Cuius te neceßitas, & desyderium maxime tenet.
P H I L. Sed sunt quorũ opus est, et q̃uis nõ multis a

NEO. Quid hoc, quod non naui meæ inest?
PHI. Folium quoddam mihi adest, quo maxime semp
Sopio hoc ulcus, ut mitigem ualde.
NEO. Sed effer ipsũ. qd. n. adhuc aliud cupis accipe?
NEO. Si mihi quid sagittarum harum neglectarum
Præterfluit, ut linquam non alicui accipere.
NEO. An has ne inclytas sagittas nunc habes?
PHI. Illas. non enim aliæ sunt: quas fero manibus.
NEO. Nũ est, ut & comminus spectaculũ accipiã:
Et portem ego, adoremq; sicut deum?
PHI. Tibi ò fili & hoc, & aliud meorum,
Quod tibi conduxerit: fiet.
NEO. Atqui cupio certe. hũc autẽ amorẽ sic habeo:
Si mihi fas, uelim utiq;: si autem non, omitte.
PHI. Legitimaq; dicis, estq; ò fili, fas:
Qui solis hoc intueri mihi lumen
Solus dedisti: qui terram Oetæam uidere:
Qui patrem senem, qui amicos, qui meos
Inimicos me infra existentem erexisti ultra.
Confide. aderit, hæc tibi & tangere,
Et danti dare: & gloriari, mortalium
Virtutis causa hæc attingere solum.
Benefaciens enim ipse, hæc acquisiui.
Non doleo, te uidensq; & accipiens amicum:
Quicunq; enim bene facere, bene passus scit:
Omni fieret possessione præstantior amicus. »
NEO. Abeas intro. »
PHI. Et te introducam, nam
Infirmans cupit te assistentem accipere.
CHO. Sermone quidem exaudiui, uidi aũt nõ ualde

Præterfluit) excidit, relictum est.

Vltra) superiorẽ fecisti.

Danti) qui dederit.

Infirmãs) infirma valetudo mea.

Propinquum lectorum
Olim Iouis Ixiona, per rotam
Currentem deuinctum, ut
Accepit omnipotens Saturni filius.
Alium autem nullum ego
Certe noui audiens, neq; uidi fato
Huius inimiciori affectum mortalium:
Qui neq; faciens alicui, neq; priuans,
Sed æqualis in æqualibus uir,
Perijt sic indigne.
Hoc miraculum habet me.
Quinam, quinam utrinq; percutientibus
Vndis solus fluctuans, quomodo
Sanè lachrymosam sic
Vitam tenuit?
Vbi ipse erat uento expositus, non habens basim,
Neq; aliquem incolarum
Malum uicinum: apud quem suspirio contrasonanti
Grauiter deplora=
Ret cruento: neq; qui
Calidissimum
Sanguinis fluxum fluentem ulcerum
Ferini pedis mitibus folijs
Sopiret: siquis incideret
Pascua exq; terra accipere.
Serpit enim interdum aliò
Tunc uolutatus,
Puer sine ut dilecta nutrice,
Vnde facilitas existit
Viarum, quando remittit.

Æqualis) iustus.

Ferini) Hydræ ueneno infecti.

Mordens animum morbus:
Non cibum sacræ
Terræ, semen non aliorum
Accipiens, quibus pasci=
Mur homines inuentores:
Præterq̃ ex celeriter iaculantibus si quando arcubus
Alatis, uolatilibus perficeret uentri pabulum.
O infelix anima.
Qui neq; uino fluens poculum sen=
Sit decennij tempore.
Aspiciens autem, ubi nosceret exercitum, ad aquam
Semper promouebat.
Nunc autem uirorum bonorum
Filium assecutus,
Felix peraget,
Et magnus illorum:
Qui illum per mare transeunti ligno, multitudine
Multorum mensium patriam ducit ad aulam
Meliensium Nympharum,
Sperchijq; apud ripas: ubi scutum æ=
Reum gerens uir Dijs
Appropinquat omnibus diuino igne lucens
Oetes super ripis.

Multitudine) longo post tempore.

NEO. *Vade si uis. quidnam sic ex nullo*
Sermone taces, & attonite sic habes?
PHI. *Heu, heu, heu.*
NEO. *Quid est?*
PHI. *Nihil graue. sed abi ò fili.*
NEO. *Num dolorem tenes instantis morbi?*
PHI. *Non sanè ego, sed modo leuari uideor.*

Heu, dij

N E O. *Quid deos sic lugens uocas?*

P H I. *Saluatores ipsos, mitesq; nobis uenire.*

Heu, heu, heu.

N E O. *Quidnam passus es, non dices: sed sic fueris Tacitus? in malo autem aliquo uideris existens.*

P H I. *Perij fili, & non potero malum*

Occultare apud uos. heu heu. uenit

Venit, infelix. ò miser ego.

Perij fili, consumor fili. heu,

Apapapa. papa. papa. papa. papæ.

Per deos promptus si quis tibi fili adest

Gladius, manibus percute in summum pedem.

Abscinde q̃ celerrime. ne parcas uitæ.

Abi ò fili.

N E O. *Quid nam est sic nouum derepente: cuius*

Tantum clamorem & suspirium tuiipsius facis?

P H I. *Nosti ò fili.*

N E O. *Quid est?*

P H I. *Nosti ò fili.*

N E O. *Quid tibi?*

P H I. *Non noui.*

N E O. *Quomodo non nosti?*

P H I. *Pappa, pappa fili.*

N E O. *Grauis certe ingressus morbi.*

Ingressus) accessio, vel, onus.

P H I. *Grauis enim neq; dicibilis. sed miserare me.*

N E O. *Quid sanè faciam?*

P H I. *Ne me ueritus prode.*

Venit enim ipse per tempus erroribus forte

Ipse) morbus.

Vt repletus est.

NEO. heu, heu, infelix tu;
Heu infelix sane per labores omnes apparens.
Vis accipiam sane, & tangam aliquid tui?
PHI. Non sane hoc sed mihi hos arcus accipiens
Hos, ut petisti me nuper: quoad remiserit
Damnum hoc morbi nunc præsens:
Salua ipsos & serua. accipit enim certe
Somnus me, quandoquidem malum exierit hoc:
Et non est finire prius. sed sinere debitum
Quietum dormire. si autem hoc tempore
Venerint illi: per deos cupio,
Libentem neq; inuitum, neq; alicui arte
Illis dimittere hos: ne teipsumq; simul,
Et me existentem tuiipsius supplicem interficies sis.
NEO. Confide. prouidentiæ causa non dabuntur,
Præterq̃ tibiq; & mihi. cum fortuna autem profer.
PHI. Ecce accipe fili. inuidiam autem adora,
Ne tibi sint laboriosi ipsi: neq; ut
Mihiq;, & ante me posidenti.
NEO. O Dij sint hæc nobis. sic autem
Nauigatio secundaq;, & expedita, quò tandem
Deus uult, & classis paratur.
PHI. Sed timeo ò fili, ne imperfecta deprecatio.
Stillat enim rursus mihi cruentus hic ex profunditate
Fluens sanguis. & quid expecto nouum?
Heu, heu.
Heu ualde. ò pes, quibus me afficis malis.
Accedit,
Aduenit hic prope. hei mihi misero.
Habetis rem? ne fugiatis aliquò.

Accipiens) acceptos.

Debitũ) oportet.

Libẽtem &c) .i. neq; vltro, neq; vi coactus illis des.

Imperfecta) sit. f.

Hic) dolor, morbus.

Heu heu.

Cephallene)id est Vlysse ex Cephallenia.

O hospes Cephallene, utinam alicubi traiectum
Pectorum habeat dolor hic. heu, heu.
Heu ualde rursus, ô gemini duces,
Agamemnon, ô Menelae, quomodo pro me
Aequale tempus nutriretis hunc morbum?
Hei mihi.
O mors, mors, quomodo semper uocata
Sic per diem, non potes uenire tandem?

Corripiens) correptum.

O fili, ô generose. at corripiens
Lemnio hoc prouocanti igne,
Combure ô generose. & ego tandem
Iouis filium pro his armis,
Quæ nunc tu saluas: hoc uolui facere.
Quid ais fili?
Quid ais? quid taces? ubi nam existens fili es?
NEO. Doleo pridem hæc in te lugens mala.
PHI. Sed ô fili, & confidentiam tene: quia hic mihi
Acutus uenit, & celer abit.
Sed supplico ne me relinquas solum.
NEO. Confide, manebimus.
PHI. An manebis?
NEO. Manifestæ cogita.
PHI. Non tamen te iuratum uolo ponere fili.
NEO. Quia non fas mihi est te ire sine
PHI. Inijce manus fidem.
NEO. Inijcio, mansurum.
PHI. Illuc nunc me illuc.
NEO. Quò dicis?
PHI. Supra.

NEO. Quid desipis rursus? qd illũ supra aspicis cir= (culũ?
PHI. Depone, depone me.
NEO. Vbi deponam?
PHI. Depone tandem.
NEO. Non dico relicturum.
PHI. Me perdes, si attigeris.
NEO. Et iam dimitto. quid uero plus sapis?
PHI. O terra suscipe mortalẽ me, quomodo habeo:
Nam malum hoc non amplius dirigi me. sinit.
NEO. Hunc hominẽ uidetur somnus non lõgo tẽpore
Habiturus: caput enim supinatur hoc.
Sudor quidem illi omne distillat corpus,
Nigraq; summi quædam rupta est pedis
Sanguine fluens uena. sed sinamus amici
Quietum ipsum, ut in somnum cadat.
CHO. Sõne doloris inscie, somne aũt dolorũ, bñ spirãs
Nobis uenias.
Beneuole rex.
Oculis autem detineas
Hunc splendorem, qui intensus est nunc.
Veni, ueni mihi, Pæon. — Pæon) medicus.
O fili, uide ubi steteris? — Vbi) mentis, s. sen tentię.
Quò autem iueris: quomodo autem mihi,
Quę hinc, curæ uideas: — Curæ &c.). i. q̃uo cures, quę agendũ posthac sit no= bis.
Iam ad quid manebimus,
Facere. tempus omnium
Mentem tenens,
Multum iuxta pedem potentiam aufert. (tionẽ — Iuxta pedem). i. a præsentia.
NEO. Sed hic qdẽ audit nihil. ego aũt uideo q, uena=
Hanc uane habemus arcubus absq; huius nauigantes

Corona) summa totius rei: victoria

Huius enim corona. hunc Deus dixit ferre.
Iactare autẽ est inutilia cũ mendacijs turpe opprobriũ.
C H O. *Sed fili, hæc qdẽ deus uidebit: eorũ aũt quæ re*
Mibi rursus, breuem mibi (spõdebis

Breuem) summissam.

Breuem ò fili
Mitte sermonum famam.
Quia omnium in morbo, celeruidens

Insomnis) est. s. id est facile & uidet, & audit.

Somnus, insomnis uidere.
Sed q̃ poßis maximum
Illud mihi, illud clam.
Intuere, quod facias.

Quẽ) Philoctetẽ. Huic) Vlyssi.

(Nosti enim quem loquar)
Si eandem huic mentem
Tenes: ualde

Dubia) incertum est etiam prudentibus quãdoq; qd agendum sit.

Dubia prudentibus intueri paßiones.
Secundus uentus tibi fili, secundus uir
Autem sine luce, neq; habens auxilium
Extensus est nocturnus.
Feruens somnus bonus.

Imperans) cõpos est.

Non manui, non pedi, non alicui imperans.
Sed tanq̃ aliquis Plutoni adiacens,
Videt, aspicit, opportuna loquitur.
Quod autem captabile meæ curæ fili:

Optimus) est.

Labor non timens, optimus.
N E O. *Tacere iubeo, neq; desistere à mentibus.*
Mouet enim uir oculum, & reducit caput.
P H I. *O lumen somni successor, & spei*
Incredibilis custodia horum hospitum.
Non enim unq̃ ò fili hoc existimassem ego,
Tolerare te miserabiliter sic mea damna,

Manere

Manere præsentem & opitulantem mihi.
Non Atridæ hoc tolerarunt abundanter.
Sic ferre boni duces. Boni) ironice.
Sed (generosa enim natura, & ex generosis
O fili tua) omnia hæc in facili
Posuisti, clamorisq; & odoris mali plenus.
Et nunc postq̃ huius mali uidetur
Obliuio aliqua esse, & requies fili:
Tu me ipse eleua, tu me constitue fili:
Vt quando labor me liberauerit tandem,
Eamus ad nauem, neq; detineamus nauigare.
NEO. *Sed lætor quidem te intuitus præter spem,*
Sine dolore inspicientem & spirantem adhuc.
Vt non amplius existentis enim signa tui
Ad præsentes calamitates apparebant.
Nunc autem eleua teipsum. si autem tibi magis amicũ: Amicũ) si tibi cordi est.
Ferent te hi. laboris enim non pigritia:
Quandoquidem sic tibiq; uisus sum, mihiq; facere.
PHI. *Laudo hæc ô fili. & me eleua, sicut cogitas.*
Hos autem sine, ne grauentur malo
Odore ante opus. ille in naue enim
Satis labor his, cohabitare mihi. Labor) erit.
NEO. *Erunt hæc, sed surgeq;, & ipse detine.*
PHI. *Confide: consuetus corriget me mos.*
NEO. *Papæ. quid sane faciam ego hinc?*
PHI. *Quidnam est ô fili? quonam existi sermone?*
NEO. *Nõ noui, ubi oportet dubium uertere uerbũ.*
PHI. *Indiges autem cuius tu? ne dic ô fili hæc.*
NEO. *Sed hic iam huius passionis existo.* Passionis) i. incertus sum.
PHI. *Non te difficultas morbi*

Persuasit, ut non me ducas nautam amplius?

NEO. *Omnia difficilia: suam ipsius naturam*

Quando linquens aliquis facit non decentia.

Extra) indignum parēte tuo Achille.

PHI. *Sed nihil extra generantem tu*

Facis, neq; loqueris, bonum hominem adiuuans.

NEO. *Turpis appareo: hoc excrucior pridem.*

PHI. *Nō ī ijs qdē q̄ facis: ī ijs, uero, q̄ loq̄ris: timeo.*

NEO. *O Iuppiter, qd faciā? secūdo dep̄hēdar malus,*

Carminū) verba.

Occultásq́; q̄ nō oportet, & dicēs turpißima carminū.

PHI. *Vir hic: si non ego malus mente natus sum;*

Prodens, & relinquens) prodito, ac relicto.

Prodēs me uidetur, et relinquēs nauigationē facturus.

NEO. *Relinquens quidem non ego, moleste autē, non*

Mittens te, magis hoc excrucior pridem.

PHI. *Quidnam dicis ô fili? quia non intelligo.*

NEO. *Nihil te cælabo. oportet. n. ad Troiā te naui-*

Ad Achiuos, & Atridarum exercitum. (*gare*

PHI. *Hei mihi. quid dixisti?*

NEO. *Ne luge, priusq̄ discas.*

PHI. *Quā p̄ceptionē? quid mihi cogitas facere tādē?*

NEO. *Saluare malo quidē primū ab hoc: deinde uero*

Tecum Troiæ sola depopulari profectus.

PHI. *Et hæc uera facere cogitas?*

NEO. *Multa superat*

Horum neceßitas: & tu ne irascere audiens.

PHI. *Perij miser, proditus sum. quid mihi ô hospes*

Fecisti? redde q̄ celeriter arcus mihi.

Qui) sunt. f.

NEO. *Sed nō poßibile. qui. n. in magistratu, audire:*

Et iustum me, & utile facit.

Ignis) denominatio: propterea q̄ Pyrrhus vocaret.

PHI. *O ignis tu, & omnis terror, & astutiæ*

Grauis artificium inimicißimum, quæ mihi fecisti?

Vt decepisti? neq; uerecundaris me aspiciens
Supplicem, supplicantem ò impie?
Priuasti uita arcus capiens. Capiens) ablatis sagittis.
Redde supplico, redde fili.
Per deos patrios, uitam ne mei auferas.
Hei mihi misero. sed neq; alloqueris me amplius,
Sed ut depositurus nunq̃, sic uidet rursus.
O portus, ò scopuli, ò consuetudines
Ferarum montanarum, ò abruptæ petræ,
Vobis hæc (non enim alium, noui cui dicam)
Lugeo præsentibus consuetis:
Quæ opera filius mihi fecit ille ex Achille.
Iuratus abducturum domum, ad Troiam me ducit.
Apponensq; manum dexteram, arcus mei Apponens) data dextera.
Sacros accipiens Iouis Herculis habet, Iouis) filii.
Et argiuis demonstrare uult:
Quòd hominem capiens me fortem, ex ui ducit; Quod) a'r, vti.
Et non nouit interficiens mortuum, uel fumi umbram
Idolum alioqui. non enim potentem
Cepisset me: quando neq; sic habentem, nisi dolo. Quando) cæpit. f.
Nunc autem deceptus fui infelix. quid oportet facere?
Redde. sed nunc adhuc in teipso sis.
Quid ais? taces? nihil sum infelix.
O habitus petræ biforis rursus iterum rursus,
Ingrediar ad te nudus, non habens educationem. Nudus) sine arcu ac sagittis.
Sed rursus moriar hoc in stabulo solus.
Non uolantem auem, neq; feram montanam
Sagittis interficiens his: sed ipse miser
Mortuus præbebo conuiuium, à quibus pascebar:
Et me, quos uenabar ante, uenabuntur nunc.

Cædem cædis autem pignus soluam miser,

A uidēte) eius cū, q mali omnino ignarus uidebatur. Pyrrhum autem dicit.

A uidente nullum scire malum.
Pereas nondum, priusq̄ discam, si etiam rursus
Mentem mutabis: si autem minus, moriaris male.
C H O. *Quid facimus in te? & nauigare nos rex*
Iam est: & huius cedere sermonibus.
N E O. *Mihi quidē misericordia grauis incessit q̄dā*
Huius hominis, non nunc primum, sed & pridem.
P H I. *Miserere ò fili per Deos, & ne dimittas*
Tuijpsius mortalibus opprobrium, furatus me.

Debuissem) vtinā non reliquissem.

N E O. *Hei mihi, quid faciam? nunq̄ debuissem linq̄re*
Scyrum: sic præsentibus doleo.

Discens) edoctus.

P H I. *Non es malus tu: à malis aūt hominibus discēs*
Videris uenire, turpia. nunc autem alijs dans,

Dimittens) redditis armis.

Quibus par est: nauiga, mea mihi dimittens arma.
N E O. *Quid facimus homines?*
V L Y. *O pessime uirorum quid agis?*

Dimittens) dimissis, datis.

Non ibis, dimittens sagittas has mihi rursus?
P H I. *Hei, quis uir? num Vlyssem audio?*
V L Y. *Vlyssem manifeste scias me, quem intueris.*
P H I. *Hei mihi, uenditus sum, & perij. hic erat utiq;*

Corripiens) q̄ cæpit, ac priuauit.

Corripiens me, & priuans armis.
V L Y. *Ego manifeste, non alius: confiteor hæc.*
P H I. *Redde, dimitte mihi fili arcus.*
V L Y. *Hoc quidem,*
Neq;, si uoluerit, faciet unq̄: sed & te oportet
Ire cum ipsis, uel ui abducent te.
P H I. *Me ò malorum pessime, & audacissime,*
Hi ex ui ducent?
V L Y. *Si non ueneris uolens.*

PHI. *O lemnia terra, & omnipotens lumen*
Vulcanium. hæc uero tolerabilia:
Si me hic ex tuis abducet ui? (perās:
VLY. *Iuppiter ē (ut scias) Iuppiter, huic terræ im-*
Iuppiter, cui uisa sunt hæc: ministro autem ego.
PHI. *O odium, qualia & inuenis dicere,*
Deos prætendens, mendaces ponens.
VLY. *Non, sed ueri. hæc uia perficienda.*
PHI. *Non dico ego.*
VLY. *Dico. parendum est his.*
PHI. *Hei mihi miser. nos quidem ut seruos manifeste*
Pater num genuit, neq; liberos?
VLY. *Non, sed similes optimis: cum quibus*
Troiam te capere oportet, & defodere ui.
PHI. *nunq̄ qdē, neq; si oporteat me omne pati malū,*
Quoad fuerit mihi terræ hæc alta sedes.
VLY. *Quid uero facies?*
PHI. *Caput meum hoc statim*
Petra petram supra cruentabo lapsus.
VLY. *Comprehendite ipsum, ne in hoc sint hæc.*
PHI. *O manus, qualia patimini in indigentia amicæ*
Chordæ, ab homine hoc captæ: Chordæ) arcus.
O nihil sanum, neq; liberum cogitans,
Vt me subijsti: ut me uenatus es, accipiens, Accipiens) accepto.
Propugnaculum tuiipsius, filium hunc ignotum mihi,
Indignum quidem te, dignum autem me:
Qui nihil sciebat, præter imperatum facere.
Manifestus autem & nunc est moleste ferens:
Quibusq; ipse peccauit, quæq; ego passus sum.
Sed mala tua per conclauia inspiciens semper

Anima, illum rudemq; existentem, & nõ uolẽtẽ; tamen
Bene prædocuit in malis esse sapientem.
Colligãs) vinctũ. *Et nunc me ò infelix colligans, cogitas*
Ducere à littore hoc, in quo me proiecisti,
Amicis carentem, desertũ, exulẽ in uiuentibus mortuũ.
Heu pereas. & tibi sæpe hoc precatus sum.
Sed (non enim quicquam Dij tribuunt iucundũ mihi)
Tu quidem lætatus es uiuens: ego autem doleo
Hoc ipsum, quoniam uiuo cum malis multis miser,
Irrisus à teq; & Atrei
Geminis ducibus: quibus tu hæc ministras.
Atqui tu quidem, furtóq; & necessitate subiugatus
Nauigasti cum ipsis: me uero infelicissimum,
Volentem, nauigantem septem nauibus nautam,
Ignobilem proiecere, ut tu dicis: illi autem te.
Et tũc quid me ducitis? quid me abducitis? cuius gratia
Qui nihil sum, & mortuus sum uobis pridem.
Quomodo ò dijs inimicissime nunc non sum tibi
Claudus, putidus? quomodo Dijs uouetis, me
Nauigante, incendere sacra? quomodo libare amplius?
Hic enim fuit tibi prætextus eijcere me.
Male pereatis, pereatis autem, qui damno affecistis
Hominem hunc: Dijs si iustitiæ cura est.
Noui enim, quòd curæ est: quoniam non unq̃. classe
Nauigassetis hac, causa hominis miseri:
Si non quis stimulus diuinus duxisset uos mei.
Sed ò patria terra, Dijq; spectatores
Punite, punite at tempore tandem
Vniuersos ipsos, si quid & me miseramini.
Quia uiuo quidẽ miserabiliter. si autẽ uiderẽ mortuos

Hos:putarem morbum effugisse.
C H O. *Grauisq;, & grauem hospes famam*
Hanc dixit Vlysse, & non cedentem malis.
V L Y. *Multa dicere haberem ad huius carmina,* Carmina) verba.
Si mihi cederet:nunc uero uno supero sermone.
Vbi enim talibus opus est, talis sum ego.
Et ubi iustorum & bonorum uirorum iudicium:
Non acceperis me magis ullum pium.
Vincere sanè ubiq; uolens natus sum,
Præterq̃ in te.nunc autem tibi uoluntarius cedam.
Dimittite enim ipsum, neq; attingite amplius.
Sinite manere.neq; tui indigemus,
Arma habentes eadem:quoniam adest quidem
Teucer apud nos hanc scientiam tenens,
Egoq́;:qui puto te deterius nihil
His imperare, neq; dirigere manu.
Quid uero tui opus est?uale Lemnum calcans:
Nos autem eamus.& cito tuum præmium Cito) forte, αἶψα
Honorem mihi tribuerit:quem te oportebat habere.
P H I. *Hei mihi, quid faciam infelix?tu meis*
Armis ornatus in Argiuis apparueris?
V L Y. *Ne mihi contradic quicq̃ ut abeunti iam.*
P H I. *O fili Achillis, neq; tuæ uocis amplius*
Fiam affabilis:sed sic abis?
V L Y. *Abi tu.ne intuere generosus quidem existens,*
Nostram ut ne fortunam corrumpas.
P H I. *An etiam à uobis sic desertus ò hospites*
Capiar iam, & non commiserabimini me?
C H O. *Hic est nostri princeps filius.quæcunq;* Filius) adolescens.
Hic dixerit tibi, hæc tibi & nos dicimus.

NEO. Audiar qdẽ, qd' natus sum miserationis plenus
Ab hoc. ueruntamen manete, si huic uidetur,
Tempore tanto: in quantum & res ex naue
Remittant nautæ, & dijs supplicemus.
Et hic forte prudentiam interea accipiat
Meliorem aliquam nobis. nos quidem igitur eamus:
Vos autem, quando uocamus, currite celeres.
PHI. O curuæ petræ profunditas
Calidaq; & congelata, ut
Te non debuissem ò miser
Linquere unq̃: sed mihi
Et morienti conferes.
Hei mihi, hei.
O plenißimum stabulum
Molestiæ à me, infelix,
Quidnam rursus mihi per diem
Erit? quemnam consequar
Cibum præbentem, miser? unde spei?
Vtinam æthera supra
Harpyiæ grauiter sonantem per spiritum
Capiant me. non enim amplius possum.
CHO. Tu tibi, tu tibi uolui=
Sti ò infelicißime,
Non aliunde teneris fortuna
Hoc à maiore.
Beneq; præsens sapere
Melioris dæmonis, ele=
Gisti deterius eligere.
PHI. O miser, miser certe ego,
Et labore damno affectus: qui iam

Vt) utinam.

Præsens) cũ adesset, liceret.
Melioris &c.) i. quæ erant utilia.

Cum nullo poſt
Virorum in poſteru n miſer
Habitans hic peribo,
(Heu,heu,heu,heu)
Non pabulum amplius proferens,
Non uolatilibus à meis armis
Fortibus cum manibus
Tenens: ſed mihi inexpectata
Occultaq; uerba doloſæ ſubiere mentis.
Videam autem illum
Hæc machinatum, æquale tempus
Meæ ſortitum moleſtiæ.
CHO. *Fatum te deorum hæc,non*
Autem te dolus tenuit à
Manu mea.odioſam
Habe infelicem
Maledictionem,maledictionem in alios.
Etenim mihi hoc curæ eſt,
Ne amicitiam repellas.
PHIL. *Hei mihi,& alicubi cani*
Maris littus tangens
Ridet me manu uibrans Ride)Vlyſſes
Meum infelicis nutrimentum:
Quod nullus unq̃ portauit.
O arcus amicorum,ò amicis
Manibus ui ereptum,
Sanè miſerabile intueris(mentes ſi quas Sane)aliter,nũ ſiliquo pacto,vel alicubi me miſerabilem &c.
Habes)Herculeum Certamẽ)al' Herculis ſucceſſorẽ, vel qui multum ob Herculem laboraui.
Certamen ſic tibi
Non amplius uſurum in poſterum:

Sed in mutatione
Astutißimi hominis remigaris,
Videns quidem turpes deceptiones,
Odiosumq; hominem inimicum,
Orientia) aliter in lucẽ exprometẽ — *Infinita à turpibus orientia, quæcunq; in*
Nos mala machinatus est Vlysses.
Iustum) verum — C H O. *Hominis quidem bene, iustum dicere:*
Effati autem, non inuidiosum
Expellere linguæ dolorem.
Ille autem unus à multis
Iussus, huius præcepto,
Commune perfecit in amicos auxilium.
P H I L. *O uolatiles feræ, terribilium-*
que gentes ferarum, quas hic habet
Locus montes pascentes:
Fuga) i. non amplius me fugietis. — *Fuga mihi non amplius à stabulis*
Appropinquate: non. n. habeo manibus
Priorem sagittarum opem.
O infelix ego in præsenti.
Remisse) tuto — *Sed remisse, hic locus custoditur,*
Vobis) o feræ. — *Non amplius formidabilis uobis.*
Venite nunc pulchrum
Resonans satiare os ad gratiam
Meæ carnis ueteris.
Re) cũ, linquã, iũgendũ. est. n. integrum, relinquã — *Re enim uitam statim linquam.*
Vnde enim erit uictus?
Quis sic in auris nutritur,
Vllo potiens, quæcunq; mit-
Tit uitam donans terra?
Appropinqua) i. sis nobis amicus, nobis pareas. — C H O. *Per deos, si quid colis hospitem, appropinqua*

Beneuolentia cuncta propinquum.
Sed cognosce bene, cognosce: quòd tibi
Sortem hanc euitare. — Euitare) subauditur, licet.
Miserabilis enim pascere: perita
Autem habere infinitum dolorem, quo cum habitat.
PHIL. *Rursus, rursus antiquum dolorem sub-*
Nuisti ò optime priorum incolarum. — Incolarũ) vel malorum, vel locorũ i. Troiæ.
Quid me perdidisti? quid me confecisti?
CHO. *Quid hoc dixisti?*
PHIL. *Si tu mihi odiosam*
Troianam terram me sperasti ducere.
CHO. *Hoc enim cogito optimum.*
PHI. *Re nunc me linquite iam.* — Re) relinquite
CHO. *Grata mihi, grata hæc annunti-*
Asti, libentiq; facere.
Eamus, eamus
Nauem, ubi nobis parata est.
PHIL. *Ne per præcatorium* — Præcatoriũ) quẽ oẽs præcamur.
Iouem abeas, supplico.
CHO. *Moderare.*
PHIL. *O hospites,*
Manete per deos.
CHO. *Quid dicis?*
PHI. *Heu, heu, heu, heu.*
Dæmon, dæmon.
Perij. ò miser.
O pes, pes, quid te amplius in uita
Consequar postea miser? — Consequar) faciã;
O hospites, uenite ultronei rursus.
CHO. *Quid facturi aliena mente,* — Aliena &c.) quid aliud facturi, quã q̃ prius dixisti?

Priorum, quæ ostendisti?
PHIL. *Non reprehensibile,*
Mœrentem hyberna molestia,
Et desipientem dicere.
CHO. *Abi nunc ò miser, ut te iubemus.*
Nunq̃) me venturum — PHI. *Nunq̃, nunq̃, scias hoc firmum.*
Fulminator) Iuppiter. — *Neq; si ignifer fulminator*
Tonitribus ipsis me ueniet comburens.
Pereat Ilium, quiq; sub illo
Omnes: quicunq; hunc tolerarunt mei pedis
Articulum repellere: sed
O hospites, unum certe mihi
Votum exhibete.
CHO. *Quod dices hoc uerbum?*
PHIL. *Gladium, sicunde,*
Vel securim, uel telorum aliquod mittite.
CHO. *Vt quam facias*
Actionem tandem?
In) incidam — PHIL. *Caput in omne, & articulos cidam manus:*
Mortem appetit, mortem appetit morbus iam.
CHO. *Quidnam?*
PHIL. *Patrem inquirens.*
CHO. *Vbi terræ?*
PHIL. *In Plutonis. non enim*
Est in luce amplius.
O ciuitas, ò ciuitas patria,
Quomodo intuear te mi=
Ser certe uir: qui tuam
Stillationem) fõte relicto. — *Relinquens sacram stillationem inimicis inscendi*
Danais auxiliator. amplius nihil sum:

CHO. *Ego quidem iam & pridem naue simul*
Abiens fuissem tibi mea: si non prope
Vlyssem uenientem, & Achillis
Filium ad nos huc euntem uidißemus.

VLY. *Non dixeris quamnam reuersus*
Viam uenis sic cum studio celer?

NEO. *Soluturus quæcũq; peccaui in priori tẽpore.*

VLY. *Graue certe loq̃ris. hoc peccatũ quodnã erat?*

NEO. *Quod, tibi parens & uniuerso exercitui.* Quod) cõmiſſ.ſ;

VLY. *Fecisti opus quod eorũ, quæ nõ tibi cõueniẽs?*

NEO. *Deceptionibus turpibus hominẽ & dolis capi* Capiens) capto;
(ens.

VLY. *Quem? hei mihi, nũ quid cõsulis nouũ?*

NEO. *Nouum quidem nihil, Pœantis autem filio.*

VLY. *Quam rẽ ages, quia mihi subijt quidã timor?*

NEO. *A quo quidẽ accepi has sagittas, rursus iterũ.*

VLY. *O Iuppiter, q̃d dices? nũquid reddere cogitas?*

NEO. *Turpiter .n. ipsas, & nõ iure accipiẽs habeo.* Accipiẽs) accep tas.

VLY. *Per deos utrum conuitians dicis hæc?*

NEO. *Si conuitium est, uera dicere.*

VLY. *Quid ais Achillis fili? quem dixisti sermonẽ?*

NEO. *Bis eadem uis & ter dicere me uerba?*

VLY. *Principio audire neq; semel uoluissem.*

NEO. *Bene nunc scias. omnem audisti sermonem.*

VLY. *Est quis, est, qui te prohibebit hoc facere.*

NEO. *Quid ais? quis erit me prohibiturus hæc?*

VLY. *Vniuersus Achiuorũ populus; in autẽ his ego.*

NEO. *Sapiens natus, nihil loqueris sapiens.*

VLY. *Tu autem neq; loqueris, neq; facies sapiens.*

NEO. *Sed si iusta, sapientibus meliora hæc.*

VLY. *Et quomodo iustũ, quæ accepisti cõsilijs meis,*

Rursus dimittere eadem?

NEO. *Peccatum*

Turpe peccans emendare tentabo.

VLY. *Exercitũ autẽ Achiuorũ nõ times faciẽs hæc?*

Cum iusto) æqua faciens

NEO. *Cum iusto, tuum non timeo timorem:*

Sed neq; tuæ manui pareo facere.

VLY. *Neq; sane Troianis, sed tibi pugnamus.*

NEO. *Sit futurum, manum dexteram uides*

Remum attingentem?

VLY. *Sed & me*

Idem hoc uidebis facientem, & non morantẽ amplius.

Atqui te dimittam, sed uniuerso exercitui

Dicam hæc profectus, qui te ulciscetur.

NEO. *Sapiens fuisti: & si reliqua sic sapias,*

Forte extra uulnera habueris pedem.

Tu autem ò Pœantis fili (Philoctetem dico)

Reliquẽs) relictis

Exi relinquens hæc saxosa tecta.

PHIL. *Quæ rursus apud antra turba stat uocis?*

Quid me uocatis? cuius indigentes hospites?

Hei mihi. mala res. num aliquod mihi magnum

Adestis ad mala mittentes malum?

NEO. *Confide. sermones autẽ audi, quos uenio ferẽs.*

PHIL. *Timeo ego quidẽ, et priora. n. ex sermonibus*

Pulchris male feci, tuis parens sermonibus.

NEO. *Igitur licet & pœnitere rursus?*

PHIL. *Talis fuisti uerbis, & quando meas*

Sagittas furatus fuisti, fidelis, nocuus occulte.

NEO. *Sed non nunc. uolo autem te audire;*

Vtrum uisum sit tibi manenti tolerare,

An nauigare nobiscum?

PHIL. *Cessa,ne dicas ultra.*
Frustra.n.quæ dixeris,omnia dicentur.
NEO. *Sic uisum est?*
PHI. Et *ultra certe scias,q̃ dico.*
NEO. *Sed uolebam quidẽ te persuadere sermonibus*
Meis, si autem non quicq̃ ad tempus dicens
Existo,cesso.
PHIL. *Omnia enim dices frustra.*
Non enim unq̃ beneuolam meam poßidebis mentem:
Qui meum dolis uictum accipiens, Accipiens) surrepto
Priuasti:deinde mones me
Veniens optimo patre inimicißimus natus?
Pereant Atridæ quidem maxime,deinde autem
Laertis filius,& tu.
NEO. *Ne impreceris ultra.*
Accipe autem manu ex mea sagittas has.
PHIL. *Quomodo dixisti?nũ sanè secũdo decipimur?*
NEO. *Iuraui casti Iouis altißimam reuerentiam.*
PHIL. *O charißima dicens, si dicis uera.*
NEO. *Opus aderit manifestum.sed dexteram*
Prætende manum,& potire tuis armis.
VLY. *Ego autem abloquor:ut dij testes* Vt)quoniam
Pro Atridis & uniuerso exercitu.
PHIL. *Fili,cuiusnam uocem?num Vlyßem* Vlysses)al'r vlyssis,vocem.s.
Sensi?
VLY. *Manifeste scias,& prope certe uides:*
Qui te ad Troiæ sola auferam ui.
Siq; Achillis filius,siq; non uoluerit. Si) siue voluerit &c.
PHIL. *Sed nõ gaudens,si hæc directa fuerit sagitta.*
NEO. *Ah,ha, nequaq̃ ne per deos deponas sagittam.*

PHIL. Depone me per deos manu dilectissime fili.
NEO. Non deposuerim.
PHIL. Heu quid me hominem hostilem,
Inimicumq; aufers, non mori arcubus meis?
NEO. Sed neq; mihi honestum hoc est, neq; tibi.
PHIL. At certe tantum scias, primos exercitus
Achiuorum falsos praecones, malos
Ad cuspidem) ad pugnandum Existentes ad cuspidem, in autẽ sermonibus audaces.
NEO. Esto. certe sagittas habes, & non est, ut
Iram habeas, neq; querelam in me.
PHIL. Confiteor. naturam autem ostendisti ò fili,
Ex quibus natus es, non Sisypho patre,
Sed ex Achille: qui cum uiuentibusq; quando erat,
Audiuit optime: nunc autem mortuis.
Benedicente) laudare. NEO. Laetatus sum patremq; meum benedicente te
Ipsumq; me. quae autem à te consequi cupio,
" Audi. hominibus quidem ex dijs
" Calamitates datas, est necessarium ferre.
" Quicunq; autem uoluntarijs iacent in damnis,
" Sicut tu: his neq; ueniam habere
" Iustum est, neq; commiserari aliquem.
Tu autem agrestis factus es, & neq; cõsiliariũ accipis.
Siq; praeceperit quis beneuolentia dicens,
Odisti, hostem, inimicumq; putans.
Tamen autem dico. Iouem uero, iuramenti deũ uoco.
Et haec scias, & scribe mentes intra.
Tu. n. aegrotas hoc dolore ex diuina calamitate,
Chryses admotus custodi: qui apertum
Templum seruat occultus custodiens serpens.
Et requiem scias huius nunq̃ consequuturum

Morbi

Morbi grauis, quoad ipse sol — Quoad &c.) .i. omnino.
Hac quidẽ surrexerit, hac aũt rursus mergetur iterũ:
Priusq̃ Troiæ sola libens ipse uenias:
Et apud nos assecutus Asclepiadas,
Morbo mollificatus fueris hoc, & pergama
Cum his sagittis, cumq; me deprædatus appărueris.
Vt autem noui, hæc sic habentia ego dicam.
Vir enim nobis est ex Troia captus,
Helenus optimus uates, qui dicit manifeste:
Quòd oportet fieri hæc: & ad hæc amplius,
Quòd est necesse præsenti æstate,
Troiam capi omnem: uel dat uoluntarius
Interficere seipsum, si hæc mentitus fuerit dicens.
Hæc igitur postq̃ nosti, concede uolens.
Pulcra enim possessio: græcorum unum,
Iudicatum optimum partim quidem medicabiles
Ad manus uenire: deinde luctuosam
Troiam capientem famam supremam accipere. — Capiẽtem) capta.
PHI. *O odiosa uita, quid me, quid sanè habes supra* — Supra) uiuum.
Aspicientem, & non dimisisti ad infernũ ire?
Hei mihi, quid faciam? quomodo nõ parebo sermonibus
Huius, qui beneuolus existens mihi præcepit?
Sed cedo sanè. deinde quomodo infelix
In lumen hæc operatus ibo? cui affabilis?
Quomodo ò omnia uidentes circa me circuli
Hæc tolerabitis Atrei
Me uersantem filijs: qui me perdidere?
Quomodo pernitioso filio Laertis?
Non enim me dolor præteritorum mordet:

Sed quæ oportet pati me ab his insuper,
Videor uidere. quibus enim mens malorum
Mater sit, alia docet mala.
Et tui ego admiratus habeo hoc.
Oportebat enim te neq; ipsum unq̃ ad Troiam ire,
Nosq; detinere: quiq; te contumelia affecere
Patris præmium prædantes: qui miserum
Aiacem armorum tui patris inferiorem indicio
Vlysse iudicarunt: deinde his tu
Is auxiliaturus, & me cogis hæc?
Non) ne cogas. f. Non sane fili. sed quæ mihi coniurasti,
Mittito ad domos: & ipse in Scyro manens
Sine male ipsos perire malos.
Et sic duplicem quidem ex me acquisiueris gratiam,
Duplicem autem patre: & non malos adiuuans,
Videberis similis malis natus esse.
NEO. Dicis quidem decentia. ueruntamen te uolo
Dijsq; parentem & meis sermonibus,
Dilecto cum homine hoc hac enauigare terra.
PHI. An ad Troiæ sola, & Atrei
Inimicissimum filium, hoc infortunato pede?
NEO. Ad illos quidẽ certe, te hucq; hulcerosũ gressũ
Sedaturos à dolore, & saluantes morbo.
PHI. O grauem laudem laudans quid inquis nam?
Facta) si facta fuerint. NEO. Quæ tibiq;, & mihi bona uideo, facta.
PHI. Et hæc locutum, non uerecundari deos?
NEO. Quomodo enim q̃s uerecundaretur adiutus?
PHI. Dicis autem Atridis utilitatem, an pp me hæc?
NEO. Tibi amicus existens: & sermo talis meus.

PHI. Quomodo, qui inimicis prodere uis?

NEO. O amicißime, edocere non confidere malis.

PHI. Perdes me (cognosco te) his sermonibus.

NEO. Non certe ego. dico autem non te intelligere.

PHI. Ego Atridas eijcientes noui me. Eijcientes) eiecis se.

NEO. Sed eijcientes, si rursus seruabunt, uide.

PHI. Nunq̃ uoluntarium quidem, ut Troiam uideã.

NEO. Quid sanè nos facimus, si tibi in sermonibus
Persuadere poterimus nihil eorum, quæ dico?
Quia facillime mihi quidem sermones finire, te autem
Viuere, quemadmodum iam uiuis, sine salute.

PHI. Sine me pati hæc, quæ quidem pati me oportet:
Quæ autem laudasti mihi dexteram meam tangens, Tangens) tacta.
Mittere ad domos: hæc mihi facito fili,
Et ne tarda: neq; memineris amplius
Troiæ: satis enim mihi deploratum est luctibus.

NEO. Si uidetur, eamus.

PHI. O generosum effate uerbum.

NEO. Firma nunc gressum tuum.

PHI. In quantum ego possum.

NEO. Culpam autem quomodo Achiuorum fugiã?

PHI. Ne cures.

NEO. Quid enim si populati fuerint regionem meã?

PHI. Ego præsens,

NEO. Quam ad utilitatem uenies?

PHI. Sagittis Herculeis,

NEO. Quomodo dicis?

PHI. Prohibebo appropinquare tuæ patriæ.

NEO. Sed si facis hæc, ut loqueris,

Salutans) saluta ta terra — *Abi salutans terram.*

H E R. *Nondum quidem, priusq̃ uostros*
Audias sermones fili Pœantis.
Dic autem uocem Herculis
Auditioneq; audire, uidereq; faciem.
Tua autem uenio gratia, cælestes

Relinquens) relictis — *Sedes relinquens,*

Iouis dicturus consilia tibi,

Is) ire paras, cogitas. — *Compressurusq; uiam, quam is.*

Tu autem mea uerba exaudi:
Et primum quidem tibi meas dicam calamitates,
Quot laborans & percurrens labores,
Immortalem uirtutem habui, ut licet uidere:

Debet) necesse ē. — *Et tibi manifeste scias hoc debetur pati,*

Ex laboribus his gloriosam ponere uitam.
Profectus autem cum hoc homine ad Troianam
Vrbem primum quidem à morbo cessabis graui,
Virtuteq; primus iudicatus exercitus,
Parin quidem, qui horum causa malorum fuit:
Sagittis meis priuabis uita,
Populaberisq; Troiam, spoliaq; ad palatia tua
Mittes præmia eijciens exercitus
Pœanti patri ad patriæ Oetæ promontorium.
Quæ uero acceperis tu spolia huius exercitus,
Sagittarum mearum monumenta, ad pyram meam
Fer. & tibi hæc Achillis fili
Præcepi: neq; .n. tu hoc sine potes

Te) sine. s: — *Capere Troiæ solum, neq; hic te.*

Sed ut leones simul iugati seruate,

Hic te,& tu hunc;ego autem Aesculapium
Medicum mittam morbi ad Ilium.
Secundo.n.meis ipsam debitum Debitum)necesse est,in fatis:
Sagittis capi.hoc autem cogitate,quando
Populabimini terram,pie colere res erga deos:
Quia alia omnia secunda putat pater
Iuppiter.nam religio commoritur mortalibus:
Et si uiuant,& si moriantur:non perit.
PHIL. *O uocem desyderabilem mihi mittens* Mittens)qui emisisti
Seruisq; apparens, Apparẽs)qui apparuisti.
Non inobediens ero tuis sermonibus.
NEO. *Et ego mente eadem ponor.*
HER. *Ne nunc tardi tardate facere:*
Tempus,& nauigatio
Hæc urget enim per puppim.
PHIL. *Age nunc abiens regionem uocabo.* Vocabo) salutabo.
Vale ò domus seruans me,
Nymphæq; aquatiles pratenses,
Et strepitus intense maris proiectæ:
Vbi persæpe iam meum madefactum fuit
Caput occultum,percußionibus austri:
Multum autem uocis nostræ
Hermæus mons remisit mihi
Gemitum resonantem fluctuanti.
Nunc autem ò fontes dulcemq; potum
Linquamus:uos linquimus iam,
Opinionem nunq̃ hanc inscendentes. Inscendẽtes &c.) .i.nihil tale unq̃ opinati.
Vale ò Lemni solum maritimum,
Et me prospera nauigatione mitte sine repræhensione,

Quò magnum fatum portat,
Mensq; amicorum, & omnia domans
Deus, qui hæc perfecit.

Cōgregati)(sunt.f. C H O. *Eamus, ecce omnes congregati,*
Nymphis marinis precati,
Reditus saluatores uenire.

FINIS PHILOCTETAE.

FINIS SOPHOCLIS.

VENETIIS APVD IO. BAPTI-
STAM A BVRGOFRAN-
CHO, PAPIENSEM,
MENSE IVLIO.
M. D. XLIII.

SVSTINE ET ABSTINE

ΑΝΕΧΟΥ ΚΑΙ ΑΠΕΧΟΥ